PE MARGINEA PRĂPASTIEI

21-23 ianuarie 1941

I

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIȘTRI

I

PE MARGINEA PRĂPASTIEI

21—23 IANUARIE 1941

MOTTO:

Fii om, fii drept și recunoaște că, pe deasupra ambițiilor, intrigilor și urilor, este Patria, este veșnicia Neamului, și că acolo trebue să ne întâlnim totdeauna, chiar dacă nu ne înțelegem de fiecare dată.

GENERAL I. ANTONESCU.
(„Către Români", 1 Ian. 1941)

BUCUREȘTI 1942

PE MARGINEA
PRĂPASTIEI
21-23 ianuarie 1941

I. LOVITURA DE STAT DIN SEPTEMBRIE 1940
II. GUVERNAREA NATIONAL-LEGIONARÀ
Vol. **1**

EDITURA SŒO
București - 1992

Coperta: ADRIAN POP

ISBN 973-95414-5-3

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIȘTRI

I

PE MARGINEA PRĂPASTIEI

21—23 IANUARIE 1941

MOTTO:

Fii om, fii drept și recunoaște că, pe deasupra ambițiilor, intrigilor și urilor, este Patria, este veșnicia Neamului, și că acolo trebue să ne întâlnim totdeauna, chiar dacă nu ne înțelegem de fiecare dată.

GENERAL I. ANTONESCU.
(„Către Români", 1 Ian. 1941)

BUCUREȘTI 1942

CUPRINS

CUVÎNT ÎNAINTE

Lucrarea *Pe marginea prăpastiei* (două volume) a apărut în anul 1941, avînd o motivație politică precisă: sublinierea meritelor generalului (devenit în august 1941 mareșal) Antonescu, a rolului său decisiv în salvarea patriei, împinsă de legionari în haos și război fratricid. Cititorul vine pentru prima dată în contact cu această lucrare, ținută pînă recent la „fondul special" al bibliotecilor, cu numeroase documente, care întregesc imaginea României din anii ’30 și primul an din deceniul următor. Cu deosebire, atenția cititorului este atrasă de acele scrieri care jalonează concepția și metodele de acțiune ale legionarilor, de documentele privind statul național-legionar și evenimentele din zilele de 21 -23 ianuarie 1941.

*

* *

Această problematică a format obiectul multor lucrări și studii, publicate în țară și în străinătate, de istorici, politologi sau participant la evenimente. Amintim doar pe A. Simion, Gh. Buzatu, M. Fătu, I. Spălățelu, M. Mușat, I. Ardeleanu, pe A. Hillgruber, Larry Watts, pe Gh. Maghèrescu, losif Constantin Drăgan, Mihail Sturdza, Platon Chirnoagă, Ștefan Palaghiță, George Barbul. O adevărată replică la cartea *Pe marginea prăpastiei* a dat însuși Horia Sima în lucrarea *Era libertății. Statul național-legionar,* publicată la Madrid în 1982. Punctele de vedere sînt atît de variate si contradictorii, încît pot deruta un cititor de bună credință, doritor să afle adevărul privind evenimentele din ianuarie 1941. De aceea, o succintă trecere în revistă a evoluției extremei drepte în România poate fi utilă pentru deslușirea contextului și semnificației documentelor cuprinse în cele două volume ale lucrării *Pe marginea prăpastiei.*

*

* *

După 1918 s-a pus cu acuitate întrebarea: Pe ce cale evoluăm? Cei mai mulți oameni politici și de cultură au optat pentru o cale democratică,

întemeiată pe votul universal, pe un sistem pluripartidist, pe respectarea drepturilor individuale, cetățenești. Această orientare și-a găsit expresia sintetică în Constituția din 1923, care a stat la baza statului român pînă în 1037. Adepții acestei orientări apreciau că, după făurirea Marii Uniri din 1918, societatea românească avea mari perspective de dezvoltare, era o societate dinamică, aptă pentru progrese rapide, în toate domeniile de activitate.

A existat și un alt curent, la început firav, dar apoi tot mai consistent, promovat mai ales de unii intelectuali cu pregătire socio-umană, care considera că *societatea românească de după 1918 era bolnavă, clădită pe o temelie putredă, de oameni bătrîni, incapabili să înțeleagă și să acționeze în conformitate cu specificul național.* Din acest punct de vedere este semnificativă aprecierea făcută în *Manifestul Crinului Alb,* publicat în „Gîndirea" din 1928: „Ne tutelează și ne boscorodește o generație în care nimeni n-a gîndit cu adevărat. În capul lor domnește golul, un gol etern și iritant, mascat de o vitrină de împrumut și împrejmuit de colbul vechimii, al neaerisirii din casele părăsite". Acești oameni aveau o caracteristică: „onești, blegi, jemanfișiști și timorați". Pe acești oameni tineretul trebuia să-i „urască", să-i scoată din „extazul lor porcin", să-i cheme în fața „tribunalului revizuirii și al grijii de onoarea națională". O *asemenea generație trebuia înlăturată, spre binele națiunii, și înlocuită cu una tînără, neprihănită și plină de elan.*

Selecția valorilor nu putea fi realizată prin votul universal. Un „tînăr" scria: „Democrații privesc votul universal ca pe cel mai de preț cîștig al omenirii Ei uită însă că de îndată ce li se pune la dispoziție acest temut instrument de influențare a treburilor publice, masele acestea, lipsite de perspectiva istorică și fără simțul eternului național, se vor preocupa exclusiv de satisfacerea intereselor lor materiale și vor obliga și pe conducători să se devoteze realizării acestor interese". *Un popor trebuie condus de elite.* Dar cum și cine fixează elita, atunci cînd ea nu există? Răspunsul l-a dat Corneliu Zelea Codreanu, cel mai dinamic dintre promotorii liniei antidemocratice: „în cazul acesta elita se naște din

războiul cu elita degenerată sau falsă". Iar un alt „tînăr" preciza: „Democrația nu poate selecționa elitele. Elitele nu pot fi selecționate decît de aceia care le cunosc, adică tot de elite".

Lichidarea „bătrînilor ", a democrației impunea, desigur, sacrificii. Dar în acest caz, *moartea era o binefacere pentru națiune, era împlinirea unui ideal, era mai prețioasă decît însăși viața.* O gazetă scria în 1937: „Tînărul naționalist de azi nu-și aparține sieși, fel s-a dăruit de bună voie istoriei. Dăruirea lui este o jertfă de bucurie și de sînge". Iar Codreanu era și mai explicit: „Legionarul iubește moartea, căci sîngele lui va servi pentru plămădirea cimentului României legionare". Unul dintre cìntecele legionare conținea aceste versuri: „Dar vom plăti, dar vom plăti / Dar vom plăti noi tuturor / ludeo-francmasonilor / Și vouă liberalilor / Și vouă țărăniș- tilor / Și tuturor partidelor / Nimeni nu ne-o scăpa din mîini / Vă vom ucide ca pe cîini".

De voința și puteréa de sacrificiu a tineretului depindea soarta neamului. Într-o circulară-către studenti, Codreanu spunea: „Tot norocul viitorului acestui neam e angajat în lupta noastră, neamul nostru trăiește cu noi, biruiește prin noi - sau de vom cădea - moare cu noi". *Marșul legionarilor din Echipa morții* glăsuia: „Noi sîntem echipa morții, / Din Moldova azi venim / Aruncat e zarul sorții / Or *învingem, ori murim".*

Într-o societate măcinată de contradicții, în care partidele politice democratice se calomniau reciproc, în care presa cultiva senzaționalul și denigrarea, în care promisiunile erau multe și faptele puține, o bună parte a cetățenilor era dezorientată. Democrația românească funcționa defectuos, iar liderii politici adoptau atitudini greu de înțeles. După 1918 s-a menținut obiceiul, statornicit de regele Carol I, ca mai întîi să fie chemat la guvern un partid și apoi să se „facă" alegeri parlamentare. Îndată ce se publicau rezultatele acestora, partidul de la putere declara că electoratul și-a exprimat în mod liber voința, în timp ce partidele din opoziție susțineau că opțiunea acestuia a fost falsificată, iar parlamentul astfel ales nu avea îndreptățirea să adopte legi în numele țării. Nu o dată, viața parlamentară era obstrucționată de opoziție, care recurgea la metode diverse: vociferări,

huiduieli, confruntări fizice, culminînd cu părăsirea Adunării Deputatilor și Senatului și constituirea unui parlament paralel, care exprima „adevărata voință" a oporului.

Cînd după asemenea confruntări se realizau alianțe electorale, carteluri sau fuziuni, cetățenii nu mai înțelegeau nimic, iar Nicolae lorga afirma că la români politica se orientează după „mirosul de friptură". Credibilitatea oamenilor politici, a partidelor democratice avea mult de suferit, iar critica vehementă făcută de extrema dreaptă părea îndreptățită.

Faptul că „tineretul" era gata să se sacrifice pentru „salvarea" națiunii, pentru lichidarea „destrăbălării democrației", pentru o societate „nouă și dreaptă” a început să fie privit cu interes de o parte a cetățenilor. Legionarii promiteau „desființarea exploatării omului de către dm", a burgheziei, propagau lozincile „Omul și pogonul", „Sufletul și hectarul", reîntoarcerea la morala creștină, încetarea „luptelor între frați",’ o societate a cinstei și muncii. „Să *faci, Căpitane, o țară mîndră ca soarele de pe cer"* era sloganul cu care ei se adresau luì Corneliu Zelea Codreanu, șeful Gărzii de Fier.

Criza democrației a fost un fenomen specific european, astfel că, rînd pe rînd, în majoritatea statelor de pe acest continent s-au instaurat regimuri dictatoriale, de diferite nuanțe. Încă din 1929, România era înconjurată, cu o singură excepție, Cehoslovacia, de state cu regimuri dictatoriale. Instaurarea hitlerismului la putere în Germania, în ianuarie 1933, a influențat puternic destinul politic al statelor europene, inclusiv al României.

Urcat la tron în iunie 1930, Carol al ll-lea nu s-a mulțumit cu rolul de arbitru între partide, ci s-a angajat într-o acțiune de compromitere și lichidare a acestora, pentru a asigura primatul monarhiei în viața de stat. El a sprijinit curentele și organizațiile ostile marilor partide democratice, a încurajat Garda de Fier, nutrind speranța că legionarii vor fi o masă de manevră în mîinile sale. Ulterior, cînd și-a dat seama că, Corneliu Zelea Codreanu urmărea obiective politice proprii, Carol al ll-lea n-a ezitat să ceară luarea de măsuri împotriva legionarilor.

Pe fondul crizei sistemului partidist, al derutei corpului electoral, Mișcarea legionară a obținut în alegerile parlamentare din decembrie 1937 un număr de 478 378 voturi (15,58 % din total), clasîndu-se pe locul al patrulea în rîndul partidelor din România. Încurajat de acest rezultat, Codreanu a anunțat constituirea unor școli de primari și prefecți, a unei comisii pentru elaborarea „Constituției României legionare", a Corpului militar „Moța-Marin", ceea ce a creat impresia că Garda de Fier se afla în preajma cuceririi puterii politice. Pe acest fond, de profundă îngrijorare față de o eventuală dictatură legionară, *Carol al ll-lea a dat lovitura de stat de la 10 februarie 1938, prin care a pus capăt sistemului de guvernare întemeiat pe partidele politice.* În 1938-l939, Carol al ll-lea a promovat o politică foarte dură împotriva Gărzii de Fier, mergînd pînă la asasinarea lui Corneliu Zelea Codreanu în noiembrie 1938.

Deteriorarea situației internaționale, declanșarea celui de-al doilea război mondial, la 1 septembrie 1939, victoriile obținute de Germania pe frontul de Apus, capitularea Franței (la 22 iunie 1940), presiunile tot mai mari exercitate la granița de Răsărit de Uniunea Sovietică l-au determinat pe Carol al ll-lea să pornească *pe calea „reconcilierii" cu legionarii, mergînd pînă la includerea lor în guvern (28 iunie 1940).* Sfărîmarea integrității teritoriale a României, prin notele ultimative sovietice din 26-27 iunie și prin dictatul de la Viena din 30 august 1940, a generat o puternică stare de revoltă în întreaga tară, care a dus la abdicarea regelui Carol al ll-lea.

În condițiile în care liderii principalelor partide democratice au evitat să-și asume răspunderea conducerii țării; puterea a fost preluată de generalul Ion Antonescu, care, în urma tratativelor purtate cu Horia Sima, a format un guvern întemeiat pe Mișcarea legionară. *La 14 septembrie, România a fost proclamată stat național-legionar.* Mișcarea legionară era singura mișcare recunoscută în noul stat, generalul Antonescu era conducătorul statului legionar și șeful regimului legionar, iar Horia Sima era conducătorul Mișcării legionare. Din acest moment a început colaborarea, dar și confruntarea dintre cele două forțe aflate la conducerea țării, cea din

jurul lui Antonescu și cea reprezentată de Horia Sima.

Atît Antonescu, cît și Horia Sima apreciau că la 14 septembrie începea *nu numai o guvernare nouă, dar și un nou regim, că se rupea cu trecutul și se edifica o formă nouă de societate.* Modalitatea concretă de atingere a acestui obiectiv era privită diferit de cele două grupări. În timp ce Antonescu dorea o trecere treptată, în limite legale, în ordine, fără convulsiuni, fără violențe și răzbunări, Mișcarea legionară viza o modificare rapidă, cu lichidarea trecutului și a celor legați de acel trecut.

Pentru prima dată în România s-a experimentat statul totalitar, statul-partid, primatul ideologiei asupra realităților (unele încercări, destul de incoerente, făcuse regele Carol al ll-lea, care la 22 iunie 1940 înființase Partidul Națiunii, definit ca „partid unic și totalitar", dar n-a avut timpul necesar pentru a-l organiza).

Încă de la început, legionarii au stăruit și au reușit să obțină conducerea unor sectoare-cheie ale statului: Ministerul de Interne, Ministerul de Externe, Ministerul Educației Naționale, Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, Subsecretariatul de Stat pentru Presă și Propagandă, prefecturile de județe. Horia Sima era vicepreședintele Consiliului de Miniștri și comandantul Mișcării legionare, asumîndu-și rolul conducător în realizarea statului-partidi

În calitatea pe care o avea, *Mișcarea legionară se întreținea din fondurile statului,* preluînd patrimoniul organizației Straja Țării în valoare de circa un miliard de lei, bani lichizi, clădiri, aparatură etc. Profitînd de faptul că se află la conducerea țării, Mișcarea legionară a desfășurat o intensă *campanie de atragere a unui număr cît mai mare de membri, mai ales din rîndul muncitorilor, înființînd organizații (cuiburi) în aproape toate întreprinderile.* Un fruntaș legionar (Ștefan Palaghiță) avea să observe că primirile în Legiune se făceau fără nici un discernămînt si că permisiunea de a purta cămașa verde „era dată oricui". La uniforma obișnuită (cămașă verde, centură și diagonală) s-a adăugat un element nou: pistolul, menit să exprime forță și puterea legionarilor.

Aparatul de propagandă al statului a fost pus în slujba partidului unic.

Semnalul la *Radio* a devenit melodia „Sfîntă tinerețe legionară", iar programul postului național a fost adaptat ideologiei legionare. *Presa* legionară a cunoscut o dezvoltare explozivă, devenind un mijloc fundamental de influențare a opiniei publice. Este semnificativ faptul că marele industriaș Nicolae Malaxa a „oferit" lui Horia Sima pachetele de acțiuni aparținînd fostei Societăți anonime „Dimineața" și „Adevărul" din str. Sărindar, pe care le cumpărase după interzicerea acestor ziare de către guvernul Goga (decembrie 1937); aici, din octombrie 1940, au început să funcționeze „Imprimeriile Cuvîntul". Organul central de presă al Mișcării legionare, „Cuvîntul", avînd ca director pe P.P. Panaitescu, se tipărea într-un tiraj de 120 000 de exemplare, devenind cel mai răspîndit periodic din România. Alături de acesta un rol important în propaganda legionară a avut „Bunavestire" (prim-redactor, Constantin Noica) și „Axa" (director Pavel Constantin Deleanu).

Istoria a devenit mijloc de propagandă politică: întreaga evoluție a României mergea spre un singur țel: biruința Mișcării legionare și a comandantului ei, Horia Sima. O gazetă legionară scria în decembrie 1940: „Horia zilelor noastre, firav ca pămîntescul ființei sale, e mai uriaș decît munții. Are înfățișare de înger și spadă de Arhanghel. E comandantul vrerii unei generații întregi, este împlinitorul testamentului Căpitanului și al lui Horea vremurilor apuse. Horia este gîndul, Horia este simțirea, Horia este lumina, voința și brațul nostru al tuturor. În Horia am crezut cu fanatism și în el credem pîriă la moarte".

Deoarece aparatul Ministerului de Interne era „vechi", înțesat cu cadre care participaseră la represiunile antilegionare, s-a hotărît constituirea unui organism nou, *poliția legionară, care funcționa paralel cu cea de stat.* Poliția legionară avea dreptul de a face percheziții la orice oră din zi și din noapte, de a opera arestări, fără nici o formalitate „birocratică", de a ancheta persoanele reținute.

Și *economia națională a fost supusă unui regim de radicală transformare.* În acest scop *s-au instituit comisari de românizare,* care exercitau „controlul și supravegherea tuturor actelor de administrațiune". Economia

trebuia să fie modelată în conformitate cu necesitățile statului național-legionar. Horia Sima explica: „un regim legionar nu poate să dăinuiască cu o structură economică liberală", astfel că accentul „trebuie să cadă pe elementul politic în economie". Libera concurență, economia de piață, erau considerate forme depășite, materialiste, liberale, pe care un stat-partid nu le putea admite.

Noul stat nu putea fi edificat decît prin *lichidarea vechilor structuri și a susținătorilor lor*. Într-un astfel de stat, radical deosebit de cel anterior, justiția era o instituție anacronică, o frînă în calea pedepsirii „vinovaților". De aceea, legionarii au decis să rezolve pe cont propriu această problemă. După o intensă campanie de presă, menită să pregătească spiritele, ei au trecut, în zilele de 26-27 noiembrie 1940, la pedepsirea „vinovaților". Că aceștia s-au numit Nicolae lorga, Gh. Argeșanu, Virgil Madgearu, Victor larmandi, Mihail Moruzov, aproape că nu conta. Că *legionarii realizau performanța unică în Europa de a fi asasinat patru președinți ai Consiliului de Miniștri* (I.G.Duca, Armand Călinescu, Nicolae lorga, Gheorghe Argeșanu) era o chestiune fără importanță. Ca dovadă că presa, aflată sub o severă cenzură, nici nu a consemnat aceste fapte.

În schimb, ziarele erau literalmente inundate de festivitățile consacrate exhumărilor, slujbelor religioase, înhumării *noilor „eroi naționali",* legioanarii lichidați în timpul regimului carlist. *Asasinatul politic devenise o practică,* pe care statul național-legionar o considera normală. Ministrul Poloniei în România avea să-i mărturisească fostului rege Carol al ll-lea: „Viața oricui era în pericol. Dacă ieșeai seara pe stradă nu erai sigur că te întorci acasă". .

În lunile septembrie-octombrie 1940 s-a înregistrat o adevărată afluire populară spre Garda de Fier. Motivele erau multiple: de la sinceritate și credință autentică în „lumea nouă[1]' promisă de Legiune, la interes și perversitate politică. Dar foarte curînd, oamenii au început să se dezmeticească. Transa în care parcă intrase o întreagă societate a durat două-trei luni. Revenindu-și, oamenii au început să se întrebe: încotro? Cine ne sînt conducătorii? Ce urmăresc ei? Unde vor să ne ducă?

Reacția a fost mai întîi mută. Cu toată propaganda făcută de legionari, masa cetățenilor nu părea a fi convinsă. Intransigența, violența, intoleranța, răzbunarea erau factori noi, nemaiintîlniți la romàni. Formula: „Cine nu è cu noi e împotriva noastră” nu mai fusese experimentată pînă atunci în România.

Concepția legionară nu era acceptată de marea masă a cetățenilor. Nici chiar intelectualitatea, din rîndurile căreia se autoproclamau „elitele", nu s-a arătat receptivă la noul experiment politic. Profesorul Constantin C. Giurescu scria că din cei 24 de profesori de la Facultatea de Litere din București numai unul a devenit legionar: P.P. Panaitescu, numit rectoral Universității : „Faptul era normal, deoarece nici *programul* acestui regim, care cerea, între altele, repudierea vechilor alianțe cu ajutorul cărora realizasem statui național unitar, înlocuindu-le prin alianța cu Germania hitleristă, nici *metodele* acestui regim - înlăturarea violentă, prin execuții sumare, a adversarilor politici, după sistemul hitlerist - nu puteau fi primite de acei reprezentanți ai gîndirii românești care erau profesorii Facultății de Litere din București. Țin să adaug - preciza Const. C. Giurescu - că, în tot răstimpul de aproape cinci luni cît a ținut regimul legionar, el n-a putut cîștiga nici un nou aderent printre profesorii acestei facultăți; pînă la urmă a rămas același partizan inițial, altături de care n-a venit nici un alt coleg". Situația era valabilă și în privința muncitorilor, țăranilor și funcționarilor.

În timp ce Horia Sima căuta să asigure dominația partidului în toate sectoarele vieții de stat, *generalul Ion Antonescu considera că în guvernare „partidul nu se amestecă".* După ce a aprobat unele inițiative legionare, generalul a urmărit limitarea și chiar anihilarea lor. El s-a pronunțat, în repetate rinduri, „pentru respectarea legilor, împotriva abuzurilor și violenței legionare. Încă de la 21 octombrie 1940, Ion Antonescu îi scria lui Horia Sima: „Eu îmi asum răspunderea unui regim dacă sînt ascultat; nu pot însă să fiu prizonierul lui și să mă prăbușesc cu el dacă nu mă urmează". Și conchidea: „Cu două capete nu se poate duce un singur corp, decît la dezastru". La 31 octombrie generalul revenea asupra acestei idei: „Nu se poate ca un corp să meargă ca două capete. Un organism politic,

social și economic trebuie să asculte de o singură conducere".

Asasinatele din 26-27 noiembrie 1940 au amplificat divergențele dintre Antonescu și Mișcarea legionară. Chiar a doua zi, la 28 noiembrie, generalul Antonescu a dat publicității decretul prin care se preciza: „Omorul cu premeditare se pedepsește cu moartea". La 5 decembrie a fost desființată poliția legionară, la 10 decembrie s-a publicat ordinul prin care se interziceau violările de domiciliu, la 18 ianuarie erau desființați comisarii de românizare. *Aceste acte vizau lichidarea regimului întemeiat pe partidul-stat,* ceea ce nu putea fi acceptat de legionari. De aceea, ei și-au propus să-l înlăture pe Antonescu, pentru a edifica un regim nou, în care ideologia trebuia să primeze în activitatea de guvernare.

O caracteristică esențială a regimului legionar a fost *cultivarea terorii, a fricii, depersonalizarea ființei umane.* Mijloacele de realizare a acestui obiectiv au fost multiple, dé la promovarea principiului potrivit căruia individul nu reprezintă nimic, societatea, națiunea fiind totul, pînă la teroare fizică, maltratare și chiar asasinat. O statistică întocmită pentru provincie pînă în ianuarie 1941 indica 450 de cazuri de maltratări de persoane, 9 asasinate, 88 de violări de domiciliu, 323 sechestrări de persoane, 1 162 însușiri de bunuri prin vînzări forțate, 1 081 confiscări de bunuri, 260 de ocupări forțate de imobile, 65 devastări, ceea ce însemna 3 438 abuzuri și ilegalități. Acestea erau cazuri ajunse în fața justiției, dar trebuie precizat că foarte mulți cetățeni nu au avut curaj să se plîngă organelor în drept, temîndu-se de repercusiuni grave. Datele statistice indicau faptul că legionarii și-au însușit bunuri în valoare de peste un miliard de lei. Aceste date contraziceau flagrant jurămîntul legionar: „Să trăim în sărăcie, ucigînd în noi poftele de îmbogățire matérială; să trăim o viață aspră și severă, cu alungarea luxului și îmbuibării".

*

Cartea *Pe marginea prăpastiei* înfățișează pe larg, prin documente autentice, pregătirea și desfășurarea rebeliunii legionare, crimele abominabile săvîrșite în acele zile. În același timp, reliefează prudența cu care a acționat generalul Antonescu, care a urmărit să-i compromită definitiv și

iremediabil pe legionari, tăind orice punte pentru o eventuală colaborare în viitor.

Reține atenția faptul că legionarii și-au concentrat efortul spre cucerirea și menținerea instituțiilor de stat, în primul rînd a Ministerului de Interne și a Prefecturii Poliției' Capitalei, că au folosit ca masă de manevră pe studenți și pe muncitori, că au utilizat postul național de radio și presa pentru a influența opinia publică, că nu s-au dat în lături de la incendierea unor instituții și chiar cartiere, de la atacarea organelor de ordine, inclusiv a militarilor în termen. În timpul rebeliunii au fost ucise 354 persoane, iar peste 300 au fost rănite.

*

Înfrîngerea rebeliunii legionare a avut ca efect dezagregarea aproape instantanee a Mișcării legionare, care si-a pierdut orice credibilitate în ochii cetățenilor români. Tot eșafodajuî ridicat timp de un deceniu de Corneliu 2elea Codreanu, de Horia Sima și colaboratorii lor s-a prăbușit în zilele rebeliunii.

În anii ce au urmat, Mișcarea legionară s-a fractional în diverse grupări, care luptau între ele pentru supremație, aruncînd vina una asupra alteia pentru eșecul guvernării din perioada septembrie 1940-ianuarie 1941.

Desigur, au rămas mulți cu convingerea că principalul vinovat a fost Horia Sima, care s-a abătut de la crezul Căpitanului Corneliu Zelea Codreanu, că ideile promovate de legionari au fost juste, mai ales în ceea ce privește modul de organizare, formele de acțiune, combaterea supremației vulgului și promovarea elitelor intelectuale în conducerea statului.

Prin conținutul ei dens, prin bogăția informațiilor concrete, cartea Pe *marginea prăpastiei* oferă nu numai un număr însemnat de documente, dar și prilejul unor reflecții privind societatea românească și lupta politică în general. De aceea republicarea ei, la cinci decenii după apariție, ni se pare binecuvenită.

iulie 1991

IOAN SCURTU

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

O dată cu prăbușirea granițelor țării, din vara anului 1940, cu inevitabilele consecințe - abdicarea regelui Carol al II-lea și prăbușirea sistemului și regimului politic care a patronat și determinat aceasta - s-a pus, deodată, problema *conducerii stalului,* care nu îngăduia nici un fel de amîmare și aceea a regimului care să guverneze țara, în vremuri ații de vitrege.

Lovitura din 6 septembrie, ca o dreaptă și firească soluționare, a adus Ia conducere pe omul cu cea mai vastă experiență și unanimă popularitate - generalul Antonescu, care timp de mai bine de zece ani a luptat și a suferit ca nimeni altul pentru salvarea țării.

Cea mai grea problemă a fost aceea a regimului de guvernămînt. Nici unul din vechile partide nu mai avea încrederea nației. Orice încercare de a strînge în jurul conducătorului pe toți oamenii de bine, rămași nepătați, nu rezolva decît parțial și provizoriu problema.

În căutarea unei echipe de lucru cu adînci rădăcini în masa poporului, se profila, plămădită din viitoarea atîtor ani de zbucium și de suferință, „mișcarea legionară".

Cu argumentul tinereții și al patriotismului zgomotos și larg popularizat, această „mișcare", singura rămasă netrecută prin examenul greu al experienței , justifica speranțele poporului, înșelat în așteptările sale, de fostele partide politice.

Spre a rupe cu un trecut și cu un sistem perimat, generalul - după încercări neizbutite de a asocia la guvernare oameni competenți, dar nepătați - cheamă pe legionari la guvern, instaurînd astfel *„reginuil național-legionar"*.

Nu a trecut mult timp și atît nația, cît și generalul au început să constate, spre uimirea și disperarea lor, că legionarii nu aveau conducători și că acei care se improvizau ca atare în ultimul moment erau sau ncpricepuți, sau de totală rea-credință.

La adăpostul uriașei personalități a conducătorului și sub forma unei aparențe de patriotism exaltat - cu toată apriga sa împotrivire - legionarii s-au dedat la abuzuri și ilegalități din ce în ce mai mari, pînă la rebeliunea, fără precedent în istoric, din ianuarie 1941.

*

Ceca ce a urmat se cunoaște.

Pentru a înșela opinia publică și a ațîța spiritul de răzbunare asupra „conducerii statului”, foștii rebeli și netrebnici au lansat și întreținut zvonul că:

- generalul Antonescu, care a fost ridicat și adus la putere de legionari, este mason și unealtă a vechilor partide și, în consecință,
- a trădat „legiunea”.

*

Pentru lămurirea opiniei publice de la noi și de pretutindeni se tipărește această carte, care are ca scop să demonstreze:

- că generalul Antonescu a venit la putere prin încrederea poporului și armatei, după ce a dat singur lovitura de stat din 3-6 septembrie 1940;
- că legionarii au fost adusi la guvern de general, ca singura organizație politică dinamică nccompromisă;
- că legionarii au devenit odioși întregului popor, scurt timp după instalarea lor în guvern, prin încălcările cele mai flagrante și mai îndrăznețe ale legilor țării și prin abandonarea tuturor principiilor cu care și-au făcut popularitatea.
- că ei sînt aceia care au conceput, au pregătit, au organizat și executat rebeliunea din 21-23 ianuarie 1941, avînd ca scop uzurparea conducerii statului, deși de nenumărate ori au jurat credință și ascultare generalului.

*

Lucrarea va mai demonstra cîtă lipsă de simț național și de discernămînt patriotic au avut conducătorii mișcării legionare, atît în ceea ce privește metodele, cît și influențele din afară.

Dar pe deasupra acestui tragic rechizitoriu al unor rătăciți sau înstrăinați de sufletul nației, lucrarea va mai demonstra un lucru de o importanță covîrșitoare: că toți aceia care s-au îndoit un moment de sentimentele și reflexele sănătoase alc acestui cuminte popor, s-au înșelat amarnic.

S-au înșelat și s-au sinucis.

Generalul le-a dat în această privință nenumărate semnale de alarmă și între patru ochi, și public.

Dovada o fac următoarele îndemnuri din cuvîntarea sa ținută la 1 decembrie, la Alba-Iulia.

„Toți trebuie să păstrăm încrederea în drepturile neamului, să ducem o luptă dc credință, de muncă si de jertfă, și prin jertfă să ne cîștigăm dreptatea. Fiindcă dreptatea străjuiește iumca. Și dreptatea lumii va fi dreptatea noastră".

„Legionari, România național-legionară și viitorul întreg al neamului depinde astăzi de fapta voastră de mîine".

„Adevăratul legionar, legionarul legendar, servește însă țara sa numai prin muncă, numai prin ordine, numai prin supuncre oarbă la legile si la chemările țării".

„Am suferit pentru voi, am luptat pentru voi, mi-am sfărîmat în țăndări o carieră strălucită pentru voi și am pătimit pentru voi. Am nu numai dreptul, dar si datoria să vă cer și ascultare neșovăitoarc, și dăruire completă. V-o cer eu, fiindcă prin mine v-o cerc țara. Ascultați-o. Lucrați în ordine, în liniște, în înfrățire și în armonie. Numai așa vom putea scoate țara din zbuciumul de restriște, numai așa îi vom dura viitorul și îi vom asigura biruința".

Era un avertisment dat și celor din afară, dar și celor dinăuntru.

Avertismentul pentru cei dinăuntru urma imediat după odioasele crime de la Jilava.

*

În pragul noului an, generalul se adresează iarăși legionarilor într-un apel direct, din care reținem:

„Dușmanii voștri, dușmanii țării, se bucură dc excesele unora dintre

voi.

Mă doare să vă văd alunecînd de pe culmile jertfei spre adîncurilc neînțelegerii și greșelii.

Țineți seama că răspunderea mea față dc istorie și de țară trebuie să găsească în voi ecoul faptei, ca să putem sluji neamul.

Dc aceea, în prag de an, vă spun răspicat:

Vestejesc orice ură, condamn orice răzbunare, mă despart de orice faptă de necinstire a vieții, onoarci și averii altuia.

Și am datoria să asigur viitorul vostru și al țării, lăsînd toate puterile de muncă să se dezvolte, o așezare economică sigură și cinstind toate categoriile sociale și pe toți românii curați și întregi, cărora mîine țara le va cerc jertfa.

Iar voi aveți datoria să vă plecați acestei porunci naționale".

*

Cămășile verzi nu au înțeles nimic din aceste cuvinte și interpretînd tactul și răbdarea drept slăbiciune, iar avertismentele drept vorbe goale, au continuat.

Au continuat, fiindcă în realitate erau roșii în marea majoritate a cazurilor. Prin purtarea lor au distrus o speranță și aù prăbușit un ideal.

Datorită armatei, în prăbușirea lor nu au atras și țara.

A fost o experiență dureroasă, dar necesară.

Experiență din care vitalitatea neamului a ieșit întreagă și generalul poate spune în cuvîntarca sa de la 25 martie 1941:

„În drumul către veșnicie și în lupta pentru înfrățire și pentru întregire, nația, fără să cîntărească și fără să șovăiască, a semănat ncnumărați martiri și eroi în mersul ei istovitor, dar izbăvitor, către culmile de apoteoză către care o duce - greu, dar sigur, chinuitor, dar înălțător - și destinul și dreptul și străduința și puterea. "

Către aceste culmi vom ajunge, fiindcă nu poate fi și nu va putea fi greutate care să ne împiedice.

Am pus două mii de ani să ne apropiem de ele.

Vom lupta de va fi nevoie încă un milion de ani, să ne urcăm pe ele.

Nici zvîrcolirilc, nici sălbăticiile, nici falsificările îndrăzneților nu ne intimidează.

Acei ce au reînviat în lumea de azi, în raporturile lor cu acei lipsiți de apărare, teroarea și sălbăticia barbară a lumii de altă dată, vor fi să fie singurii înfierați de contemporani și pedepsiți de istoric după cum merită".

*

Un număr bogat de anexe și fotografii însoțesc textul spre o mai clară și completă documentare[1].

---

[1] Cîteva din ilustrațiile prezente în ediția din 1942 a cărții nu au mai putut fi reproduse în ediția de față din motive tehnice, datorită calității extrem de slabe a imprimării inițiale a unor facsimile, precum și imposibilității procurării clișeelor originale *(nota editurii').*

PARTEA I
LOVITURA DE STAT DIN SEPTEMBRIE 1940

CAPITOLUL 1 PRIVIRE GENERALĂ

Privire generală

În primele zile care s-au succedat abdicării regelui Carol al II-lea, Legiunea nu a revendicat guvernarea. Articolul d-lui I. Zelea Codrcanu din „Porunca Vremii", *prin care cerea legionarilor timp spre a se pregăti pentru conducere,* face parte din mărturiile făcute de șefii legionari în acest sens.

Horia Sima a redactat însă un manifest prin care înfățișa abdicarea ca un rezultat *exclusiv al acțiunii legionarilor, spre deosebire de adevărul arătat mai tîrziu în manifestul generalului Antonescu,* care prezenta opiniei publice faptele în mod cronologic, pe temeiuri ce nu puteau suferi interpretări și care înlăturau contrazicerea.

Repetarea editării și afișării manifestului lui Horia Sima chiar după publicarea manifestului conducătorului, apare azi ca un indiciu că Horia Sima din primele zile a căutat să conteste și acțiunea și rezultatele obținute de generalul Antonescu.

Totuși, ca o manifestare publică de supunere față de general, apare actul solemn al declarațiilor de la Predeal (20 septembrie 1940) cînd Horia Sima cerc legionarilor „recunoștință și credință față de generalul Antonescu pentru că i-a înălțat și onorat cu participarea la guvernarea țării".

Această manifestare a făcut probabil parte din planul de acțiune al legionarilor, întrucît, imediat a început opera de destrămare a administrației, abil camuflată sub necesitatea primenirii și reorganizării statului, tinzînd la dominația politică internă prin acapararea tuturor posturilor de conducere de la autorități și instituții publice, urmărind în special instituțiile cu atribuții administrative și de ordine în stat.

De asemenea, spre a încuraja zelul partizanilor și a crea datorii de recunoștință, se încep introducerile masive de partizani în posturile de

conducere ale vieții și activității economice a țării.

În același timp, tot felul de cereri ale partizanilor sînt satisfăcute de autorități, fără nici o considerație pentru bazele legale, cu care de multe ori cererile erau în contradicție.

Se începe recrutarea simpatizantelor pentru a se mări numărul de membri. Se remarcă, însă, cu această ocazie, un fapt important, care nu a fost observat la vreme: *intelectualii nu sînt admiși în partid decît cu titlu de simpatizanți, în acest timp, oameni fără nici o instrucție sînt admiși ca membri, încadrați în cuiburi și supuși dresajului pentru ascultare, prin ședințele de propagandă în cuiburi, marșuri, cunoașterea armamentului, trageri etc. "*

Se creează noi organizații legionare:

- fie paramilitare, gen spărgătorii de fronturi, batalioane de șoc etc.;
- fie de interes obștesc, gen poliția legionară, ajutorul legionar, cantinele legionare, cooperativele legionare, magazine legionare etc.

Se trece *în mod abuziv* și *sub teroare* la luarea în stăpînirc a diferitelor locuințe, magazine și industrii ale evreilor.

Datorită acestui procedeu:

- autoritatea de stat trece cu totul sub controlul și conducerea legionară;
- prestigiul autorității este scoborît prin exagerarea și generalizarea unor vinovății sporadice și de multe ori fără importanță;
- autoritatea statului, din cauza lipsei de sancțiuni, este anulată prin acte abuzive și ilegale, comise sub firma autorității de stat.

Funcționarii de stat sînt terorizați prin amenințări permanente, înscenare de anchete și vinovății imaginare. Din această cauză nu se mai opun neglijențelor și devin cxecutanți pasivi ai conducătorilor legionari. Cu acest mod de lucru, greșelile și abuzurile sînt din ce în ce mai mari.

Conducătorii legionari puși în fruntea direcțiilor și instituțiilor de stat nu au calificare prin nici un fel de atribut de superioritate: studii, experiență sau prestigiu personal. *Singurul titlu: „om de încredere"* al lui Horia Sima; *singurul merit: „a adus servicii legiunii".*

Funcționarea aparatului de ordine și siguranță devine cu totul subiectivă , urmărind numai scopurile particulare ale conducerii legionare: răzbunare; terorizare; acaparare și stăpînirc de bunuri.

Pentru aceasta, după instalarea legionarilor în posturile de conducere, se trece la înlocuirea personalului inferior, prin introduceri masive de legionari în corpul sergenților de oraș, corpul detectivilor etc.

În poliție, șefii de circumscripții sînt dublați de comisari legionari.

Armata însăși nu a fost cruțată. Uzînd de încîntarca ideilor naționaliste și-au recrutat simpatizanți, fie prin contact direct, fie indirect (soție, copii, rude).

Atenția a fost îndreptată mai ales față de ofițerii tineri și elevii de la școlile de ofițeri. Prezența în rîndurilc armatei a legionarilor, ofițeri de rezervă și trupă, au înlesnit convertirea și adeziunea la mișcarea legionară a numeroși ofițeri și subofițeri activi, tineri. Au fost rătăciri și printre ofițerii superiori, care au mcrs pînă la a cere eliminarea din oștire a acelora care, păstrînd linia dreaptă a educației militare, nu ar simpatiza acțiunea legionară.

Propaganda legionară a fost cum nu se mai poate de insistentă asupra tineretului școlar de ambele sexe, atît din învățămîntul universitar, cît și din cel inferior.’

Contînd pe sufletul nevinovat la vîrsta cînd cugetul nu este format, au reușit să recruteze numeroși tineri devotați pînă la exaltare.

În lumea satelor, propaganda a uzat de eterna formulă demagogică, care atrage pe săteni: promisiuni pentru împroprietărire *(„omul și pogonul");* numele *conducătorului statului,* care era foarte mult în circulație la orașe unde presa este mai răspîndită, era aproape inexistent la sate, unde nu se vorbea dccît de comandantul legiunii *,,Horia Sima".*

Avînd ca partizani ofițerii de rezervă, instructori la premilitari, premilităria, deși instituție de stat, devenise oficiul de recrutat clemente pentru mișcarea legionară.

Ambiția nemăsurată și dorința lui Horia Sima de a rămîne în capul statului, l-a făcut să ia strînse legături cu lumea muncitorească, în

majoritate alcătuită din comuniști recunoscuți.

Aprobarea dată de Horia Sima ca reorganizarea Corpului Muncitorimii Legionare să fie făcută sub *comanda lui Groza,* militant comunist de notorietate, este un act foarte *simptomatic. Înscrierile în acest corp sînt masive. Muncitorii, foști aderenți ai partidelor socialiste sau democrate, sînt primiți, organizați în cuiburi, educați și instruiți.*

Marea grabă și grija cc se pune în a cîștiga cît mai mulți aderenți este suspectă. Nu se ia în scamă nici o prevenire asupra faptului că între persoanele introduse în Corpul Muncitoresc Legionar, majoritatea o formează foștii partizani ai comunismului. *Horia Sima permite o primenire, însă înscrierea de noi membri muncitori continuă.*

Dar faptul care aduce deosebită îngrijorare întregii opinii publice este înarmarea progresivă a legionarilor și spiritul de agresivitate manifestat în orice împrejurare, cu motiv, dar mai ales fără-motiv. Înarmarea s-a făcut cu armamentul depus la organele Ministerului dc Interne (chesturi, comisariate, jandarmi) și la Parchete (corpurile delicte). Uniforma legionară capătă un nou atribut: pistolul. Î*ndrăzneala cadrelor legionare crește, datorită lipsei de sancțiuni pentru numeroase abuzuri săvîrșite și unanim cunoscute.* Și atunci legionarii adoptă un argument unic: *amenințarea.*

De la amenințare, trec prin surprindere la acțiune, suprimînd deodată, fără judecată, pe foștii demnitari, închiși la Jilava și aflați în curs de cercetare.

Opinia publică este în mare emoție. După abuzurile comise contra proprietăților evreiești, după ridicarea dc la domiciliu și dispariția diferitelor persoane, uciderea în masă a deținuților de la Jilava reprezintă un act a cărui gravitate este excepțională. Opinia publică nu se sfiește să-și arate indignarea.

Conducătorul statului îi dă însă o mare satisfacție *prin desființarea poliției legionare. Drept urmare, Ministerul de Interne hotărăște ca întreg personalul component al acestei poliții să fie înregimentat în corpul poliției de stat. Pedeapsa se transformă, astfel, în recompensă.* Fiind pînă

ieri un organ tolerat, acum devine un organism de stat cu drepturi legale.

Uciderea de la Jilava a fost patronată de fostul prefect de poliție col. Zăvoianu și comandantul Corpului Muncitoresc Legionar, Groza.

Cu toate aceste procedee în afară de lege, extremiștii sînt nemulțumiți și propagă înlocuirea generalului Antonescu, din îndemnul lui Zăvoianu și Groza.

Parte din legionarii care trebuiau să fie dezarmați nu depun armele. Nemulțumirile clocotesc în rîndurile lor. Horia Sima nu stăpîneștc mișcarea. El lucrează însă pe căi ascunse spre a-și ajunge scopul ambițiilor sale: *să fie el conducătorul statului* și să aplice *imediat și integral* principiile lui, care ar fi dus Ia distrugerea economiei țării, la bolșevizarea neamului și la prăbușirea statului independent românesc.

Căutînd aderenți, află o serie întreagă de persoane interesate care ponegresc pe conducătorul statului sub tot felul de motive imaginare, sau prin calomnii grosolane. În același timp, încearcă a afla o formulă care să împace pe nemuîțumiții rămași în afară de încadrarea în diferite posturi la stat și particulari.

În cele din urmă, Horia Sima s-a hotărît să ia măsuri spre a-și întări poziția, în acest scop:

- găsește explicații pentru îndrăzneala lui Zăvoianu de a se baricada în Prefectură și a lui Ghika de a se baricada la Siguranță, cînd conducătorul statului i-a înlocuit;
- găsește explicații pentru ce se petrecea la Soc. de Gaz și Electricitate, U.C.B. și alte instituții;
- menține chestor la Brăila pe Mazilu, deși conducătorul statului l-a dat afară din post, dînd și un comunicat oficial în acest sens.

Numai prin încurajările lui Horia Sima s-a putut ajunge la situații atît de stranii, cu tendința vădită de a ruina prestigiul conducătorului statului. Pentru aceasta poate să facă orice, uzînd de orice mijloace: minte pe generalul Antonescu, îi nesocotește dispozițiunile drepte și aspre, îndeamnă să se comită toate fărădelegile.

Caută apoi să-și asigure mijloace suficiente de acțiune:

- întreg aparatul de ordine și siguranță (mai puțin jandarmeria trecută supra M. Ap. N.);
- formațiunile paramilitare legionare;
- Corpul Muncitoresc Legionar;
- cuiburile diferitelor organizații;
- frățiile de cruce.

Se hotărăște în sfîrșit să dea lovitura de stat sprea așeza un *„regim legionar integral. ”*

În acest scop, într-un cerc rcstrîns se încep pregătirile:

- Horia Sima va conduce și va executa propaganda în provincie;
- generalul Pctrovicescu cu Al. Ghika și Maimuca vor organiza înarmarea în București;
- înarmarea în provincie se face dezarmînd jandarmii, poliția și capturînd armele și munițiile destinate apărării contra aeronavelor, a teritoriului și care se aflau la fabrici și autoritățile Ministerului de Interne; de asemenea, prin atacul fabricilor de armament și dezarmarea prin surprindere a forțelor armate.

Astfel, în București, Horia Sima dă ordin, direct sau indirect, să se dea pistoale legionarilor... *„cît de multe"*.

Poliția legionară, corpul spărgătorilor de fronturi, corpul muncitorilor legionari, cuiburile..., toți cer arme. Motivul: *„să se apere contra masonilor; să se apere contra evreilor”*...

Din magazinele de arme, munițiile și pistoalele sînt vîndute legionarilor, care obțin autorizația de cumpărare.

Depozitele aflate la polițiile din țară, constituite în urma ordinelor generale pentru ridicarea și predarea armelor, au fost încredințate legionarilor din orașele respective, tot in urma unor dispoziții date de Siguranța Generală.

Mai mult, armele sigilate în magazinele de vînzare au fost predate legionarilor, după ridicarea sigiliilor, tot în urma ordinelor Siguranței Generale.

Prin tot felul de vicleșuguri, se scoate la ordinele lui Horia Sima, Pctrovicescu, Ghika și Maimuca, întreg armamentul aflat disponibil la jandarmi, Siguranță și prefecturi.

În provincie, înarmarea merge mai greu, dar organizînd operația capturării de arme din depozite și dezarmarea forțelor publice (poliție, jandarmi, armată) se crede că vor afla arme suficiente.

În rezumat: *guvernul statului legionar înarmează propriii săi partizani.*

*

Actul de o deosebită importanță al înarmării fiind terminat, se trece la organizarea propriu-zisă a execuției mișcării.

Organizațiile din Capitală sînt pregătite pentru ieșirea în stradă.

Mai trebuie însă ca și provincia să fie ațîțată, controlată și îndrumată.

Pentru aceasta Horia Sima pornește în turneu de întruniri: la 14 decembrie, la Constanța; la 21 decembrie, la Pălîrlagele-Buzău; la 25 decembrie, la Timișoara, Lugoj, Caransebeș; la 3 ianuarie, la Predeal.

Opinia publică trebuie ațîțată, iar eventuale opoziții trebuie intimidate.

Apare atunci comunicatul de la 13 ianuarie, referitor la descinderea de la sediul masonilor și, apoi, comunicatul dat de Horia Sima, în care anunță că: *„ S-a găsit un material extrem de important, care va dezvălui întregii țări, în scurt timp, groaznica operă de nimicire a neamului nostru, întreprinsă de masonerie și masoni".*

De la început, atît în Capitală, cît și în provincie, instrucția legionarilor a fost orientată către acte de rebeliune:

- exerciții de tragere cu arma și revolverul se fac nu numai afară din oraș după executarea diferitelor marșuri, ci și pe terenurile sportive din cuprinsul Bucureștilor, spre marea nedumerire a cetățenilor;

- în cuiburi se face teorie și aplicații pentru *lupta de stradă, după cursul predat la școala de propagandă din Moscova.*

Evenimentele se precipită.

*Joi 16 ianuarie șefii de cuib din București sînt adunați sub președinția lui Pătrașcu. Î*n ziua dé 19 ianuarie printr-o notă informativă „din cea mai bună sursă legionară" ni se comunică cele ce urmează:

Joia trecută a avut loc ședința șefilor de cuib a Gărzii de Fier sub președinția lui Pătrașcu, secretar general al Mișcării legionare. De menționat că unitatea cea mai importantă în legiune o constituie „cuibul” iar șefii de cuib sînt direct răspunzători de activitatea cuiburilor; familiile, subfamiliilc, diversele diviziuni etc., sînt considerate ca unități de plan secundar.

Șefii de cuib au fost, deci, convocați pentru a fi încunoștințați de ultimele evenimente politice și *a primi o îndrumare pentru acțiunea de viitor.*

Pătrașcu a declarat, între altele (dăm frazele cele mai tipice) că: *„divorțul între legiune și general este iremediabil..., s-a săpat o prăpastie între legiune și generalul Antonescu... Revoluția legionară este pătată de sîngele legionar și nu contează suferințele generalului Antonescu pe lingă suferințele legionarilor. Legionarii sînt mulți și generalul Antonescu este singur. Știm că vom fi dominați de militari,* a adăugat dînsul. Știm că ofițerii superiori sînt cu el, *dar ofițerii tineri sînt cu noi.* Afară de asta să se știe că avem numai în București 21 000 de arme și grenade și *din fiecare fereastră se va trage.* Legionarii să se țină strînși uniți, căci numai unitatea îi poate scăpa de pericolul cc-i pîndește.

*

Spre a curma cu abuzurile, conducătorul statului decide desființarea comisarilor de românizare.

În plin centrul Capitalei se petrece un atentat - asasinarea maiorului german Doering - la hotelul unde domicilia misiunea militară germană, *fără ca Siguranța Generală și Prefectura Poliției să aibă cel puțin un agent de supraveghere sau vreo informație de prevenire a atentatului.*

Aceeași lipsă de informație și măsuri de prevenire ca și cu ocazia asasinatelor din noiembrie.

Ministrul de Interne Petrovicescu este înlocuit; mai sînt înlocuiți directorul general al Polițiilor Al. Ghika și directorul Maimuca.

*

Pentru a face impresie - atît asupra partizanilor, cît și asupra opiniei

publice, - *se lansează afirmații că mișcarea legionară este sprijinită de germani,* tar conducătorul statului nu s-ar mat bucura de încrederea Führerului.

Survine plecarea inopinată a conducătorului statului în Germania și întrevederea cu Führerul.

Comandantul Legiunii refuză plecarea în Germania. Statul-major legionar se adună și deliberează. Deciziile sînt grave: *vor căuta o primă ocazie spre a-l intimida pe general* (care le-a iertat toate insultele, jafurile, abuzurile) și vor *cere constituirea unui guvern pur legionar"; altfel îl vor răsturna cu forțai.*

Între timp generalul se înapoiază.

Sînt foarte surprinși de sosirea atît de precipitată a generalului.

*

Ar fi vrut, poate, să mai întîrzie cîteva zile, în care timp s-ar fi putut desăvîrși lovitura în perspectivă.

Duminică 19 ianuarie se dă alarma legionară: toți membrii cuiburilor trebuie să țină contactul din oră în oră cu comandanții direcți. Adunările ordonate pentru conferințele publice din acea zi, cu scopul de a propaga motivele unei noi ordini sociale în Europa, au avut dublul scop: a capta simpatiile germane; a avea un motiv pentru adunarea partizanilor, spre a le da mai ușor cuvîntul de ordine.

Tot în acea zi, mai mulți comandanți de cuiburi - apropiați ai lui Groza - au plecat cu misiuni în provincie. De notat că au fost aceiași care mereu făceau deplasări în țară, fapt ce dă naștere la supoziția că aceștia erau agenții de legătură și organizatorii rebeliunii în diferite localități.

În scara aceleiași zile, generalul Pctroviccscu ține o conferință la radio de o vehemență și cruzime nemaicunoscută în contra foștilor oameni politici, sfîrșind sarcastic, dar plin de ascunse înțelesuri: *„dezbaterile vor continua",* ceea ce a fost perfect adevărat a doua zi.

Luni 20 ianuarie, generalul Petroviccscu este înlocuit. Horia Sima, bănuind că măsura aceasta ar putea avea urmări contra scopurilor sale și

spre a înfrîngc și pe conducătorul statului, hotărăște o desfășurare de forțe, care să intimideze și să exercite presiuni pentru menținerea lui Petroviccscu, carc-i asigura păstrarea aceluiași aparat administrativ și de siguranță.

Horia Sima invită imediat pe comandanți. Dictează lui V. Trifa textul manifestului pe carc-l tipărește în mii de exemplare, și-i ordonă *mișcarea studențimii.* De asemenea, Groza primește dispoziția ca muncitorimea să se adune în strada Roma, pentru *garantarea sediului comandamentului.* „Răzleții", „Vestitorii", „Ajutorul Legionar", „Centrul Studențesc", au ordin să se adune în Piața Universității.

Parte din muncitorii din str. Roma au pornit spre Universitate. Se țin discursuri și se răspîndcsc cuvinte de ordine:

- Vrem guvern legionar!
- Trăiască președintele Horia Sima, comandantul Legiunii!
- Moarte masonilor și jidanilor!

*

Marți dimineața urmează înlocuirea lui Ghika și Maimuca, care, încurajați din trecut, nu vor să plece și se baricadează în localul Siguranței împreună cu 50 legionari. Se schimbă primele focuri de armă între aceștia și trupa venită să-i evacueze.

Se decide înlocuirea prefecților și primarilor.

*

Rebeliunea era prevăzută de comandantul mișcării legionare, deoarece în toată țara se adoptă o acțiune identică:

- baricadarea și rezistența în incinta autorităților de stat;
- manifestări ostile și dezarmarea trupelor care ar încerca să pătrundă în administrații;
- eventual, rezistență armată și atac acolo unde se impun acțiunile ofensive;
- mobilizarea partizanilor și aducerea în orașele de reședință pentru a se mări forțele agresive;
- întocmirea listelor de proscriși care urmau a fi executați după

biruința totală legionară.

*

Planul de acțiune al rebelilor a constat în principal din:

- menținerea în stăpînire a principalelor autorități de ordine și siguranță;
- atacul instituțiilor importante, care erau de partea conducătorului statului;
- intimidarea locuitorilor prin jafuri, incendii, ucideri;
- baricadarea străzilor din Capitală, spre a împiedica mișcarea carelor de luptă și mișcarea rapidă a forțelor militare;
- ocuparea telefoanelor și a telegrafului, în oraș și la C.F.R., spre a împiedica transmiterea informațiilor și a ordinelor;
- ocuparea depozitelor de carburanți, spre a-si asigura o rezervă și spre a împiedica rcaprovizionarea automobilelor autorităților;
- ocuparea și folosirea stațiilor de radiodifuziune ale statului.

În provincie, prefecții au instruit pe primari asupra misiunilor ce le revin în cazul cînd regimul legionar ar fi amenințat și le-au dat ordinul să trimită la reședință cîti mai multi legionari armati, spre a mări numărul celor de la oraș.

Dările de seamă ale prefecților conțin toate indicațiile asupra acestui act.

*

Pregătirea mișcării s-a făcut cu o deosebită discreție; sînt foarte puține indicații scrise date de șefi.

Totul s-a aranjat prin comunicări verbale între comandanți, în exterior pregătirea limitîndu-sc numai la indicații care trebuiau, *„să le se exécute orbește",* după cum se arată în informațiile primite ulterior. Sînt semnalate convocări de comandanți în Capitală și provincie; se cunosc trimiteri de curieri pentru șefi.

Executanții, însă, trebuiau să păstreze ei contactul cu șefii de cuiburi spre a li se face comunicările. Din declarațiile cunoscute ale legionarilor necompromiși prin rebeliune, se constată evident că *majoritatea*

executanților nu au știut rostul adunării lor pe străzi și la centre, după cum nu au știut despre rostul aducerii sătenilor la orașe.

La țară s-a spus: legionarii de la reședință sînt atacați de jidani și de masoni.

La orașe s-a spus: generalul a trădat neamul, cedînd rușilor - sub presiunea Führerului - încă o bucată din țară.

La București, însă, datorită faptului că asemenea zvonuri erau controlate imediat, conducătorii rebeli au uzat de un fapt pe care fatalitatea l-a aruncat în calea nefastelor lor ambiții: *asasinarea maiorului Doering.*

Deși faptul trecuse în cercetarea autorităților, totuși trebuia găsit un motiv de scoatere în stradă a partizanilor, și anume: *înțelegerea româno-germană este periclitată de jidani și masoni, care au ucis pe maiorul german.*

Textul manifestului semnat de Trifa este perfid și ridicol.

Oricîtă lipsă de discernămînt am atribui masei studențești, care a pornit la manifestație în urma acestui neserios manifest, nu găsim altă explicație decît că manifestul a fost numai *„un pretext de adunare",* pentru o demonstrație cu alte rosturi și dinainte pregătită.

De altfcl Ghika aranjase din vreme cu „tovarășul" Groza desfășurarea demonstrației.

*

Insinuări răutăcioase s-au strecurat în cursul conferințelor din ziua de 19 ianuarie; aclamațiile erau exclusiv pentru Horia Sima.

Acesta, informat, socotește că momentul a sosit *spre a îndrăzni actul cel mare,* care urma să-i aducă omnipotența. Masele îl apreciază.

Ajutoarele sale au fost lovite direct, prin măsurile de ordine impuse de conducătorul statului (desființarea comisarilor de românizare, destituirea lui Petrovicescu, Ghika și Maimuca, înlocuirea prefecților și primarilor).

Deci, suficiente interese au fost lezate spre a se justifica și a se putea începe lovitura.

Se ațîță spiritele contra conducătorului statului, se formează zeci de echipe ale morții care să ucidă pe „trădători". Între primii sînt: ministrul

Antonescu, Cancicov, Rioșianu și directorul general Cristescu. Se pregătește uciderea în masă a foștilor conducători politici, acuzați că sînt masoni, precum și uciderea evreilor.

*

21 ianuarie: Horia Sima dispune convocarea Corpului Muncitoresc Legionar înarmat. Agenții motocicliști circulă în mare agitație, făcînd legătura între șefi si agenți. Coloane armate de muncitori se îndreaptă spre str. Roma. La ora 11, Al. Ghika este la sediul C.M.L. și dă dispoziții.

Ajutoarele sale sînt: Trifa, Găină și Cutzamina.

De la Siguranța Generală, Maimuca îi face legătura cu exteriorul si îi dă informații. Inspectorul Baciu, care ocupă Siguranța cu 50 legionari, îi ajută și îl asigură pe Maimuca de reușită.

Horia Sima nu poate fi găsit însă de autorități. De la Secretariatul General al Mișcării legionare au plecat toți șefii.

Fiecare se află la sediul destinat prin misiune. Ultimele arme fuseseră ridicate de la Prefectura Poliției și Siguranța Generală și duse în strada Roma, sediul Gutenberg, Casa Verde și Primăria de Albastru.

Astfel, rebeliunea a început și s-a desfășurat în condițiile cunoscute.

*

Din analiza faptelor și informațiilor rezumate pînă aici, reies următoarele observații principale:

1. Acțiunea de înlăturare a generalului Antonescu este concepută și pregătită de foarte mult timp, deoarece generalul nu admitea ca manifestarea regimului întronat la 6 septembrie să se facă pe cale de revoluții, prin anarhic și abuzuri.

2. Pregătirea mișcării s-a făcut într-un cerc foarte restrîns de conducători și numai prin comunicări și înțelegeri verbale.

3. Organele subalterne au executat dispoziții care, în mod aparent, nu aveau legătură între ele; în ansamblu însă acțiunea a fost bine închegată.

4. Masa exccutanților a fost dusă în centrele de rezistentă fără a ști ce are de făcut

5. Conducătorii nu s-au așteptat la o rezistență și la o represiune atît de

ferme din partea autorității de stat.

6. Cadrele rebele erau de mult pregătite, nu însă complet; punerea în aplicare a planurilor, prin *ocuparea autorităților publice, încadrarea în „alcazaruri“ și lupta de stradă, s-a desfășurat după principiile troțchiste.*

7. Comandantul legiunii a dispărut din primul moment; comandanții de căpetenie de asemenea lucrau din umbră.

8. Pe teren, la luptă, au rămas numai micii comandanți de unități, muncitorii, femeile și copiii.

Jafurile, asasinatele și devastările dau rebeliunii un caracter revoluționar comunist, explicabil, de altfel, prin primirea în Legiune a elementelor de stînga și a celor de la periferia Capitalei.

În concluzie, se constată că la guvern se găsea o organizație care se menținea pe baze conspirative-rcvoluționarc ca și pe vremea cînd era în opoziție. Mai mult, sub pretextul ridicol că va fi atacată de masoni și jidani, se înarmează continuu.

În realitate însă, *înarmarea era îndreptată împotriva conducerii statului și a armatei.*

CAPITOLUL 2
LEGĂTURILE GENERALULUI CU GARDA

Legăturile generalului cu Garda

Prima opinie a generalului despre Codreanu datează din anul 1924 cînd, din Anglia, unde era atașat militar, asista la crimele politice ce se petreceau atunci în țară la noi.

În anuî 1927 a revenit în țară desconsiderînd acțiunea codrenistă, dar, ca militar activ, altele fiind preocupările sale dccît politica, nu s-a ocupat mai mult de această chestiune.

Ulterior, în contact mai strîns cu țara și cu nevoile ci, care pretindeau tot mai mult o redresare morală, părerile sale au evoluat, fără a aproba însă caracterul impulsiv al mișcării.

Acest fapt reiese limpede din convorbirea pe care a avut-o cu regele în 1933, cînd s-a înapoiat de la Geneva.

Audiența a durat 8 ore si suveranul a întrebat:

„Ce crezi despre Garda de Fier?"

„Nu pot da un răspuns categoric, pentru că și vechile partide au putregaiul lor".

„Știu firma, dar nu știu ce este în spatele ei. Se pare însă că dorește binele țării".

„Eu sînt cel mai mare adversar pentru aceia care tulbură viața internă a statului, oricine ar fi ei. Avem nevoie de unire pentru salvarea granițelor. Altfel, prăbușirea este inevitabilă”

Deci, nici un răspuns pozitiv, dar, încă de pe atunci generalul prevede dezastrul la care se va ajunge dacă întreg poporul român nu va fi călăuzit de același ideal și dacă discordia va roade legăturile dintre frați.

Mai tîrziu, ca șef al Marelui Stat Major, s-a văzut cu generalul Zizi Cantacuzino, fără a discuta chestiuni politice.

Generalul Antonescu a cunoscut pe Corneliu Zelea Codreanu în iarna anului 1936. Nu a dorit și nu a vrut această cunoștință, decît în urma

insistentelor prietenului săli, d-l Nicolac Mareș, care, împreună cu generalul Zizi Cantacuzino, o pusese la cale, cu deplinul și prealabilul acord al lui Codreanu.

Explicația următoare este necesară pentru înțelegerea deplină a lucrurilor:

Mișcarea legionară, după procesul asasinării lui Duca, își reia normal activitatea ca partid politic în 1935.

Dată fiind tinerețea cadrelor ei, proaspăta înjghebare, se resimțea de lipsa unor elemente experimentate și de autoritate necontestată, care să-i dea și greutatea morală, și seriozitatea necesară unei organizații cu pretenții de guvernămînt.

S-a pus la cale, atunci, atragerea generalului Antonescu în „legiune".

Chestiunea a fost discutată între generalul Zizi Cantacuzino și Codreanu, de o parte, și între Codreanu și d-l N. Marcș, pe de altă, în anul 1935.

Prezintă interes dialogul următor:

- *„Domnule Codreanu, ai 30 de ani de viață tînără și entuziastă. Generalul are 50, cu un trecut și o experiență cum puțini o au sau au avut-o în Țara Românească. O asociație între dv. doi ar fi ceva remarcabil, ar fi ceva extraordinar pentru binele Patriei. Aveți tinerețe și elan, dar vă lipsește un stat major și nu aveți nici un program. Cum vreți să guvernați?"*

- *„Domnule Mareș, să nu crezi că este așa de greu să conduci un stat. Cît privește despre program, nu am nevoie de nici unul. Cînd voi veni la putere voi vedea ce este de făcut. Vreau, totuși, să cunosc și să stau de vorbă cu generalul Antonescu “.*

Așa s-au petrecut lucrurile pînă în toamna anului 1935, din propria inițiativă à celor cu grijă pentru viitorul legiunii.

Explicația că generalul Antonescu a constituit obiectul atenției oamenilor de bine ai’mișcării trebuia căutată în următoarele fapte relatate de d-l N. Mareș.

Mulți intelectuali de vază din fostul partid conservator au constituit

Liga Vlad Țcpeș, din care făceau parte: Grigore Filipcscu, Alexandru Pcrietzeanu, Emil Ottulescu, Nicolae Mareș, Emanoil Hagi Moscu, Costachc Sturdza, Zizi Cantacuzino ctc. Această Ligă s-a transformat apoi din nou în Partidul Conservator, sub președinția lui Grigorc Filipescu, care a făcut parte din parlamentul Iorga de Ia 1931 pînă în aprilie 1932.

După căderea guvernului Iorga, Grigorc Filipescu a făcut cartel cu național-țărăniștii. Din această cauză mulți dintre fruntașii partidului s-au retras dorind să organizeze o nouă grupare politică. „Garda" constituia obiectul de atracție al acestora, căreia intenționau să-i dea un stat major de oameni cu experiență politică.

Ei pretindeau însă la conducere un *om de suprafață* și acesta, în concepția lor, era generalul Antonescu.

Era totuși militar activ. Trecutul său ostășesc de înaltă ținută morală și conduita sa aspră de soldat i-au obligat la menajarea susceptibilităților sale. Au gîndit, așadar, și au pus la cale intrarea sa în arena politică, timp de aproape 2 ani, fără știrea sa.

Toată țara și mai alea oamenii politici de suprafață știau zbuciumul carierei sale și lupta dusă pentru a avea o armată bine încadrată, bine echipată, și dotată, și bine instruită, după cum tot așa de bine știau semnalele de alarmă date de el pentru catastrofa care ne pîndea de aproape.

*

Toată țara cunoștea munca sa fără preget în toate posturile de mare încredere pe unde trecuse: la Școala Superioară de Război; la Ministerul Apărării Naționale; la Marele Stat Major, iar ca rezultat pentru opiniile și atitudinea sa neînduplecată contra a tot ceea ce însemna indolență, incapacitate, rea-credință și corupție, a fost pus în situația să-și dea demisia de la Marele Stat Major și astfel să fie scos de pe linia marilor comandamente.

Răbdarea, tristețea și supărarea sa ajunsese așadar, în 1934, la culme. Părăsirea cadrelor active ale armatei era așteptată din zi în zi și de amicii, și de dușmanii săi.

În așteptarea acestui eveniment care nu s-a produs, prietenii și

binevoitorii „Gărzii” au întreprins acțiunea arătată mai sus, al cărui fir îl reluăm din nou.

Așadar, în primele luni de iarnă ale anului 1936, d-l N. Mareș, după o introducere dibace și interesantă, îl pune în cunoștință cu dorința lui Codrea nu de a accepta o întrevedere.

Dat fiind că nu era prima dată cînd a fost chemat și consultat de oamenii politici ai țării, în special șefi de organizații; dat fiind bunele și patrioticele idei la temelia noii organizații politice; dat fiind seriozitatea și popularitatea ei în rîndurile tineretului, deci posibilitatea unei îndreptățite speranțe de a primi toate îndrumările și modelările organice necesare unui factor de guvcrnămînt; dat fiind faptul că „Garda" era singurul organ politic rămas nepătat și necompromis pînă la acea dată, iar pe de altă parte, gîndul că la un moment dat va fi nevoit să părăsească armata, a acceptat întrevederea cu Codreanu.

Prima întîlnire cu Codreanu

S-au întîlnit, așadar, pentru prima oară, în casa d-lui Nicolae Mareș din București, într-o după-amiază de iarnă. Conversația a durat aproape 5 orc. A fost o ședință de sondaj. Dorea să cunoască omul, ideile și credințele lui, programul șî metodele de înfăptuire.

Din discuții a putut constata între altele:

- Codreanu era un om încrezut. În cele mai multe cazuri rigid și vedea greșit în multe privințe. Era totuși un om de acțiune. Știa ce vrea și mergea către scopul propus, cu orice risc;
- ca organizator și realizator, avea idei excclcnte.
- pe plan intern nu avea nici un program;
- pe plan extern era categoric pentru Axă. Cunoștea perfect stările de lucruri din Germania și pregătirile formidabile care se făceau acolo în vederea războiului.

*

Încă 2-3 întîlniri au mai avut loc la Predeal.

Între altele este interesant de relevat următorul dialog între general și Codreanu:

- *„D-le Codreanu, ești pregătit d-ta să vii la putere?"*
- *„Nu doresc acest lucru acum!"*
- *„Atunci de ce agiți masele? Cine să ia puterea? Dacă împingi țara la revoluție, vei avea roadele culese de Kerensky, fără ca d-ta să fii un Kerensky. Nu ai nici cultura și nici talentul lui oratoric".*
- *„La putere vreau să veniți dv.! La adăpostul dv. doresc să-mi organizez partidul și abia după aceea voi'cere conducerea treburilor statului".*

1937. Guvernul Goga

La finele anului 1937, generalul Antonescu a fost solicitat să intre în guvernul Goga.

Cu toate insistentele făcute a refuzat această cinste, ca mai lîrziu să o condiționeze de o lărgire a bazelor politice a noului guvern.

Scrisoarea dc mai jos clarifică și mai bine această chestiune:

28.XI1.1937

Mult stimate și iubite d-le Goga,

Din dorința de a servi țara și pe d-voastră, și numai din această dorință, am încercat, și vă cer iertare dacă am greșit, o lărgire a bazei politice a viitoarei formațiuni guvernamentale.

Am eșuat.

În fața acestei noi situații și dat fiindcă văd, poate greșit, un pericol într-o consultare a corpului electoral înainte ca programul d-voastră, cu adevărat românesc și creștin, să poată fi simțit de mase, că cel puțin în liniile lui mari a primit un început real de adevărate și cinstite realizări, vă rog să mă iertați dacă, după adîncă reflecțiune, sînt nevoit de a declina cinstea ce mi-ați făcut de a vă gîndi, din primul moment, și la mine.

Vă voi rămîne adînc și pentru totdeauna recunoscător și pentru acest gest, dar mai ales pentru acela de a mă fi prezentat M.S. Regelui așa cum

știți că am fost și sînt ca sentimente pentru Coroană.

Rugînd fierbinte cerul să vă ajute, vă rog să mă credeți și mai departe un foarte bun și foarte devotat prieten.

(ss) *General Antonescu*

Fiindcă regele ținea cu orice preț să dea guvernului Goga un element de prestigiu și autoritate, a invitat pe generalul Antonescu la Palat, unde l-a întîmpinat cu următoarele cuvinte:

-*„Regele României uită tot ce a fost între el și generalul Antonescu și-l roagă să uite la fel".*

-*„ Sire, am fost tîrît într-un proces de bigamie pe care l-am cîștigat la Casație într-o adevărată apoteoză. Am fost dat afară din Marele Stat Major, iar acum sînt chemat aici"!?!„Nu mai am nimic de adăugat!"*

Prima invitație a rămas fără rezultat. A doua zi a fost din nou chemat la rege.

- *„Antonescu! Ești soldat și-ți ordon să iei conducerea Ministerului Comunicațiilor în guvernul Goga “.*

-*„Maiestate! În fața ordinului, mă supun. Maiestatea Voastră știe, însă, cîte nereguli sînt la acel minister. Punîndu-mă la conducerea lui, eu nu voi putea patrona necinstea încuibărită acolo și deci, nu voi putea accepta contractele scandaloase și oneroase pentru țară încheiate la Ministerul Comunicațiilor.*

Voi fi pus, așadar, în situația să plec repede de acolo și astfel, numirea mea să nu folosească guvernului; din contră.

Socotesc, deci, c-ar fi mai bine să mă numiți la Apărarea Națională, mai ales că sînt și militar și sînt încă atîtea lucruri mari de împlinit pentru armată ".

Regele a acceptat fără nici un fel de obiecție propunerea și astfel, generalul Antonescu a primit, din înalt ordin, conducerea M. Ap. N. În guvernul Goga.

Alegerile Goga

Guvernul Goga s-a constituit în ultimele zile ale anului 1937.

Încă de la început, primul ministru era preocupat, după concepția epocii, cu pregătirea alegerilor.

Nemulțumirile tuturor guvernelor trecute, alături de speranțele legate de entuziasta grupare legionară, dădeau încă de pe acum să se înțeleagă că alegerile vor da mult de lucru guvernului.

Legionarii duceau campania electorală folosind abil faimoasa și periculoasa lozincă: *„omul și pogonul".*

Regele însuși simțind pulsul real al lucrărilor și pe drept cuvînt îngrijorat de perspectiva unor sîngeroase manifestări electorale, cheamă într-una din zile pe generalul Antonescu, de data aceasta ministru al Apărării Naționale, și-l întreabă:

- *„ Cunoști situația politică din țară. Dacă ai fi în locul meu, ce ai face?"*

-*„ Una din două, Maiestate: sau trebuie să te menții pe linia constituțională, și în acest caz este necesar să te sfătuiești cu acei care au dat jos guvernul Tătărăscu (d-l Maniu și Codreanu); sau să dai o lovitură de stat, alegîndu-ți un om, cu care faci ce vrei!"*

Regele a preferat prima soluție.

„În acest caz, Maiestate, cred că ar fi bine să faceți un guvern naționalist cu baze lărgite: Goga-Vaida-Codreanu".

Se gîndea, așadar, la o conciliere a tuturor partidelor de dreapta, atît pentru unirea lor și, deci, încetarea sfișierilor inutile dintre ele, cu rezultate atît de catastrofale în trecut, cît mai ales pentru binele țării, ajunsă la culmea suferințelor și răbdării.

A fost însărcinat de rege să mijlocească și să determine o audiență a d-lor Maniu și Codreanu.

S-a folosit de d-l Nicolae Mareș în ceea ce privește pe Codreanu.

Era la Predeal. Întîlnirea cu Codreanu s-a făcut în vila sa proprie, de față fiind și d-l N. Mareș.

După ce i-a arătat scopul, l-a sfătuit să ceară audiență la rege.

- *„Nu cer acum această audiență, fiindcă nu vreau să se spună că am fost influențat de Maiestatea Sa în atitudinea mea față de guvernul Goga “.*

- *„Rău faci, domnule Codreanu"* - îl întîmpină Nicolae Mareș - *„„nu vezi cum generalul Antonescu îți deschide drumul?"*

- *„Domnule Mareș, drumul mi-l deschid eu cu sabia"* (schițînd cu brațul întins cîteva mișcări că și cînd ar fi mînuit realmente o sabie).

Generalul a asistat la acest dureros și penibil dialog și a sfîrșit replicînd următoarele:

- *„Domnule Codreanu, nu uita cuvîntul Sfintei Scripturi: cine trage sabia, de sabie va muri".*

S-a sfîrșit în felul acesta, fără rezultat și cu toată amărăciunea, întrevederea cu Codreanu, fără ca generalul să aibă intuiția că profeția urma să se îndeplinească așa de curînd.

Pentru descrețirca frunților și mai ales pentru eliberarea spiritului înnegurat de rezultatul întrevederii, au făcut o ieșire cu schiurilc în natura liberă, largă și fermecătoare din jurul Predealului, la care a luat parte și d-l Stelian Popescu.

Nu se știe cărei întîmplări se datorează faptul că, în această ocazie, au fost filmați, ceea ce mai tîrziu a adus generalului atîtea suspiciuni și, deci, tot atîtea neplăceri.

*

Campania electorală a început fără ca regele să fi obținut concilierea dorită în cadrul grupărilor naționaliste.

La întrunirea legionară de la Brănești-Ilfov, care, se pare, a contravenit măsurilor de ordine în vigoare la acea dată, doi legionari au fost împușcați de organele forței publice. Din această cauză era mare fierbere la legionari, care, în dorința lor de răzbunare, ar fi putut să aducă consecințe grave pentru țară.

Conștient de pericol și în calitatea ce avea de ministru al Apărării Naționale, a chemat pe Codreanu și atrăgîndu-i atenția l-a rugat *„să nu*

sîngereze țara, fiind hotărit să reprime cu ultima energie orice act de violență".

A avut satisfacția să constate că a fost ascultat, și în țară a fost liniște.

A urmat demisia guvernului Goga și formarea unui nou cabinet sub președinția patriarhului Miron Cristea, în care generalul menține portofoliul Apărării Naționale.

Între timp, Codreanu a trimis profesorului lorga o scrisoare ofensatoare, pe care acesta a adus-o la cunoștința regelui, cerînd arestarea și judecarea autorului.

Guvernul este sesizat si invitat să soluționeze cazul.

Acest fapt, constituind un abuz de putere din partea profesorului Iorga, care se bucura de o deosebită trecere la palat, întîmpină rezistența specială a generalului Antonescu, care, călăuzit întotdeauna de dreptate, se opune categoric arestării lui Codreanu, sub amenințarea demisiei.

După cîteva zile de frămîntări, provocate de această intransigență, primul guvern al patriarhului cade, pentru a se reconstitui imediat, sub aceeași conducere, fără generalul Antonescu.

Urmează apoi arestarea și procesul lui Corneliu Codreanu, cu tragicul sfîrșit al acestuia.

CAPITOLUL 3
LOVITURA DE STAT DE LA 3-6 SEPTEMBRIE 1940

Evenimentele premergătoare

Scadențele unui trecut plin de greșeli și de acte condamnabile făcute în ultimii ani de către conducerea statului român, vin în 1940 să îndoliczc întreg acest popor blînd, ascultător, muncitor și sincer în toate manifestările sale.

Necinstea și nepriceperea unor oameni care puneau înaintea intereselor patriei pe acelea al persoanei lor, aduc țara în situația de la sfîrșitul lunii iunie 1940, cînd, văzînd că nimic nu mai este de făcut, cedează în fața presiunilor rusești și consimt la ciuntirea granițelor de N-E ale țării. Basarabia și Nordul Bucovinei trec astfel din nou în sclavie, abia la 20 de ani după clădirea României Mari, cu prețul a 800 000 de vieți.

Mutilarea teritoriului național, fără nici un gest de opunere din partea noastră, aduce cu sine slăbirea încrederii poporului în conducătorii lui și, ceea ce este și mai grav, în valoarea armatei. O îngrijorare totală pretutindeni și în toate straturile sociale. Întregul popor român se simte fără nici un sprijin în fața pericolului ce-l amenință din toate părțile.

Armata - care nu avea altă vină decît de a executa ordinul să stea cu arma la picior în fața acestei îngrozitoare tragedii a românismului, dînd dovadă de o disciplină de fier - este hulită și privită cu neîncredere chiar de poporul căruia aparține. O grea încercare pentru ea, o nemaipomenită vitregie a soartei ca să asculte și să îndure toate umilirile și disprețul poporului, din cauza unei lașități închipuite. Această armată care de mai bine de un an își părăsise căminele pentru apărarea fruntariilor, care se pregătea continuu de luptă și care aștepta numai dezlegarea de a deschide focul, este obligată să se retragă *din ordin* în fața dușmanului care ocupa fără luptă pămîntul sfînt al țării.

Nimic nu poate fi mai grav și mai demoralizant în același timp. Chiar în armată, încrederea în elementul de conducere a primit o grea lovitură.

Refuzul de a accepta lupta pentru apărarea patriei, după ce pînă atunci lozinca era „nici o brazdă", constituia o recunoaștere a slabei noastre pregătiri pentru război, cu repercusiuni atît de grave asupra moralului nației și oștirii în special.

Audiența la rege

Către finele lunii iunie, generalul Antonescu a cerut o audientă la rege, cerere care i-a fost acceptată.

Avea intenția ca o dată cu această audiență să prezinte regelui un memoriu pe care îl pregătea. Evenimentele însă s-au succedat într-un ritm mai accelerat dccît crezuse generalul și memoriul *(Anexa nr. 1)2* nu a putut fi terminat.

La data cînd i s-a fixat audiența, prevederile sale deveniseră un fapt împlinit, și memoriul nu mai era de actualitate.

Generalul renunță a-l mai prezenta și întocmește o scrisoare *(Anexa nr. 2),* pentru a o preda Suveranului în locul acestuia, după cum se arată mai jos.

Prezenùndu-sc în ziua fixată, a trebuit să renunțe la onoarea ce i se făcuse, pentru lipsa de tact a celor din imediata apropiere a regelui.

Lucrurile s-au petrecut astfel:

Lacheul a întîmpinat pe general și l-a rugat „să treacă" pe la adjutantul de serviciu, ceea ce - se înțelege - generalul a refuzat.

Atunci a fost primit de mareșalul Palatului, Urdărcanu, care, fără să-i arunce măcar o singură privire, i s-a adresat mașinal:

- „Domnule general, vă rog să spuneți subiectul audienței dv. la rege".
- „La ce-ți servește d-tale aceasta?"
- „Așa pretinde protocolul".
- „Țara se prăbușește și dvs. vă țineți de protocol!"

---

2 Anexele la sfîrșitul capitolului.

Apoi generalul a părăsit imediat Palatul.

Regele aflînd de cele întîmplatc a trimis și a adus la audiență în după-amiaza aceleiași zile pe general, printr-unul din ofițerii săi adjutanți.

A fost primit direct și imediat. Au discutat asupra „cedării teritoriilor" din Est: Bucovina de Nord si Basarabia.

....

- „Aceasta fiind situația, ce vroiai să fac, Antonescu?"
- „Maiestate, trebuia cel puțin să se pună condiții ca cedarea să se facă în termen mai lung, în 20 de zile, de exemplu, în loc de patru, adică cu ordine, cu socoteală, așa fel încît nici moralul armatei să nu sufere, nici pierderi mari de materiale să nu avem“.

....

- „Domnule general, știu că ai limbă tare. Spune la toți că nu eu am consimțit la cedarea teritoriului, ci Consiliul de Coroană”.

....

- „Sire, gîndind la eventualitatea că nu voi putea ajunge pînă la Maiestatea Voastră, am întocmit, în privința celor discutate, această scrisoare. V-o las ca să rămînă ca act în istoric". *(ANEXA nr. 2).*

....

- „Ai fost întotdeauna foarte brutal cu mine!"
- „Poate brutal, da, Maiestate, dar întotdeauna loial și sincer".

Audiența s-a terminat în felul-acesta, regele conducînd pe general pînă la ieșire, cu o deosebită atenție și considerație pentru militarul de mare încredere și temerar curaj.

Arestarea generalului și domiciliul forțat la Bistrița

După cîteva zile, generalul Antonescu a fost ridicat de la vila sa din Predeal și internat la Bistrița.

Era rezultatul audientei și ultimei scrisori înmînate regelui.

Arbitrajul de la Viena

Regele și guvernul au continuat politica de distrugere a neamului, făcind și după aceasta jocul dușmanilor.

Cruda experiență din iunie nu a servit la nimic. Miopia politică a conducătorilor a dus țara pe aceeași pantă a prăpastici. Nici un efort din partea acestora de a o redresa.

Incapacitatea și reaua-crcdință erau vădite. Și astfel, numai după două luni de zile o nouă frîngerc a trupului românesc este fapt împlinit. Arbitrajul de la Viena aruncă în iobăgie încă 1 400 000 români, o dată cu partea cea mai frumoasă și mai bogată a Ardealului, leagănul milenar al românismului. Prin intrigi, prin propagandă mincinoasă, prin manevre politice abile și mai ales prin greşelile și nepăsarea conducătorilor noștri, Ungaria obține clemența juriului de la Viena.

Verdictul redeschide rana, proaspătă încă, din sufletul românilor și face să se piardă de data aceasta și ultima picătură de încredere în forurile cîrmuitoare ale țării.

Orice speranță în sprijinul regelui și al guvernului lui este astfel distrusă și o prăpastie adîncă se deschide între popor și regele său.

Opinia publică românească, într-o.unanimă pornire de suflare și gînd național, protestează cu vehemență contra arbitrajului, contra acelora care admit, din nou ciuntirea granițelor fără lupte și contra executării clauzelor arbitrajului.

Ardelenii și intelectualii neamului sînt primii care dau semnalul de luptă și cer unirea tuturor sufletelor românești pentru salvarea fraților aruncați în robie. Mari manifestații patriotice se desfășoară în Capitală și în majoritatea orașelor țării, în special în Ardeal, și adeziuni sincere și spontane vin să mărească strigătul de alarmă al unui popor părăsit de aceia’carc aveau sarcina să-l sprijine și să-l apere.

Peste tot, strigătul: „Nu dăm Ardealul!", „Vrem război!" se reliefează tot mai mult. *(Anexa nr. 3).*

Chemarea generalului la guvern

În această situație, cînd toată țara freamătă a război și cînd guvernul Gigurtu, care a consimțit pentru a doua ciuntire, nu mai este în măsură să stea la cîrma ei, regele recurge la singurul om nepătat, cu mare autoritate morală și cu o popularitate covîrșitoarc - generalul Antonescu.

În ziua de 4 septembrie, ora 12, este chemat în audiență și după ce i se prezintă situația țării, atît pe plan extern, cît și pe plan intern, i se încredințează misiunea de a forma guvernul.

Toate speranțele țării sînt îndreptate acum asupra unui singur om, întregul popor așteaptă ile là el salvarea patriei și refacerea granițelor. „Universul" din 6.IX.1940 îl prezintă astfel:

„Iată-l:

Este generalul Antonescu, omul în care de mult neamul românesc își pune nădejdile, omul care abia acum, de trei zile, a fost eliberat de Ia *închisoarea de la Bistrița, unde era ținut și fără lege și fără judecată, omul care abia cînd a ajuns cuțitul la os și hotarele în mare parte* au fost *pierdute, este chemat să aducă liniște și mîngîiere unui neam amărît de guvernarea tiranică în care trăiește de zece ani și în timpul căreia au fost omorîți mișelește tinerii generației naționaliste și au fost prădate miliardele țării sub pretext de înarmare.*

Urăm să-i ajute Dumnezeul".

Așadar, de la închisoare, generalul Antonescu pășește la cîrma țării. Omul hulit nesocotit și prigonit pînă ieri dc oameni fără inimă, fără nici un simțămînt național și fără frica de Dumnezeu, este chemat, în cele mai grele momente, pentru salvarea patriei și a lor.

Acei care se complăceau în necinste, risipă, neomenie și lăcomie, care nu vedeau în posturile lor decît un mijloc de cîștig personal, chiar prin uzurparea și înfierarea sentimentului național al poporului, se dau la o parte cînd țara este în pericol, dovedindu-și încă o dată și incapacitatea, și

necinstea.

Consultările cu fruntașii vieții politice, pentru formarea guvernului, duc la concluzia că nimic nu se mai poate face și că întreaga opinie românească a pierdut complet orice legătură sufletească cu regele ci. Ultima picătură căzută în paharul suferințelor nației a adus revărsarea. Toți cei consultați nu admit colaborarea decît cu condiția abdicării. Orice încercare de reconciliere a regelui cu poporul său era de prisos, ruptura totală și ireparabilă se produsese.

La ora 21, generalul Antonescu se prezintă în audiență și aduce la cunoștința regelui rezultatul consultărilor, după care depune mandatul cu care fusese însărcinat.

Lovitura de stat

Regele nu mai întrevedea nici o soluție. Prin imixtiunea sa în politica internă, prin procedeele întrebuințate în cursul celor 10 ani de domnie si prin alegerea colaboratorilor, nu reușește decît să învrăjbească nația, să umilească poporul și să arunce țara în anarhie.

În continuare, generalul Antonescu, susținut de d-l Valer Pop, insistă să i se dea puteri depline pentru conducerea statului. Numai așa mai vede o posibilitate de a-i salva ființa față de amenințările de descompunere ce deveneau tot mai grave.

După îndelungate ezitări, regele cedează insistențelor și încredințează generalului Antonescu, în dimineața de 5 septembrie, conducerea guvernului cu puteri dictatoriale. *(Anexa nr. 4).*

Primul gînd al generalului se îndreaptă către țară și către popor. Într-o simțită proclamație *(Anexa nr. 5)* cheamă la muncă pe toți fiii neamului, bătrîni, tineri, bogați și săraci.

În această nouă situație, generalul Antonescu încearcă în tot cursul zilei constituirea unui guvern capabil să domine situația, care continuă să rămînă destul de tulbure, ba chiar cu tendințe de agravare din moment în moment.

Încercarea nu reușește nici de data aceasta.

Starea de spirit din țară și mai ales din Capitală devine din ce în ce mai încărcată și mai amenințătoare.

În seara zilei de 5 septembrie, la ora 21, focuri de armă se aud în jurul Palatului Președinției Consiliului de Miniștri. În aceeași clipă, mulțimea atacă Prefectura Poliției Capitalei și alte focuri se trag în Piața Teatrului Național. Manifestanti se îndreaptă spre Palatul regal.

Generalul Antonescu dorește să se ducă în mijlocul manifestanților pentru a-i opri, dar în urma sfaturilor celor din jurul său renunță la acest prim gînd. Se hotărăște însă să ceară abdicarea regelui, care pierduse complet asentimentul poporului său.

La ora 21,20 intră în audiență și după o îndelungată și dramatică discuție, în care face întreg procesul a 10 ani de guvernare nenorocită pentru țară, cere regelui să abdice, pentru a salva, cel puțin acum, statul pe care îl adusese în mizerie și anarhie.

Audiența se termină la ora 23, după ce regele primește timp de gîndire pînă la ora 4 dimineața și învoirea de a se consulta cu oricine dorește.

La plecare, generalul Antonescu cere să vadă pe Voievod, căruia îi spune:

Măria Voastră,

„Am voit să mă prezint Măriei Voastre încă de ieri; evenimentele din aceste 48 de ore ; s-au desfășurat însă cu atîta repeziciune, îneît nu am avut nici o clipă liberă. Situația este foarte gravă.

Măria Voastră să nu fie însă îngrijorată; Vă dau asigurarea că generalul Antonescu își va sacrifica chiar viața pentru îmbunătățirea acestei situații.

Să trăiți, Măria Voastră".

După această audiență, regele se consultă cu generalul Paul Teodorcscu și generalii Mihail, care îl sfătuiesc să nu abdice.

Generalul Baliff este și el consultat însă nu se cunoaște consiliul pe care l-a dat regelui.

George Brătianu, A. C. Cuza, Manoilescu și generalul David Popescu arată că abdicarea este singura soluție posibilă.

Chiar după aceste consultări, regele continuă încă să ezite. Lt. colonel M. Eleftcrcscu este trimis la palat la ora 4 fără 10 minute cu o scrisoare *(Anexa nr. 6)* prin care generalul Antonescu cere din nou abdicarea, cu ordinul de a aștepta răspunsul regelui cel mai tîrziu pînă la ora 6 dimineața.

O ultimă tentativă a doamnei Lupescu de a aduce haosul în țară prin insistența depusă pe lîngă rege de a lua în exil și pe moștenitorul tronului, nu reușește și, sub presiunea evenimentelor, acesta abdică în folosul Marelui Voievod Mihai, la ora 6,10, adresînd poporului român un apel *(Anexa nr. 7).*

Astfel, prin energia, tactul și patriotismul desăvârșit al generalului Antonescu, se pune capăt unei domnii de 10 ani, în care timp calomnia, lăcomia, lingușirea și neomenia se încuibaseră pînă în cele mai înalte instituții ale statului. În 10 ani țara este sfîrtccată, statul dezorganizat și poporul demoralizat și învrăjbit.

Într-un articol publicat în ziarul „Universul" din 12 septembrie 1940, d-I. Maniu arată astfel cauzele abdicării:

„Este o eroare să se creadă că regele Carol al II-lea a fost silit să abdice din cauza orientării politicii sale spre Anglia și Franța, pe care nu a avut-o, sau din cauza vreunei greșeli de o clipă.

Cauza abdicării este concepția sa generală de domnie personală, fără ideal, fără moralitate și fără busolă sigură, în continuă oscilație oportunistă, practicată prin manevre și abilități care au săpat prăpastia între Coroană și Țară și care au trebuirsă ducă la falimentul și distrugerea politicii sale".

Iată cum un singur om, fără concursul nici unui partid, fără să folosească armata și fără nici o tulburare a ordinii, a izbutit, prin curajul și acțiunea sa supraomenească, să înfrîngă un rege cu întreg aparatul său de stat.

Așa s-a născut *România Nouă!* Fără vărsare de sînge, fără dezordini și fără să se'spargă un singur geam.

Evenimentele de la 6-l4 septembrie

Dar odată dărîmat, statul trebuie reclădit din temelii și generalul își dă seama de necesitatea imperioasă a reconstrucției imediate și totale a acestuia. Nici un moment de ezitare și nici o clipă de odihnă nu-i îngăduie conștiința sa.

La ora 8, Voievodul Mihai depune jurămîntul în fața generalului Antonescu, patriarhului țării și a d-lui Lupu, prim-președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție'.

În formula jurămîntului *(Anexa nr. 8)* națiunea este elementul esențial și cel mai înalt în fața căreia chiar regele trebuie să se închine. El este acela care trebuie să se încaîircze spiritului și năzuințelor ei.

Interesele națiunii române sînt superioare dinastiei și aceasta va avea sprijinul efectiv si necondiționat, numai atunci cînd le va sprijini și sluji cu sfințenie.

După depunerea jurămîntului nu se ține nici un discurs. Nu este timpul vorbelor. Faptele au și vor avea întîietâte de acum înainte. În momentul acesta solemn față de Țară și Istorie și dramatic față de ceea ce se petrecea alături de Sala tronului, în apartamentele fostului suveran, generalul Antonescu face numai urarea:

„Dumnezeu să ajute Nației, Maiestății Voastre și mie“.

Prin aceasta ceremonia ia sfîrșit și M.S. regele Mihai I acordă prima sa audiență generalului Antonescu. Textul celor spuse de domnia-sa se găsește la Anexa *nr. 9.* ' . -

Și pentru că ființa oricărui stat se bazează, în primul rînd, pe credința și jertfa armatei sale, prima proclamație a generalului se îndreaptă către armată *(Anexa nr. 10),* prin care ordonă depunerea jurămîntului de credință pentru noul rege, chiar în aceeași zi.

Lansează apoi un apel *(Anexa nr. 11),* cerînd tuturor fiilor acestui neam

ordine, liniște și unire pentru refacerea țării.

Luînd conducerea statului, generalul Antonescu se adresează din nou țării, poporului și funcționarilor, reamintind și arătînd nevoia ca țara să reintre în normal și cere din nou, tuturor, ordine, liniște, legalitate, dreptate, muncă și înfrățire. Acesta este programul de guvernare al generalului Antonescu. Toți românii cinstiți și iubitori ai acestui neam sînt invitati să-l urmeze în munca pentru redresarea și refacerea țării. *(Anexele nr. 12-l7).*

În același timp, se iau măsuri pentru controlul gestiunilor tuturor ministerelor și marilor instituții de stat pe ultimii 8-l0 ani. De asemenea, controlul tuturor averilor foștilor mari demnitari, pentru ca toți aceia care și-au pus interesele lor mai presus de acelea ale statului să-și primească pedeapsa pe care o merită.

O deosebită grijă depune generalul pentru formarea echipei de guvernare cu oameni cinstiți, nepătați, tineri entuziaști și naționaliști. Pentru aceasta se gîndește la legionari, pentru care a suferit, cărora le-a luat apărarea în timpurile lor de suferință și care păreau că vor readuce cinstea, ordinea și dreptatea în instituțiile statului.

De aceea, în toate apelurile și în toate manifestările lui, generalul acordă legionarilor o desăvîrșită încredere și o deosebită îngăduință.

El, ca și poporul, este convins că numai cu acest tineret, care a suferit, a sîngerat șî s-a sacrificat pentru credință și dreptate, pentru iubire și legalitate, vor fi odată chemați la posturile de răspundere ale statului ceî mai aprigi apărători ai cauzei dreptății, legalității și corectitudinii, pentru salvarea și ridicarea neamului.

Consecvent acestei credințe și doritor de a începe cît mai neîntîrziat munca constructivă cheamă, alături de el, tineretul legionar. *(Anexa nr. 18).*

Cu ocazia serbării legionare din 13 septembrie 1940, apelul este citit acestora de către Horia Sima, iar în ziua următoare guvernul este constituit aproape exclusiv cu elemente legionare și statul român este decretat stat național-legionar. *(Anexa nr. 19).*

Cu această ocazie generalul Antonescu face apel încă o dată la toți românii să se unească într-o singură voință, o singură credință și un singur

ideal, „fără ură, fără părtinire, fără nedreaptă lovire”, pentru a începe „o domnie nouă și o guvernare nouă”. *(Anexa nr. 20).*

Așadar, abia după o săptămînă de la lovitura de stat, concepută și realizată numai de general, fără nici un ajutor, pe care nu l-a cerut, pentru că nu voia să aducă țara în anarhie, și nu l-a primit, pentru că se bizuia pe voința și pe credința nestrămutată că salvează cauza dreaptă a unui popor pentru care a suferit și a luptat toată viața, generalul Antonescu se hotărăște să cheme la conducere mișcarea legionară. Acest lucru este recunoscut public chiar de Horia Sima în apelul său către legionari din 15 septembrie 1940 *(Anexa nr. 21),* în care declară:

„Prin înțelepciunea conducătorului statului român și șeful regimului legionar, generalul Ion Antonescu, singurul care prin suferință, luptă și idei comune ne-a înțeles adînca noastră iubire de patrie, prigoana a încetat și tineretul României a fost chemat să clădească și să asigure viitorul neamului nostru".

Mai departe, el cere tuturor legionarilor să fie vrednici de încrederea pe care le-o acordă M. S. regele și generalul Antonescu și să mobilizeze toate elanurile românești pentru refacerea țării, prin munca aspră și fără odihnă:

„Va fi considerat dușman al neamului oricine disprețuiește munca, oricine părăsește cinstea, oricine nu urmărește dreptatea în toate faptele lui, oricine risipește zăcămintele morale sau materiale ale neamului".

În sfîrșit, apelul se termină cu un impresionant jurămînt:

„În fața națiunii române și în fața generalului Ion Antonescu, conducătorul suprem al statului național-legionar, repetăm jurămîntul pe care Căpitanul l-a cerut elitei legionare în fața mormîntului lui Moța și Marin:

1. *Să trăim în sărăcie, ucigînd în noi poftele de îmbogățire materială;*
2. *Să trăim o viață aspră și severă, cu alungarea luxului și a îmbuibării;*
3. *Să înlăturăm orice încercare de exploatarea omului de către om;*
4. *Să ne jertfim permanent pentru țară;*
5. *Să apărăm mișcarea legionară cu toată puterea noastră împotriva a tot ce ar putea s-o ducă pe căi de compromisuri sau compromitere, sau*

împotriva a tot ce ar putea să-i scadă măcar înalta linie morală.

Cu aceste gînduri, pășim pe drumul nou al Istoriei".

Horia Sima

București, 15 septembrie 1940

ANEXE LA CAPITOLUL 3

Anexa nr. 1

Memoriul adresat regelui la sfîrșitul lunii iunie 1940, cu ocazia audienței

SIRE,

Faptul că am contribuit la înfăptuirea granițelor de astăzi ale României, în măsura în care voluminoasa arhivă a statului o va dovedi și Istoria, totdeauna dreaptă și nepărtinitoare o va confirma;

Faptul că am fost însărcinat de nenumărate ori cu numeroase, grele și delicate misiuni în interiorul și în afara acestor granițe;

Faptul că chiar Maiestatea Voastră m-a onorat cu încrederea de a mă numi: director al Școlii Superioare de Război; șef de Stat Major cu însărcinarea specială de a reorganiza armata; ministru al Apărării Naționale și al Aerului și Marinei, în contra voinței mele exprimate verbal și în scris Maiestății Voastre;

Faptul că de două ori, în momente grele pentru țară, s-a discutat cu mine și eventuala formare și programul unui guvern sub președinția mea;

Faptul că într-un moment și mai greu pentru țară, Maiestatea Ta a făcut apel și la mine ca, împreună cu cei mai bătrîni șt presupuși cei mai înțelepți ai neamului, să salvăm statul din impasul în care intrase prin greșelile de guvernare anterioare; fac aluzie la lovitura de stat din februarie 1938, cînd, cu naivitate dar cu bună-crcdință, m-am făcut părtaș la o operă care a mărit catastrofa în loc s-o înlăture;

Faptul că am văzut clar și la timp și în problema internă ceea ce mi-a atras - pe nedrept, evenimentele de ultimă oră au dovedit-o - urgia conducătorilor cu tot cortegiul de suferințe, încă necunoscute de mulți și de umilinți îngrozitoare pentru mine;

Faptul că în ultima analiză am fost o victimă a luptei deschise și curajoase pe care am dus-o, legal și pe față, în contra acelora care cu fapta

și cu exemplul lor au împins zi de zi și ceas de ceas, cu îndrăzneală și cu sfidare la dărîmarea splendidei și dreptei opere care se înfăptuisc după 2000 de ani de luptă, de pătimiri, de speranțe și de nenumărate sacrificii;

Îmi dau dreptul astăzi, cînd am ajuns numai la începutul catastrofei care a venit la scadență, să mă adresez direct Maiestății Voastre și să-i vorbesc, cu respectul cuvenit și datorat, de la om la om, de la soldat la soldat, de la român la român, așa după cum am făcut-o de atîtca ori în trecut cînd Maiestatea Ta sta 4-5 ceasuri neîntrerupte de vorbă numai cu mine.

*

Sire, înainte de a spune fără patimă, însă deschis ceea ce am de spus în acest ultim ceas, nu pentru a lovi în cineva, ci pentru a ajuta pe toți, prin aducerea la realitate - cer voie respectuos Maiestății Tale să anexez la această ultimă scrisoare a mea către Maiestatea Ta numai *cîteva* dintr-o vastă scrie de documente și de scrisori care arată zbucimul unui om pentru cauza țării care era și a Maiestății Tale, zbucium care fiind incorect interpretat de cei vizați de mine ca vinovați, a atras în ultimii 10 ani cea mai groaznică urgie în contra mea.

Citindu-le în acest ceas suprem și decisiv al ființei noastre ca națiune liberă și ca oameni conștienți de răspunderile grele cu care ne-am încărcat pentru vecie umerii, veți *vedea, Sire, că ele sînt o tragică realitate.*

Dacă cel puțin în această ultimă clipă va dispărea patima cu care interesații și vizații au prezentat Maiestății Tale toate strigătele mele de alarmă din trecut date numai - V-o mărturisesc pe cruce - pentru a scoate țara și Coroana din gheara care s-a înfipt de atîta vreme în gîtul nației, se va vedea, chiar din aceste cîteva documente[3] că *a fost un om* care a strigat cu disperare, la timp de nenumărate ori și la toate urechile, *că se va aprinde casa;* că el a arătat *cauzele* care ne împingeau vertiginos și sigur către prăpastie *și că a indicat și calea* care ar fi putut, *dacă o luam,* cel puțin din 1934, nu numai *să ne oprească* din alunecarea amețitoare în care eram angajați pe un plan înclinat, dar să ne și redreseze.

---

[3] Fiindcă mai sînt încă foarte multe altele din care se va face la timpul său dovada de cînd și de cîte ori am dat cu disperare un strigăt de alarmă.

Cum însă, Maiestatea Ta nu va găsi în aceste momente - în care prăbușirile se vor succeda într-un ritm vertiginos și colții fiarelor dușmane și a lichelelor vor începe să apară chiar în Capitala țării pe la toate colțurile - timpul să le citească și liniștea sa mediteze asupra lor, iau eu, cu îngăduința Maiestății Voastre, libertatea de a cita numai cîteva fulgerătoare, dar edificatoare fraze, atît în privința alarmei pe care am dat-o asupra stării dazastruoase a armatei, cît și în privința fărădelegilor și greșelilor care se comiteau față de acei care nu aveau altă vină dccît că luptau - cu metode poate greșite în unele privințe - pentru idealul național, pentru dreptate și pentru redresarea morală pe care o întreagă nație o reclama în zadar de la toți conducătorii.

Citez deci:

1. *In privința stării dazastruoase a armatei.*

Maiestatea Voastră își reamintește - nu se poale să nu-și reamintească - mandatul imperativ pe care mi l-a dat în decembrie 1933 să reorganizez și să redresez armata noastră.

Maiestatea Ta nu a uitat, desigur, lunga discuție avută în această privință în care i-am arătat starea detestabilă a armatei, cauzele acestei stări și principiile tehnice, morale și naționale de care eram călăuzit. Maiestatea Voastră a aprobat în totul vederile mele, m-a asigurat de sprijinul său în toate și în contra tuturor.

Armat cu asigurările și sprijinul regal am pornit la o muncă titanică.

A doua zi toate forțele oculte, toți beneficiarii incorecți ai unor situații preponderente, toți invidioșii, toți acei care făcuse dovada incuriei, nepriceperii și neputinței lor în redresarea statului și a armatei s-au coalizat pentru a dărîma prin intrigă și ură pe aceia care știau că venise să-i scoată cu biciul din viața politică românească pentru că o dezonorau și o duceau cu vorbe sonore, încet dar sigur, la picire.

Ajungînd după cîteva luni de luptă, de perseverență și de umiliri la convingerea că nu eram susținut, după cum mi se promisese și de Maiestatea Sa și solemn de primul ministru, am trimis, la cererea d-lui Tătărăscu, prin *scrisoarea oficială* nr. 31 din *20 iunie 1934,* „Prefața la

planul general de reorganizare a armatei" anexa nr. 1. Prefața era o sinteză a studiului pe care-l pregătisem Maiestății Tale în ianuarie 1934.

Anexa nr. 2.

Iată Maiestate ce am scris textual în primele trei pagini din această „Prefață":

„Armata este cum se știe din cauza:

-*haosului* pe care l-a produs legislația numeroasă improvizată și nearmonizată, rău studiată și rău aplicată;

- *hidrocefaliei;*

- *birocrației* care s-a dezvoltat și continuă să se dezvolte în detrimentul corpului principal al oștirii;

- *servituților* care au supt toată seva și care au sporit și sporesc continuu în detrimentul armatei pe care se sprijină cu adevărat apărarea națională și care astăzi primește resturile și chiar deșeurile națiunii;

- *bugetului rău studiat și rău aplicat;*

- *lipsei unui plan* precis de ansamblul pregătirii statului pentru apărarea lui;

- *lipsei unui plan propriu* de organizare, de dotare, de încadrare și de pregătire de război adaptat condițiilor generale, nevoilor și posibilităților actuale;

- *lipsei continuității* în toate ramurile de activitate care privesc, direct și indirect, vastul organism de care depinde, direct și indirect, apărarea de astăzi și de mîinc a statului".

Din aceste cauze, schițate numai în liniile lor generale, toate sacrificiile materiale făcute, de la război, de stat cu armata; tot timpul pierdut de cetățeni, în instituțiile militare, în timpul serviciului lor sub drapel; toate energiile consumate, pe toată scara, de la soldat la general, *pot fi trecute, în bilanțul general al statului, total la capitolul pierderi de timp, de bani, de energii și de bune intenții, cînd și unde au fost.*

Țara este astăzi într-o totală imposibilitate de a se apăra dacă va fi

atacată.

Armata ei este complet dezarmată, pseudoinstruită și demoralizată.

Dacă va fi chemată, în situația de astăzi, să apere frontierele, va fi, cu toate sacrificiile de vieți care se vor face - și vor fi pe cît de numeroase pe atît de inutile - un dezastru militar unic în istoria popoarelor.

După el va urma cu siguranță, la scurt, foarte scurt interval de timp, dezastrul social și politic, care ne va costa nu numai granițele României Mari, dar ne va duce chiar la situația de a nu ne putea opri nici la acelea ale României de la 1916.

Situația este cunoscută. Se pot găsi în această țară oameni conștienți care să nu fie îngrijorați și care să nu se întrebe în fiecare zi, și de mai multe ori pe zi, cu inima strînsă și cu fruntea încrețită, ce ne facem dacă ne surprind evenimentele în halul și haosul de astăzi?

Cohorta lor este nenumărată și întreabă, au dreptul să întrebe și la ziua judecății supreme vor întreba: ce au făcut atîția ani de zile conducătorii?

Răspund eu.

S-au certat; au discutat; au făcut, rînd pe rînd, proiecte peste proiecte și cu aceeași ușurință cu care le-au făcut unii, cu aceeași ușurință le-au rupt alții; s-au acuzat și continuă să se acuze reciproc de nepricepere, de necinste, de rea-credință etc., etc.

La fel s-a întîmplat la Roma, cînd ea ardea și cînd barbarii răsturnau, unul după altul, hotarele Imperiului.

La fel s-a întîmplat cu Bizanțul, cînd turcii erau deja pe ulițele Constantinopolului.

La fel au făcut nobilii polonezi și curtenii în timp ce vecinii tăiau cu spada vaste teritorii din frumoasa lor țară.

Dacă vrem să ajungem la aceleași rezultate nu avem de făcut nici un alt efort decît să continuăm sistemul.

Vrem să evităm finalul tragediei, care este evident, trebuie să-l abandonăm fără tăgadă.

- *Dacă o facem imediat avem putința, sper eu, de redresare.*

Nu trebuie pentru aceasta bani așa de mulți cum s-a spus și nici numai bani, fiindcă oricîți am avea, cu sistemul actual de întrebuințare a lor, vom ajunge matematic unde simțim cu toții că mergem: *la dezastru.*

Pe lîngă bani trebuie:

- o voință fermă conducătoare;
- un plan clar, complet și metodic de refacere;
- continuitate și energie în aplicarea lui;
- înlăturarea, cu biciul și fără milă, a farsorilor, a fait-neanților și a prevaricatorilor care, ridicîndu-sc la treptele de conducere prin alte mijloace decît acelea pe care le dă trecutul, meritul și munca lor, n-au făcut decît să anihileze acțiunea celor animați, desigur foarte mulți, de alte sentimente, dotați cu alte calități și în plus apți de o muncă încordată, modesta, dezinteresată și discretă.

Iată, Maiestate, cum tot ce am prevăzut în iunie 1934, este în pragul realizării, punct cu punct, în iunie 1940.

Maiestate, cînd un șef de Stat Major scrie cele arătate mai sus primului ministru al țării, din trei, una: ori este un nebun, ori este un calomniator, ori spune un adevăr.

Faptul că nu am fost imediat internat pentru demență și faptul că nu am fost pus imediat sub acuzare pentru calomnie, cît și faptul că am fost menținut mai departe în capul instituției, fac dovada că spuneam un adevăr, un trist și dureros adevăr.

Dar, deși adevărul era evident, avertismentul dat de mine, *o repet, în iunie 1934,* nu a avut nici un ecou în inima și sufletul d-lui prim-ministru.

Sînt în drept să afirm aceasta fiindcă și cu și ministrul Apărării Naționale, generalul Angelescu, am rămas la locurile noastre și măsurile odioase de sabotare ale acestuia în contra acțiunii titanice de redresare a armatei pe care o duceam la Statul Major cu cunoștința și aprobarea Maiestății Tale, continuau și creșteau în intensitate.

Exasperat și convins că orice perseverență a mea era nu numai inutilă, dar și pernicioasă moralului armatei și încrederii ci in șefi, am preferat să plec. Am scris, în aceste împrejurări, d-lui prim-ministru scrisorile de la 7

și 8 decembrie 1934.

Sînt scrisorile care au provocat explozia.

Plecarea mea de la Statul Major, furtunoasa ședință a Parlamentului în favoarea acțiunii mele și începutul de agitație a străzii, cu care nu aveam absolut nici o legătură, ele nefiind călăuzite decît de instinctul de conservare pentru că simțeau de ce parte era răul și încercau să salveze pe dușmanii lui. Încercare zadarnică, fiindcă în contra ostilităților tuturor răul a triumfat.

Eu am fost sacrificat și generalul Angelescu cu consorțiul Uică, Glatz, colonel Tătărăscu, Moruzof, a continuat opera ale cărei roade au ajuns astăzi la deplină maturitate.

Romania a început să se prăbușească.

Această prăbușire am prevăzut-o.

Într-adevăr, iată Maiestate, ce-i scriam d-lui Tătărăscu, în scrisoarea de la 7 decembrie 1934 :

„Dat fiind această situație care mă împiedică total a lucra, fiindcă trebuie să mă apăr la fiecare pas, găsesc că a mai persevera în a mai rămîne în capul instituției, este a contribui la anihilarea activității ei, tocmai în perioada cînd ea trebuie să fie mai intensă și a mă face părtaș la dezastrul moral și militar pe care-l pregătim cu astfel de ignobile și criminale procedee".

Și mai departe:

„Putregaiul este așa de mare, încît a rămîne în mijlocul lui înseamnă a-mi lega și eu numele de un dezastru care este inevitabil, dacă continuăm sistemul și metodele de lucru actuale. Acei care au adus oștirea în halul actual nu pot s-o îndrepte și împiedică pe alții s-o facă".

„Inevitabilul" a venit, Maiestate.

Putregaiul a continuat opera lui și astăzi trei milioane de romani, care 20 de ani au crezut, au contribuit cu obolul lor la înarmarea țării și au sperat în armata lor, se văd aruncați prin surprindere în ghearele suferinței, ale ruinei, ale întunericului și ale morții.

Reflectează cineva, Maiestate, din cei vinovați, ce se petrece în aceste

tragice și blestemate momente în sufletele acestor nenorociți și către cine s-ar îndrepta dinții lor răzbunători dacă ar putea să apuce și să rupă?

Eu, deși cu nimic nu sînt vinovat, reflectez și-mi sar tîmplele din loc de rușine, de durere și de umilință.

De la generalul Măldărescu pînă la generalul Samsonovici, de la generalul Uică pînă la generalul Angelescu, de la acesta pînă la Argcșanu toți miniștrii de război, de la unul pînă la toți și de la toți pînă la unul sînt vinovați.

Toți șefii de Stat Major de la război și pînă astăzi, toți fără nici o excepție, în cap cu mine trebuiesc dați în judecată.

Către noi toți se îndreaptă în aceste momente pumnii încleștați de ură a 16 milioane de români.

Am arătat Maiestate în „Prefața" mai sus-amintită că în 1934: „Armata" era „complet dezarmată, pscudo-instruită și demoralizată".

Și, ca o concluzie, am subliniat că:

„Dacă va fi chemată în situația de astăzi să apere fruntariile, va fi cu toate sacrificiile de vieți care se vor face - și vor fi cu atît de numeroase pe atît de inutile - un dezastru militar unic în istoria popoarelor".

Astăzi după 6 ani de sacrificii materiale care au stors toată vlaga nației, după declarații făcute zilnic și la toate răspîntiile că „nu vom ceda nici o brazdă", după informații și sfidări aruncate celor care ne înconjoară și după asigurările date și publicitățile făcute de serviciul nostru de propagandă că avem cele mai formidabile fortificații, - cedăm fără luptă și leagănul celor mai glorioase și înălțătoare timpuri din viața poporului român și nefericita Basarabie.

Care este românul care să nu se cutremure, Maiestate, cînd vede astfel de rezultate și care să nu aștepte cu groază și alte prăbușiri pe alte granițe.

Am scris Maiestate, în aceeași amintită „Prefață" în continuarea celor reamintite mai sus:

„După el va urma cu siguranță la scurt, foarte scurt interval de timp dezastrul social și politic, care ne va costa nu numai granițele României Mari, dar ne va duce chiar la situația de a nu ne putea opri nici la acelea ale

României de la 1916".

Actul întîi al prevederilor mele s-a consumat deocamdată Maiestate. Alte generații cu blestemul lor în suflet în contra noastră se vor strădui, vor suferi și vor sîngera să repare opera noastră.

Trebuie însă să facem totul cît mai este timp, dacă mai este timp, să nu se consume și actul al 2-lea.

Stăm și în Capitală, mai ales în Capitală, și în toate centrele mari ale țării pe un vulcan. Am arătat tot în 1933-l934 că în toată structura statului a pătruns și s-a instalat pînă la locurile cele mai delicate de conducere cît și în masele lucrătoare elemente etnice dușmănoase, fiindcă sînt străini de sufletul și de inima neamului romanesc.

Acei care m-au acuzat atunci de xenofobie au primit de-abia acum răspunsul.

Ce s-a petrecut în Norvegia, în Olanda, în Belgia, în Polonia și chiar...

2. Trec acum, Sire, la partea a 2-a și ultima a acestui raport.

Trebuie să lămuresc și atitudinea mea în chestiunea internă fiindcă din aceasta s-a bătut cunoscuta monedă care a justificat, în fața publicului - totdeauna gata a crede orice - fără a se informa precis, prigoana în contra mea.

Maiestatea Voastră își reamintește că nu am intrat în guvernul Goga dccît cu condiția să fiu autorizat, și am fost, a încerca gruparea forțelor naționaliste sub un singur steag.

În baza acestei autorizații și deci cu știința Maiestății Tale am tratat cu Corneliu Codreanu.

Datorită insistenței mele, Codreanu a consimțit să se retragă din campania electorală, în urma sîngeroaselor începuturi ale unei lupte electorale care ne împingeau direct în prăpastie.

Cu această ocazie Codreanu mi-a luat cuvîntul că voi sări în ajutorul lui în cazul cînd dezarmat fiind va fi la discreția totală a autorităților.

Avînd cuvîntul lui Goga și al lui Armand Călinescu și fiind de bună-crcdință i l-am dat.

D-l lorga a împiedicat alegerea mea la Academie în primăvara anului 1938, dcclarînd textual că „a fost chemat de d-l Urdărcanu, care i-a spus că M. S. Regele ar interpreta...[4]

Anexa nr.3

Scrisoarea adresată regelui în primele zile ale lunii iulie 1940

MAIESTATE,

Țara se prăbușește.

In Basarabia și în Bucovina se petrec scene sfîșietoare.

Mari și mici unități, abandonate de șefi și surprinse fără ordine, se lasă dezarmate la prima amenințare.

Funcționarii, familiile lor și ale ofițerilor au fost lăsate pradă celei mai groaznice urgii.

Materiale imense și depozite militare, acumulate acolo din incurie și menținute pînă în ultimul moment din ordin, au rămas în mîna inamicului.

Iată, Maiestate, schițat din fugă, numai un capitol al tragediei și al calvarului unui neam, care este numai la început.

Poporul și armata au fost dezarmați fără luptă. Demoralizarea lor este fără limită. Lipsa lor de încredere în conducători este totală. Ura lor în contra vinovaților, a tuturor vinovaților de ieri și de azi, crește.

Consiliul de Coroană v-a hotărît să cedați. Decizia a dezlănțuit haosul. Consecința lui, anarhia și anarhizarea sînt însă numai la începutul lor.

Țara care simte, țara care vede, țara care presimte, țara toată este consternată și în panică.

Este consternată și în panică fiindcă a auzit de repetate ori pe primii miniștri și pe miniștrii ei dcclarînd că: „sîntem înarmați pînă în dinți", că „nu vom ceda nici o brazdă", că să avem încredere oarbă și fără control în șefi și în priceperea și în înțelepciunea regelui.

[4] Din cauza evenimentelor („pierderea Basarabiei") memoriul nu a fost terminat. Tot astfel se explică întreruperile din text.

Nici o replică nu a fost tolerată. Orice strigăt public de alarmă a fost înăbușit, adesea sîngeros.

Țara a mai avut încredere, fiindcă generalul pe care Maiestatea Ta l-a acoperit cu cea mai mare încredere a declarat la un banchet că sînteți „cel mai puternic rege din Europa" și în neuitata și recenta declarație de la Chișinău - fiind desigur indusă în eroare - a asigurat-o că a încins-o cu un stăvilar de foc, de fier și de beton, peste care nimeni nu va putea trece.

Realitatea însă s-a răzbunat.

S-a răzbunat fiindcă era alta, cu totul alta.

Dar, Maiestate, toate acestea sînt fapte consumate, nu putem stărui acum asupra lor, nu ne îngăduie nici timpul și nici evenimentele. Dar chiar dacă ne va îngădui, nu am face-o.

Am contribui conștient la precipitarea catastrofei și pe plan intern.

Acum trebuie să ne întrebăm: ce facem?; și avem datoria să strîngem rîndurile. *Abandonăm totul și ne răfuim între noi, ori încercăm chiar și imposibilul?*

Aceasta trebuie să facem; opera va fi grea, dar nu imposibilă. Trebuie să o încercăm, încercarea însă nu o pot face tot acei care sînt vinovați de a fi pregătit și dezlănțuit catastrofa. Ei ar spori-o.

Trebuie schimbat imediat și sistemul, și oamenii.

Dacă Maiestatea Ta nu va apleca nici în acest ceas suprem urechile la durerile neamului, prăbușirea totală, prăbușirea iremediabilă - cu tot cortegiul ei sinistru de crime și de distrugeri - va urma.

Am prevenit de ani de zile, în scris și verbal și guvernele și pe șefii militari răspunzători, și pe Maiestatea Ta că va veni catastrofa de azi. Metodele întrebuințate în selecționare și în conducere trebuiau să ne ducă fatal la această scadență.

Am fost însă socotit ca răzvrătit și lovit ca atare.

În fața catastrofei am uitat totul.

Sînt gata să dau concursul, dar la atitudine cinstită trebuie să mi se răspundă cu atitudine cinstită.

Nu mă voi răzbuna și nu voi răzbuna pe nimeni. Voi încerca numai să

salvez ce mai este cu putință de salvat din Coroană, din ordine și din granițe. Ascultă-mă cel puțin în acest ceas, Maiestate.

Nu am fost un dușman al Maiestății Tale. Am fost un slujitor fanatic al acestui neam. Am fost înlăturat prin intrigă și calomnie de acei care au dus țara unde este și de forțele oculte. Nu mai asculta de aceștia, Maiestate.

Ei te-au adus unde ești și nc-au adus unde ne găsim.

Este ultimul meu strigăt de alarmă, Maiestate.

București, iulie 1940

Anexa nr.3

Opinia publică românească și verdictul de la Viena din august 1940

„Universul", 3 septembrie 1940

La statuia lui Mihai Viteazul.
La domiciliul d-lui luliu Maniu.
Cuvîntarea d-lui Sever Bocu.

Ün numeros grup de ardeleni, la care s-au alăturat cetățeni din toate straturile societății românești, a manifestat aseară în fața statuii lui Mihai Viteazul.

Grupul a pornit apoi pe b-dul Brătianu, cu intenția să manifesteze pe calea Victoriei, prin str. C. A. Rosetti. Aci au intervenit forțele polițienești, spre a împrăștia pe manifestanți.

Mulțimea a luat-o pe b-dul Brătianu, calea Dorobanților, pînă la domiciliul d-lui luliu Maniu.

Aci, un ardelean, d. Alcxandrcscu a rostit cîtcva cuvinte, mulțimea strigînd: *Nu dăm Ardealul!* S-a cîntat apoi „Deșteaptă-te române" și „Pe al nostru steag".

D-l Sever Bocu, fost ministru, a spus că toată țara trebuie să fie în picioare, ca un singur român. Toată populația Capitalei trebuie să arate țării întregi că nu se poate lăsa să dispară Ardealul, care este leagănul

românismului. „Toată țara să fie mobilizată. Ardealul nu poate fi dat".

„Treziți-vă din letargie ca să salvăm Ardealul. Dușmanii neamului româncscau văzut cum am părăsit Bucovina și Basarabia, și că acum părăsim Ardealul. Prea de mult tăcem, prea de mult patriotismul este încătușat".

„Poporul român nu poate fi dezonorat. A fost destul rușinea care am suferit-o, că fără vărsare de sînge am dat Basarabia".

De la locuința d-lui Maniu manifestanti s-au îndreptat spre legația Ungariei, unde au manifestat ostil.

Românii ardeleni și verdictul de la Viena

„Universul", 6 septembrie 1940

(...) „Membrii uniunii asociaților fostelor gărzi naționale ardelene, luptători pentru întregirea neamului din 1918-l919, protestează cu toată energia și revolta sufletească împotriva ciuntirii Ardealului, prin care dictatul ne nesocotește drepturile firești bimi lenare istorice și etnice ale poporului românesc de pc acele plaiuri.“(...)

Dr. Aurel Dumitraș

fost comandant de gardă

Președintele Asociației, secția București

Baroul român și „sentința" arbitrajului de la Viena

„Universul", 6 septembrie 1940

(...) Corpul nostru, care prin natura lui este un apărător al dreptății, mcrgînd pînă la apărarea din oficiu a tuturor criminalilor și infractorilor, are cu atît mai mult impresia și sfînta datorie să apere dreptatea neamului nostru. (...)

Avocat,

Traian Martinescu

(...) Consiliul ordinului avocaților primului barou al Țării (...)

În cuvinte reținute, dar neechivocc, corpul avocaților protestează cu toată energia contra hotărîrii din 30 august a.c., pronunțată cu violarea dreptului sacru al apărării, hotărîre care constituie o revoltătoare nedreptate făcută statului și națiunii române. (...)

(ss) Decan, *C. Stoicescu*

(ss) Secretar general, *Mircea lonescu*

Protestul românilor din ținutul Zarandului contra ciuntirii Transilvaniei

„Universul", 6 septembrie 1940

D-l ministru, prof. Mihai Manoilescu, a primit din partea românilor din ținutul Zarandului următoarea telegramă de protest contra arbitrajului de la Viena:

„Noi românii din ținutul Zarandului respingem cu indignare nedreptatea arbitrajului de la Viena. Ciuntirea Transilvaniei, prin înstrăinarea unui milion două sute de mii de frați pentru satisfacerea pretențiilor nejustificate unguresti, făcută arbitrar și fără cunoașterea realităților locale, nu poate constitui fundamentul unei păci durabile în Sud-Estul european".

„Urmași ai celor din 1784 și 1848, nu uităm pe frații rupți din trupul neamului. Sîntem gata în orice moment a pleca la dezrobirea lor".

Delegații comunelor din ținutul Zarandului: protopop *Candin Ciocan,* profesor - Brad; *Clej Gheorghe,* miner - Brad; *Faur Leontin,* agricultor - Brad; *Niculae Petru,* miner - Brad; *Stola Petru,* miner - Brad; *Codreanu Gli.,* miner -Tarațel; *Ometea Ioan,* miner - Tarațel; *Pleșea Gh.,* miner - Criștior; *Romcea Nicolae,* miner - Zdrapți; *Circo Nicolae,* miner - București; *Miclea loan,* miner - Brad; *Cor. Tănase,* miner - Crișan; *Bota Nicolae, Emil Rovina, Circo Avram,* mineri - Șesuri.

Protestul Federației Funcționalilor Publici

Consiliul general al Federației generale a asociațiilor profesionale de salariați publici din România, întrunit în prezența delegaților tuturor asociațiilor alcătuitoare, adînc îndurerat de nedreptatea rară de precedent ce s-a săvîrșit împotriva drepturilor imprescriptibile ale neamului românesc, ridică protestul ei hotărît împotriva ciuntirii sălbatice a teritoriului patriei noastre, întregită etnicește prin jertfele înaintașilor noștri.

Adunarea convocată la Alba-Iulia nu se mai ține

„Universul", 14 septembrie 1940

D-l luliu Maniu, președintele Partidului Național-Țărăncsc, a dat următorul comunicat:

Față de apelul către țară al d-lui general Ion Antonescu, conducătorul statului și președintele Consiliului de Miniștri,

Considered că în clipa de față este o supremă datorie de a nu se da nici un protest pentru tulburarea liniștii și ordinii interne,

Adunarea de protestare împotriva cedării unei părți din Ardeal, care urma să aibă loc duminică 15 crt. la Alba-Iulia, se amînă.

Iuliu *Maniu,* Președintele Partidului Național-Țărănesc

Anexa nr.4

Înaltul Decret nr. 3 052 din 1940, prin care se acordă generalului Antonescu depline puteri pentru conducerea statului roinăn

CAROL al Il-lea,

Prin grația iui Dumnezeu și voința națională, rege al Romanici,

La toți de față și viitori, sănătate:

Avînd în vedere decretul-legc nr. 3052 din 5 septembrie 1940,

Am decretat și decretăm:

Art. 1. - învestim pe d-l general Ion Antonescu, președintele Consiliului de Miniștri, cu depline puteri pentru conducerea statului român.

Art. 2. - Regele exercită următoarele prerogative regale:

a) El este capul oştirii;

b) El are dreptul de a bate monedă;

c) El conferă decorațiile române;

d) El are dreptul de grațiere, amnistie și reduceri de pedepse;

e) El primește și acreditează ambasadorii și miniștrii plenipotențiari;

f) El încheie tratate;

g) Modificarea legilor organice, numirea miniștrilor și subsecretarilor de stat se va face prin decrete regale contrasemnate de președintele Consiliului de Miniștri.

Art. 3. - Toate celelalte puteri ale statului se exercită de președintele Consiliului de Miniștri.

Dat în București la 5 septembrie 1940.

(ss) *CAROL*

Președintele Consiliului de Miniștri,
(ss) *General Ion Antonescu*

Anexa nr.5

Proclamația generalului Ion Antonescu către țară

ROMÂNI,

În aceste ceasuri de zdruncinare a României și de sfișiere a neamului, am luat conducerea statului, prin înțelepciunea M. S. Regelui.

Nu este un guvern nou, ci un regim nou.

Nu vorbe, ci acțiune.

Nu șovăire, ci faptă.

Un trecut grav și dureros s-a închis.

Peste el nu voi trage vălul uitării, ci al dreptății.

Dar azi trebuie să salvăm statul și națiunea.

Cu toată conștiința și strădania trebuie să-i ștergem rănile, să-i adunăm puterile, să-i ridicăm onoarea și să-i asigurăm viitorul.

Într-o suferință, dar și într-un gînd, într-o singură putere.

Durerea trebuie să ne învețe, să ne înalțe. Popoarele adevărate își torc din înfrîngeri marile destine.

ROMÂNI,

Vrajba să înceteze. De oriunde și prin oricine.

Lupta să fie numai pentru stat.

Înțelegerea și clemența regală au înlesnit ca și ultimele frămîntări să se închidă fără sancțiuni într-un suflu de libertate. Prigonirile au încetat. Acum, tineretul, nădejdea curată a neamului, trebuie să-și împlinească datoria.

Fața lumii se schimbă. Națiunea noastră să-și dovedească prezența în istorie.

ROMÂNI,

Numai prin jertfă și prin muncă vom putea birui.

Vă cer tuturor grija și fapta.

Mă îndrept spre inimile voastre și vă cer iubirea pentru țară; mă adresez cugetelor voastre și vă cer încrederea în neam; mă adresez puterilor voastre și vă cer să le dați patriei, muncii noastre comune.

Funcționarii statului să înțeleagă că pe ei se reazemă totul. Să-și merite răspunderea. Cinstea, legalitatea, dreptatea și munca să le îndrumeze acțiunea.

O cer tuturor.

Voi constitui guvernul pe baze noi.

Programul vi-l voi prezenta, ca să-l judecați toți.

El va izvorî pe dc-a-ntrcgul din crezul naționalist integral.

Treptat vom proceda la reforma statului.

Vom adînci bazele legăturilor noastre de azi.

Cu credința în Dumnezeu, în dreptul sfînt nepieritor al neamului,
înainte la datorie!

București, 6 septembrie 1940

Nr. 1

Anexa nr.6

Scrisoare trimisă regelui, prin care cere abdicarea

SIRE,

„M-am angajat să apăr cu trecutul, cu cinstea și cu viața mea, țara și tronul.

Încercările mele de a găsi oameni cu adevărat patrioți și pricepuți, cu care să fac o echipă nouă de redresare a statului și de reînfrățire a Maiestății Tale cu țara, au eșuat.

Toți cer abdicarea Maiestății Tale.

În fața acestei situații și a agitațiilor pe care eu nu pot să le înec în valuri de sînge, pentru a arunca țara într-un război civil și a determina ocupația străină, mă simt dator să supun și în scris Maiestății Tale, glasul țării.

Cine afirmă altfel face o crimă.

Atrag însă serios atenția Maiestății Tale, în privința răspunderilor grave care vor apăsa pe vecie asupra Maiestății Tale dacă nu dă ascultare imediat și fără ezitare cererii mele, care este a armatei și a țării".

Anexa nr.7

Manifestul către țară al regelui Carol al II-lea, cu ocazia abdicării

ROMÂNI,

Vremuri de adîncă tulburare și îngrijorare trec peste scumpa mea țară. De acum 10 ani cînd am luat locul de adîncă răspundere de a fi cîrmaciul patriei mele, fără răgaz, fără odihnă și cu cea mai desăvîrșită dragoste m-am străduit de a face tot ce conștiința mea îmi poruncea pentru binele României.

Azi, zile de vitregie nespusă îndurerează țara, care se găsește în fața

unor mari primejdii.

Aceste primejdii vreau, din marea mea dragoste pentru acest pămînt în care am fost născut și crescut, să le înlătur trecînd astăzi fiului meu, pe care știu cît de mult îl iubiți, grelele sarcini ale domniei.

Făcînd această jertfă pentru salvarea patriei, înalț cea mai caldă rugăciune ca ea să fie cît mai folositoare.

Lăsînd poporului meu pe scumpul meu fiu, rog pe toți românii să-l înconjoare cu cea mai caldă și mai desăvîrșită credință și dragoste, ca să poată găsi în ele reazemul de care are atîta nevoie greaua-i răspundere ce de azi înainte apasă pe umerii săi fragezi.

Țara mea să fie păzită de Dumnezeul părinților noștri, care să-i hărăzească un cît mai falnic viitor.

Trăiască România!

CAROL R.

București, 6 septembrie. 1940

Nr.2

Anexa nr.8

Textul jurămîntului depus de M. S. Regele Mihai I, la urcarea pe tronul României

„Jur credință națiunii române.

Jur să păzesc cu sfințenie legile stalului.

Jur să păzesc și să apăr ființa statului și integritatea teritoriului României.

Așa să-mi ajute Dumnezeu".

MIHAI

Anexa nr.9

Declarația făcută de generalul Antonescu, M. S. Regelui Mihai I, în prima audiență ce i s-a acordat

SIRE,

Acum, după ce ați depus jurămîntul, ați pășit într-o viață nouă.

Soluția prin care s-a ajuns la situația de astăzi, a fost singura care ducea la salvarea țării, neamului și dinastici.

Două scopuri voi urmări în zilele ce mi-au mai rămas să le trăiesc:

Întîi, ridicarea morală a acestui popor din mocirla în care s-a zbătut atîția ani, cum și unirea tuturor românilor împrejurul ideii de cinste, muncă și dreptate.

Vă asigur că acest rezultat îl voi obține.

În al doilea rînd, repunerea țării în drepturile ei veșnice.

Acesta este adevărul și ordinea cronologică în care s-au desfășurat evenimentele în cursul celor două lovituri de stat date în zilele de 5 și 6 septembrie; lovituri care au înlăturat pentru totdeauna posibilitatea de a mai veni la cîrma statului un regim ca acela care a fost spulberat.

Este timpul ca să înceteze orice vorbe de violență după o luptă care a fost încheiată. Dacă n-am putut să le opresc pînă azi, cer ca de acum înainte să se înconjure tronul cu respect, iar trecutul cu tăcerea condamnatoare și loială.

Președintele Consiliului de Miniștri
și
conducătorul statului român
General Ion Antonescu

Proclamația generalului Antonescu către armată, la 6 septembrie 1940

OFIȚERI, SUBOFIȚERI, CAPORALI ȘI SOLDAȚI,

Maiestatea Sa regele Carol al II-lea a abdicat astăzi 6 septembrie 1940.

Marele Voievod Mihai de Alba-Iulia, s-a suit pe tronul regilor României.

În aceste vremuri de zbucium și fărîmare, inimile noastre se liniștesc unite în nădejdea pe care un neam întreg o pune în noua domnie.

Armata jură credință noului rege Mihai I al tuturor românilor.

Dumnezeul strămoșilor noștri și ai domnitorilor bravi ai acestui neam să-i ajute ca domnia lui să-i fie plină de fapte vrednice, de biruință și de glorie și întotdeauna să-l înconjoare iubirea și încrederea supușilor săi.

OSTAȘI,

Armatele au fost întotdeauna cele dintîi care au depus legămîntul de credință făcut tronurilor.

De aceea, chiar azi, în orice situație s-ar găsi trupele, vor închina jurămîntul lor pînă la ora 18 cel mai tîrziu, noului nostru rege.

Ordon să se raporteze executarea imediat Ministerului Apărării Naționale.

Trăiască regele Mihai I.

Trăiască armata sa.

General Ion Antonescu,

Președintele Consiliului de Miniștri

București, 6 septembrie 1940

Nr.3

Apelul către români, la 6 septembrie 1940

ROMÂNI,

Ordinea făcută sus, cere ordine jos.

Numai ordinea poate să fie răspunsul pe carc-l dă azi națiunea actului pe care l-a primit.

Nici o zbuciumare.

Ajunge!

Tineretul a sîngerat desigur și a suferit adînc. Am suferit și eu.

Dar sîngele nu poate fi răscumpărat cu sînge și nici suferința prin noi suferințe.

Nu-și iubește țara, nu cinstește neamul și nu respectă ceasul, cel ce face altfel.

Nici o violență, în contra nimănui, cu atît mai puțin în contra ncvinovaților soldați sau gardieni aflați la datorie.

Aceasta nu este o faptă, ci o crimă pc care nu pot dccît să o pedepsesc grav și imediat.

Pentru ca ordinea să fie imediat dobîndită și nici un dușman lăuntric să nu încerce să folosească dezordinea, opriți manifestațiile și nu lăsați pe provocatori să calce în numele vostru prima lege: disciplina.

Cinstiți lecția pc care a dat-o destinul și meritați-o.

General Ion Antonescu,
Președintele Consiliului de Miniștri

București, 6 septembrie 1940

Nr. 4.

Chemarea generalului către țară, la 7 septembrie 1940

ROMÂNI,

După zbuciumări adînci care ne-au dus la sfîșierea națiunii, la pătarea onoarei și la amenințarea existenței statului, Dumnezeu ne-a ajutat să curmăm o stare care tulbura grav destinul românesc.

Astfel, un trecut dureros s-a închis. El nu se va mai deschide decît pentru judecarea răspunderilor - nu din dorința răzbunării, ci pentru ca aceasta să servească drept învățămînt generațiilor ce vor veni.

Am arătat țării întregi, cu toată conștiința și cu toată durerea, lupta pe care a trebuit să o dau pentru ca să pot izbăvi țara.

În acest ceas, am îngenuncheat alături de voi toți fiii neamului ce v-ați adunat în bisericile credinței, pentru ca să vă rugați Domnului să ajute și să lumineze viitorul țării și al regelui Mihai I.

Simțiți-mă lîngă fiecare din voi. Simțiți că tot ceea ce am făcut este pentru a izbăvi neamul și a-i asigura viitorul,

În această unire a suferinței și a credinței noastre, din topirea pioasă a gîndului nostru închinat Domnului și țării, să iasă sufletul de mîine al acestui neam.

Această unire să oprească orice vrajbă, de oriunde și prin oricine.

Mă îndrept spre inimile voastre și vă cer iubirea pentru țară.

Mă adresez cugetelor voastre și vă cer încredere în neam.

Îmi unesc puterea de puterile voastre și vă cer să dați patriei munca și fapta voastră.

Am început totala înnoire a statului nostru.

Am decis cercetarea trecutului, pentru ca acei care ne-au dus la umilire și la pierderea granițelor, la sărăcie și la risipă să-și primească răspunsul faptei.

Citiți măsurile pe care le-am luat și așteptați cu încredere pe acelea ce le voi lua încă, pentru ca statul să fie salvat și națiunea să-și regăsească

puterile.

Iar acum, în Casa Domnului, jur, în fața lui Dumnezeu, a nesfîrșitelor cohorte de martiri și de eroi ai neamului și în fața voastră a tuturor, că voi servi și de acum înainte cu fanatică dîrzcnie, cu nețărmurită energic și cu neclintită voință, linia dreaptă pe care m-am așezat de la începutul carierei mele și de la care pînă azi nu m-a putut abate nici o furtună.

Credința și dreptatea, legea și munca, cinstea și conștiința, ordinea și omenia vor fi de azi înainte, de la cel de sus pînă la cel de mai jos servitor al patriei, cartea sfintă a îndatoririlor noastre.

Plecat cu smerenie spre trecutul de glorie de altădată și privind cu încredere deplină către viitor, nu voi înceta lupta și nu voi opri fapta, pînă cînd nu vom ajunge să avem o altă țară, un alt suflet și o altă conștiință.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

București, 7 septembrie 1940

Nr.6

Anexa nr.13

Apelul conducătorului statului către români, la 7 septembrie 1940

ROMÂNI,

Cu copiii și cu bătrînii noștri să mergem mîine, 8 septembrie 1940, la ora 11, în bisericile noastre, și îngenunchind în fața altarelor și cu fruntea lipită de pămînt, să ne mustram pentru greșelile de care sîntem cu toții vinovați.

Să cerem iertare nefericiților noștri frați, care prin vitregia vremurilor și din propria noastră vină, au fost rupți din trupul nostru îndurerat; să aruncăm blestemul nostru asupra marilor vinovați; să plîngem morții și martirii care au căzut și au suferit pentru că au voit și au dorit, și care au luptat pentru o Romanie cu adevărat mare, pentru o Românie curată, pentru o Românie respectată, pentru o Românie tare; să ne luăm solemn angajamentul că de azi ne unim în muncă și în frăție, în gîndire și în

simțire, în dreptate și în lege, în disciplină și în cumpătare, în ordine și în credință, pentru ca prin muncă să ne întărim, să prosperăm și să fim gata.

General Ion Antonescu

București, 7 septembrie 1940
Nr.8

Anexa nr.14

Apel către țară al generalului Ion Antonescu, la 9 septembrie 1940

FRAȚI ROMÂNI,

Fac din inima mea îndurerată un apel să uitați totul și să vă strîngeți în jurul tînărului și iubitului nostru rege, să intrați în ordine și să vă puneți pe muncă.

Trăiască România!

General Ion Antonescu

București, 9 septembrie 1940
Nr.9

Anexa nr.15

Un comunicat al conducătorului statului și președintele Consiliului de Miniștri, general Ion Antonescu

Cu sufletul încărcat de durere pentru tot ce au suferit o parte din fiii acestei țări în închisorile noastre, din partea unora dintre organele de poliție și jandarmerie, suferințe pe care și eu, printr-o tragică și neînțeleasă soartă, le-am îndurat într-o anumită măsură, țin să aduc la cunoștința țării, în legătură cu aceasta, o mustrare, un îndemn și un angajament.

O mustrare pentru toți acei care, neînțelcgîndu-și menirea, au călcat în picioare, cu toată brutalitatea, demnitatea omenească, și prin vexațiunile și schingiuirile de orice fel, în loc să se facă operă de îndreptare, de

reeducare, au distrus deseori tot ce are omul mai frumos și mai sănătos în ființa sa.

Un îndemn pentru toți acei care dețin o parte cît de mică de autoritate, în cadrul organizării noastre de siguranță și poliție, și anume acela de a trata pe toți acei care cad în anumite greșeli, cu o înțelegere profund umană și cu voința și dorința de a contribui la îndreptarea lor, într-un cuvînt: civilizat, fără a face nici o deosebire de clasă socială.

Țin să se știe că voi fi alături de toți acei care, pe nedrept și în mod inuman, sînt expuși la vexațiuni și schingiuiri, și că voi distruge orice tendință de întrebuințare de mijloace neomenești.

Conducătorul statului român
Președintele Consiliului de Miniștri,
General Ion Antonescu

Anexa nr.16

Apelul la ordine și muncă al conducătorului statului din 11 septembrie 1940

ROMÂNI,

- Mi-am pus în cumpăna soartei viața mea ca să o scap pe a voastră.
- Dumnezeu care a fost cu voi și cu mine m-a ajutat să spulber în două zile un regim tiranic și odios.
- Scopul meu nu a fost însă numai să sparg în țăndări un sistem, ci acela db a crea altul.
- Un regim nou de viață curată; un regim de viață armonioasă și frățească între conducători și conduși; un regim de viață plină de ideal, de cuget curat și de forță creatoare, în sfirșit un regim în care de la cel mai tînăr dintre voi pînă la cel mai în vîrstă dintre noi să muncim cu patimă, să muncim cu dragoste, să muncim fără preget pentru a reclădi de la bază statul nostru, pentru a face din el ceea ce doriți voi și ceea ce am visat eu.
- Este o muncă grea, neînchipuit de grea care cere de la voi și de la

mine gîndire, organizare, metodă, ordine, disciplină, neslăbită voință și dîrzenic.

- Ajutați-mă și ascultați-mă.

- Dacă o faceți cinstit, dacă nu umblați după foloase personale sau de castă, dacă nu vă uitați cu ochi răzbunători în trecut, dacă întindem o mînă frățească tuturor care sînt în stare să pună sufletul, priceperea, cinstea, munca și patriotismul lor în slujba patriei, dacă lăsăm ambițiile și păstrăm proporțiile, în sfîrșit, dacă începeți să dați tot sufletul, toată energia și toată munca voastră în folosul țării noastre, voi reuși.

- Puneți deci frîu bucuriei care v-a cuprins că ne-am descătușat și începeți munca constructivă.

- În fiecare săptămînă, de luni dimineață și pînă sîmbătă seara să transformăm statul într-un stup de înțelepte și harnice albine.

- Orice secundă pierdută în intrigă și luptă strîmbă, poate să ne fie mortală.

TINERI LEGIONARI,

- Am înțeles și înțeleg explozia voastră de mulțumire, pentru că fără să fiu dintre voi, am suferit cumplit cu voi și pentru voi.

- Am suferit cu voi fiindcă doream ceea ce doreați voi, gîndeam ceea ce gîndeați voi.

- Doream ca România Mare să fie o Românie tare.

- Doream să fac, după cum doreați să faceți, ca în această țară să domnească dreptatea, să fie stăpînă numai legea, să conducă numai meritul și să se bucure de bunul trai nu numai unul, ci toți.

- Am suferit și ați suferit luptînd pentru aceleași simple idealuri.

- Am uitat. Să uitați.

- Nu se clădește cu răzbunare, ci cu muncă; nu cu dezordine, ci cu ordine.

- Am lăsat liberă explozia voastră de bucurie și de entuziasm fiindcă am înțeles-o și o înțeleg.

- Nu uitați însă că în acest ceas, pe tot întinsul țării noastre, sînt țărani care suferă de lipsuri și-i amenință foametea; sînt victimele greșelilor noastre; sînt loviți de soartă și nefericiții noștri frați care au părăsit pămîntul lor strămoșesc, icoanele lor sfinte, casele lor dragi, avutul lor agonisit cu trudă, amintirile lor scumpe, mormintele străbunilor și speranțele lor în dreptate.

- Sînt muncitori de la orașe și năpăstuiți de soartă care se zbat după o neagră și amară pîine; în sfîrșit, sînt familiile și bisericile, școala și armata pe care trebuie să le refacem, să le dăm un nou suflu de viață și să le redăm avîntul pentru ca prin ele să redăm națiunii demnitatea și puterea, speranța în viitor și credința în biruință.

- Gîndiți-vă la ce vă spun. Socotiți și alegeți între agitații și ateliere.

Eu am ales. Am ales munca și vă pot asigura că tineretul va lua parte activă, după pregătire, competență și puterea fiecăruia, la această muncă de reconstrucție.

ROMÂNI,

- în timpul săptămînii, nimeni nu face altceva decît muncește pentru nație și muncind pentru nație, muncește pentru el.

Nu așteptați să vă vină totul de la mine.

Dați-mi răgaz să-mi formez echipa și să încep adevărata muncă constructivă. O voi face în cîteva zile.

Greutățile în care se zbate neamul sînt atît de mari și treburile publice atît de încurcate, îneît descurcarea lor cere timp. Am pornit la muncă numai cu un singur om. Nu am avut nici o organizație în spatele meu.

Fiți siguri că cu nu dorm, nu mă plimb și nu petrec.

Dacă veți găsi altul mai priceput și dacă mi-o veți cere, mă voi da singur la o parte și la timp.

București, 11 septembrie 1940

Nr. 10

Apelul către țară al generalului Ion Antonescu din 11 septembrie 1940

- în țară și mai ales în Capitală au început să se agite unele mișcări cu caracter anarhic.
- Am redat poporului libertățile care i-au fost smulse. Am făcut-o pentru ca aceste libertăți să fie folosite numai la ridicarea statului.
- Cine le folosește la prăbușirea lui prin anarhie, devine dușmanul nr. 1 al acestui neam. Generalul Antonescu nu amenință pe nimeni, dar nici nu șovăie. El a venit: să facă tuturor dreptate; să dea tuturor putința să trăiască omenește; să facă să înceteze dezmățul sus și să înceapă bunul trai jos.
- El va reclădi statul începînd de la temelia sa.
- După el, la temelia statului au stat și vor sta întotdeauna muncitorul agricol de la țară și muncitorul de la orașe - funcționar și lucrător.
- De la ei voi porni și pe ei voi organiza toată forța de producție și de rezistență a viitorului stat.
- Dintre ei voi da putința să se ridice elitele sănătoase ale producției și conducătorii de mîinc ai statului.
- Însă, pentru ca să pot să înfăptuiesc această sfîntă datorie către voi și către istorie, îmi trebuie liniște și ordine, îmi trebuie să-mi dați timp și ascultare.
- De aceea anunț pe toți, oricine ar fi el și pe oricine s-ar rezema, să intre imediat în ordine.
- Independența și libertățile noastre vor fi primejduite dacă țara nu intră în ordine, nu se pune pe muncă și dacă nu reconstituie repede forțele care îi pot asigura și rezistența și înălțarea.
- Pentru a atinge acest țel, trebuie o singură mînă conducătoare care să transforme într-o singură voință și o singură forță creatoare toate puterile și toate vointele răzlețe ale acestui neam.
- Nu încercați să slăbiți, prin dezordine, această mînă.

- Ea va alina cu părintească dragoste, atît cît îi este cu putință, în lipsurile și dezordinea actuală, toate suferințele; dar va pedepsi cu toată asprimea toate încercările ce s-ar face de a se da ultima lovitură statului. Fiindcă trebuie să oprim prăbușirea în anarhic și sclavie.

General Ion Antonescu,

Conducătorul statului român

Președintele Consiliului de Miniștri

București, 11 septembrie 1940

Nr.11

Anexa nr.18

Apelul generalului către legionari din 12 septembrie 1940

PREȘEDINȚIA
CONSILIULUI DE MINIȘTRI

Dragi legionari,

Puterile răului au fost pentru totdeauna înfrînte.

Cu ajutorul destinului, învierea patriei a venit și cu ea biruința voastră și a mea. Îngenunchcați și cinstiți cu pietate ziua Căpitanului vostru de ieri.

Jertfa lui o merită cu prisosință.

Îndemnul meu este să faceți, o dată cu această închinare, și legămîntul că, prin ordine, prin disciplină, prin credință nelimitată în destinele glorioase ale patriei, și prin muncă nešovăielnică, veți dovedi țării și lumii întregi că sînteți cu adevărat păstrătorii unei mari și neuitate moșteniri.

Este datoria voastră de mîine.

Țara vă cere să începeți alături de mine, fără șovăire și fără precupețire, în unire și iubire, munca de îndreptare și de reconstrucție la care am pornit.

Este îndemnul meu de astăzi.

Ascultați-mă și urmați-mă.

General Antonescu

București, 12 septembrie 1940 , Nr. 12

Statul român devine stat național-legionar

„Universul”, 16 septembrie 1940

COMUNICAT
16 septembrie 1940

Președinția Consiliului de Miniștri, comunică:

I. Domnul general Antonescu, conducătorul statului român și președintele Consiliului de Miniștri, a adresat țării și Mișcării legionare, o chemare la unire și acțiune pentru întărirea statului.

II. Mișcarea legionară a răspuns la acest apel, prin următoarea declarație:

„Mișcarea legionară răspunde cu toată însuflețirea și toată bucuria la chemarea generalului Antonescu, fiind gata să-l urmeze în orice împrejurare și să se identifice cu ființa noului stat".

III. Următor acestui legămînt, și ținînd seama de nevoia schimbării așezămintelor românești, și a înseși temeliilor statului, pentru a asigura viitorul neamului nostru, unitatea în libertate și autoritatea cu consimțămîntul tuturor, s-a dat următorul înalt decret:

MIHAI I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, rege al României, la toți de față și viitori sănătate.

Am decretat și decretăm:

1. Statul român devine stat național-legionar.

2. Mișcarea legionară este singura mișcare recunoscută în noul stat, avînd ca țel ridicarea morală și materială a poporului român și dezvoltarea puterilor lui creatoare.

3. Domnul general Ion Antonescu este conducătorul statului național-

legionar și șeful regimului legionar.

4. Domnul Horia Sima este comandantul Mișcării legionare.

5. Cu începere de la data acestui înalt decret, orice luptă între frați încetează.

Dat în București, la 14 septembrie 1940

MIHAI I

Conducătorul statului român
și
Președintele Consiliului de Miniștri,
General Ion Antonescu

Anexa nr.20

Apelul generalului către români, după constituirea guvernului legionar

FRAȚI ROMÂNI,

Geniul răului a fost smuls din inima noastră, de pretutindeni și pentru totdeauna.

De sus și pînă jos, de la tînăr pînă la bătrîn, din colibă pînă la palate, purificare totală, purificare desăvîrșită, purificare în tot și în toate se va face.

Ea se va face fără ură, fără părtinire, fără nedreaptă lovire.

Justiția prin tot ce are ea mai înalt, mai priceput, mai curat șt mai onorat, va veghea la aceasta.

ROMÂNI,

Ceasul datoriei vă cheamă.

Ceasul muncii a sunat.

Ceasul unirii nu mai poate întîrzia. El cere imperios și impune sever celor cu gînd curat să vină cu toții fără șovăire, în unire și înfrățire, să reeducăm familiile noastre, să întărim biserica noastră, să reconstruim școala noastră, să îmbunătățim soarta țăranilor, muncitorilor și a funcționarilor noștri, să alinăm suferințele săracilor noștri și loviților de

soartă, să sporim bogățiile noastre și să întărim forțele noastre morale, politice și militare, pentru că numai astfel România de mîine va putea să fie o Românie respectată și stimată, o Românie ascultată și folosită.

ROMÂNI,

Din ceea ce ați citit, din ceea ce ați văzut, din ceea ce ați simțit, ați putut să vă dați seama, într-o singură săptămînă de guvernare, ce gîndesc să fac pentru țară și ce doresc sa dați voi pentru ea.

Eu cu voi și voi cu mine, cît voi fi vrednic, să ascultăm, cel puțin în acest ultim ceas, porunca de dincolo de mormînt a strămoșilor și martirilor noștri și să nu uităm datoria sacră pe care o avem de a trece copiilor noștri o țară frumoasă, o țară puternică înăuntru și respectată în afară, în sfîrșit, o țară la care am aspirat cu toții și pentru care am pătimit cu toții.

Legea credinței, legea dreptății, legea disciplinei, legea muncii, legea educației severe, legea tăcerii, legea solidarității naționale și a sprjinului reciproc și legea onoarei vor fi legile de temelie ale statului de mîine, legile călăuzitoare ale statului național-legionar.

Numai astfel va veni și ziua biruinței.

ROMÂNI,

După înfrigurate așteptări și grele suferințe, azi începe în această țară o *domnie nouă și o guvernare nouă.*

Începe domnia pe care ați voit-o, ați dorit-o și ați cerut-o.

După o lungă și dureroasă pribegie, Augusta mamă a tînărului nostru rege s-a întors.

Un imperativ de înaltă morală în stat impunea aceasta.

Familia regală va fi de acum înainte, prin exemplul de moralitate, de sobrietate, de nepărtinire, de modestie, de conștiință civică și de ținută patriotică, simbolul din care se inspiră veșnic familia româneasca, pe care eu o consider cheia de boltă a rezistenței și a prosperității neamului nostru.

Să urmați exemplul.

ROMÂNI,

Țara începe noua domnie cu o nouă echipă de guvernare.

Am ales tot ce am găsit mai curat ca trecut și mai promițător ca viitor.

Sînt, desigur, în această țară și alții tot așa de buni, și alții și mai buni.

Începînd cu mine și terminînd cu cel mai tînăr din echipă, care nu va dovedi prin muncă, prin energie, prin pricepere, prin conștiință că a meritat locul ce i s-a dat, îl va ceda altuia.

ROMÂNI,

V-am vorbit de la suflet la suflet, de la inimă la inimă, de la român la român.

Sînt sigur că m-ați înțeles, după cum vă asigur că v-am înțeles.

Treceți la muncă.

Generalul Antonescu vă asigură că proprietatea voastră va fi respectată, libertățile voastre vor fi garantate, munca voastră va fi răsplătită și dreptatea voastră vă va fi dată.

Cu Dumnezeu înainte.

Conducătorul statului român
și
Președintele Consiliului de Miniștri,
General Ion Antonescu

București, 15 septembrie 1940
Nr. 13

Anexa nr.21

Apelul lui Horia Sima către legionari, la 15 septembrie 1940

„Universul", 17 septembrie 1940

LEGIONARI,

După 13 ani de la întemeierea mișcării legionare, după jertfe nenumărate și suferinde cumplite, România legionară a devenit o realitate. Prin înțelepciunea conducătorului statului român și șeful regimului legionar, generalul Ion Antonescu, singurul care, prin suferință, luptă și

idei comune, ne-a înțeles adînca noastră iubire de patrie, prigoana a încetat și tineretul României a fost chemat să clădească și să asigure viitorul neamului nostru.

Acest act istoric al proclamării României legionare înseamnă totala eliberare a poporului românesc din tirania unui trecut întunecat și realizarea destinului său istoric după propria sa voință și putere. Prin actul său istoric, generalul Antonescu a dat posibilitate sufletelor românești să crească în duhul nou al vremii, în spiritul legionar, a creat cadrul de reînnoire morală pentru întreaga națiune. Dar se cere și din partea noastră a tuturor o mare putere de înțelegere, spre a ne da seama de sensul nou al acestei schimbări și a ne încadra în noua ordine morală. Numai cînd întreaga națiune română va fi legionarizată se va putea vorbi de biruința deplină a mișcării. Spre acest scop suprem se îndreaptă gîndul generalului Antonescu: o transformare a sufletelor spre a se realiza o națiune legată numai de interesele nepieritoare ale patriei.

După răsturnarea de la 6 septembrie, pe tronul României se află un rege tînăr, legat de generația noastră prin vîrstă, legături sufletești și înconjurat de iubirea unei mame fericite că revine în patrie, după un lung exil. Regele Mihai I este regele generației tinere, în el întruchipăm toate biruințele de mîine ale poporului nostru și este așezat în inima noastră a tuturor.

LEGIONARI,

Să fim vrednici de cutremurătoarele jertfe ale martirilor și eroilor noștri, de nădejdile îndurerate ale neamului întreg, de încrederea Maiestății Sale regelui și a marelui ostaș, generalul Ion Antonescu, salvatorul patriei în ceasurile cele mai grele ale existenței ci, al cărui nume trece azi ca o binecuvîntare a lui Dumnezeu peste întreg poporul românesc.

După ce am fost împiedicați permanent pînă astăzi să ne mîntuim patria, sub noua conducere ostășească a generalului Antonescu începem mobilizarea tuturor elanurilor românești, încep ceasurile grele ale tuturor jertfelor pentru refacerea țării și cucerirea ei în adîncuri, începe munca aspră și fără odihnă, începe organizarea în locul haosului care ne-a stăpînit pînă acum. Va fi considerat dușman al neamului oricine disprețuiește

munca, oricine părăsește cinstea, oricine nu urmărește dreptatea în toate faptele lui, sau oricine risipește zăcămintele morale sau materiale ale neamului nostru.

În fața națiunii române și în fața generalului Ion Antonescu, conducătorul suprem al statului național-lcgionar, repetăm jurămîntul pe care căpitanul l-a cerut elitei legionare în fața mormîntului lui Moța și Marin:

1. Să trăim în sărăcie, ucigînd în noi poftele de îmbogățire materială;
2. Să trăim o viață aspră și severă, cu alungarea luxului și a îmbuibării;
3. Să înlăturăm orice încercare de exploatarea omului de către om;
4. Să jertfim permanent pentru țară;
5. Să apărăm mișcarea legionară cu toată puterea noastră împotriva a tot ce ar putea s-o ducă pe căi de compromisuri sau compromitere, sau împotriva a tot ce ar putea să-i scadă măcar înalta linie morală.

Cu aceste gînduri, pășim pe drumul nou al istorici.

Horia Sima

București, 15 septembrie 1940

PARTEA a II-a
GUVERNAREA NAȚIONAL-LEGIONARĂ

CAPITOLUL 4

GUVERNAREA NAȚIONAL- LEGIONARĂ

ROMÂNIA STAT NAȚIONAL-LEGIONAR

Formarea guvernului

În ziua de 14 septembrie 1940, o dată cu proclamarea României ca stat național-lcgionar, s-a constituit guvernul legionar prezidat de conducătorul statului, generalul Antonescu.

Cu excepția ministerelor economice și militare toate departamentele au primit titulari legionari.

Problema Apărării Naționale a fost luată în mîini de către însuși generalul Antonescu, conccntrînd în cadrul aceluiași minister toate subdepartamentele militare: armata de uscat, aviația, marina și subsecretariatul înzestrării.

Chemarea unor personalități nelegionare în fruntea departamentelor economice s-a făcut avîndu-se în vedere nevoia ca noul regim să profite de pe urma experienței anumitor tehnicieni verificați. Aceasta corespundea, de altfel, punctului de vedere al conducerii legionare, care își dădea seama - și a spus-o în repetate rînduri în vara anului 1940 - că regimul legionar va avea nevoie la început, pînă își va forma elitele la aspra școală a experienței guvernamentale, de concursul specialiștilor recrutați în afara mișcării.

La fel s-a procedat și în celelalte state totalitare: Italia și Germania. Ducele Mussolini a avut pînă încă acum cîtiva ani un ministru de finanțe evreu, pe d-l Iung, iar cancelarul Hitler a preluat în guvernul său mai mulți specialisti neîncadrați în partidul său, din care unii sînt păstrați chiar pînă astăzi. Astfel este cazul ministrului de finanțe al Reichului. De asemenea, armata a fost ferită de imixtiunile politice, lăsînd să fie condusă de șefi ieșiți din vechile cadre ale Rcichswehrului. A preferat chiar să-și desființeze propriii oameni - cazul economistului Gottfried Feder și cel al lui Röhm - decît să pericliteze buna funcționare a economici sau armatei și

prin aceasta buna stare și siguranța statului german.

În ceea ce privește pe ceilalți miniștri, ei au fost numiți de către conducătorui statului, după propunerea comandantului Mișcării legionare, Horia Sima, căruia i s-a lăsat, astfel, dreptul exclusiv de a promova valorile și elitele de care dispunea fosta Gardă de fier. Tot Horia Sima a indicat pe subsecretarii de stat și secretarii generali legionari, chiar și la departamentele economice pentru motive ușor de înțeles.

Generalul Antonescu a acceptat aproape fără excepție oamenii indicați de legiune, iar aceasta a avut întreaga libertate să-și aleagă elitele creatoare, cu singura condiție: să-și asume răspunderea pentru cei numiți.

Astfel, în ședința din 18 septembrie 1940, răspunzînd unui ministru care vorbea de colaboratorii ce avea de gînd să-și ia, conducătorul șistului declară:

„ Acestea sînt lucruri care te privesc pe d-ta și răspunzi față de mine dacă persoanele pe care le-ai ales sînt rele, după cum d-l Sima răspunde față de mine dacă persoanele pe care le-a ales sînt rele. Las latitudine desăvîrșită în această privință. Nu mă amestec în detalii. Poate am să fac sugestii; să-mi arătați și mie pe cine ați propus".

PRINCIPII SI METODE DE CONDUCERE

Orientare si colaborare

Între generalul Antonescu și Horia Sima a intervenit o înțelegere precisă în privința orientării și colaborării politice.

În aceeași ședință a Consiliului de Miniștri (18 septembrie 1940), generalul ține să precizeze aceste chestiuni esențiale:

„Noi ne-am așezat pe Axa Roma-Berlin. Mergem sută în sută și cu cea mai marc cinste în această direcție. Am pornit așa, nu ne mai uităm Ia dreapta sau la stînga.

Cine intră în statul național-legionar însă, acela trebuie să meargă cinstit pe direcția și acțiunea noastră, fiindcă aceasta se face în mod cinstit

de către noi.

Deci, punctul nostru de reazem, în afară, este Axa; iar înăuntru, regimul național-legionar.

O a doua chestiune: facem statul cum dorim să-l facem. Nu există nici trădarea mea față de d-l Sima, nici a d-lui Sima față de mine. Acestea sînt prostii ale vieții omenești. Noi mergem în frăția cea mai deplină, pentru că eu toții sîntem români, vrem binele acestei țări, vrem ordine. Și ordinea vrem s-o stabilim prin acest regim.

Acest lucru l-am pus la punct cu d-l Sima.

Nu este nici o diferență între noi în această privință".

Această înțelegere este definită încă o dată la 21 septembrie 1940, cînd se arată nevoia ca nici o injoncțiune de partid să nu lie tolerată la nici un departament. Cere legionarilor disciplină și se arată preocupat de organizarea tineretului, indicînd rolul factorului timp în cristalizarea forțelor regimului:

„Acum trebuie să pun la punct o chestiune cu d-l Sima. Ați văzut, noi am transformat statul într-un stat național-legionar. Eu sînt șeful regimului legionar, iar d-l Horia Sima este comandantul Mișcării legionare. Cu d-l Sima sîntem înțeleși că toată partea politică o face Mișcarea. În guvernare, însă, partidul nu se amestecă; nu se amestecă decît d-l Horia Sima prin raporturile directe pe care le am cu d-sa și împreună căutăm să dirijăm stalul în direcția cutare și cutare. Cădem sau nu cădem de acord, pînă acum am căzut de acord în toate problemele și cu siguranță că tot așa se va întîmpla și de aici înainte.

Așa încît, acestea sînt raporturile noastre.

Ați văzut că deja a apărut comunicatul privitor la acei care se prezintă sub formă de legionari etc. Va să zică dvs. nu puteți să suferiți, în nici un fel de la nimeni, opresiunea și injoncțiunea partidului, nici de sus, nici de jos, în conducerea departamentului dv. D-voastră sînteți responsabili și nu puteți să spuneți că a venit cutare și v-a sugerat cutare lucru. Sugestiile se fac de d-l Sima și noi le acceptăm cu toții sau nu. Deci, nu au voie legionarii să intre oricînd în minister, cum s-a întîmplat la început. A fost o

perioadă romantică, explicabilă: un tineret comprimat pînă la refuz și căruia, cînd i s-a dat drumul, a sărit în sus și i-a pocnit pe mulți. Acum însă intrăm în ordine și legalitate.

De altfel, cu această organizare a tineretului, noi vom face foarte multă treabă în această țară. Ne trebuie însă o organizare temeinică. Am discutat unele linii diriguitoare cu d-l Sima și mai avem încă multe de înfăptuit. Dumnezeu a făcut în 7 zile pămîntul; cu nu pot să reclădesc țara în 7 zile".

Nevoia unei depline armonii

Lipsa de armonie a fost și va rămîne eterna cauză a tuturor acțiunilor bune care nu au reușit. De aceea, conducătorul, chiar din prima ședință a Consiliului de Miniștri (18 septembrie 1940), îndeamnă guvernul la o colaborare armonioasă, spunînd:

„Lucrați cu toții în armonie perfectă. Solidarizați-vă. Uitați ce ați fost în trecut. Sudați-vă în spiritul nostru de lucru de acum.

Toți sînteți acum în guvernul generalului Antonescu și ca generalul Antonescu să poată să reușească și să reușim cu toții, trebuie să lucrați în armonie perfectă. Căutați contactul între dv. Armonizați-vă între dv. Și numai dacă nu reușiți să vă armonizați, atunci veniți la mine. Șapte zile să fie într-una singură, și tot n-aș putea rezolva singur totul".

Executarea ordinelor

Arată apoi că în guvernare execuția ordinelor trebuie urmărită cu stăruință, servind în același timp un avertisment acelora care n-ar înțelege acest lucru:

„Urmăriți executarea, nu numai să dați ordine. Tot ceea ce spun aici trece la execuție și se urmărește și mi se spune dacă s-a executat, sau nu. Eu țin minte totul. Am o memorie de drac. Se poate întîmpla să întreb peste trei luni ce s-a făcut cu o problemă și controlez executarea".

Adevărata educație politică: inițiativă, libertate și răspundere

Fiindcă cei mai mulți dintre miniștri și subsecretarii de stat erau oameni tineri, nu numai fără experiență, dar adesea fără nici un contact cu problemele administrației publice, conducătorul statului ține dese și lungi consilii de Cabinet și de Miniștri, în care toate problemele sînt discutate amănunțit, însoțite de îndrumări ample cu privire la metodele și procedeele ce se impun în rezolvarea lor.

Iată, de exemplu, la 21 septembrie 1940, cum s-a discutat problema prefecților, care în urma desființării ținuturilor primeau din nou o misiune esențială în administrația statului:

„Noi trebuie să-l facem răspunzător de toată administrația din județul lui. El trebuie să se sesizeze de tot ceea ce se petrece în județ; să nu aștepte ca organele militare, de exemplu, să se sesizeze că un cutare tîlhar își bate joc de națiune ș.a.m.d. Așa înțeleg cu: să-i dăm răspunderea completă, dar și libertatea și inițiativa completă. Dacă nu dai libertate și inițiativă totală cuiva, el nu poate să răspundă total. Prin urmare, principiul să fie acesta: prefectul avînd libertate și inițiativă totală, are și răspundere totală.

Eu vreau să fie trecută în lege ideea aceasta, a inițiativei totale și a răspunderii totale...

Eu vorbesc cu o vastă experiență administrativă. D-l general Petrovicescu știe că în școala militară eu am pierdut galoanele de sergent major pentru acte de inițiativă, făcute în cadrul drepturilor mele.

Eram șef de promoție la școala militară, dar tot pentru asemenea acte de inițiativă am fost dat de două ori afară. Restul îl știți din cariera mea. Niciodată nu veți găsi un subaltern care să se plîngă de generalul Antonescu; dar cei mai mari s-au plîns mereu. Aceasta a fost lupta pe care am dus-o în viață și tot ce am reproșat corpului ofițeresc este că n-a avut curajul să spună unui superior: aceasta nu se poate, aceasta este nelegal. Eu duc lupta aceasta de 40 de ani. Am spus și regelui Carol, cînd am fost ministru și șef al Marelui Stat Major: «N-ai dreptul să faci aceasta, fiindcă nu este legal».

Prin urmare, dacă am răspundere, trebuie să-mi lași toată inițiativa.

Fiecare trebuie să ne luăm răspunderi istorice astăzi, nu numai răspunderi politice. Se poate întîmpla să greșim, dar să răspundem. Să nu ținem țara în loc, de teamă că vom răspunde mai tîrziu. Dacă sîntem de bună credință în actele noastre, istoria nu ne poate condamna.

Prin urmare, să se accentueze că prefectul are toată inițiativa în cadrul legal, însă el trebuie să uzeze de această inițiativă la maximum, fiindcă răspunde la maximum. Aceasta este fraza pe care trebuie să o trecem acolo".

Presa și propaganda

În aceeași ședință, generalul Antonescu dă ample instrucțiuni cu privire la felul cum trebuie organizată propaganda națională:

„Domnilor, am convocat la acest consiliu de cabinet, prin excepție, pe d-l Constant, care este subsecretar de stat la Presă și Propagandă. Țin să știți că d-sa are instrucțiuni precise în privința modului cum trebuie să conducă presa română și străină, pentru că toate problemele pe care avem să le atacăm, să le prevenim și să ducem în privința lor o campanie perseverentă, iar nu cîte un ziar să atace aceste probleme din proprie inițiativă...

Sînt și alte probleme de ordin economic, juridic, administrativ, politic, care interesează toată țara românească și pentru care opinia publică trebuie pregătită într-un sens sau altul.

Deci, dv. cînd aveți astfel de probleme, să nu lăsați ca ele să ni se impună de jos, ci trebuie să le preveniți. Astfel noi trebuie să aducem o modificare a structurii economice a statului. Opinia publică trebuie pregătită printr-o propagandă care să fie susținută de toate jurnalele. Atunci rog să dați elementele necesare pentru propagandă, d-lui Constant. Prin urmare, nu așteptați dv. ca presa și opinia publică să vină cu probleme de stat, care trebuie să pornească de la dv.

Deci, eu voi da directive d-lui Constant ca să atace problemele mari de stat din vreme, cu o lună, două și chiar trei înainte...

O altă chestiune în legătură cu presa: sînt semnalele de alarmă pe care

presa le dă zilnic și eu am cerut să se facă un tabel, prin care să se repartizeze ministerelor de resort problemele ridicate, care le interesează. De exemplu: zilele acestea presa a atras atenția asupra agriculturii, asupra chiriilor și altor lucruri. Eu imediat reacționez în această direcție și dau presei un răspuns, arătînd că o anumită chestiune stă așa și nu altfel. Fiindcă lăsînd un articol fără răspuns, în opinia publică se creează curentul că noi sîntem vinovați într-o chestiune oarecare. Nu știu dacă sînt trei săptămîni de cînd am venit aici. Eu urmăresc zilnic și dau răspunsuri, atunci cînd văd că se formează un curent de opinie publică. Astfel, am văzut că între funcționari, între militari se formează un curent de nemulțumire. Am intervenit cu comunicatul pe care l-ați văzut. Așa trebuie să faceți și dv. la fiecare departament, prin d-l subsecretar de stat Constant. Apoi pe lîngă fiecare departament va fi un reprezentant al fiecărui ziar, dar nu în serviciul dv., ca să vă facă propagandă personală, - nu vorbesc de azi; așa se făcea pînă acum. Toate aceste lucruri trebuie să înceteze. Ei vor fi pe lîngă dv. ca să vă informeze, să vă aducă ecoul străzii asupra unor probleme, de care vă rog să țineți socoteală, fiindcă eu consider presa în stat ca un organ absolut indispensabil, îndrumător al opiniei publice și chiar al acțiunii guvernamentale.

Tot ce va fi incorect, necinstit, în presă, va fi dat afară. Mai întîi presa trebuie curățată de toți analfabeții și de toate elementele necinstite.

Astfel, s-a început o campanie în contra Patriarhului. Eu nu dau voie la astfel de lucruri, pentru că distrugerea prestigiului Patriarhului - nici nu-I cunosc, nu știu dacă este vinovat sau nu - și diminuarea patriarhului înseamnă în același timp diminuarea instituției pe care o reprezintă și distrugerea credinței. Patriarhul dacă este vinovat, presa să nu atace această chestiune cu ușurință, în termeni care să zdruncine temelia instituției bisericești și fără a da vreo prcciziune....

Noi avem o presă dirijată, într-un stat dirijat. Deci această presă să termine cu dezmățul din trecut.

Același lucru cu crimele: să nu mai văd în jurnale descrieri de crime, care excită sentimentele bestiale ale oamenilor. Sînt apoi procesele

senzaționale. Nu are voie nimeni să le comenteze în presă, ci să se redea ca în Anglia, sentința judecătorească, pur și simplu, iar nu să se umple coloane întregi de ziare cu comentarii neserioase; fiindcă în lipsă de colaboratori serioși, pe care ziarele nu-i pot plăti, ele sînt nevoite să publice lucruri de acestea senzaționale. Este ușor să scrii despre lucruri de acestea, dar pentru problemele de stat, pentru probleme economice importante, pentru probleme politice și istorice, trebuie un om cu cap, care să le studieze, trebuie deci un om plătit, și gazetăria noastră nu plătește. Atunci omul trăiște din șantaj prin excitarea opiniei publice.

De aceea ești d-ta acolo, domnule Constant, pentru ca presa să fie dirijată în această privință. Cine nu execută, trage consecințele.

Acum cred că dv. sînteți edificați că în afară de problemele mari, pentru care se deschide campania cu cîteva luni înainte, sînt alte probleme pentru care trebuie să pregătiți și opinia publică. Bineînțeles, cînd anumite probleme ating politica generală a statului trebuie să le puneți în Consiliul de Cabinet, ca să fim cu toții de acord.

Tot în chestiunea presei, vă atrag atenția că generalul Antonescu nu a atacat încă toate problemele mari în stat, fiindcă eu am această școală a tacticianului și strategului, care știe că dacă atacă pe toți inamicii în acelși timp și cu forțe reduse, este menit a fi doborît. Și atunci eu n-am atacat problema masoneriei, n-am atacat problema evreiască, nici problema comunistă în țara românească. Ați văzut într-un singur comunicat pe care l-am dat în această privință o singură săgeată de avertisment. Aceasta nu înseamnă însă că nu lucrez pentru ca să ajungem la scopul urmărit. Vom discuta, la timp, în Consiliul de Cabinet și problema evreiască și problema masonică și cea comunistă. Însă, presa în această privință trebuie să fie dirijată și d-ta d-le Constant trebuie să ții cumpăna în această privință. Nu trebuie violență, fiindcă prin aceasta n-am rezolvat niciodată nimic. După cum regele Carol n-a putut să distrugă cu glonțul ideea legionară, către care se îndreaptă țara vertiginos, noi, nu cu violența vom rezolva problemele de stat. Or, violența apare în primul loc în presă și trebuie evitată, fiindcă apare imediat replica în domeniul economic și ne doboară pe toți.

Deci în *problemele interne* nici o violență. O presă decentă, ca presa engleză; în toate articolele de presă prima datorie este să păstrezi decența. Deci, d-le Constant, cenzorul d-le, dacă nu se identifică cu d-ta și d-ta cu generalul Antonescu - și, prin urmare, presa cu generalul Antonescu - este cineva vinovat.

Deci, dv. trebuie să-mi asigurați această atitudine a presei.

Acum în *privința vecinilor* noștri, același principiu!...

Însă toate problemele în legătură cu granițele noastre, cu drepturile noastre, cu aspirațiile poporului român trebuie tratate de presa noastră și nu abandonate. Toată presa noastră trebuie să vorbească despre drepturile românilor de peste tot - drepturi culturale, spirituale, libertăți politice și administrative. Toate acestea trebuie susținute de presa românească, pentru românii care au rămas în afara granițelor noastre actuale. Deci, aceasta privește pe românii din Basarabia și Bucovina, cît și pe cei din Transilvania...

Prin urmare, la toate semnalele de alarmă pc care le dă presa trebuie răspuns printr-un comunicat care pleacă de la ministerul respectiv prin d-l subsecretar de stat Constant, ca să apară în toată presa și să se formeze astfel o opinie publică justă.

Trebuie o atitudine foarte corectă față de presă. Nu avem să ne umilim, să cerem bunăvoința nimănui! Noi pretindem recunoștința tuturor pentru faptele noastre de buni români și sacrificiile pe care trebuie să le facem. Eu, la vîrsta mea de aproape 60 de ani, dorm numai 4 ceasuri pe noapte, la 4 dimineața sînt la birou și atunci vă rog să cereți acest spirit de sacrificiu din partea tuturor...

Față de Axă, v-am spus: noi mergem 100% pînă la moarte alături de Axă. Ori triumfăm cu Axa, ori cădem cu Axa. Dacă vom cădea cu Axa, pe hartă nu vom dispărea, după cum nici Italia, nici Germania nu vor putea să dispară, o națiune constituind o realitate, peste care nu se poate trece".

Instituțiile fundamentale

În ce privește *instituțiile de bază ale statului, biserica, școala, magistratura, armata,* conducătorul statului ține să impună o notă de continuitate și legalitate, statul național-legionar trebuie să fie un stat puternic și un stat de ordine; or, prima condiție pentru a obține un astfel de stat, este de a asigura funcționarea perfect legală a instituțiilor de bază ale țării... Legile depășite, inoperante sau nepotrivite cu noile scopuri ale politicii naționale, trebuie schimbate, dar nu călcate, dînd primă de încurajare spiritului dc samavolnicie! În manifestele sale, în scrisori și cuvîntări ocazionalc, conducătorul statului revine mereu asupra acestei probleme, dînd sfaturi și avertismente. În dezbaterile Consiliului de Miniștri se oferă numeroase ocazii să intervină cu toată hotărîrea:

„Armata, magistratura, școala sînt instituții cu tradiție și bază serioasă. Dacă perturbăm armata, magistratura, școala, toată clădirea statului se abate peste noi. În instituțiile acestea trebuie procedat cu mult tact. Sînt oameni care sînt vinovați - și este cazul profesorului Iordan, cunoscut -, în legea învățămîntului aveți posibilitatea să aplicați sancțiuni".

- D-l.prof. Traian Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor: „Pentru atitudine politică n-am posibilitatea să cercetez".

- D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Această chestiune nu o poate decide un singur om. D-ta trebuie să fii acoperit de lege.

Călinescu, regele Carol al Il-lea, Gavrilă Marinescu s-au crezut eterni și de aceea au făcut ceea ce au făcut. Eu nu pot face aceasta, căci nu vreau mîine să mă duc în fața comisiilor dc anchetă.

Nu pot face lucruri care mîine pot fi condamnate ca arbitrare. D-ta vrei să suspendăm inamovibilitatea timp dc un an de zile"...

- D-l prof. Traian Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor: „Domnule general, s-au făcut formalități la Universitate pentru numirea unor profesori".

- D-l general Antonescu, conducătorul statului:

„Tot în legătură cu ce spuneam: Noi să lăsăm pe cei care au făcut

ilegalități să-i condamne istoria. Eu vreau să fac să arate istoria ca dv. ați fost o grupare de oameni care nu v-ați pierdut în lucruri mici. Noi vom triumfa mai greu, dar vom triumfa sigur, pentru că toată lumea își va da seama că noi putem face mult rău, să răzbunăm, să distrugem, dar n-am vrut. Dacă dv. începeți cu răzbunări și cu loviri, vă creați curente contra dv. Eu nu-i acopăr pe liberali, cei dîntîi liberalii și masoneria au vrut să mă distrugă. Nu-i încurajez. Dar nu vreau să prindă rădăcini din nou prin greșelile făcute de dv. Nu faceți acte arbitrare și de răzbunare, pentru că ridicați anumite curente de opinie împotriva dv. Noi trebuie să facem lucruri de utilitate generală. Cînd o lege este reclamată de o măsură de utilitate generală, să o facem, dar să fim împotriva a tot ce este măsură reclamată dc interesul unei persoane, pentru că în acest caz, încetul cu încetul, vă faceți odioși și cîștigă dușmanii dv. de astăzi. Oamenii cînd vedeau că nu găsesc dreptate în regimurile trecute, la dv. au venit, pentru că ceilalți oameni nu-și făceau datoria în stat. Noi să nu facem această greșeală. Aceasta spre binele dv. Eu sînt bătrîn și curînd dispar; dv. rămîneți". *(Ședința din 29 octombrie 1940.)*

Probleme economice

Consultările sale cu șefii departamentelor ce au răspunderea economică sînt dese și problemele sînt supuse unui aprofundat examen înainte de a încuviința soluțiile piupüsc. Asupra acestui capitol revine și în Consiliul de Miniștri. Astfel, chiar la începutul guvernării, atacă problema scumpirii traiului și insistă pentru ca specula să fie energic combătută. Este invitat la mai multe ședințe și primarul general al Capitalei și alți demnitari din afara guvernului.

În ședința din 11 octombrie 1940, generalul Antonescu constată, mai întîi, că nici o schimbare față de vechiul regim nu se observă în acest domeniu:

„D-lor, iată ce se întîmplă: trăim exact ca și sub vechiul regim, pentru că viața și la București și la țară în loc să se ieftinească, se scumpește. Tot

negustorii scumpesc aceste mărfuri. Cum procedează? Mie mi-a spus nevasta. Cînd trece controlorul, prețurile afișate de negustor sînt cele fixate de autorități: 15 lei, 17 lei, 20 lei, la fiecare fel de marfă. După ce trece controlorul negustorul schimbă imediat prețurile și pune: 20 lei, 25 lei, 30 lei în locul celorlalte. Celor care protestează, li se spune: dacă vă place..."

Se impune, conchide generalul, o reorganizare a controlului, făcîndu-l real și eficace. Ministrul economiei naționale arată că, în acest caz, trebuie schimbată legea, trecînd organelor administrative dreptul de a închide imediat prăvăliile celor găsiți vinovați. Generalul replică energic:

„Eu nu sînt jurist ca să găsesc modalitatea legală, dar cu cît se va da mai repede soluția, cu atît va fi mai bine.

Iată, să vă povestesc o scenă la care am asistat pe cînd eram la Londra. Mă găseam la o stație de bus-uri împreună cu mai mulți alții și făceam coadă, cînd am văzut pe un agent secret, îmbrăcat civil, că pune mîna pe ceafa unuia. Am rămas uimit. Agentul a făcut un semn și individul acela a scos din buzunar ceea ce băgase acolo. El furase ceva din geanta unei cucoane; era un pick-pocket. Cum eram acolo vreo cinci inși, am fost duși toți la un comisariat, care era la vreo doi pași, și pe loc hoțul de buzunare a fost condamnat la 6 luni închisoare, fără drept de apel. Iată o scenă pe care am văzut-o eu.

Or, cum vreți ca, cu sistemul nostru de control, să meargă lucrurile bine? Nu veți găsi pe nimeni altul care să dorească mai mult decît mine o soluție mai rapidă".

În dezbateri prelungite, această problemă este amplu discutată, generalul stăruind asupra soluțiilor de eficacitate: interzicerea exportului, chiar a trimiterilor de pachetc familiale; blocarea și stocarea cerealelor, a grăsimilor etc.; aprovizionarea armatei din timp și într-un fel care să nu stingherească aprovizionarea populației; respinge ideea cartelelor, dar cere organizarea aprovizionării și raționalizare.

Raporturile economice cu străinătatea

În colaborarea economică cu străinătatea, generalul dă întotdeauna sfaturile și îndemnurile ca miniștrii săi să nu se jeneze și să nu obosească niciodată în apărarea intereselor românești. Iată mai jos, în termeni preciși, condițiile în care înțelege să îndrumeze rodnica cooperare cu Reichul, de care se felicită:

„În primul rînd generalul Antonescu nu va consimți și nu consimte să altereze fondul bogățiilor românești. Deci, orice angajament economic de orice natură ar fi și oricum s-ar numi el - convenție, tratat, protocol - trebuie să respecte principiul de bază că generalul Antonescu, prin aceasta nu trage nici o poliță asupra viitorului. În această privință este un principiu net și categoric pe care l-am pus în scrisorile din Bistrița și pe care germanii l-au admis.

Al doilea punct, tot principiul a fost că neamul românesc, oricare ar fi regimul lui politic, înțelege să-și rezerve dirijarea economici sale naționale. Deci, oricare ar fi limita de pătrundere în domeniul industrial, în domeniul agricol sau în cel capitalist, România, în toate aceste domenii, oricare ar fi pătrunderea germană sau italiană la noi, înțelege să păstreze dirijarea economiei sale naționale.

Acestea le-am spus clar și categoric și au fost acceptate din partea celor doi conducători ai celor două mari popoare.

Al treilea principiu pe care l-am pus a fost ca germanii și italienii să nu pătrundă în economia noastră națională decît în înțelegere deplină cu noi și numai în limita pe care o fixăm noi.

Prin urmare, dacă s-au produs incursiuni, care au depășit aceste principii de bază, pe care le-am pus și careau fost acceptate, lucrurile se vor rectifica pentru că aceste principii au fost admise întocmai de cei doi conducători și eu nu mă jenez să le reamintesc atunci cînd îmi veți releva că n-au fost respectate.

Aceste principii au fost acceptate cu deplină înțelegere și fără nici o dificultate și ele trebuie să fie respectate și în aplicarea lor practică.

Deci, în toate tratativele dv. de aici înainte pe chestiunile de detaliu

care se încadrează în acest acord economic, trebuie să aveți fiecare din dv. În vedere că acestea sînt principiile care stau la baza raporturilor noastre politice și economice cu Germania.

Pe plan politic le-am arătat independența totală politică a neamului românesc, oricare va fi structura politică pe care o va lua Europa de mîine. Eu nu m-am dus să dau această generație și acest regim, care deschide o eră epocală din toate punctele de vedere, nu m-am dus să o dau legată germanilor, sau cum s-ar zice să-mi vînd neamul românesc.

Prin urmare, sub raportul politic v-am arătat situația. Sînt lucruri pe care nu le pot da încă la iveală, dar sub raportul economic situația este precizată în mod perfect prin acordul încheiat și pe care trebuie să-l ratificăm în cel mai scurt timp și la a cărui execuție trebuie să trecem cu toată priceperea. Așadar, în această privință, nici o îndoială și nici o abatere de la principii, căci dacă va fi, vina este a dv., a executanților.

Noi nu trebuie să ne jenăm de a ne apăra drepturile noastre în cadrul acestor principii, dar apărarea trebuie să se facă în mod civilizat. Se poate să se comită greșeli de o parte și de alta, dar noi să căutăm prin mijloace civilizate să le înlăturăm.

Se poate să se comită lucruri care să indispună fie o parte, fie alta, dar dificultățile pot fi înlăturate". *(Ședința Consiliului de Miniștri din 10 decembrie 1940.)*

Colaborarea Legiunii în domeniul economic

Generalul Antonescu invită pe legionari să-și dea contribuția la acțiunea economică a guvernului. O întîie contribuție ar fi organizarea aprovizionării:

„Domnule Sima, ia dispoziție ca în toate județele, în locul samsarilor, să fie un legionar".

- D-l Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri:

„Trebuie pus un șef al aprovizionării în fiecare județ".

- D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Da, dar să nu uitați și reversul medaliei: trebuie procedat cu multă omenie și cap. Nu mai insist asupra cuvîntului omenesc, pe care îl știți. Cap, vă spun ce să înțelegeți prin aceasta. Vă dau un caz concret. La o moșie din Dîmbovița s-au dus legionarii să ridice tot prisosul de acolo. Li s-a spus: îmi trebuie cartofi pentru sămînță. I s-a răspuns, însă, să-i dea pe toți. Să vă spun și numele: primarul de la Titu a dat ordin să se ia toți cartofii. Prin urmare trebuie procedat cu cap." *(Ședința din 24 octombrie 1940.)*

Aprovizionarea este sabotată, și din această cauză trebuie efectuată prin stăruință:

„Vă atrag atenția în general asupra aprovizionărilor, căci sîntem boicotați. Este în această privință o mentalitate de ordin general: măsurile noastre sînt boicotate atît de evrei, contra cărora am luat cascada de măsuri pe care le-am luat, cît și de anumite cercuri ale regimurilor care au murit, și dv. trebuie să combateți această mentalitate printr-o activitate și printr-o supraveghere foarte intensă. Ochii și urechile dv. trebuie să simtă totul. Nu trebuie să lăsați această subminare să facă progrese, și aceasta nu se poate combate dccît prin activitatea, prin înțelepciunea și energia dv. Prezența dv. să fie zilnic în mijlocul locuitorilor, să rezolvați toate problemele, să nu mai așteptați de la centru toate măsurile". *(Ședința din 14 octombrie 1940.)*

„Am trasat în primul rînd un scop: trebuie să salvăm țara. Ne interesează deci bazele economice, ținînd scama în cea mai largă măsură de cadrul ideologiei noastre politice. Dar acest cadru ideologic politic să nu răstoarne principiile prin care trebuie să salvăm statul".

Comisarii de românizare

Conducătorul statului fiind informat că unii din comisarii de românizare fac abuzuri, iar alții chiar s-au pus de acord cu patronii, deservind cauza pe care sînt puși s-o apere, pune problema în Consiliul de Miniștri din 13 decembrie 1940.

D-l Mircea Cancicov, ministrul economiei naționale, fiind întrebat,

răspunde:

„Am auzit că s-au făcut abuzuri, însă nu mi s-au adus nume. Cînd m-am întors de la Berlin, colaboratorul meu, d-l Petra, mi-a făcut un rezumat al problemei. I-am cerut să mi-l facă în scris. D-sa mi-a spus: ne curățăm dacă mergem înainte cu comisarii. S-au făcut o mulțime de hoții și pătăm regimul.

Trebuie să reglementăm aceasta chestiune. L-am rugat pe d-l Petra s-o pună în studiu și i-am cerut și opinia lui. Cazuri concrete, nume, nu mi-a adus. Mi-a arătat numai că sînt unii care fac șantaj, alții care s-au dat cu patronii în defavoarea statului. Am cerut d-Iui Petra ca împreună cu d-l Crișan să facă un control discret și să meargă cît de adînc.

Chestiunea aceasta trebuie dusă la o soluție. Să se găsească o procedură mai bună, dar fără să se deservească ideea controlului și a românizării întreprinderilor".

- Domnul general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Sînt și eu informat că serviciul acesta, a cărui idee a fost minunată, ca execuție poate să ducă la catastrofă. Și atunci nu putem să continuăm pe calea aceasta, din cauza persoanelor.

Prin urmare, chestiunea comisarilor trebuie privită sub trei laturi mari:

Mai întîi, trebuie să facem ceea ce n-a făcut d-l Leon: instrucțiuni, în raport cu categoriile de afaceri și de acțiuni, care cad în atribuțiile lor.

În al doilea rînd, trebuie să ne asigurăm că instrucțiunile acestea, care trebuie făcute cît mai repede, nu rămîn literă moartă. Trebuie ca Ministerul Economiei Naționale să organizeze un sistem de controlori pe regiuni sau pe categorii de industrie, cărora comisarii de românizare și patronii să fie obligați să le dea toate relațiile de care au nevoie.

A treia latură a problemei este schimbarea tuturor acelora care nu sînt de acord cu noi. Nu ne uităm la persoane și la cine le-a recomandat. Am convenit cu d-l Horia Sima că tot ce este rău plasat în administrația statului și în industrie să fie înlocuit. Nu este nici o piedică în această privință. Și e mai bine ca s-a sesizat d-l Petra de chestiunea comisarilor, ca să facem purificare acolo, printr-un om dc-al lor.

Chestiunea aceasta trebuie tratată cu energie și cu repeziciune, pentru că se petrec lucruri neplăcute: unii comisari, în loc să țină în loc pe jidani, s-au pus de acord cu ei".

Asistența legionară

Dar conducătorul statului recunoaște cu toată înțelegerea rolul pe care l-ar putea îndeplini Legiunea în organizarea asistenței sociale și aceasta chiar de la începutul guvernării, interesîndu-se în același timp de conflictele de muncă și de problema muncitorească:

„Domnilor o altă chestiune: trebuie asigurată asistența legionară; în primul rînd în centrele industriale, unde încep mișcări comuniste, Timișoara și în alte orașe".

„Este un conflict de muncă între brutari și patronii brutari".

- D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Am făcut cunoscut la Ministerul Muncii".

- D-l Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri:

„În principiu noi trebuie să înclinăm balanța spre muncitori, fiindcă ei au fost năpăstuiți".

- D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Sînt o serie dintre aceștia care au fost concentrați, care acum vin la București, dar cei care au rămas, nu vor să le mai cedeze din locuri. A început o luptă care se va sparge în capul nostru, al guvernului. De acord cu d-l Iașinski, d-ta, d-le Petrovicescu, trebuie să cauți împreună cu dînsul să rezolvați problema aceasta. În loc ca unul să lucreze 10 ore și altul nimic, să lucreze fiecare cîte *6 ore.* Trebuie repartizați toți lucrătorii, nu numai brutarii, din toate părțile; căci un conflict de muncă este la Vulcan, altul la Fichet și sînt altele în altă parte. Toate acestea vor începe să se aprindă. Ele trebuie prevenite. Cum? Să le cunoaștem din vreme și să luăm dispoziții împreună cu Ministerul Muncii, pentru ca oamenii aceștia să fie plasați”. *(Ședinfa Consiliului de Miniștri din 3 octombrie 1940.)*

Problema muncitorească

Cu aceeași grijă caldă și omenie, generalul vede problema muncitorească. El cere pentru muncitori nu un salariu mai bun, ci asigurarea unui standard de viață ridicat.

„În afară de ceea ce am spus altădată, adaug astăzi: minimul de salariu pe care-l prevăd eu, nu este acela care asigură existența lucrătorului, ci acela care dă muncitorului posibilitatea să aibă un standard de viață mai ridicat, pentru ca, prin ridicarea standardului de viață al lucrătorilor de la sate și de la orașe, ci să poată avea posibilitatea să cumpere produse fabricate, ca să poată fi o circulație *vie și activă,* cum spuneți dv. în economia politică.

Numai după ce vom asigura această circulație vom putea scădea impozitele, pentru că vom lua impozite mai mici de la mai multe feluri de activitate economică și de la mai multe materii, în loc să luăm impozite mari de la un număr redus de materii. În loc să faci marfa prohibitivă la preț pentru toți, din cauza impozitelor, iei impozite de la mai mulți și faci marfa accesibilă pentru toți. Aceasta nu este o idee originală a mea, ci este rezultatul celor studiate și urmărite de mine".

- D-l Gh. Leon, ministrul Economiei Naționale:

„Domnule general, ceea ce afirmați dv. este posibil într-o economie mai liberă. Dar acum, cînd trăim într-o economie închisă..."

- D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Dar ce am făcut noi. Am închis această economie, suprimînd niște decalaje, pe care noi trebuia să le introducem".

- D-l Gh. Leon, ministrul Economiei Naționale:

„Cînd posibilitățile de aprovizionare cu materii prime nu sînt normale și cînd nu sînt normale și o întreagă scrie de condiții care determină producția, eu mă întreb dacă nu cumva o ridicare a salariilor aduce și ridicarea de prețuri, pe care noi vrem să le comprimăm?"

- D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Acest lucru nu-l voi lăsa să se producă. Aici este rolul de dirijare a

statului; aici intervenim noi. Eu ridic salariul lucrătorului de jos, dar pe fabricant nu-l las să mărească, plafonul prețurilor". *(Ședința din 11 octombrie 1940.)*

Ajutorul legionar

Generalul Antonescu recunoaște importanța misiunii sociale ce-și propunea să-și asume „Ajutorul Legionar" și consimte să-l sprijine, dar nu admite nici un fel de privilegiu, nici măcar sub forma unei scutiri de taxe. Discutînd această chestiune, conducătorul statului face în ședința din 3 octombrie 1940 a Consiliului de Miniștri cîteva enunțări de principiu.

- D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Se propune scutirea organizației «Ajutorul Legionar» de impozitele prezente și viitoare către stat, comună și județ.

Eu sînt contra excepțiilor, fiindcă pe poarta acestor excepții ne-am strecurat și am săvîrșit toate neregulile de ordin financiar și economic în această țară. Deci, mai bine îi dăm un ajutor decît să-l scutim. Să n-avem aerul că creăm ceva privilegiat în stat. Am impus Palatul Ia impozite. Astăzi regele își pune timbrul pe scrisori, plătește benzină ca și noi. Prin urmare nu pot să fac lucruri de acestea, mai bine dăm un ajutor".

- D-l George Crctzianu, ministrul Finanțelor: „Deocamdată este scutită și Crucea Roșie".

- D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Mai bine plătesc și Crucii Roșii - fac un fond de ajutoare anuale -, decît să creez situații privilegiate în stat. Din moment ce am luat toate privilegiile Curții domnitoare, să nu mai facem lucruri de acestea, care ar fi rău văzute de opinia publică.

Regimul se încadrează în stat ca orice altă instituție, însă noi avem posibilitatea să ajutăm regimul, dîndu-i sub formă de ajutor cota parte de impozite; să vedem cît are nevoie în această privință. Ești de acord, d-le Sima?".

- D-l Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri: „Da".

- D-l Corneliu Georgescu, subsecretar de stat la Ministerul Economici Naționale pentru colonizare și populația evacuată:

„În trecut s-a abuzat într-adevăr de scutiri, însă cred că pentru Palatul regal și alte instituții este mult mai practică scutirea, fiindcă se realiza automat, decît acordarea unei subvenții pentru acoperirea eventualelor cheltuieli, care rezultă din impozite”.

- D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Am studiat în Franța, în Belgia și în Anglia toate problemele acestea de ordin economic, politic și social, n-am făcut studii speciale, dar m-am interesat de ele și am stat de vorbă cu oameni competenți. Ei bine, acolo dacă au reușit să ducă o viață sănătoasă în toate domeniile, este că nu există absolut nici un privilegiu.

Acum să nu credeți că îl voi pune pe rege să scoată cinci parale din buzunar pentru timbre etc., dar am pus un barem. Dacă l-ai depășit, te privește.

Deci, vă rog să mă lăsați pe principiul acesta. Nu mai veniți cu privilegii, fiindcă atunci degeaba mă zbat aici”.

Nici privilegii, nici hatîruri personale

Generalul Antonescu nu admite privilegii și nici abuzuri în cazuri personale, cum este acel al lui Greceanu, care cumulează în mod incompatibil funcția de ministru plenipotențiar cu președinția consiliului de administrație de la „Reșița":

„Dar d-l Greceanu, ministrul nostru la Berlin, este președinte la «Reșița» și la «Astra»".

- D-l M. Sturza, ministrul Afacerilor Străine:

„A renunțat la orișice apuntamente".

- D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Totuși, este împotriva principiilor regimului nostru legionar.

Au să audă germanii că ministrul nostru de la Berlin este președinte la aceste societăți".

- D-l M. Antonescu, ministrul Justiției:

„Să numim, de acord cu d-l Greceanu, o altă persoană ca vicepreședinte, care să fie om de legătură între aceste societăți și d-l Greceanu".

- D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Cădem exact în greșeala vechiului regim, care avea pe d-l Urdăreanu la «Reșița»". *(Ședinfa Consiliului de Miniștri din 11 octombrie 1940.)*

Nevoia controlului

Controlul este necesar în toate.

- D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Deci control la fiecare loc. Mi se semnalează că într-o comună din jud. Brăila, prefectul a pus ca primar pe văcarul satului.

Rog pe d-l ministru să constate ce este adevărat din această reclamație.

Asemenea lucruri ne fac pe noi nepopulari.

Nimic să nu treacă cu ușurință la coș". *(Ședința Consiliului de Miniștri din 22 octombrie 1940.)*

Politica de stat a generalului și colaborarea cu Mișcarea legionară

Politica de stat a generalului Antonescu se inspiră din principiile celui mai ardent naționalism și ale celui mai înalt patriotism. Suportul acțiunii sale este conștiința că guvernarea sa este chemată să așeze temeliile unei țări noi.

Scos din închisoare și chemat la guvern în momentul prăbușirii granițelor țării, cînd haosul intern lua proporții tot mai îngrijorătoare, generalul Antonescu a întins - liber, de nimeni silit - mîna sa de ostaș întreg, patriot fără prihană și naționalist intransigent, Mișcării legionare, persecutată și ea, sub vechiul regim, pentru elanul ei renovator.

Personal, cu desăvîrșirc dezinteresat, conducătorul statului a oferit ca sub scutul său puternic, renașterea românească să se transforme într-o izbîndă legionară. Atintit asupra viitorului, voia sincer ca acest viitor al

țării să fie viitorul marilor realizări legionare.

Cunoștea prea bine pe oamenii vechiului regim pentru ca să se aștepte de la ci la orice tresărire de elan creator. Țara îi repudia, în vreme ce, dimpotrivă, ea își proiecta nădejdile de îndreptare tot mai mult asupra legionarilor.

Am văzut înțelegerea realizată între generalul Antonescu și conducerea legionară reprezentată prin Horia Sima. Generalul nu a precupețit nici un efort pentru a îndruma colaborarea sa cu legionarii ne un drum constructiv. Le-a dat nu numai posibilitatea de a guverna, dar a cheltuit neîncetat timp și energie pentru a lace tinerilor miniștri legionari școala politică și guvernamentală care le lipsea cu desăvîrșire.

Îi învață, îi povățuiește, iar cînd greșelile devin periculoase îi admonestează și-i amenință cu destituirea. Țara și interesele ei, înainte de toate. Aceste interese nu pot fi lezate fără pedeapsă. Și dacă o greșeală din inexperiență se poate ierta, apoi repetarea ei sau greșeala cu voia, deci răsplătirea loialității conducătorului cu cea mai vinovată rea-credință, nu putea fi tolerată.

Pătrunzînd în tainele nedezvăluitc marelui public ale acestei colaborări, îți dai seama de atmosfera de înalt patriotism și nationalism pe care o întreține generalul, dar, în același timp, se evidențiază și întreg zbuciumul său sufletesc.

Căci, colaboratorii săi nu sînt însuflețiți de același idealism, nu-și dau seama în aceeași măsură de gravitatea situației țării și nu sînt la fel de hotărîți s-o servească în mod dezinteresat. Ei nu sînt la fel de loiali față de conducătorul statului, căruia i-au jurat credință; dimpotrivă, au încurajat dintru început spiritul de frondă în sînul Legiunii, care trebuia să ducă în mod fatal la deznodămîntul din ianuarie.

Dar cinci luni de zile, generalul Antonescu nu obosește să lupte pentru prevenirea răului sau pentru curmarea lui, dacă făptuirea nu a putut fi stăvilită.

Problema ordinii l-a preocupat în mod cu totul deosebit, căci de ea depindeau în primul rînd realizările guvernului și în funcție de ea era și

creditul nostru peste hotare, unde aveam de apărat intercsele milioanelor de români de sub stăpînire străină. Ordinea era însă importantă și pentru consolidarea regimului politic; regimul care tolerează abuzul, rămîne condamnat să sfîrșească în haos.

Mai sus s-a văzut că generalul Antonescu a luat act chiar de la început de samavolniciile și imixtiunile elementelor nedisciplinate legionare. Recomandă miniștrilor să ia măsuri pentru ca ele să înceteze. Măsurile n-au fost luate din vreme și abuzurile au luat proporții; în cele din urmă s-a putut observa că personalitățile oficiale chemate să stăvilească răul, îl stimulau prin atitudinea lor de pasivitate binevoitoare, pentru ca să sfirșească cu rebeliunea.

Din paginile ce vor urma reiese că Horia Sima, fie că n-a avut autoritatea necesară, fie că n-a putut sau - mai tîrziu - n-a vrut, n-a stăpînit situația în Legiune, deși rolul lui exclusiv era de a se ocupa de reorganizarea Mișcării. Promisiunile sale de a interveni pentru curmarea abuzurilor nu au avut niciodată urmare; pe de altă parte, lua întotdeauna apărarea abuzivilor.

La fel, fostul ministru de Interne, generalul Petrovicescu, și ajutoarele sale, directorul general al polițiilor, Al.Ghika, și prefecții de poliție, colonelul Zăvoianu și Radu Mironovici, au ezitat de la început să-și facă datoria în reprimarea abuzurilor, pentru ca, în cele din urmă, să se dovedească, dimpotrivă, că le acoperă, stimulează și chiar le patronează.

Lista abuzurilor și fărădelegilor comise de membri ai asa-zisei poliții legionare este nesfîrșită. Descinderi, arestări ilegale, schingiuiri, deposedări de averi, făptuite împotriva evreilor și a creștinilor, a unor supuși străini și împotriva românilor celor mai neaoși, mobilul fiind răzbunarea politică, răzbunarea personală și pofta de jaf.

După desființarea poliției legionare, în urma masacrului de la Jilava, la sfîrșitul lunii noiembrie 1940, abuzurile de acest soi au continuat, fiind comise de indivizi ocupînd diferite grade în Legiune, cu sau fără autorizație, îndeplinind mai mult sau mai puțin o misiune din partea ierarhiei legionare. De cele mai multe ori poliția de stat, încadrată cu șefi

legionari, știa de ele, dar rămînea pasivă sau chiar colabora la comiterea lor.

Fărădelegile legionare

Un tablou al samavolniciilor legionare

Parchetele generale au înregistrat din diferitele județe abuzurile mai jos notate, făcute de legionari avînd calitatea de membri ai poliției legionare, sau de șefi șiagenți ai autorităților publice, ori pur și simplu pc'cont propriu, dar invocînd o misiune din partea organelor legionare, sau simpla lor calitate de legionari.

Nr.	Județul	Maltratări	Sechestrări de persoane	Asasinate	Violări de domiciliu	Însușiri de bunuri	Confiscări de	Ocupări forțate de imobile	Devastări
1	Alba	13	4	-	4	64	87	-	-
2	Arad	12	4	-	-	61	27	-	-
3	Argeș	-	-	-	-	2	-	-	1
4	Baia	6	3	-	-	14	-	-	2
5	Bihor	9	1	-	-	11	41	-	1
6	Bacău	1	3		2	29	1	1	-
7	Botoșani	26	5	-	-	32	43	43	9
8	Brăila	13	14	-	-	8	18	-	1
9	Brașov	3	2	-	-	49	61	-	-
10	Buzău	41	-	-	1	-	15	-	-
11	Cîmpulung	-	-	-	16	-	. 32	-	-
12	Caraș	2	5	-	-	108	20	-	-
13	Constanța	19	16	-	-	15	1	3	1
14	Covurlui	-	-	-	-	3	6	-	-
15	Dîmbovița	13	7	-	-	' 8	-	1	26
16	Dolj	-	2	-	-	85	18	-	-
17	Dorohoi	-	-	-	-		4	-	-
18	Făgăraș	2	-	-	-	3	51	-	-
19	Fălciu	64	31	-	1	120	-	87	14
20	Gorj	2	-	-	-	-	20	-.	-
21	Hunedoara	14	53	-	-	171	69	-	-
22	Ialomița	29	3	-	-	48	1	-	-
23	Iași	8	-	-	-	33	1	10	1
24	Ilfov	«9	5	4	3	23	10	1	-
25	Mehedinți	2	4	-	14	4	3	-	-
26	Muscel	-	5	-	-	-	-	-	1

27	Neamț	21	-	-	-	-	44	96	-
28	Olt	9	18	2	17	-	3	-	-
29	Prahova	2	45	3	-	18	27	3	-
30	Putna	10	3	-	-	10	19	-	5
31	Rădăuți	1	-	-	-	3	93	-	-
32	Rîmnicul Sărat	-	-	-	-	18	6	-	2
33	Roman	6	6	-	20	-	-	-	-
34	Romanați	23	10	-	3	13	9	-	1
35	Severin	--	33	-	-	57	54	-	-
36	Sibiu	1	3	-	3	1	-	-	-
37	Suceava	18	3	-	-	17	14	-	-
38	Tîmava Mare	9	-	-	-	5	57	-	-
39	Tîmava Mică	2	-	-	-	2	66	7	-
40	Tecuci	-	17	-	-	4	10	-	-
41	Teleorman	6	-	-	-	11	5	-	-
42	Timiș	3	1	-	-	15	1	-	-
43	Tulcea	3	3	-	-	15	7	-	-
44	Tuiova	4	4	-	-	4	19	-	-
45	Turda	5	1	-	2	25	22	-	-
46	Vîlcca	19	-	-	-	19	-	-	-
47	Vaslui	16	9	-	1	33	79	8	-
48	Vlasca	4	-	-	1	6	17	-	-
	Total	450	323	9	88	1162	1.081	260	65

Au fost, deci, maltratate 450 de persoane, sechestrate 323, ucise 9, au fost violate 88 de domicilii dintre care majoritatea aparținînd românilor; în 1162 cazuri bunurile altora au fost însușite pe temeiul unei vînzări de formă, pe un preț derizoriu, adesea neachitat; în alte 1 081 cazuri au fost confiscate bunurile fără nici o formalitate, mărfuri, aparate de radio etc.; 260 de locuințe au fost ocupate cu forța; au fost semnalate 65 cazuri de devastări. În total 4308 cazuri de abuzuri diferite, făptuite toate înainte de rebeliune.

Evident, nu toate cazurile de abuzuri au ajuns la cunoștința justiției, victimele numai rareori au avut curajul să se plîngă și cînd au informat autoritățile au ezitat să depună în scris. De altfel, cîtă vreme autoritățile administrative au avut șefi legionari, abuzurile au fost trecute cu vederea, dacă nu chiar puse la cale tocmai de aceștia. Așa încît, e ușor de înțeles că această listă este departe de a reprezenta realitatea în toată tragedia ei.

Asasinatele au fost notate numai cele întîmplate pînă la rebeliune, excluzînd, de asemenea, masacrul în masă de la închisoarea Jilava.

Schingiuirile la care își supuneau legionarii victimele sînt demne de antologia faptelor de tortură ale inchiziției medievale; bătăile erau alternate cu legarea la „stîlpul infamiei", pe frig mare, îmbrăcat sumar; sfîrșitul era adesea moartea. *(Vezi Anexa nr. 1)*[5]

N-a scăpat nici statul de acest soi de abuzuri. Astfel, poliția legionară din Tulcea a confiscat, în noiembrie 1940, o cantitate de 3500 kg chefal, proprietatea statului, pe care l-a vîndut refuzînd să indice temeiul legal al acestei procedări.

Ocupările forțate de imobile sînt un fel de rechiziționare de case, în care și-au instalat sediile legionare. *(Vezi Anexa nr. 2)*

Însușirile de bunuri

Un aspect cu totul special al abuzurilor comise de legionari îl oferă însușirile de bunuri, prin vînzări impuse, în favoarea a diferiți membri ai Mișcării. Mijloacele pentru obținerea semnăturii „vînzătoruluî" erau cît se poate de expeditive și eficace: intimidarea cu revolverul, bătaie, închisoare și alte forme ale teroarei; proprietarul vechi era întotdeauna „convins" că este mai bine să aleagă „vînzarea", decît o altă urmare. *(Vezi Anexele nr. 3, 4, 5)*

Iată mai jos o statistică incompletă, privind numai provincia, a bunurilor astfel însușite, ele reprezcntînd valoarea reală și totală de 1.018.624.911 lei, cumpărate prin terorizarea proprietarilor, pentru 216.750.483 lei, adică cu 21,28% din valoarea reală, din care s-au plătit însă numai 52.176.763 lei, adică 5,12% din valoarea reală și 24,07% din prețul contractual.

Printre bunurile astfel însușite, multe au avut proprietari români, cum este, între altele, cazul fabricii ,,Letea“, reclamată de d-l Dinu Brătianu, fost ministru» și șef al Partidului Național Liberal. Legionarul Bocru a

[5] Anexele la sfîrșitul capitolului

preluat fabrica de’ cartoane Scăcni, care are o valoare reală de peste 50 milioane, numai cu 5 milioane, achitînd în realitate 500 000 lei, deci o sumă simbolică; intrarea în posesiune a fost imediată, Bocru constituind un Consiliu de Administrație si Direcție a fabricii cu oamenii săi.

TABEL de proprietăți mobile și imobile achiziționate forțat de legionari, înainte de rebeliune

Nr.crt	Valoarea proprietăților achiziționate	Valoarea reală	Cu cît s-a achiziționat	Sumele achitate
1	Prăvălia Dumbrăveni	700 000	100 000	-
2	Imobile, prăvălii, laborator, trăsuri, cai, acțiuni etc., Arad	76 098 987	10 974 900	2 616 000
3	2 prăvălii Oravița	3 750 000	1 900 000	250 000
4	28 prăvălii, 18 imobile, Reșița....	26 000 000	5 500 784	1 509 000
5	Casă, mobilă, Caracal	1 420 000	40 000	-
6	40 magazine, Severip	38 854 423	25%	-
7	26 magazine, Caransebeș	29 671 000	4 060 000	-
8	6 imobile, 1 librărie Sighișoara...	9 880 000	1 370 000	160 000
9	3 cinematografe, 1 magazin, 1 distil. Iași	26 460 000	1 000 000	1 500 000
10	Baia evreiască, Brăila	15 000 000	-	-
11	Imobile și gospodării de la germanii repatriați	100 000 000	-	-
12	Imobile, acțiuni ale Soc. Transilv. Alba Iulia	54 550 000	33 300000	6 800 000
13	Fabrica de mezeluri Codlea ..	3 000 000	750000	750 000
14	Fabrica de surogat cafea, Ghimbav	3 000 000		-
15	Tipografie, imobile, magazine, Brașov	Parte nepreciz. 9 700 000	18 854 308	2 585 000
16	Magaz. mobilă, Vaslui	41 510 000	6145 000	2 315 000
17	Imobile acțiuni Prahova.........	40 158 200	18 941 600	10 402 300
18	39 imobile și mobilă, Caraș	56 276 950	14 203 763	4 463 000
19	6 întreprinderi, Timișoara	110 000 000	20 000 000	8 000 000
20	Mobilă, Vlașca......................	3 427 254	710 000	710 000
21	Imobil, mobilă, Fălciu	2 720 000	2117 000	
22	4 imobile, Neamț...................	1 057 205	732 250	-
23	19 imobile, Dîmbovița...........	11 655 600	1 155 600	1 155 600
24	Mobilă, Putna	1 454 000	969 000	-

25	Mobilă, Sibiu	6 000 000	3 027 805	3 027 805
26	11 imobile, mobilă, Buzău	5 549 270	5 549 270	-
27	39 imobile, cazuri mobilă, Hunedoara	41 038 594	15 652 419	2 259 578
28	1 fabrică postav, mobilă, Lugoj	45 200 000	18 300 000	-
29	Mobilă, Turda	14 656 000	2 394 969	-
30	Diverse localități	239 837 428	29 001 815	3 673 480
	Total	1 018 624 911	216 750 483	52176 763
		,21.28%	24.07%	5.12%

În același fel necinstit au fost mînuite, de altfel, și fondurile Mișcării legionare, cum sînt acelea ale Ajutorului Legionar unde n-a existat contabilitate, chitanțierele se dădeau fără să se mai însemneze numele primitorului, iar fruntașii organizației ridicau sume de sute de mii fără să dea contra chitanță. Cazul secțiunii din Prahova a Ajutorului Legionar este semnificativ și caracteristic în această privință. *(Vezi raportul lui Bite Stoicescu la Anexa nr. 6.)*

Perchezițiile ilegale

În ceea ce privește perchezițiile, ele au fost infinit mai numeroase. Astfel, la Craiova s-au făcut, la 6 ianuarie 1941, percheziții în aproape toate casele, deși în listă nu figurau. La fel s-a întîmplat și în alte localități.

Pretextele invocate pentru percheziții au fost dintre cele mai diverse, obiectul adevărat însă era adesea altul.

Astfel, sub cuvînt că urmăressc pe francmasoni, au fost perchezitionate la Buzău locuințele ofițerilor de rezervă, între care trei colonei care nu au avut niciodată de-a face cu francmasoneria, confiscîndu-li-se revolverele.

Jaful organelor poliției legionare

Cînd nu căutau revolverele ofițerilor de rezervă, cazul chestorului de poliție llie Stângă demonstrează că vajnica poliție legionară căuta și altceva. Stângă și-a însușit, cu ocazia descinderilor făcute de el și oamenii

lui, sume considerabile în toate valutele europene și americane, și anume:

- 1 901 064 lei în bancnote românești;
- 92 300 franci francezi în bancnote;
- 6 000 franci francezi în aur (piese de cîte 20 fr. francezi);
- 340 otomane;
- 1 415 dolari;
- l10 lire engleze;
- 8 pfunzi englezi;
- 200 lire elvețiene;
- l40 franci elvețieni;
- 5 franci elvețieni de argint;
- 1 515 lire sterline;
- 20 lire italiene de argint;
- 500 leva bulgare;
- 3 400 dinari iugoslavi;
- l0 pnegò argint;
- 50 fileri argint.

De asemenea, la domiciliul fostului chestor Stângă s-au găsit acte secrete sustrase de la Direcția Generală a Poliției, Ministerul Afacerilor Străine și Marele Stat Major.

La fel ca Stângă, au procedat și alții. Cercetările de după rebeliune au dovedil-o cu prisosință.

Persecuție politică

Dar pentru a vedea ce fel de inamici urmăreau legionarii, vom mai cita din multele cazuri semnalate pe acela al văduvei unui profesor, pentru motivul că răposatul a fost... cuzist. *(Vezi plîngerea d-nei Aura Cârlan din Suceava, la Anexa nr. 7.)*

Sectarismul politic a fost mobilul unei acțiuni permanente de persecuții și samavolnicii împotriva foștilor oameni politici, chiar și a acelora care niciodată nu au adoptat o atitudine împotriva Legiunii. Naționaliștii

neîncadrați în Legiune au fost principalul obiectiv al prigoanei. Cazul doamnei Aura Cârlan din Suceava nu este singurul. Alți cuziși au fost urmăriți. *(Vezi Anexa nr. 8.)*

O descindere în condiții deosebit de neomenoase s-a făcut la 5 ianuarie 1941, de către organele legionare la d-l Voicu Nițescu, luptător ardelean cu merite deosebite la Unirea din 1918. Dacă nu i s-a întimplat personal o nenorocire, se datereşte numai faptului că în momentul acela nu se găsea acasă. *(Vezi Anexa nr. 9.)*

Masacrul de la Jilava și Prefectura Poliției

Asasinatele în masă din noaptea de 26/27 noiembrie 1940 au constituit un moment culminant în lanțul samavolniciilor legionare. *(Anexa nr. 10.)*

În acea noapte au fost omorîți, la închisoarea Jilava, toți cei instruiți de Justiție pentru participare la prigoana regimului Carol împotriva legionarilor. Asasinatul în masă a fost executat de un grup de legionari veniți, în frunte cu Dumitru Groza, anume în acest scop. Legionarii care au participat la deshumarea osemintelor lui Corneliu Codreanu nu au avut - contrar celor susținute în comunicatul dat de Ministerul de Interne - nici un amestec în acest asasinat. De pregătirea lui au știut însă mai mulți șefi de mîna întîi din Mișcare, chiar înalți demnitari.

Se relatează următorul fapt precis:

În ziua de 30 septembrie, d-l general Dona, prefectul Poliției Capitalei, a avertizat pe ministrul de Interne, general Petrovicescu, în fața lui Ghika și Rioșianu, că are știri precise „că o echipă de legionari din afară de Prefectura Poliției vor să asasineze pe toți cei închiși la Jilava, fiindcă nu au încredere în justiția care temporizează".

După relatările d-lui general Dona, Petrovicescu a luat în rîs întîmpinarea făcută și l-a întrebat: „care ar fi soluția?"

- „Să se dea un comunicat din partea Ministerului de Interne, sau Președinției Consiliului de Miniștri, în care să se arate că justiția își urmează cursul si că cei vinovați își vor lua pedeapsa, dar să nu se recurgă

sub regimul generalului Antonescu la asasinate fără judecată, căci acestea vor compromite regimul".

Petrovicescu n-a făcut nimic; n-a dat nici comunicat și nici n-a informat pe mareșal.

Comunicatele care s-au dat în legătură cu această chestiune nu au fost în nici un caz inspirate sau provocate de generalul Petrovicescu.

O probă în plus despre aceasta cste omorîrca, în aceeași noapte a asasinatelor de la Jilava, a mai multor întemnițați politici din beciurile Prefecturii Poliției Capitalei.

În aceeași zi au fost asasinați în condiții monstruoase profesorii N. Iorga și Virgil Madgearu. *(Vezi Anexa nr. 11.)*

Se proiectase de altfel exterminarea, cu această ocazie, a cîtorva mii de persoane, foști demnitari sau care au jucat cel mai neînsemnat rol în viata publică a țării, pretinși dușmani ai Mișcării legionare. Intervenția energică a generalului Antonescu a înlăturat primejdia.

Această înlăturare trebuia să fie însă, pentru legionari, numai o amînare. Spiritul de răzbunare era cultivat chiar de Horia Sima.

Ce se pregătea pentru noaptea Anului Nou

În curînd a fost ales un nou moment pentru consumarea unei răzbunări integrale. Pentru noaptea Anului Nou s-a proiectat asasinarea tuturor foștilor oameni politici pentru ca țara să înceapă Noul An „purificată de lepra trecutului". Numai intervenția energică a subsecretarului de stat Rioșianu și alarmarea armatei au împiedicat ca noaptea Anului Nou să fie o noapte a Sfîntului Bartolomeu legionar.

Iată textul ordinului telegrafic cifrat nr. 6 087 din 29 decembrie 1940, adresat - în urma unei consfătuiri la care au participat organele superioare ale Siguranței - tuturor prefecților din țară:

„Ministerul avînd informații că în ajunul Anului Nou și în noaptea Anului Nou s-a hotărît executarea oamenilor politici ai vechiului regim din județul dv., vă invit ca de urgență, împreună cu Comandamentul

garnizoanei și Comandamentul Legiunii de jandarmi, să luați cele mai severe măsuri pentru garantarea vieții tuturor acestor oameni politici ce sînt în acel județ.

Se vor supraveghea locuințele lor în așa fel ca la prima tentativă de dezordine să se ia măsurile cuvenite.

Ministerul Apărării Naționale și Inspectoratul General al Jandarmeriei au ordin să vă pună la dispoziție trupa necesară pentru asigurarea pazei și ordinii.

Vă invit ca prin măsurile ce veți lua să asigurați ordinea și liniștea cea mai perfectă în județul dv.

Toți cei care se vor abate de la ordinele și dispozițiile în vigoare vor fi imediat arestați și deferiți instanțelor judecătorești.

În caz cînd se vor opune cu focuri de armă, se va trage.

Sînteți și rămîneți direct răspunzători de tot ce se va întîmpla în județul dv.

Luați măsuri să se evite orice alarmă inutilă, ordinul rămînînd strict secret și numai pentru dv. și comandanții unităților de ordine.

Confirmați telegrafic, pînă la 30 decembrie, ora 8, primirea prezentului ordin".

Pus la curent cu acest pas al autorității încredințate cu asigurarea ordinii, Horia Sima, care se afla in provincie, s-a întors brusc în Capitală. Ca întotdeauna, a făcut toate sforțările spre a dovedi că nu există aceste intenții teroriste, acoperindu-și oamenii. Armata era la datorie, luase toate măsurile, în multe părți în colaborare cu prefecții, cînd aceștia au primit următoarea telegramă a fui Horia Sima:

„Pe baza unei informații false s-a transmis un ordin din partea Ministerului de Interne prefecților de județ ca să vegheze la viața foștilor oameni politici ai vechiului regim, care ar fi amenințată.

Ordinul, în forma aceasta, trebuie considerat nul și neavenit.

Viața nimănui din foștii oameni politici nu este amenințată, astfel ca măsurile de pază ordonate sînt complet inutile și nu se vor pune în aplicare. Prefecții de județ trebuie să vegheze însă ca anumiți agenți provocatori să

nu profite de sărbători și sa provoace turburări".

(ss) *Horia Sima*

Vicepreședintele Consiliului de Miniștri

Maltratarea supușilor străini și a membrilor corpului diplomatic

Abuzurilor și ilegalităților poliției legionare sau ale legionarilor singuratici nu au scăpat nici supușii statelor străine și nici chiar membrii legațiilor străine, lezîna legile ospitalității și dreptul ginților.

Iată o listă incompletă a acestor abuzuri semnalate de legațiile respective:

1. Legația Argentinei se plînge că unui supus argentinian i s-a confiscat automobilul.
2. Legația Braziliei reclamă rechiziționarea vilei ei de la Predeal, transformată în sediu legionar, precum și mai multe descinderi la locuința primului secretar al Legației.
3. Legația Britanică reclamă arestarea a 8 supuși britanici, între care un funcționar al Legației; maltratări de persoane, confiscări de automobile; că s-au tras focuri de armă asupra locuinței a doi membri ai Legației.
4. Legația Franței reclamă arestarea și dispariția unui supus francez, expulzarea altuia și rechiziționarea unei sufragerii.
5. Legația Greciei reclamă răpirea mai multor supuși greci de către tineri legionari; sechestrarea și maltratarea a doi cetățeni și confiscarea de marfă.
6. Legația U.R.S.S. reclamă că secretarul Legației a fost apostrofat, iar grădinarul Legaţici arestat și reținut cîteva zile.
7. Legația Statelor Unite are două reclamații.
8. Legația Turciei reclamă maltratarea și jefuirea mai multor comercianți turci.

Legionarismul otrăvește și dezorganizează școala

Au fost dezorganizate toate instituțiile publice. Toate departamentele au fost găsite, la îndepărtarea miniștrilor legionari, într-o stare haotică și de destrămare completă.

În ceea ce privește învățămîntul, vom reda aci o statistică incompletă ce prezintă următoarea situație a absențelor profesorilor și elevilor de la diferitele școli secundare din țară, motivate cu participarea la'activitatea legionară:

Inspectorate	Nr. prof, care au activat	Orc absentate	Elevi curs inferior	Ore absentate	Elevi curs superior	Ore absentate
Insp. șc. București..	292	192	5 921	26 454	4 615	22 458
Galați	120	333	330	4 589	625	15 310
Iași	156	882	772	11 703	1 024	25 494
Craiova	220	511	258	3 013	971	9 634
Timișoara	101	1043	313	4 899	839	13 605
Alba lulia	112	135	430	1 236	741	5 313
Rădăuți	69	34	942	6 229	617	6198
Total	1 109	2130	8 976	58 078	9 459	97 902

Deci: 1109 de profesori au absentat în mai puțin de patru luni ale anului școlar 1940/1941 2130 ore lăsîndu-și cursurile, adică obligațiile legale, pentru a lua parte la diferite ședințe legionare; 8976 de elevi din cursurile inferioare au absentat, cu aceeași motivare, 58078 ore de clasă; iar din cursul superior 9459 elevi, 97 902 ore. Haosul rezultat în urma acestei situații se poate bănui. Elevii dictau profesorilor. De altfel, însuși ministrul școalelor, Traian Brăilcanu, a lansat cuvîntul de ordine: „profesorii trebuiesc reeducați de propriii lor elevi".

Șefii Legiunii nu au ezitat, de altfel, să amestece pe elevi și eleve pînă și în rebeliunea din ianuarie 1941. Mulți au scăpat de urmărirea justiției. Au fost totuși, instruiți de organele justiției pentru participare la rebeliune: 36 profesori, 117 învățători și 38 preoți; de asemenea 76 elevi etc. Numai

elevi au fost găsiți grav vinovați și condamnați la pedepse grele, mai mult de 20.

REACȚIA CONDUCĂTORULUI STATULUI

Generalul Antonescu a reacționat categoric chiar de la început împotriva tuturor abuzurilor, stăruind ca ordinea, siguranța personală și averea fiecăruia dintre cetățenii țării, de la cel mai umil pînă la cel mai cu stare, să fie garantate. Nu a precupețit nici un efort pentru a sfătui, a convinge de nevoia consolidării spiritului de ordine în interesul însăși al regimului; dar nu a ezitat să dea avertismente, să amenințe diferiți mari demnitari cu destituirea și să recurgă chiar la acte de autoritate. A angajat de la început o luptă acerbă împotriva spiritului de negație, dezordine și jaf, care nu a putut fi stăvilit, pînă în cele din urmă.

Horia Sima în fruntea fărădelegilor și a teroarei

Generalul a purtat acest război începînd cu Horia Sima. Întrevederile lor au luat adesea o înfățișare dramatică. Niciodată conducătorul statului nu a lăsat însă, pe comandantul Mișcării să rămînă în îndoială nici în privința obligațiilor cc-și asumase cu putere de jurămînt față de stat și conducător, față de neamul sfîșiat, nici asupra măsurilor *in extremis* pe care generalul nu va ezita să le ia, dacă starea de lucruri nu se va îndrepta.

Dar Horia Sima a continuat să aibă o atitudine ezitantă, pentru ca, în cele din urmă, să se facă exponentul elementelor extremiste din Legiune și al spiritului distructiv.

Duplicitatea lui s-a evidențiat întreagă cu ocazia asasinatului în masă de la Jilava și a suprimării profesorilor N. Iorga și V. Madgearu.

Reacția opiniei publice și intervenția categorică a generalului Antonescu, care s-a gîndit la imediata înlăturare a guvernului legionar, l-au hotărît să dea un pas înapoi și să „reprobe” masacrul printr-un comunicat dat publicității, în același timp însă, a încuviințat sărbătorirea la Casa

Verde a ,,*Răzbunării"*.

La 10 decembrie 1940 a făcut, de altfel, singur apoteoza acestui act, ne care îl aprobă și încearcă să-l justifice, în discursul rostit în fața studenților din București,cînd a spus:

„Observatorul obiectiv poate să constate apoi, în lumea aceasta veche, o susceptibilitate aproape maladivă ori de cîte ori se întîmplă chiar și cea mai neînsemnată călcare a unui text de regulament. De unde a apărut acest simț excesiv de legalitate și dreptate? Să fie succesul regimului legionar care i-a schimbat atît de repede? De ce nu s-a manifestat înainte, cînd trupurile legionarilor zăceau azvîrlite pe străzi?

Oamenii miilor de ilegalități și crime cer de la legionari să fie sfinți și zei, după ce ne-au ucis conducătorul *care singur putea să-i ierte* și după ce douăzeci de ani acest tineret a fost umilit și răstignit".

Același ton amenințător l-a utilizat Horia Sima în comentariul la perchezițiile făcute la *„francmasoni"*. „Francmasonul, jidanul și comunistul" erau titlurile care justificau pentru legionari toate samavolniciile, toate ororile și toate ilegalitățile.

Horia Sima, care s-a uns șef al Mișcării, în loc să o transforme și organizeze ca un puternic instrument de guvernare al națiunii și al statului, a ațîțat pornirile de răzbunare și a cultivat spiritul de frondă în sînul ei.

Dar Horia Sima nu a avut acest rol distructiv numai în ceea ce privește ordinea publică și disciplina națională, ci s-a amestecat și în problemele economice, încurajînd și aici acțiunile de dezordine și dezorganizare pe care le mînau atît de intens legionarii săi din întreg cuprinsul țării. Abil, se pricepe chiar să arunce răspunderea asupra altora. Mijloacele sale sînt însă perimate și demascarea este ușor de făcut.

Schimb de scrisori

Încă în a doua lună de guvernare legionară a avut loc un schimb de scrisori între generalul Antonescu și Horia Sima, în care întîiul își manifestă toată loialitatea lui față de colaborarea cu Legiunea, dar așază

interesul țării, ciuntite și expuse, mai presus de orice considerație; iar al doilea se arată preocupat exclusiv de interesele Legiunii, așa cum le înțelege el, ,într -un spirit sectar de răzbunare împotriva foștilor adversari politici.

Această primă ciocnire e aceea a patriotului și naționalistului care privește problemele națiunii în perspectiva devenirii ei istorice și a aspirațiilor de viitor, cu sectarul politic pe carc-l preocupă exclusiv interesele de clan și mijloacele de a acapara puterea, toată puterea în stat.

Domnule General,

Știrile care îmi parvin din domeniul economic sînt tot mai alarmante. Lipsă de coeziune și unitate.

Pînă cînd nu va exista un comandament unic în domeniul economic, pînă atunci lucrurile se vor înrăutăți pînă la faliment. E o criză care se apropie zi de zi.

Explicația: un regim legionar nu poate să dăinuiască cu o structură economică liberală. Aici c dificultatea: două concepții, două lumi care se lovesc.

Accentul trebuie să cadă pe elementul politic și în economie, așa cum a fost și în Italia, și în Germania.

Trebuie oameni de suflet, dublați de tehnicieni. Tehnicianul singur și cu judecata economică a veacului trecut ne duce de rîpă.

Adaptarea 1a noua structură a statului trebuie să se facă repede și energic. Orice zi de întîrziere este fatală. E trist că orice vă semnalez în acest domeniu priviți cu oarecare neîncredere. Cei din lumea veche chiar dacă sînt sinceri, nu pot să facă binele, pentru că nu știu să gîndească în spiritul economiei dirijate de stat.

Aci e centrul nevralgic al problemei și nicăieri în altă parte.

Cu aceleași sentimente de devotament.

Horia Sima

16 octombrie 1940

Domnule Sima,

Am primit scrisoarea dv., prin care mă avertizați că vom merge la, *„faliment"* deoarece am pus la conducerea economică persoana care reprezintă corupția liberală; atrăgîndu-mi atenția că *„criza se apropie din zi în zi"*, fiindcă nu am pus *„accentul pe elementul politic"* cum s-a făcut în Italia și în Germania.

Spre uimirea și mîhnirea mea, dv. îmi spuneți cu o brutalitate pe care, dacă o merit în formă și fond, o las să o judece și alții că *„este trist că orice îmi semnalaji în acest domeniu, privesc cu oarecare neîncredere"*.

Nu știu dacă în Italia și Germania s-a făcut astfel. Informațiile mele sînt cu totul altele[6].

Personal însă nu cred că în acest gingaş capitol și vast domeniu al economiei trebuie să primim elemente care nu au fost verificate.

Dv. ați voit să-mi impuneți, printre alții, pe d-l Manoilescu. V-am spus, și nu mai revin, de ce, cu regret, nu am putut da curs acestei dorințe.

Mă supun și în această privință la judecata tuturor.

Fiindcă, fără să vă dați osteneala a vă sprijini pe fapte concrete, după cum ar fi corect, îmi aruncați cu atîta severitate și ușurință, în față, răspunderea politică a „falimentului economic" pe care afirmați că-l provoc, sînt dator, nu să mă apar, ci să pun lucrurile la locul lor.

„Falimentul", domnule Sima, va veni, dar nu din cauza nepriceperii sau rclei-credințe a generalului Antonescu, ci din cauza faptului că și în administrație și în economie am introdus, la cererea d-tale, elemente care fac ceea ce zilnic semnalează și Siguranța și strigătele de alarmă care ne vin din toate părțile.

Doriți dovezi? Le aveți în rapoartele serviciilor de informații ale statului care zilnic semnalează ceea ce se petrece în țară din cauza nemulțumirilor din ce în ce mai crescînde, provocate nu de greșelile generalului Antonescu, nici de reaua lui credință față de idealurile

[6] Atît revoluția fascistă, cît și cea național-socialistă nu numai că nu au dărîmat, ci s-au sprijinit pe economia biirghczä. Eu nu pot dărîma și economia evreiască și pe cea liberală în același timp, fiindcă această economie este a burgheziei românești.

legionare, nici de elementele pe care el le-a introdus în guvernul său, ca elemente cu experiență și ponderatoare.

Cînd ajungeți la astfel de acuzații grave, este necesar să aprofundați mai bine lucrurile.

Sînt patruzeci de ani, domnule Sima, de cînd - întemeiat pe cariera mea militară - mi-am dat seama că rostul unui adevărat român este nu de a-și crea o situație personală, ci de a lupta pentru ca întreaga națiune să nu se reazeme decît pe caractere, pe competențe și pe valori de muncă, iar statul să nu fie condus decît cu autoritate și prestigiu.

După o trudă plină de jertfe și chiar de umilințe pentru împlinirea acestui țel, am izbutit să creez în jurul numelui meu o atmosferă de încredere.

N-o spun ca un titlu de închipuire, ci pentru că eu însumi consider această favoare drept o grea servitute a vieții.

Cînd la începutul lunii septembrie am luat, tot prin luptă, răspunderea unei lovituri de stat, a unei domnii și a creării unui nou regim, opinia publică sănătoasă și masele legionare m-au întovărășit cu încrederea lor, sprijinindu-se, desigur, pe acest trecut.

De atunci, zilele și nopțile mele le-am închinat strădaniei de a salva statul.

Din primul ceas am solidarizat la această acțiune tineretul legionar, socotind că România nouă trebuie zidită în primul rînd cu aportul curat și dinamic al Mișcării legionare".

De aceea am declarat *statul naponal-legionar*.

Și cu toate că aveam în acel moment la dispoziția mea alte personalități și forțe politice, am preferat să pornesc la drum numai cu legionarii și cîțiva specialiști aleși în afară de orice contingență politică, pentru că vroiam să-mi asigur o echipă de guvernare omogenă și unitară, ca să pot salva statul.

Am întins, astfel, încrederea de care mă bucuram personal asupra întregii echipe de guvernare.

Țara ne-a dat tot sprijinul și încrederea, lasîndu-ne să lucrăm.

V-am sprijinit pătrunderea elementelor legionare în toate posturile administrative și am lăsat Mișcării legionare toată libertatea de acțiune, în convingerea că purtate de entuziasm, dar și de sentimentul răspunderii și al ordinii, mă va ajuta la reconstrucția statului.

Drept orice, dv. găsiți că trebuie să-mi faceți lecții de conducere și de organizare și să mă faceți răspunzător de ce se va întîmpla în ordinea economică, deși ați fost în fiecare zi alături de mine și ați văzut toate măsurile ce am luat și zbuciumul ce-l pun ca totul să fie executat.

Ordinea economică este frămîntată, domnule Sima, pentru alte motive.

Statul este dezmembrat și secătuit. Neajunsurile evacuării nepregătite și dezastuoase a unei treimi din teritoriu, reducerea încasărilor, povara refugiaților și a funcționarilor evacuați, dezordinea provocată de predecesori, încurcăturile care decurg din concesiile nechibzuite și dureroase care apasă economicul, pe care le-au făcut alții etc., toate acestea, reunite într-un an economic slab, ar fi constituit în împrejurări normale cauzele unei grave crize. Azi, cînd aceste împrejurări s-au îmbinat cu o schimbare radicală a regimului politic și reformele severe pentru însănătoșirea vieții publice, ca și măsurile de izgonire a evreilor din activitatea economică, *criza economică a căpătat un cuprins mai grav.*

Eforturile ce fac pentru îndreptare sînt lovite și de sabotajul unora și de inerția și nepriceperea altora, dar și de atitudinea unora din elementele introduse de guvernarea noastră, la recomandarea d-tale, în economia națională.

Voiți, domnule Sima, cazuri concrete? Vi le voi da!

Ele sînt numeroase. Multe mi-au fost semnalate chiar de unele elemente serioase ale d-tale, care sînt foarte alarmate de ce se întîmplă și ce ne așteaptă, dacă continuăm sistemul.

Nu dărîmînd, nu lovind în fiecare zi, nu blocînd prin măsuri ușuratice activitatea economică a întreprinderilor dărîmate, nu așa se reface ordinea economică. Cu atît mai mult, cu cît aceasta ordine este legată pe plan internațional de alte elemente, pe care eu trebuie să le țin în seamă și să le organizez colaborarea cu noi, pentru ca să măresc interesul lor politic

pentru țara noastră, și deci să asigur sprijinul lor.

Astfel fiind și judecînd cu calm, cred că în altă parte trebuiesc văzute cauzele și mijloacele:

Rezistența unora, neîncrederea multora și insuficiența elementelor recomandate de d-ta.

Rezistența nedreaptă și nepatriotică a unora o putem combate prin pedepsirea sabotajului. Și știți măsurile ce am luat în această privință.

Dar, neîncrederea multora nu poate fi combătută numai prin represiune.

V-am atras atenția că în țară cresc nemulțumiri în privința regimului. Că în fiecare zi, de la poliția numită chiar de dv., primesc informații de starea de numulțumire provocată în țară de prea desele incidente.

Pînă și în armată, care mi-a dat toată încrederea ei - care mi-e scumpă - și pentru care am făcut și fac zilnic eforturi de îndreptare și de ridicare, pînă și aci se prinde neîncrederea și cresc nemulțumirile lor pentru că legionarii cred că pot aresta și maltrata ofițerii.

Este ultima cauză care agravează criza și pregătește „falimentul".

Percheziții nedrepte, arestări insultătoare în contra ofițerilor, străini de orice acțiune politică, confiscări de bunuri sau îndemnuri la dezordine, ca cel al „Bunei Vestiri", iată ce mărește neîncrederea.

Izgonirea brutală din unele servicii și întreprinderi a unora, fiindcă nu au fost legionari și imposibilitatea în care sînt puse clementele curate și întregi de a ne ajuta, iată ce se adaugă la această neîncredere.

O seamă de experiențe ușuratice, de măsuri de blocare luate de comisari ai dv. la întreprinderi; imprudente gesturi și greșeli ale d-lui ministru de Externe care, împreună cu actul neuman de brutalitate și nelegal comis în contra unor supuși străini la Ploiești, au creat conflicte internaționale, care pot expune țara chiar la un conflict armat.

Zilnic îmi pierd cîteva ceasuri din timpul meu, atît de scurt pentru o muncă creatoare, cu aplanarea incidentelor și pe plan intern și pe plan extern.

În fiecare zi aflu un nou incident, descopăr un nou act de provocare, o nouă dezordine.

Dacă continuăm așa, domnule Sima, nu numai ordinea economică, *dar tot regimul legionar și guvernul și țara se vor prăbuși.*

În loc de a sprijini efortul pe care îl fac, îmi trimiteți scrisori prin care îmi aruncați, sînt mîhnit să va repet, răspunderi pe care cred că nu le am.

Domnule Sima, pentru ultima oară vă spun de astă dată în scris, fiindcă m-ați provocat.

În primul rînd să ieșim din vag.

Citați-mi cazuri și greșeli concrete ale miniștrilor economiei și vă voi răspunde. Eu sînt gata să vă dau toate problemele pentru ce generalul Antonescu devine impopular și regimul economic se agravează. La ele adaug informațiile Serviciului Secret, care arată că criza și neîncrederea vin de la faptele unor legionari nepregătiți și, mai ales, dezorientați.

Astfel nu mai merge.

Avînd răspunderea totală în fața țării, a conștiinței mele și a istoriei, eu trebuie să am întreaga libertate în conducere. Numai astfel pot da *regimului național-legionar,* toată forța întregii națiuni, toată încrederea tuturor valorilor neamului.

Plîngeri zilnice din țară, datorită unor acte de dezordine, frămîntări secrete de grup și chestiuni personale, intrigi nepotrivite și diversiuni de scrisori, fără dovezi, atunci cînd eu v-am dat fapte - numai fapte precise - acestea nu mai pot continua.

Eu nu vreau să repet păcatul și nepriceperea celor ce m-au precedat.

Am făcut *Actul de la 6 septembrie* ca să salvez statul din prăbușire, ca să-l scap de anarhie sau de ocupație străină. Am făcut aceasta ca o concluzie a trecutului rtieu de ostaș și de român. Am făcut-o ca să-mi apăr țara, iar nu ca s-o prăbușesc.

Eu nu pot să-mi leg numele pe care l-am întemeiat în patruzeci de ani de muncă, pe ordine și răspundere, de o prăbușire provocată chiar și dintr-un sincer entuziasm.

Așadar, vă rog să alegeți:

Sau vă luați singur răspunderea în fața țării și a istoriei, și conduceți țara după conștiința și priceperea dv.;

Sau îmi dați toată libertatea și toată autoritatea în conducerea țării, alegerea oamenilor și reprimarea tuturor greșelilor și tuturor dezordinilor.

Eu îmi iau răspunderea să ridic un regim dacă sînt ascultat; nu pot însă consimți să fiu prizonierul lui și să mă prăbușesc cu el, dacă nu mă urmează.

Știți că nu am oameni de căpătuit. Accept orice sugestii de persoane. Trebuie să am însă libertatea, fără a fi mereu suspectat în a le numi și a le înlocui cînd se vor dovedi a nu fi la înălțime, ca pricepere și ordine.

La fel am cerut și pentru conducerea armatei în 1934 și în 1938. Nu am fost ascultat și rezultatul se simte.

Convocați-vă prietenii și hotărîți!

Cu două capete nu se poate duce un singur corp, decît la dezastru.

Aștept răspunsul dv. și vă rog ca el să nu întîrzie, fiindcă nu pot paraliza conducerea statului de aceste neînțelegeri și a-l expune la ocupare străină, în caz cînd ele s-ar agrava.

Fiți sigur, însă, că generalul Antonescu nu are nevoie de depline puteri și de deplină libertate în conducere și acțiune pentru a favoriza elemente plutocratice și a sugruma Mișcarea legionară, ci din contră, pentru a o folosi și a o ridica pe culmile pe care dorește sincer să o vadă ureînd.

Pentru aceasta am nevoie de autoritate.

Imixtiunea tuturor în numiri și conducere nu poate duce decît la dezastru.

General Ion Antonescu

21 oct. 1940

P.S. Vă restitui scrisoarea și vă rog să vă judecați singur, legionărește, și să apreciați dacă generalul Antonescu, după ce a făcut ce a făcut pentru țară și pentru voi, merită să fie astfel maltratat.

Răspunsul generalului - o adevărată confesiune de credință -, masiv și tăios ca o stîncă în calea valului spumegînd și trecător, dezvăluie nu numai o perfectă informare și părintească grijă de viața economică a statului, dar

este și o replică usturătoare celui ce așa de ușuratic privea lucrurile, punînd organul politic mai presus decît interesele patriei.

Al doilea schimb de scrisori

Dar nu a trecut nici o săptămînă și Horia Sima se vede obligat „să lichideze definitiv orice urmă de neînțelegere cu generalul", adresîndu-i o nouă scrisoare:

Domnule general,

Vă mărturisesc că intenția mea a fost ca astăzi să lichidăm definitiv orice urme de neînțelegere și să pășim pe un drum limpede și însorit.

Toată neînțelegerea, domnule general, provine de la spirit, de la o concepție, de la atmosferă sufletească și nu de la oameni. Regimul legionar cerc guvernare în spirit legionar, guvernare totalitară. Guvernare totalitară înseamnă monopolul politic al unei mișcări, aceea care a biruit, exclusivitate dacă voiți: așa e în Italia, așa e în Germania. În România legionară nu mai există loc pentru nici un alt partid, pentru nici o altă grupare. Cine îndrăznește, trebuie să fie sancționat. *Pentru că acest lucru e un atribut fundamental al statelor totalitare.*

La noi constatăm exact contrariul. Nu numai că vechile partide, asasine ale tineretului, odioase în fața opiniei publice și răspunzătoare de dezastrul actual al țării, nu sînt puse la index, dar sînt încurajate și, în taină, îndemnate să se reorganizeze.

Cui folosește? Căci generalului Antonescu nu poate să-i folosească să se reorganizeze nemernicia societății omenești care a complotat permanent contra vieții lui. În al doilea rînd, e o violentă călcare a decretului-lege prin care s-a instaurat regimul legionar, în al treilea rînd, orice încurajare a lor înseamnă pierderea încrederii în Axă, care se sprijină aci, în Romania, exclusiv pe cuvîntul de ostaș al generalului Antonescu și pe mișcarea legionară.

Tot regimul legionar presupune presă dirijată. Presă dirijată înseamnă

că nimic nu poate să apară ceea ce ar veni în contradicție cu regimul instaurat și suprimarea a tot ce a fost excrescență și ticăloșie a vechiului regim. Ce se constată? Ziare de șantaj ca „Porunca vremii" continuă să apară. Ziare comunizante ca „Timpul" etc. Ceea ce este mai grav, este că li se permite să scrie despre întrunirea diferitelor grupări, cum sînt cuziștii, care să afirme „expectativa lor binevoitoare". Acestea sînt semne de slăbiciune intolerabile. Oamenii complet descalificați azi au devenit insolenți și atacă regimul în văzul tuturor.

În al treilea rînd, regim legionar înseamnă *economie dirijată,* total opusă economiei vechi liberale. Cine să realizeze aceasta? Oamenii vechilor partide? Specialiștii care trăiesc în contact permanent cu bancherii și vechii oameni politici și care primesc ordine de la aceste oficine? Toate ordinele și dispozițiile dv. rămîn ncîndeplinite, domnule general, în acest domeniu.

Aici situația este așa de alarmantă că, dacă nu se intervine în cîteva săptămîni, prăbușirea este inevitabilă. Lumea veche opune o rezistență formidabilă, lumea nouă ar vrea să lucreze, să stabilească o nouă ordine, dar este oprită.

Cui aparține răspunderea? Dv. În toate ocaziile o aruncați pe legionari. Ca și cum cele cîteva ilegalități ar fi decisive, și acestea făcute, în cele mai multe cazuri, de perfectă bună-credință.

Răspunderea aparține: 1) guvernului, 2) dv. și 3) Mișcării legionare. Alături de dv. se consumă în această guvernare o mișcare cu un trecut glorios, cum puține țări au avut.

Să presupunem că vin reclamații contra legionarilor. Cazurile, evident, trebuiesc cercetate. Dar dv. sînteți în fruntea statului legionar ca să apărați, în primul rînd, pe legionari, pentru că ei nu știu osatura noului stat.

În loc de aceasta, alarmă nejustificată și toate reclamațiilc luate în considerare. Constat că toți oamenii aceștia din lumea veche găsesc o largă înțelegere în sufletul dv. pe care îl speculează acești nemernici în detrimentul regimului.

Domnule general,

Să nu uitați că este regim legionar, *că legionarii au întîietate,* că ei trebuie ascultați mai întîi și asupra lor trebuie să se îndrepte grija dv. părintească. Aceștia au fost loviți de 2 ani și iarăși ei să sufere?

Constatările mele finale sînt următoarele:

1. Un mare asalt al lumii vechi, al plutocrației și iudeo-masoneriei, ca să vă infiltreze idei și oameni străini de spiritul legionar.

2. Oamenii aceștia speculează bunătatea și spiritul de dreptate al dv.

3. Dv. sînteți însuflețit de cele mai bune intenții, care sînt contracarate de influențe nefaste.

4. Mulți dintre așa-zișii prieteni ai d-voastră vă fac cel mai cumplit rău, săpînd treptat și metodic raporturile de încredere cu Mișcarea legionară.

5. Singurii sprijinitori leali și sinceri ai generalului Antonescu sînt legionarii.

6. Numai cu legionarii, generalul Antonescu poate să ducă țara spre un destin marc.

7. Generalul Antonescu are în față cel mai marc moment din viața vreunui om de stat.

8. Generalul Antonescu, dacă vrea să meargă la biruință, trebuie să conducă țara în spirit legionar și cu legionari.

9. Mișcarea legionară nu se poate retrage de la cîrma țării, pentru că ea a venit împreună cu dv., biruind o lume veche. Duhul ei ne depășește pe toți.

Ea trebuie să se împlinească.

10. Orice împiedicare a revoluției legionare este fatală țării.

11. De aceea vă implorăm să mergem înainte pe drumul Căpitanului, să ne dați libertatea să ne realizăm programul legionar, care încă nu a început, pentru că noi pînă acum am fost prizonieri ai propriului nostru guvern, situație pe care am suportat-o numai din dragoste și respect pentru dv.

Vreau lucrul acesta, pentru că răspunderea cade nu numai asupra dv. și a mea, ci asupra întregii mișcări legionare cu toți morții ei și toți anii de suferință.

Cu aceleași sentimente de devotament.

Horia Sima

București, 28 octombrie 1940

P.S. Pentru orice nuanță de formă legată de rigiditatea a tot ce e scris, domnule general, vă cer scuze.

Horia Sima

Așadar, nu criminalii, nu borfașii, nu cei care calcă legile și suprimă libertățile cetățenilor sînt vinovați de starea de lucruri și spirit din țară, ci generalul, fiindcă nu sè identifică total cu concepția legionară de guvernare, fiindcă nu acordă exclusivitatea de viață și manifestări legionarilor, pentru a distruge tot ce este nelegionar. Acesta este, în esență, punctul de vedere al șefului Mișcării legionare, și, cum este și natural, nu putea rămîne fără răspuns.

Domnule Sima,

Nu este timp de polemică între d-ta și mine.

Dacă continuăm, raporturile dintre noi, dintre mine și Mișcare se vor înrăutăți.

De această situație vor profita dușmanii și vor pierde țara, Legiunea și noi doi. Conștient de această perspectivă, nu voi aluneca, în ceea ce mă privește, pe această pantă. Incontestabil că s-au făcut și se fac greșeli.

Sînt inerente moștenirii ce am primit, schimbărilor radicale ce au survenit într-un ritm amețitor; imposibilității în care ne-am găsit, și dv. și eu, în a ne căuta și pregăti din timp cadrele, în a înfăptui colaborarea și programul și în a realiza sudura, atît de indispensabilă unei bune conduceri, între dv. și mine.

Întrebarea ceasului nu este însă cine sînt vinovății, ci ce facem?

Continuăm cu metodele de pînă acum, ori ne oprim?

Dacă continuăm, dezastrul este inevitabil. Nu se poate ca un corp să meargă cu două capete.

Un organism politic, social și economic, trebuie să asculte de o singură conducere.

Aveți teamă, o simt, că generalul Antonescu vrea să salveze vechile concepții, înecarea să acopere pe marii vinovați.

Profundă eroare și nemeritată ofensă.

Generalul Antonescu vrea ceea ce vreți și dv, însă cu altă metodă și în ritmul pe care-l reclamă înțelepciunea.

Nu se poate dărîma totul într-o zi.

Trebuie sistem, trebuie succesiune în eforturi.

Trebuie dărîmat și reclădit pe compartimente.

Trebuie armonie în gesturi. Cum totul se înlănțuiește într-un organism viu, trebuie aprofundată orice problemă, înainte de a se trece la acțiune.

Altfel, toată clădirea se dărîmă pe noi toți.

Generalul Antonescu este legat pe viață și pe moarte cu dv.

Generalul Antonescu va realiza tot ce inima dv. tînără dorește, ceea ce sufletul dv. de buni și mari români visează.

Inima lui bate la unison cu a dv. Sufletul lui simte și dorește la fel cu al dv.

Mintea și energia lui sînt total puse în serviciul țării, deci și al dv.

Dar, generalul Antonescu vrea să dărîme și să reclădească cu experiența omului matur, care cunoaște, a trăit și a meditat profund și îndelungat asupra cauzelor care au provocat marile catastrofe sociale, politice și militare și la noi și la alții și astăzi și în toate timpurile.

Dacă sînt: două poliții în stat; două justiții; două concepții și două conduceri politice și economice; dacă toți se amestecă, dacă toți ordonă și toți intervin - cînd vor și cum vor - prăbușirea, în circumstanțele interne și externe în care se găsește țara, va veni vertiginos.

Trebuie unitate la conducere.

Nu se poate doi șefi de orchestră să conducă, în același timp, aceeași orchestră. În primul rînd, trebuie separată guvernarea de partid.

Trebuie ca atît guvernul, cît și partidul să aibă încredere totală și să asculte în toate de același om.

Astăzi, una hotărăsc și alta se încearcă, de elemente fără răspundere, să se impună, de multe ori cu brutalitate, șefilor de autorități responsabili fața

de mine și de lege.

Am acceptat tot ce mi-ați cerut ca guvernare.

Am primit pe cine ați vrut.

Trebuie însă să se știe că toți cei numiți au datoria să se încadreze într-o singură lege, ca disciplină și ca norme: aceea a statului.

Ei trebuie să asculte și să execute.

Ei nu pot impune șefilor lor metode și atitudini. Pot însă sugera, ca orice subaltern, orice idee bună.

Cu sistemul care tinde să se generalizeze, anarhizăm aparatul de stat.

Nu intru în precizări. Nu este timp. Cunoașteți însă destule cazuri. Cunosc și eu foarte multe.

Nu uitați că s-au strecurat intenționat în regim și în aparatul economic elemente vîrîte ca să ne încurce. Pînă la purificarea Legiunii, ele pot face mari ravagii.

Generalul Antonescu nu poate lăsa ca atît el cît și Legiunea și țara, să cadă victima lor. În consecință, ce vă cere generalul Antonescu în interesul țării și în interesul dv.? El vă cere să declarați:

a) Că, conform I.D. nr. 3151, care este actul unic și de bază ai constituirii politice a statului român, generalul Antonescu este șeful regimului legionar și șeful guvernului.

Avînd această dublă calitate, se înțelege de la sine că și guvernul și regimul ascultă de generalul Antonescu;

b) Că este separație, iar nu imixtiune între partid și guvern;

c) Că liniile principale de guvernare se hotărăsc în forurile politice conducătoare ale regimului, în înțelegere și cu aprobarea generalului Antonescu, care hotărăște în ultimă instanță în privința dezideratelor, succesiunii și ritmului aplicării lor;

d) Că, plecînd de la liniile mari directoare stabilite cum am arătat mai sus, guvernul, avînd răspunderea totală, trebuie să aibă și libertatea totală în guvernare;

e) Persoanele de toate categoriile din Legiune, care sînt indicate, prin priceperea, puterea lor de muncă și trecutul lor onest și curat, să ocupe

funcții în administrațiile publice de orice categorie, să fie desemnate numai de forul de conducere politică al regimului legionar și prezentate în scris, mie, pentru răspunderi, numai prin d-l Horia Sima, care este și rămîne, sub direcția supremă a generalului Antonescu, comandantul Mișcării legionare.

În consecință, este singur în drept să prezinte generalului Antonescu și deziderate politice și economice și recomandări de persoane pentru completarea și purificarea aparatului de stat de sus și pînă jos;

f) Că, odată pe săptămînă sau de două ori pe lună, generalul Antonescu va prezida forul de conducere politică a regimului.

Cu această ocazie se vor discuta toate problemele care privesc și acțiunea regimului și aceea a guvernului, penntru a face și acordul perfect și sudura totala între guvern și regim, între generalul Antonescu și dv.

General Ion Antonescu

Citind numai această scrisoare, încă se poate face o idee justă de seriozitatea omului de stat în a privi situațiile cele mai acute, covîrșitoare și gingașe probleme, menite să înlăture anarhia, să restabilească autoritatea și armonia, cu cei care așa de greșit au alunecat pe panta dezordinii și a abuzurilor de tot felul.

De altfel, generalul a fost neobosit în a se strădui să facă rodnică colaborarea sa cu legionarii. Greutățile nu l-au făcut decît să-și întețească eforturile.

REZOLUȚIILE GENERALULUI

A intervenit energic pentru curmarea abuzurilor în toate cazurile ce i-au ajuns la cunoștință. Stăruințele sale în audiențele acordate colaboratorilor săi, în Consiliile de Miniștri, sînt tot atît de elocvente ca și rezoluțiile puse pe diferitele reclamatii ce i-au fost adresate.

Legiunea și instituțiile fundamentale

Biserica

Chiar la începutul guvernării, cînd i se aduce la cunoștință că Patriarhul țării este insultat de presa legionară, conducătorul statului ordonă:

„D-l subsecretar al Propagandei va lua măsuri ca presa să nu mai atace pe nici unul din marii demnitari ai cultelor și ai statului.

Presa are libertatea să semnaleze cu *decență* eventualele greșeli și abuzuri.

Cine vrea binele statului nu compromite instituțiile de bază ale neamului atacînd pe conducătorii lor chiar cînd aceștia se fac vinovați.

Instrucțiuni de la mine pentru alcătuirea unui comunicat cu indicații pentru viitor în această privință".

Fără a acoperi pe vinovați, generalul Antonescu nu poate admite terfelirea instituțiilor de bază ale națiunii, cum este biserica, prin atacuri sau măsuri necugetate împotriva reprezentanților lor. Iată rezoluția pusă pe plîngerea episcopului Gherontie de la Constanța căruia i s-a retras, la intervenția unor agenți legionari, salariul printr-o dispoziție nelegală a Ministerului Cultelor:

12 .X. 1940

„Departamentul respectiv, relații. Rog pe viitor a nu se lua dispoziții fără prealabila aprobare a mea. Este periculos în momentul de față să se creeze o criză în Biserică. Problemele în stat se tratează pe rînd și cu tact. Cu roșu pe verso este însemhat numele persoanei care a făcut demersuri pe lîngă episcop.

Ministerul de Justiție va dispune anchetarea cazului, în acord cu un inspector desemnat de Ministerul Educației Naționale, Cultelor și Artelor. Nedreptăți și acte de răzbunări de jos în sus duc la distrugerea țării, dacă eventual ceea ce spune episcopul este exact".

Școala

La fel intervine generalul Antonescu pentru legalitate și omenie în domeniul școlii, în cazul directorilor școlilor române de la Roma și Sofia, schimbați împotriva regulamentelor și cît nesocotirea tuturor formelor procedurale, numai pentru a face loc unor partizani politici. Procedeul întrebuințat a fost cam la fel cu acela ce a servit la comiterea jafurilor cu revolverul în mînă.

Pe reclamația unui profesor universitar care se plîngea de nedreptatea ce i s-a făcut, generalul Antonescu dă Ministerului Educației Naționale următoarele instrucțiuni, cu un final profetic:

12 decembrie 1940

„Atrag atenția să nu se facă greșeli regretabile. Să se țină seamă că știința se deservește, iar nu se servește cînd se pune patimă. Poporul românesc nu are prea mulți oameni de știință. Și a fost o crimă care s-a comis de atîtea ori în trecut, tratîndu -se știința și figurile ei reprezentative prin prisma oarbă și stupidă a prietenilor politici. Rog ca sub mine să nu se cadă în această profundă eroare, fiindcă voi plăti sau eu, sau acei care nu mă ascultă".

Profesorul Iacobovici, unul din cei mai distinși chirurgi ai țării, este destituit din funcția de medic primar al Așezămintelor Brîncovenești, pentru a face loc unui partizan politic. Motivele invocate sînt neserioase.

Sesizat, generalul Antonescu dispune o anchetă imparțială și îndreptare în cadrul legii, după cum se constată în rezoluția următoare:

9 ianuarie 1941

„Ministerul Justiției va numi pe cineva să studieze dacă dispoziția este legală și să refereze fără întîrziere. Chiar dacă ar fi legală, este o crimă să ne batem joc de puținii oameni de știință pe care-i avem. Cu astfel de sisteme se distruge totul. Nu pot să patronez astfel de mentalitate. Eu nu sînt o firmă închiriată de oameni care comit acte care depășesc ca arbitrar și ca spirit de răzbunare actele fostului regim. Rog pe d-l ministru Iașinschi să spună acestea d-lor de la Spitalul Brîncovenesc, care dacă nu înțeleg

aceasta este că dovedesc că nu merită locurile pe care le-au ocupat și trebuie schimabți fără întîrziere”.

Generalul nu protejează pe nimeni

Generalul Antonescu nu înțelege să intervină niciodată pentru a proteja pe cineva. Iată răspunsul dat unui profesor care protestează că un concurent al său a obținut postul urmărit:

29.XI.1940

„Nu pot să mă amestec, fiindcă aș comite un act arbitrar. Forul competent și autorizat de lege este singurul în drept a decide. Eu nu intervin decît în caz cînd acest for nu-și face datoria”.

Cînd i se comunică abuzul unui individ care a îndrăznit să afirme că este protejatul generalului Antonescu, a scris:

„Să fie dat pe mîna Parchetului. Urgent”.

Ceea ce nu admite altora, nu-și permite nici sieși.

Chestiunea evreiască

Generalul Antonescu păstrează în toate aceeași măsură și același fel de a proceda.

Astfel, în chestiunea evreiască este cel care preconizează și ordonă ca toți evreii care se află în țară de-abia de cîțiva ani să părăsească teritoriul României în timp de două luni; cel care zădărnicește această măsură este Ministerul de Interne, după cum vom vedea mai jos.

La fel în chestiunea școlilor evreiești, generalul cere omenie, legalitate, dar nu admite călcarea intereselor românești pe care vrea să le știe reoglindite în principiile ce stau la baza statului național-legionar:

„D-l Brăileanu - pentru a studia și proceda uman, fără a altera principiile de bază ale statului național-legionar”.

Legionarii închid școlile evreiești și taie legăturile telefonice. Generalul trimite memoriul d-lui Corncliu Georgescu:

9.XI.1940

„D-l Corneliu Georgescu va ruga din partea mea să se trateze cu umanitate această problemă. Nu trebuie, prin măsurile ce luăm, să creăm butoaie cu pulbere în țară. Trebuie mers treptat, treptat la scopul unde vrem să ajungem și unde vom ajunge, dar cu altă metodă".

Preconizând toate măsurile legale împotriva evreilor, nu poate totuși admite nici omenește și nici ca bărbat de stat, avalanșa de samavolnicii comise împotriva lor.

Ordonă cercetare, chiar cu participarea unui reprezentant al Legiunii și măsuri severe de reprimare:

„Ministerul de Interne, împreună cu un legionar din Forul legionar, desemnat de d-l Sima, vor cerceta urgent toate aceste cazuri. Constatările vor fi consemnate într-un articol care îmi va fi prezentat în cel mai scurt timp cu putință. În măsura în care se va constata exactitatea plîngerilor, va lua dispoziții direct și pe propria răspundere ca tot ce m-am angajat față de cetățenii acestei țări că voi respecta și tot ce s-a angajat Legiunea față de mine este o realitate, iar nu simple vorbe. Dacă astfel de acte continuă, eu nu pot tolera la infinit dezordinile, care dau peste cap țara. D-l ministru de Interne mă asigură zilnic că este liniște și nu se petrece nimic.

Eu nu protejez pe jidanii care sînt vinovați în mare parte de nenorocirile care s-au abătut asupra acestei țări.

Dar nu pot să tolerez, ca șef al guvernului, acte care compromit acțiunea de redresare prin liniște și prin ordine, pe care o duc și care este zilnic contracarată de acte ușuratice ale unor oameni care nu-și dau seama cît rău fac și țării, și Mișcării legionare. Atrag o ultimă oară atenția tuturor ca să facă pe legionari - unii prin autoritatea pe care trebuie s-o aibă în cadrul Legiunii și alții (ministrul de In erne) prin răspunderea pe care o au în stat - să renunțe la aceste sisteme, care compromit totul și nu dau nimic.

D-l general Petrovicescu îmi va comunica astăzi, în scris, că a luat act de acest ordin și măsura pe care a luat-o de executarea ei, imediat".

Confiscări de bunuri

În toate cazurile de confiscări de bunuri ce i se semnalează, generalul intervine energic, dînd ordine imediate și precise. Iată cîteva rezoluții puse pe plîngeri de această natură:

Pentru confiscarea unui automobil.

15.X. 1940

„Ministerul de Interne

Se va restitui imediat și se va trimite o scrisoare de scuze. Se va restitui imediat, la toți, toate obiectele personale ridicate, o dată cu scrisori de scuze făcute de Ministerul de Interne".

Societății dc telefoane i s-au confiscat două mașini:

18.X. 1940

„Ministerul de Interne pentru a-mi comunica ce măsuri a luat în contra acestor elemente care seamănă anarhia și provoacă dificultăți guvernului. *Va veni cu chestiunea la mine la ora 19“.*

Doamnei Margareta Oroveanu i s-a luat cu forța mașina de niște derbedei în cămașă verde:

„Ministrul de Interne. În seria de scandaluri publice care vor avea consecințe grave asupra prosperității Mișcării legionare".

La Turnu-Măgurele sînt jefuite magazinele:

31.X.1940

„Ministerul de Interne.

Cînd o să înceteze această dezastruoasă procedare?

Nu socotiți că răbdarea mea va avea o limită?"

Unui om care a adus servicii țării, colonelul Aelidor Pika, i s-au confiscat bunurile și valorile din apartamentul său din strada Mureșanu nr. 10:

17 decembrie 1940

„Cunosc pe col. Pika ca pe un om perfect onest. El a adus servicii țării noastre. Doresc să fiu perfect informat în această privință. D-l ministru al Justiției va însărcina un magistrat să ancheteze reclamala și să-mi refereze în privința celor ce va constata. D-l ministru de Interne îi va da putința să facă în cele mai mici amănunte această anchetă".

Pentru redacția ziarului „Axa" s-a rechiziționat o casă. Generalul ordonă Cercetare și intrarea în legalitate:

„Ministrul de Interne va cerceta și va dispune intrarea în legalitate. Toate infracțiunile la legi și la omenie trebuie cercetate imediat. Va comunica rezultatul și va lua instrucțiuni de la mine".

Percheziţiile legionare

Cînd casa doamnei Nina colonel Călătorescu este mereu percheziționată de poliția legionară, generalul scrie:

17.X.1940

„D-lui ministru de Interne pentru măsuri legale și pentru a arăta și acest fapt de indisciplină și procedări ilegale care, adunat la atîtea altele, va duce, dacă sistemul va continua, la prăbușirea regimului și a țării".

Perchezițiile se țin lanț. Generalul intervine, dar rareori își atinge scopul.

Vom nota aci ordinul dat cînd ia cunoștință despre descinderea amintită de la locuința d-lui Voicu Nițescu.

8.1.1940

„D-lui general Petrovicescu, în copie, dacă mai are suflet de om și de soldat onest să sufere ceea ce sufăr eu cînd citesc la ce acte dezonorante pentru ea și pentru mine, se dedă *poliția legionară,* patronată de generalul Antonescu.

Este odios. Este și dureros. D-l general Petrovicescu va convoca subalternii săi și le va citi și plîngerca aceasta a unui frate, care și-a servit

neamul cu siguranță mai mult dccît bestiile care comit astfel de acte.

Fiindcă bestie este acela care pune revolverul în pieptul copiilor.

Se poate face descindere și în mod civilizat, cu politețe, cu blîndcțe, cu omenie. Sînt așa de revoltat îneît am să pedepsesc pe acei care umblă numai cu revolverul, fiindcă nu sînt în stare să umble cu altceva.

Se va face o scrisoare de scuze d-lui V. Nițescu.

Previn pe d-l Petrovicescu că am nenumărate plîngeri de această natură. D-sa să prevină pe autorii acestor acte, că toată ziua mi-o pierd cu astfel de probleme, în loc să mă ocup de problemele mari ale statului".

Stîlpul infamiei

„Stîlpul infamici" era înființat în foarte multe localități. Generalul Petrovicescu, ministru de Interne, primește ordin și raportează asupra chestiunii, afirmînd că acest stîlp a funcționat numai în trei localități. Conducătorul este însă mai bine informat:

„Nu sînteți bine informat. La 6 decembrie este încă stîlpul la Azuga".

De altfel, cînd informațiile nu erau cum trebuie, generalul Petrovicescu își învăța singur funcționarii să dea informații voite.

Generalul a simțit nevoia să fie perfect informat și a cerut tuturor organelor statului care aveau un raport cu ordinea publică să-l informeze. Procurorii generali sînt invitați să întocmească rapoarte și să se prezinte de două ori pe lună la București:

„Rapoarte în legătură cu ordinea publică. Se va face un dosar, la dispoziția mea, din toate aceste rapoarte. Procurorii generali să fie chemați de 2 ori pe lună la București pentru a face raportul lor. Poliția trebuie imediat să intre în legalitate. Acolo unde nu se supune cererilor Parchetului, să fie imediat reprimată prin destituiri".

INTERVENȚIILE GENERALULUI ÎN CONSILIUL DE MINIȘTRI

Intervențiile generalului Antonescu în Consiliul de Miniștri erau tot atît de categorice.

Eliminarea evreilor

În chestiunea evreiască stăruiește pentru plecarea din țară a celor veniți clandestin; s-a dat un termen de două luni. În ședința din 29 octombrie 1940, conducătorul reamintește ministrului de Interne că mai este doar o lună pînă la expirarea termenului:

„Am dat termen două luni evreilor care au intrat fraudulos în țară, ca să evacueze țara românească; cine nu evacuează, îl băgăm în lagăr. Deci, trebuie să ne ținem de cuvînt și mai este o lună pînă la scadență. Deci ne trebuiesc două lucruri: să avem lagărele pregătite și, în al doilea rînd, situația exactă a evreilor intrați clandestin în țară în ultimii cinci ani. Aceasta o puteți avea?"

D-l general C. Petroviccscu, ministrul de Interne:

„Lucrăm la ea."

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Lucrările acestea trebuiesc puse la punct mai rapid".

Ministrul de Interne nu și-a făcut, însă, datoria; termenul a trecut. În ședința din 10 ianuarie 1941, generalul Antonescu constată că un angajament luat față de țară nu a fost ținut:

„Mi-am luat un angajament față de țară, pe care nu l-am respectat, pentru că n-am băgat în lagăre pe toți jidanii intrați clandestin în țară. De ce nu i-am băgat? De ce nu ți s-a spus d-tale, domnule general Petrovicescu, de către funcționarii d-tale: d-l generali Antonescu a promis că va interna în lagăre pe toți jidanii intrați clandestin în țară. S-a arătat atunci că internarea va fi făcută pe socoteala lor, pentru că ei vor fi puși să muncească. S-a făcut opera aceasta?".

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„N-am făcut-o".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„De ce nu s-a făcut? S-a mai reamintit lucrul acesta".

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Am pregătit Cetățuia de la Brașov".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Acum îți dau ordin categoric: băgați în lagăre pe toți jidanii intrați în țară clandestin, pentru că s-au apucat de comerț, de comunism, de tot felul de agitații. Să stea acolo în lagăre pînă cînd se vor hotărî să plece din țară".

Spre sfirșitul ședinței generalul amintește încă odată angajamentul luat față de tară:'

„Eu trebuie să mă țin de cuvînt. Am anunțat un lucru pe care nu l-am făcut, iar jidanii își bat joc de mine. Am anunțat că toți jidanii intrați clandestin în țară vor fi puși în lagăre. Trebuie să luăm această măsură și sa-i silim pe jidani să muncească, pentru că numai așa îi vom face să plece. Și măsura aceasta trebuie luată nu numai pentru jidani, ci și pentru toți ceilalți - greci, armeni, țigani - intrați clandestin în țară.

Infiltrația comunistă în rîndurile legionare

Însuși ministrul de Interne trebuie să recunoască într-un Consiliu de Miniștri infiltrația comunistă în Mișcarea legionară și pericolul ei:

„(...) de multă vreme avem informația - spune generalul Petrovicescu - că se produce o penetrație de comuniști în Mișcarea legionară. Am informat și conducerea Mișcării. Pe acești comuniști îi urmărim îndeaproape".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„În ce privește chestiunea cu comuniștii să nu ne culcăm pc o ureche cu gîndul că în alți ani nu s-a întîmplat nimic. Anul acesta ei vor căuta să profite de faptul că situația nu este bine pusă la punct

Domnule general Șteflea, te rog să iei măsuri ca armata să contribuie la menținerea liniștii. Acțiunea poate începe și mai înainte de 8 noiembrie și trebuiesc luate din timp măsuri. Domnul ministru al Justiției are dispoziții

de la mine să facă o lege pentru cei care sînt prinși asupra faptului de a arunca manifeste cu caracter subversiv, în care lege să se prevadă: munca silnică pentru străini, și pentru romanii noștri pedeapsa pînă la zece ani, și o procedură de judecată rapidă. Cine este prins asupra faptului, judecat și condamnat fără menajament.

Prin urmare, trebuiesc supravegheate regiunile industriale mai aglomerate, cum sînt: Galații, Bucureștii, Timișoara, Aradul, Brașovul, Ploieștii. Acestea sînt centrele vulnerabile. Un mijloc împotriva comuniștilor va fi aviația și mijloacele motorizate.

Ce ați făcut cu lagărele de concentrare? Le-ați pregătit?"

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Chestiunea este în studiu la jandarmi."

(Ședința Consiliului de Miniștri din 29 octombrie 1940)

Problema ordinii

Problema ordinii îl preocupă pe generalul Antonescu în mod cu totul deosebit, căci de rezolvarea ei depinde prosperitatea țării și viitorul regimului. În ședința din 4 octombrie 1940 a Consiliului de Miniștri insistă asupra ei în legătură cu acțiunea de pedepsire a marilor vinovați pentru prigoana împotriva Mișcării legionare, in timpul vechiului regim:

„O primă chestiune pe care vreau s-o pun la punct este aceea a erorii făcute și care a dat naștere la agitații în țară.

Noi am făcut un Decret-lege prin care am pus sub anchetă pe autorii principali ai crimelor politice care s-au comis, dar cuvîntul «principali» nu s-a publicat de ziare. Toată lumea a luat de bun că numai autorii principali și pe la periferie s-au dezlănțuit o mulțime de acte extra-legale ale legionarilor contra jandarmilor, prefecților etc.

În intenția mea a fost să vizez numai pe autorii de sus. Nu pot merge la infinit pînă jos, fiindcă înseamnă să fac rău țării. De aceea mă adresez d-tale, d-le ministru de Interne, să pui la punct chestiunea aceasta, precum și d-lui Sima, pentru că altfel se vor întîmpla multe lucruri.

Același lucru este și cu coloneii care au fost prefecți. Ei nu intră în această categorie. Au fost niște oameni care nu au cugetat serios cînd au executat un ordin de acesta, dar vor trage alte consecințe în cariera lor“.

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Comisia de anchetă a cerut un tablou de foștii prefecți, foștii comandanți de legiune etc."

D-l general I. Antonescu, conducătorul statului:

„Din cauză că nu a fost trecut în Decretul-lege cuvîntul «principal»".

Urmarea a arătat că generalul Antonescu nu s-a gîndit nici un moment să scape pe vinovați. Dar lovind în păcătoși, nu a voit să facă nici o nedreptate și mai ales nici un rău țării, zdruncinînd’temeiul legal al statului.

Repercusiunile interne și externe ale masacrului de la închisoarea Jilava au demonstrat cu prisosință acest punct de vedere.

În interior au ridicat capul elementele teroriste și au început acele acțiuni de subminare a ordinii care au culminat, ca o concluzie firească, în rebeliunea de la 21 ianuarie 1941. Iar în afară, o bună parte a rezultatelor vizitelor de stat de la Roma și Berlin au fost anihilate; s-a resimțit în special acțiunea pentru îmbunătățirea situației românilor din Ardealul cedat.

Odată instalată la putere, Mișcarea legionară nu mai avea nevoie de nici o bruscare a legii, dacă nu voia să-și submineze propria existență.

Conducătorul statului român s-a străduit cinci luni să convingă despre adevărul acestei teze pe fruntașii ei, dar în zadar.

„ (...) în beciurile poliției se petrec lucruri oribile. La Jilava era faimoasa celulă H! Să te duci domnule ministru și să vezi ce este acolo. Să pui la toate închisorile oameni de omenie, să nu fie bestii,-ca cel de la Chișinău un anume Gustav. Mizerabilul acela, cînd m-am dus-fiindcă generalul Antonescu voia să dea drumul legionarilor - a făcut raport împotriva mea".

(Ședința Consiliului de Miniștri din 21 septembrie 1940)

Maltratarea supușilor străini

Cetățeni străini sînt arestați de poliția legionară și duși la sediul partidului unde sînt maltratați. Un alt caz de abuz se petrece la Brașov. Generalul protestează chiar de la 22 septembrie 1940, în Consiliul de Miniștri. Părerea lui Horia Sima este diferită:

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„O chestiune de ordine publică foarte gravă și pentru care te fac responsabil: să se termine cu legionarii care fac acte de autoritate publică, să se termine în mod real, să nu mai țineți cazurile ascunse, căci orice lucru care se ține ascuns mă supără și ori eu plec, ori dv. plecați. Nu vreau să am dificultăți cu englezii. I-au ridicat pe englezi, ce-au căutat?".

D-l Horia Sima, vicepreședintele Consiliului:

„Autoritatea de acolo nu și-a făcut datoria".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Să-l dea la poliția de stat. Am avut proteste și am găsit o formulă ca să mă scap de punctul acesta slab. Am spus că erau în serviciul statului, fiindcă englezii au protestat spunînd că nu erau organe de stat.

Dar ce s-a întîmplat? În loc să-l ducă la organele oficiale de siguranță, l-a dus la organele partidului".

D-l Horia Sima, vicepreședintele Consiliului:

„L-a dus la Palatul regal, fiindcă nu aveam unde".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„S-a întîmplat cazul de la Brașov. D-l Micescu nu-mi este simpatic; din cauza lui nu am format guvernul de Ia 1938; deci nu susțin pe cineva care mi-ar fi simpatic.

Vasăzică s-a întîmplat cazul Micescu, de la Brașov, s-a întîmplat cazul dincoace. Îmi creați dificultăți enorme în stat; toată lumea se repede aci și nu văd să lucrați. Deci aceste chestiuni să înceteze, căci, dacă nu încetează, încetezi d-ta de a mai fi la Ministerul de Interne. Nu glumesc în această privință. Aveți toată latitudinea, dublați toate elementele de siguranță, de poliție, dublați cu legionari, să poarte cămașă albastră, verde n-am nimic de

spus, dar să facă parte din aparatul oficial. Două poliții în stat nu se pot face, căci ajungem la anarhic. Am rugat pe d-l Sima ca să facă tribunalul legionar și toți oamenii care fac acte de asemenea natură, din proprie inițiativă, să fie dați înaintea tribunalului legionar și să fie judecați...

Prin urmare, domnule Petrovicescu, nu mi se va ascunde nimic, pentru că eu descinderea de la Micescu am aflat-o de pe stradă".

D-l Horia Sima, vicepreședintele Consiliului:

„Cred că n-ar fi bine să mai apară și în comunicat chestia aceasta, că se alarmează toată lumea".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Bine, să se șteargă, și să anunți că ai constituit tribunalul pentru aceasta și că ai asigurat disciplina legionarilor și că toate actele de nedisciplină la dispozițiile conducerii legionare se vor judeca de tribunalul legionar".

Împotriva simțului de bestialitate

Se întîmplă însă, cu toate acestea, excese și chiar omoruri. În ședința din 27 septembrie, conducătorul statului intervine energic:

„Nu permit să se excite simțul de bestialitate al nației, pentru că poate duce la o situație tragică neamul românesc. Să nu răscolim la infinit, a fost o tragedie pentru neamul românesc, am dat pe mîna justiției, să se termine cu această,campanie odioasă.

Același lucru și în privința memoriilor, să dăm dispoziții cenzurii.

Pe urmă, atacurile în contra oamenilor politici.

N-am nimic care să mă unească cu d-l lorga. Totul mă desparte, îl detest, pentru că a dus o campanie oribilă în «Neamul Românesc», înainte, bineînțeles. Nu mă interesează, dar nu vreau ca oameni care au adus servicii neamului românesc să fie astăzi atacați; trebuie să avem o presă civilizată, nu sîntem un stat de sălbatici ca să se spună că d-l Iorga are o barbă de patru metri, d-l Iorga e bătrîn etc. Calificative de acestea la adresa unui om bătrîn nu tolerez".

D-l Horia Sima, vicepreşedintele Consiliului:

„Unul din ziarele acestea este «Porunca Vremii»".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Te rog să aplici acest lucru, este o chestie de ordine internă, să se semnaleze numai fapte obiective, iar dacă nu înțeleg, să se confişte jurnalul și să se dea comunicat pentru ce s-a confiscat. De altfel, am pus la punct niște directive, pe care le dau presei".

Prefectul abuziv de la Iași

Ministrul Lucrărilor Publice semnalează de la Iași acte care contrazic nu numai spiritul de ordine, dar influențează și viața economică.

D-l P. Nicolau, ministrul Lucrărilor Publice:

„De la Prefectura județului Iași am primit o informație, prin Direcția Generală a Căilor Ferate, că prefectul a interzis încărcarea vagoanelor cu marfa venită de la evrei și pe de altă parte a luat măsura să se constate dacă toți cei care cer vagoane sînt evrei sau nu. Oamenii se întreabă alarmați: Ce este aceasta?"

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„La Iași se petrec lucruri grave din cauza prefectului. Am vorbit cu Rioșianu și l-am rugat să se ducă acolo. A intrat în casă la evrei, a făcut năzbîtii de natura aceasta.

Prefectul d-tale, domnule ministru de Interne, face lucruri de acestea; provoacă criză economică. Omul cînd face ce face, ia măsuri de felul acesta, care nemulțumesc lumea".

(Ședința Consiliului de Miniștri din 11 octombrie 1940.)

Împotriva abuzurilor și sectarismului

În ședința din 14 octombrie, cazul de abuz de la Brașov, relevat de către generalul Petrovicescu, provoacă indignarea conducătorului statului, care face următoarele declarații cuprinzătoare privitoare la sectarismul conducerii legionare, mai multe pasaje își păstrează un rost profetic:

„Mi-ai vorbit aseară de acest caz. Eu însă nu admit nici o injoncțiune a nimănui în treburile statului. Nu mai admit violări de domiciliu, pentru că inviolabilitatea domiciliului este asigurată prin Constituție. Noi am protestat totdeauna contra actelor arbitrare ale regimului trecut și acum le comitem pe o scară groaznică.

Sînt regiuni în care legionarii se poartă foarte bine, sînt altele în care se prezintă oribil. De exemplu, concursul extraordinar de eficace al legionarilor din Teleorman, Constanța și Tulcea, de care îmi vorbea d-l ministru al Agriculturii, pe cînd în altă parte situația se prezintă detestabil.

Este posibil lucrul acesta? Astfel, o violare de domiciliu a avut loc lîngă casa mea. S-au dus la Xeni, iar lui Lobey i s-a luat automobilul. Nu am acoperit pe d-l Lobey, nici nu-l cunosc la față. Dar este posibil să se întîmplc asemenea acte arbitrare? Toate acestea ridică opinia publică în contra noastră".

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Am redat automobilele".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Fă un comunicat și anunță: toate automobilele s-au redat proprietarilor.

Sînt lucruri care trebuie să înceteze, pentru că altfel se creează în opinia publică un curent împotriva regimului. Sînt nemulțumiri care se nasc. Eu nu știu de la d-l Lobey lucrurile acestea, pentru că nu vine d-l Lobey să mă informeze.

Au avut loc violări de domiciliu, în care se pătrunde cu revolverele în mînă, întocmai cum am văzut în filmele de cinematograf.

Faceți, în felul acesta, odios regimul. Faceți-l, dar pe generalul Antonescu nu-l amestecați. Nu sînt principiile mele acestea. Admit să fac o muncă de martir pentru redresarea statului, dar în timp ce pe de o parte ridic statul, pe de altă parte alții mă prăbușesc. Nu poate să mai meargă așa. Îmi trebuie ordine, încrederea tuturor cetățenilor, dar prin lege și prin justiție și prin dreptate, iar nu prin acte arbitrare.

Au intrat peste o femeie în camera de baie, care a leșinat cu copilul mic

în brațe. De asemenea, s-au dus peste doi ofițeri, cu revolverul în mînă.

Este posibil lucrul acesta? Este posibil să facem acte de natura aceasta? Și cîte or mai fi încă pe care nu le cunoaștem. În felul acesta nu faceți decît să prăbușiți regimul dv. Sînt acte arbitrare incompatibile cu spiritul legionar.

Eu, la bătrînețea mea, am revăzut *Cărticica șefului de cuib* și am văzut că acolo vi se recomandă mereu: Fiți mărinimoși, fiți buni, nu fiți sectari".

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„De vorbe, de versiuni și de dușmănie nu vom scăpa, chiar dacă vom fi mieii cei mai blînzi".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Eu nu afirm un lucru la întîmplare. Eu am vorbit cu aghiotantul regal. Acesta este om serios, nu este un om care minte. Mi-a spus exact cum s-au petrecut lucrurile. A trebuit să stea în fața ușii și să-i împiedice să pătrundă. Nu contest că ar fi spus politicos. Este un magazin romanesc, magazinul Neuman, care are numai firma evreiască. Dv. credeți că se pot înlocui imediat toți jidanii?"

D-l V. lasinschi, ministrul Muncii, Sănătății si Ocrotirilor Sociale:

„La Craiova a fost închisă o agenție de loterie și am dat dispoziția să se deschidă".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„D-ta ai dat dispoziție să se deschidă, însă nemulțumirile s-au produs. Și lumea se întreabă unde vor să meargă? Generalul Antonescu spune un lucru și ceilalți alt lucru.

Am dat un exemplu cu «Buna Vestire». Să-și permită domnul acela să spună că eu, generalul Antonescu, acopăr pe tîlhari? D-l Manoilescu poate să spună că nu este ușă de biserică, să îndrăznească să spună să nu lăsăm totul pe justiție, să ne răzbunăm noi.

Am spus să fie dat în judecată, să fie sesizat Parchetul. Eu nu admit. Trebuie să dau cîteva exemple și atunci se potolesc toți. Nu fac aceasta din răutate, ci o fac fiindcă vreau să aduc pe toată lumea la realitate și aceasta în interesul dv. Eu sînt un om bătrîn. Dv. trebuie să mergeți mai departe,

însă cu mijloace de omenie, cum v-a învățat conducătorul. Nu v-a învățat cu mijloace de omenie? «Faceți apel la toți», «vom face apel la toți pentru îndreptarea țării».

Or, dv. nici un cuzist nu vreți să admiteți. Nu se poate aceasta.

Eu cunosc cîteva elemente de mîna întîi, cu care am fost în guvernul Goga.

Așa este Prelipceanu, care este invalid de război, și un cap priceput. Mai sînt și alții. N-am încă lista lor, dar am să-i impun eu pe toți".

D-l V. Iasinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale:

„Îi cunosc pe toți, dar credeam că trebuie să mai treacă puțin timp".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Pentru ce? Au fost în conducerea trecută și unele elemente bune".

D-l V. Iasinschi, ministrul Muncii, Sănătății si Ocrotirilor Sociale:

„Sînt, necontestat".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Trebuie să aveți încredere în generalul Antonescu și trebuie să-l ascultați...".

D-l V. Iasinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale:

„Avem toată încrederea".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„...Pentru că nu se poate compromite, pentru că 40 de ani am luptat ca să aduc țara unde am adus-o. Dv. aveți patru, cinci ani de luptă, eu am 40 de ani.

În 1916, cînd am venit la Marele Cartier General, am găsit o situație foarte rea și n-am schimbat totuși pe nimeni. Cînd am venit la Ministerul de Război și la Statul Major, am găsit acolo pe toți oamenii lui Samsonovici și ai lui Paul Angelcscu, și n-am schimbat pe nimeni:

Toată ziua mi se spunea: fă cutare, pentru că aceștia te sabotează. N-am schimbat însă pe nimeni. Și acum, de cei care s-au purtat cu mine ca niște canalii nici nu mă ocup. Pentru mine nu este scîrbă mai mare decît aceasta. Nu mă interesează aceștia.

Ascultați-mă pe mine că sînt bătrîn. N-am nici o ambiție personală.

Cînd un om a ajuns ceea ce am ajuns eu, ce să mai ajungă? Doar un nebun nu sînt să mă fac rege în Țara Romanească sau în Rusia.

Ascultați-mă pe mine, pentru că eu lucrez în folosul dv. Nu mai puneți oameni nepregătiți. Pot fi nelegionari, pentru că îi formăm noi.

Sectarismul este tot ce poate fi mai rău. O să vedeți dv. ce vă spune generalul Antonescu: Dacă mergeți așa, în trei luni nu mai reprezentați nimic în Țara Românească".

La sfîrșitul aceleiași ședințe, generalul Antonescu își rezumă atitudinea de opoziție categorică față de orice abuz:

„Atentatele la libertatea individuală și violările de domiciliu trebuie să înceteze imediat. Cei mai mari tîlhari nu pot fi judecați și nu se poate lua împotriva lor nici o măsură decît numai de justiție. Acestea sînt principiile melc și din această cauză mi s-a luat comanda de la Chișinău, în urma raportului pe care l-am făcut.

Și acum să fac eu lucrul acesta? Pentru că faptul că se face de altul, la periferie nu înseamnează că îl fac ei, ci generalul Antonescu".

Mișcarea legionară nu trebuie să se compromită

Conducătorul statului nu vrea compromiterea Mișcării legionare și dă sfaturi cum trebuie înlăturate învinuirile nedrepte, precum și calea cea'mai sigură pentru stîrpirea dezordinii din Legiune:

„Iată ce trebuie să faci d-ta, domnule Petrovicescu: Să faci un tabel de toate aceste lucruri și de concluziile la care ai ajuns. Pentru că lumea exagerează unele lucruri, și în felul acesta se compromite Mișcarea legionară.

Să faci un tabcl în care să arăți: Iată ce s-a spus, iată care e realitatea.

Trebuie să dăm toate aceste lucruri publicității, pentru ca să arătăm opiniei publice, pentru ca să se compromită Mișcarea legionară, dintr-o chestiune de nimic se face un lucru nemaipomenit de mare, căruia lumea este gata să-i dea crezare.

S-au comis și acte de violare de domiciliu, însă noi facem eforturi mari

să aducem pe toată lumea la realitate, și în curînd toate lucrurile acestea vor înceta. S-au comis, de asemenea, și alte acte, s-au luat automobile, dar de îndată ce autoritatea centrală a aflat, a dat dispoziții ca ele să fie înapoiate proprietarilor lor. Trebuie sancționați cei vinovați de astfel de acte și tribunalele dv. legionare să sancționeze cîțiva".

D-l V. Iasinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale:

„Vom sancționa pe vinovați".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Publicați ce sancțiuni s-au luat".

D-l V. Iasinschi, ministrul Muncii, Sănătății si Ocrotirilor Sociale:

„L-am văzut și pe d-l Horia Sima foarte revoltat de anumite ieșiri ale legionarilor".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Trebuie să se procedeze cu energie".

D-l V. Iasinschi, ministrul Muncii, Sănătății si Ocrotirilor Sociale:

„Vom proceda cu cea mai mare energie".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Pe de altă parte, să publicați în ce județe legionarii procedează cu tact. Pentru aceasta să iei d-ta domnule ministru al Internelor notă de Ia Nicolae Mareș, de aceste județe, și să aduci, prin publicitate, mulțumirile mele pentru tot concursul dat, în această privință.

Prin urmare, pe de altă parte pedepsesc, pe altă parte recunosc eforturile care se fac".

Către prefecții legionari

În aceeași zi are loc la Președinția Consiliului o consfătuire a prefecților din țară. Generalul Antonescu se arată preocupat de aceeași problemă a ordinii, de chestiunile economice și de îndrumarea generală a regimului:

„Incontestabil că munca dv. este foarte grea, mai ales acum la început, într-un mediu de ostilitate creat de vechiul regim. Aceasta nu înseamnă că trebuie să ne speriem și să dezesperăm. Omul este făcut ca să răstoarne

greutățile din calea lui, căci altfel n-ar mai fi om și dificultățile sînt create pentru oameni și noi trebuie să le învingem. După cum pentru mine nu există dificultate la conducerea statului, pe care să nu o pot învinge, cu atît mai mult nu trebuie să existe dificultate pentru dv., pe care să nu le învingeți. Dar pentru aceasta trebuie cap, energie, muncă și organizare. Trebuie să știți să vă înconjurați de oameni competenti care să pună devotament și spirit de sacrificiu în rezolvarea și înlăturarea acestor greutăți.

Deci, în primul rînd, organizați-vă, aveți metodă în lucru:. lucrați cu energie și fără pierdere de timp.

Energie nu înseamnă mijloace brutale față de nimeni. Sînt oameni care în trecutul regim au comis erori mai mult dccît vă închipuiți. Dar dacă ne vom apuca să rezolvăm toate problemele dintr-o dată, cădem. Problemele de stat se rezolvă pe rînd. Întocmai ca în jocul de șah: dacă răsturnăm toți pionii, toate piesele dintr-o dată, nu facem nimic. Nu se mișcă toate piesele dintr-o dată, ci pe rînd, și cu socoteală. Dv. vreți să mișcăm toate piesele în statul acesta dintr-o dată. Atunci mergem la dezastru sigur. Nu faceți acte de inițiativă.

Afară de aceasta nu toți sînt deopotrivă de vinovați. Noi îi urmărim pe marii vinovați și trebuie să facem o gamă a greșelilor și să mergem de sus în jos cu pedepsirea. N-ar fi săvîrșit nimeni crime dacă nu erau criminali sus. Dv. nu trebuie să faceți acte care să contracareze acțiunea guvernului și fac regimul impopular și ridică din ce în ce mai mult nemulțumirea publică contra lui.

Prima care produce cea mai mare nemulțumire este poliția legionară, care în dorința de a face bine, face numai rău.

Dv. v-ați ridicat în opinia publică din cauza indignării maselor, pentru că dv. erați tratați în mod arbitrar: erați loviți, schingiuiți pentru sentimentele dv. de buni români. Toate casele să se deschidă acum la prima bătaie a omului îmbrăcat în verde!? Ofițeri, care sînt urmăriți și arestați de dv. și de poliția legionară! Ofițerii spun: generalul Antonescu a venit ca să ne pună sub ordinele legionarilor, ceea ce nu este în intenția noastră: nici a

mea, nici a conducătorilor Mişcării.

Deci, încă odată: nu faceţi acte de iniţiativă. D-ta care prinzi cu nereguli pe prefectul de Maramureş, l-ai trimis Parchetului, dar restul nu te mai priveşte. Justiţia este aceea care trebuie să facă dreptatea într-un stat organizat şi civilizat. Nu trebuie s-o facem fiecare din noi, căci atunci deschidem poarta arbitrarului, prin care se strecoară toate relele unei administraţii. Mergi din sancţiune în sancţiune pînă ajungi la crime. Regimul din 1930 a pornit cu arbitrarul şi a terminat cu crima. Nu vă amestecaţi în lucruri care nu vă privesc. Politica în această ţară o duce guvernul. El hotărăşte cine trebuie să tragă consecinţele pentru greşelile trecutului; prin ce organe să le tragă, căci noi n-avem dreptul să ne amestecăm în mersul justiţiei. Ordinul pe care l-am dat primului preşedinte de la Casaţie este următorul: îţi dau ordin să nu execuţi nici ordinul generalului Antonescu! Şi justiţia odată sesizată, ea trebuie să-şi facă datoria, dacă nu-şi face datoria, atunci intervin eu. Dar pînă acum n-am ocazia să mă plîng de justiţie.

Justiţia însă nu poate da pedepse în 24 de ore. Ea trebuie să cerceteze, să se lumineze, pentru ca pedepsele aplicate să fie bazate pe realităţi. Deci este semnalul de alarmă pe care îl dau în interesul dv., în interesul regimului şi în interesul ţării. Ţara trebuie să meargă liniştită înainte. Nu puteţi să vă amestecaţi în lucruri care nu vă privesc. V-am spus rîndul trecut: să separaţi omul politic în slujba statului.

Deci, te rog pe d-ta, domnule prefect, să nu mai faci acte de acestea".

D-l prefect de Făgăraş:

„ Dar, domnule general..."

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„N-am nici o replică de primit.

Nu este în căderea dv. să stabiliţi cum trebuie pedepsit unul sau altul. Fiecare va veni la rîndul său să răspundă de actele comise, şi va veni la rînd cînd guvernul va hotărî. Noi nu putem primi la fiecare pas să satisfacem dorinţele fiecăruia din dv., sau din această ţară. Am răsturnat un regim nefast pentru ţară şi nu putem crea un altul şi mai nefast şi regimul

devine nefast atunci cînd elementele pe care se sprijină el, și în special elementele de administrație publică sînt arbitrare.

Aveți un domeniu larg de activitate. Nu te uita că te sfidează unul sau altul. Nu-l provoca să te sfideze pe d-ta; nu te preocupa decît de chestiunile care te privesc pe d-ta.

Și această lecție pe care ți-o dau d-tale aș dori să vă servească la toți.

Domnilor, dv. trebuie să fiți adevărați părinți ai județelor dv. Regimul se sprijină pe dv. Fără dv. nu putem duce la bun sfîrșit sarcina luată. Dar pentru aceasta trebuie să cunoașteți bine legile de administrație publică și să alegeți elementele cele mai bune pentru ca să puteți administra. Nu fiți sectariști și nu alegeți numai legionari, pentru faptul că au fost legionari. Cu atît mai bine dacă este legionar, dacă poate face treabă; dar dacă nu este capabil, să i se dea o altă cinstire, cinstirea care i se dă oricărui om de demnitate. Dacă nu este capabil să-și îndeplinească însărcinarea dată cît de mică, nu trebuie întrebuințat, pentru că acesta deservește țara.

Problema cea mai grea este problema economică. Să văd care sînt soluțiile cele mai practice pentru județul în care activați, pentru că soluția diferă de la județ la județ: o problema economică se pune în Nordul Moldovei, alta în Muntenia, alta în Oltenia, alta la șes și alta la deal ori la munte. Deci fiecare dintre dv. trebuie să aveți soluții adecvate regiunii unde activați dv. și această soluție trebuie să o aprofundați nu atît cu entuziasm cît cu date pozitive și să veniți cu soluții practice. Iar noi, guvernul, trebuie să vă ajutăm în această privință, pînă cînd vom putea pune mîna pe funcțiile de comandă pe care le dețin astăzi elementele străine. Dv. vedeți că toată strădania noastră este ca în locul elementelor străine să introducem elemente românești. Operație ușoară în teorie, dar greu de aplicat în practică. Aceasta ne va costa la început mulți bani, pentru că sînt mulți oameni răi și printre comercianții noștri. Dacă am ști că banii se întorc înapoi, am putea da mult credit, totuși pe răspunderea dv. a prefecților și a șefilor de regiuni.

Domnule Sima, te rog să iei chestiunea aceasta în mîna d-tale. Să dăm credite pentru a servi drept capital de rulment, pentru ca să împiedicăm

boicotul intermediarilor străini.

Noi cunoaştem toate aceste probleme. Să nu credeţi că noi de aici le ignorăm. Nu, dar trebuie să le rezolvăm pe rînd. Avem o infinitate de probleme de rezolvat în această ţară. Avem probleme externe mari, foarte grele; avem problema evreiască, avem problema tîlharilor, criminalilor şi nu putem să le atacăm pe toate într-o zi, căci atunci sfîşiem statul şi-l dăm peste cap, deja am răvăşit foarte mult. Popularitatea pe care stăm este ca un cal care poate fugi de sub noi. Nu uitaţi că şi generalul Averescu a venit cu o popularitate foarte mare, pe care a consumat-o în trei luni. Dar atunci avea rezerve. Astăzi nu mai avem rezerve. Dacă eşuăm noi, ţara merge la ocupaţie străină şi la dezastru.

De aceea să mă ajutaţi şi să terminaţi cu sectarismul. Faceţi apel la oameni care să servească nu regimul, ci ţara.

Fiţi mărinimoşi. Fostul dv. şef vă învaţă totdeauna să nu răspundeţi celui care v-a maltratat cu o maltratare.

Aceasta nu înseamnă să iertăm, dar să nu le răspundem cu ciomagul. Noi trebuie să mergem la redresarea ţării din întinderea mîinii la toţi acei oameni necompromişi, capabili ca prin munca, prin priceperea, prin trecutul lor şi prin posibilităţile lor să constituie un ajutor pentru ţară şi pentru noi toţi".

Colaborarea cu Legiunea

În acelaşi spirit de loialitate şi de nădejde în îndreptarea lucrurilor, conducătorul statului face, în şedinţa Consiliului de Miniştri din 18 noiembrie 1940, după întoarcerea sa de la Roma, următoarea declaraţie:

„Acum, venind în ţară, din Italia, am văzut ce s-a petrecut aici. Bineînţeles că sînt lucruri care sînt îndreptate pe drumuri mai bune. N-am ajuns încă la liniştea şi ordinea pe care o doresc eu în această ţară, dar vă rog pe dv. să faceţi eforturi pentru ca încet, încet, să strîngem rîndurile şi să eliminăm toate elementele de dezordine care ne împiedică să creăm şi ne fac o situaţie defavorabilă.

Totuși nu mă pot plînge că în absența mea s-au petrecut lucruri grave. Sînt lucruri inerente unei perioade post-revoluționare. Domnii din afară, vinovați de situația de astăzi, ar vrea să vadă pe generalul Antonescu încăierat cu Mișcarea legionară. Dar el are tactul necesar ca această Mișcare să o dirijeze așa cum trebuie pentru ca împreună cu ea și cu concursul ei și cu dinamismul ei, să realizeze ceea ce trebuie și ceea ce țara întreagă așteaptă de la noi să realizăm".

Sechestrarea supușilor greci

Sc plîng însă și grecii de dispariția unor supuși eleni. În aceeași ședință subsecretarul de stat Papanace face o ciudată mărturisire despre felul cum înțelege el și macedonenii săi din Legiune să respecte ordinea și autoritatea statului. Generalul Antonescu constată că dacă șefii regimului nutresc o astfel de mentalitate, înseamnă că România condusă de ei este o țară în plină anarhie:

D-l Al. Rioșianu, subsecretar de stat la Ministerul Afacerilor Interne:

„Am fost sesizat astă-noapte. Mi s-a spus că acești greci au fost luați de niște macedoneni și duși într-una din pădurile din jurul Bucureștilor. Am dat ordin Jandarmeriei să-i caute prin toate pădurile, dar n-au găsit pe nimeni.

Pe de altă parte am informații că și de la Constanța au dispărut 4 greci".

D-l Const. Papanace, subsecretar de stat la Ministerul de Finanțe:

„În afară de aceste informații cu mai am și altele; fără să fie zonă de război, cîteva comune din regiunea Pindului au fost rase de greci. Astfel au fost comunele Samarina, Furca și Pericoli.

Aceasta arată că nu este vorba aci de o măsură de ordin militar ci de una care are de scop să desfacă populația aromânească din locurile unde este compactă.

Cînd am venit azi dimineață, am găsit o foarte mare agitație printre tineretul nostru macedonean. Foarte mulți din acești tineri, care sînt la învățămînt aici, au părinții trimiși în direcții necunoscute.

Și, așa cum am spus altă dată, nu este exclus ca acești tineri, pentru a preveni astfel de acte din partea grecilor - nu pentru a face represalii, pentru că dacă se va repeta acest lucru, guvernul se va găsi într-o situație gravă, fiindcă tinerii noștri macedoneni nu vor admite ca părinții, frații și surorile lor să fie măcelăriți în satele grecești - nu este exclus, zic, ca aceste sechestrări de persoane să fi fost făcute de acești tineri".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Atunci sîntem o țară de anarhie. Recunosc sentimentul acestor tineri, dar ca să arunce un întreg neam în război prin astfel de acte, să ne pomenim cu aviația engleză că vine și bombardează sondele noastre, cu foarte multe victime, fără ca noi să ne putem apăra, aceasta nu se poate".

D-l Const. Papanace, subsecretar de stat la Ministerul Finanțelor:

„Actele acestea de sechestrare sînt justificate numai din punct de vedere sufletesc".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Să nu facă astfel de lucruri pentru că altfel îi consider ca dușmani ai patriei și iau măsuri împotriva lor.

Este regretabil că se întîmplă lucrul acesta. Pentru o simplă presupunere nu se pot comite astfel de acte. Acești tineri au presupus că părinții lor au dispărut de la locuințele lor".

D-l Const. Papanace, subsecretar de stat la Ministerul Finanțelor:

„Sînt 400 de informații, domnule general".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Sîntem în mijlocul Bucureștilor și din o mie de informații, care se răspîndcsc în fiecare zi, 999 sînt inexacte.

D-ta ai spus că n-ar fi exculs ca aceste acte de sechestrare să fi fost făcute de acești tineri. Atunci se poate întîmplă să se spună că în țara aceasta este un guvern care nu domină situația și să se treacă la represalii".

D-l Const. Papanace, subsecretar de stat la Ministerul Finanțelor:

„Eu am observat de rîndul trecut, de cînd a venit d-l Colas, că d-sa fără să folosească actualul conflict cu Italia, își pregătea toate alibiurile pentru această acțiune de nimicire a populației aromânești din Grecia".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Dar statul trebuie să ia măsuri în această privință, nu fiecare să facă ce vrea. Dacă se mai repetă asemenea cazuri de maltratare a populației aromânești, am să iau toți grecii din România și am să-i bag în lagăre de concentrare. Și sînt destui greci la noi".

D-l Const. Papanace, subsecretar de stat la Ministerul Finanțelor:

„Nici eu nu aprob această măsură. Fiindcă însă mi-ați dat însărcinarea să cercetez acest caz, eu îmi arăt bănuielile de ce s-a putut întîmplă. Eu însă am spus: dacă au făcut tinerii noștri aceste acte, ei au comis o mare greșeala și față de guvernul legionar și față de părinții lor de acolo".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Se poate întîmplă ca părinții lor să plătească cu viața de acum încolo aceste acte de sechestrare. Poate pînă acum au și plătit unii, de acum înainte vor plăti și alții.

De aceea noi luăm o măsură și sîntem responsabili în fața istoriei pentru măsura luată".

Imixtiunea legionarilor la vămi

Dezordinile și abuzurile continuă însă. În ședința din 26 noiembrie 1940 este discutat un caz deosebit de grav de la Caracal. În aceeași ședință, ministrul de Finanțe, d-l Cretzianu, se plînge de imixtiunea așa-zisei poliții legionare la vămi; generalul Antonescu arată răbdare, dorind lichidarea abuzurilor:

D-l George Cretzianu, ministrul Finanțelor:

„D-le generai, o chestiune mai puțin agreabilă este aceea a conflictelor pe care le avem la vămi cu poliția legionară, care și-a arogat anumite drepturi, ceea ce eu cred că nu este bine. V-am semnalat ce s-a petrecut la Constanța - n-am să mai revin acum - avem un alt caz la Galați. Acolo vameșii, care au ordin să fie foarte stricți, au făcut revizuirea unor jidani. Poliția legionară a venit pe urmă, i-a debarcat pe aceștia din șlep, a făcut o nouă revizie și i-a lăsat pe acești călători numai cu hrana pe două zile și cu

strictul necesar de îmbrăcăminte. Or, noi avem interes ca oamenii aceștia să plece, ca și bulgarii, ca și englezii".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Dar ce au găsit ei?“

D-l Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri:

„La Constanța s-au găsit la jidani cîte 15 costume de haine și cîte 10-l5 perechi de ghete, în valoare de sute de mii de lei. Aceasta nu se poate".

D-l George Cretzianu, ministrul Finanțelor:

„Să schimbăm funcționarii de la vamă, dar această dublă autoritate cred că nu este bună".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Unde s-au mai întîmplat asemenea cazuri?"

D-l general C. Petroviccscu, ministrul Afacerilor Interne:

„Nu s-a mai întîmplat nicăieri, dar pot să dau detalii în ce privește cazul de la Constanța. Acolo, dacă nu era Poliția legionară, Hurtig ieșea din țară cu milioane.

Tot la Constanța s-au descoperit cazuri cînd unii dintre cei care urmau să plece cu vaporul, și-au aruncat hainele, ca să anunțe la Constantinopol că le-au fost luate de legionari. Am luat măsuri ca să nu se atingă de oamenii aceștia nimeni, în afară de cazul cînd au prea multe efecte asupra lor".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Trebuie făcut un regulament de ce anume are dreptul să scoată cineva din țară. Pe lîngă vameși să fie încadrați și legionarii. Să se ia această dispoziție. Sînt, de asemenea, de părere ca jidanii să n-aibă dreptul să ducă cu ei dccît maximum două costume de haine".

D-l general C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Dar chiar acum în cazul de la Galați, legionarii au fost la vamă cu inspectorul regional și cu chestorul".

D-l C. Papanace, subsecretar de stat la Ministerul Finanțelor:

„A fost de față și o funcționară de la vamă".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„D-le Cretzianu, te rog să lămurești chestiunea și să arăți pentru toate vămile cu ce are drept să iasă din țară fiecare străin care pleacă: atîta monedă, atîta îmbrăcăminte, pentru că altfel se creează la noi o altă criză sub raportul îmbrăcămintei“.

D-l Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri:

„Se mai produce încă o confuzie: dacă un legionar, funcționar public, face o descindere, se spune despre el numai că este legionar, uitîndu-se că el este în același timp și reprezentantul unei autorități de stat“.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Să se facă regulamentul așa cum am spus eu, ca să nu se mai poată scoate din țară aceste ultime lucruri care au mai rămas de scos.

A fost un caz la Constanța, care s-a lichidat; s-a mai produs altul la Galați, careva fi lichidat și el“.

Asasinatele de la Jilava

Generalul a plecat și la Berlin. În sfîrsit, țara avea dreptul să creadă că România generalului Antonescu a găsit înțelegere la noii aliați și că rănile adînci din vara anului de mare tragedie puteau fi tămăduite. Era în discuție în special soarta românilor din Ardeal în privința cărora guvernul maghiar aplica un plan de nimicire națională. Dar întreg zbuciumul sufletesc al conducătorului, toate acțiunile lui și nădejdile care începeau să încolțească în sufletul atît de chinuit al neamului, s-au dovedit a fi în zadar: asasinatele de la Jilava și Prefectura Poliției, uciderea mișelească a profesorului Nicolae lorga, o mare figură națională, cu legături în cercurile savante din toată lumea, și a fostului ministru Virgil Madgearu.

Generalul s-a gîndit în aceste momente să ia măsuri radicale. Căci un grav principiu a fost lezat: principiul ordinii în stat, în care nici un organ nu se poate substitui autorității constituite; principiu de care este legată și funcționarea fără injoncțiuni a justiției.

Cu același prilej s-a mai demonstrat un lucru: că șeful Mișcării și principalii săi locotenenți, sau nu stăpînesc situația în propriul lor partid,

sau sînt complici cu elementele teroriste în anumite scopuri proprii, dar care nu pot duce decît la distrugerea statului.

Situația noastră externă s-a resimțit. Toate roadele acțiunii de redresare dusă de general și care a culminat cu vizitele făcute în capitalele Axei, s-au năruit dintr-un moment.

Conducătorul statului a reacționat de manieră categorică. A văzut a doua zi pe principalii șefi ai armatei și a prezidat apoi un lung Consiliu de Miniștri.

Toți miniștrii legionari, în frunte cu Horia Sima, s-au desolidarizat de acțiunea teroriștilor și au propus să depună un nou jurămînt de credință generalului Antonescu.

Au încercat să schițeze un gest de justificare, arătînd că „față de tărăgănarea justiției, mulți și-au pierdut încrederea în dreptatea pe care vor face-o organele judiciare".

În *Anexa nr. 12* a acestui capitol este reprodus raportul președintelui „Comisiei Speciale de Anchetă Criminală", însărcinat cu instruirea celor de la Jilava, din care se poate vedea cît de laborios și în același timp de conștiincios s-a lucrat pentru descoperirea și pedepsirea celor vinovați de prigoana împotriva legionarilor. Dar pentru a face justiție adevărată, trebuie făcută o muncă completă. Comisia a lucrat într-un timp record; totuși factorul timp nu putea fi evitat.

Se poate spune, deci, cel mult că teroriștii din Mișcare și-au pierdut răbdarea, care este necesară în orice organizație de stat.

Generalul Antonescu a reacționat în Consiliul de Miniștri printr-un fulminant discurs.

Cuvîntarea aceasta a sa nu a fost stenografiată, dar în rezumat conținea următoarele:

Respinge laudele ce-i aderesează miniștrii legionari în aceste momente; ar fi dorit de dragul țării să aibă mărturia dragostei lor, în aceea că ar fi împiedicat să se întimple ceea ce ei au condamnat în așa măsură la vechiul regim.

El, generalul, este un luptător. A luptat și va continua să lupte pentru

neamul pe care vrea să-l reînalțe din decăderea în care l-au adus cei pe care legionarii îi imită astăzi.

Dar tocmai pentru a-și putea sluji neamul cum trebuie, va refuza să-și lege numele de crimele de la Jilava.

Justiția și-a făcut datoria și ar fi continuat să și-o facă. Generalul Antonescu nu poate admite nici o injoncțiune în mersul justiției. În cazul dat, nu a existat nici un temei de neîncredere. Generalul Antonescu a inițiat acțiunea împotriva asasinilor legionarilor și n-ar fi tolerat ca ea să nu fie dusă pînă la capăt.

„Am spus tuturora: Aveți încredere în mine! De ce nu aveți încredere? Ce fapte ar fi putut motiva o neîncredere în mine?

Mîna de nemernici care au făcut această crimă va fi pedepsită în mod exemplar" - a spus generalul. „Eu nu voi lăsa ca țara și viitorul acestui neam să fie compromis de acțiunea unei bande de teroriști. Statul, al cărui conducător sînt, nu se va lăsa subminat de dezlănțuirea instinctelor de bestialitate ale unor descrcicrați.

Pedepsirea celor de la Jilava mi-o rezervasem eu prin justiția țării. Strada mi-a luat acest drept, venind să-și facă singură dreptate".

„Toată mîndria mea era să nu am mîinile pătate. Mi-ați nimicit cu fapta alor voștri această mîndrie".

Măsuri de reprimare

Un comunicat a fost dat, prin care Horia Sima și întreg guvernul se uneau pentru reprobarea celor întimplate. Poliția legionară a fost desființată. Prefectul Poliției, colonelul Zăvoianu, a fost schimbat. Un decret pentru introducerea pedepsei cu moartea pentru astfel de acte a fost promulgat în aceeași zi. Iar generalul Antonescu, care a consimțit, în cele din urmă, pe baza noilor jurăminte de credință ce i s-au făcut, să nu schimbe guvernul, s-a preocupat mai deaproapc de problema ordinii.

Ședința Consiliului de Miniștri din 29 noiembrie 1940 este aproape în întregime consacrată problemelor ordinii publice.

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Rapoartele primite la ora 15,30 de la Inspectoratele de Jandarmerie îmi comunică că liniștea cea mai perfectă domnește în toată țara. Nu s-a semnalat nicăieri un incident.

De la Siguranță, am primit aceleași informații în ceea ce privește Capitala".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„D-ta ai mai avut informații de liniște, și ne-am pomenit cu ceea ce știm cu toții. Nu este posibil să se pună la cale astfel de mișcări și noi să nu știm nimic. După cît văd, Siguranța nu funcționează. Admiți d-ta să se pună la cale aceste mișcări și să se ridice atîția oameni, fără cunoștința organelor de Poliție și Siguranță?

Este cineva care a organizat toate acestea. Dacă aveam cea mai mică informație asupra celor ce se petrec, puteam împiedica totul.

Deci, aceste rapoarte de liniște ale Siguranței nu sînt crezute de mine. Am spus să luați măsuri serioase, să știți ce se face în țară și de către toți. Siguranța statului este pe deasupra tuturor intereselor colectivității, ea trebuie să intre în cadrul legilor și obligațiilor pentru ca statul să fie în tot timpul pus în cunoștință de tot ceea ce se pune la cale.

Te rog să iei imediat măsuri, ca să se numească primari în toate comunele din țară numai oameni care corespund intereselor statului. Dacă sînt printre legionari oameni de seamă, buni gospodari, cu credință și aptitudini legionare, atunci foarte bine. Dacă nu, să fie scoși imediat și să se numească cei mai bum oameni, cei mai gospodari și cu trecutul cel mai nepătat.

Această operație să se facă în maximum 20 de zile.

Toți acei care au fost numiți și de pe urma cărora prefecții au motive de nemulțumire, mai ales la sate, toți trebuie dați la o parte.

La sate nu se face politică, ci se face gospodărie, se face administrație.

Să se pună ordine, de care am nevoie pentru dezvoltarea pe care am de gînd să o dau noului stat. Într-o asemenea comună, care este celula organică a statului, primarul trebuie să fie un om de seamă.

Am văzut în unele regiuni prefecți mai înțelepți și cu o tradiție mai veche. Acolo nimeni n-a îndrăznit să schimbe primarul.

În intervalul de 20 de zile vreau să am raportul d-tale în legătură cu ceea ce am spus. Vreau să știu ce primari erau în serviciu la data de 6 septembrie, ce primari s-au schimbat, care este situația și ce primari se schimbă în urma ordinului dat.

Pentru aceasta trebuie făcută o anchetă imparțială, pentru că sînt printre ei și oameni care pot să vadă cum trebuie. Dar primarul nu trebuie să fie numit numai pentru că este legionar. Trebuiesc primari imparțiali, buni români și dornici să servească interesele statului. Primarul trebuie să mai știe care sînt și punctele de program ale generalului Antonescu. Comuna este celula de unde pleacă și ordinea și dezordinea, și impulsul de viață.

Să nu ne jucăm cu lucruri care par neînsemnate în aparență. Această comună va fi făcută de mine celula sănătoasă din toate punctele de vedere.

Am dat indicații în această privință, că la primării trebuie să se găsească toate elementele de administrație, și în ceea ce privește premilităria, și recrutarea, și rechizițiile, și fiscalitatea etc. Prin urmare, comuna trebuie să aibă întreaga administrație în ea și, deci, trebuie să aibă oameni capabili, înțelepți și în spiritul doctrinelor noastre.

Al doilea, toți jandarmii care au fost comandanți de legiuni și care au executat ordinele date împotriva legionarilor, acum, pentru că s-a terminat cu principalii vinovați, intenția mea era să-i dau afară din oștire, după ce vinovății principali erau condamnați de justiție.

Acum, pentru că lucrul s-a consumat, trec la punctul al doilea. Pe aceștia să-i invitați să-și dea imediat demisiile. Același lucru și cu toți ceilalți plutonieri din cadrul Jandarmeriei.

Al treilea, toți comisarii, subcomisarii și agenții care sub trecutul regim au comis acte de violență și bestialitate, făcînd exces de zel, depășind cadrul legal, să fie imediat scoși.

Sub mine nu s-a executat niciodată un ordin nelegal. Au fost o mulțime de ordine, pe care eu le-am respins cînd erau nelegale. Regele Carol, cînd mi-a dat ordin nelegal, a primit răspunsul meu scris: «Ce ai cerut

Maiestate, este nelegal și nu pot executa».

Deci, așa trebuie să facă fiecare.

Prin urmare, toți aceștia trebuiesc eliminați și să înceteze orice sentimente de ură. Același lucru și cu magistratura.

Toți acei care zilele acestea, au organizat revolte și rezistențe trebuiesc puși sub urmărire.

În statul acesta trebuie ordine și cine n-o dovedește, trebuie arestat și dat pe mîna justiției; orice situație ar avea în stat.

D-voastră, domnule ministru de Interne și subsecretar de stat pentru Poliție și Siguranță, sînteți responsabil de orice acte s-ar comite de acum înainte. Nu este permis să se mai facă violări de domiciliu sau ridicări de persoane. Pentru toate acestea veți trage imediat consecințele.

Un alt punct, care constituie regula de acum înainte: la gări, la autorități, nu mai are ce căuta garda legionară. Autoritatea statului este păzită de organele de siguranță ale statului.

Deci, la radio, la poștă, telefoane, gări și la orice alte autorități, n-au ce căuta aceste gărzi. Ele nu vor putea servi decît numai pentru serviciile lor legionare, pentru disciplina lor legionară. În stat, ordinea nu se ține decît de organele statului, și în Capitală și în provincie, și peste tot.

De asemenea, nu se mai poate tolera portul de arme decît numai cînd sînt încadrați în unități constituite, sub comanda unui șef care răspunde. Izolați, pe stradă, nimeni nu are voie să poarte armă.

Cine poartă armă, trebuie dezarmat imediat și dat pe mîna justiției. Nici dv. nu aveți voie să purtați armă, cu atît mai mult n-au dreptul s-o poarte copiii de 16 ani.

În privința caselor care sînt ocupate fără dispoziții legale, de către diferite persoane, veți da ordine să fie imediat evacuate, pentru că statul va fi acel care va plăti.

Am auzit că sînt și miniștri care s-au instalat în asemenea imobile.

Această stare de anarhie trebuie să înceteze. Trebuie să intrăm odată pe calea legală.

Chiar casa lui Gavrila Marinescu de la Militari, să nu se ia pînă cînd nu

se vor îndeplini formele legale. Nu poate nimeni să dispună de averea altuia, ca de averea lui”.

D-l A. Rioșianu, subsecretar de stat pe lîngă Ministerul Afacerilor Interne, pentru Poliție și Siguranță:

„Ați spus, domnule general, că sîntem responsabili de ceea ce se întîmplă. Ca să fiu responsabil, cu ca ministru al Poliției, trebuie ca, atît la Siguranță, cît și la Poliție, să am oamenii mei.

Eu nu sînt sigur nici de d-l Mironovici, și nici de d-l Ghika.

Pentru actele dumnealor cu nu pot răspunde”.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„D-ta îmi vei raporta.

Am auzit că șeful Siguranței a scos din vamă 1 200 revolvere pe care le-a împărțit. Să faci anchetă și să vezi dacă este exact. Omul ordinii nu poate împărți arme pentru dezordini”.

D-l A. Rioșianu, subsecretar de stat pe lîngă Ministerul Afacerilor Interne, pentru Poliție și Siguranță:

„D-l Ghika nici nu mai tratează cu mine. D-l prefect cel nou de Poliție, pînă acum nici nu s-a prezentat la mine și nici jurămîntul nu l-a depus”.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Să-l chemi la minister și să pui lucrurile la punct. Dacă nu vine, sau dacă nu se aranjează lucrurile, vom pune un alt prefect.

Pe d-l Ghika să-l încadrezi în ordinea legală. Dacă nu intră în ordinea legală, atunci să-mi propui un alt șef la Siguranță”.

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„La Siguranță avem inspectori vechi de meserie, așa că nu este situația la fel ca cea de la Poliție”.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Să-l chemați imediat pe d-l Ghika și să-i spuneți că dacă nu intră în legalitate, va fi imediat destituit”.

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Eu am legături cu Ghika și n-am avut a mă plînge de el pînă acum”.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Nu trebuie să treacă peste ordinele date, căci atunci este anarhie. Cum și-a permis, ca să nu dea curs unui decret semnat de mine?”

În ședința Consiliului din 3 decembrie, problema este reluată, conducătorul statului cerînd informații precise în legătură cu toate abuzurile și omorurile săvîrșite de legionari în ultimele săptămîni și în diferitele regiuni ale tării, încă odată, generalul își propune să creadă că șefii Mișcării legionare își vor disciplina trupa și o vor curăța de infiltrații turbulente și teroriste.

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Am vorbit și cu prefecții de Ilfov, Argeș și Prabova, și situația este aceeași. Am cercetat la Prefectura Poliției, la Siguranța Generală și la Jandarmerie, constatînd că nu este nimic de semnalat.

De la Legația iugoslavă nu am primit nici o relație. Sînt în cercetare”.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Legația a spus că dă o listă la Ministerul de Interne, cu sîrbii care sînt amenințați să fie goniți”.

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Toți grecii au fost eliberați.

Am vorbit cu d-l Papanace și mi-a spus că a primit o nouă telegramă în care se arată că mai sînt persoane arestate și internate. Acest lucru poate produce reacție și de aceea am spus d-lui Papanace să transmită telegrama d-lui ministru Sturdza.

Ați mai cerut să vâ dau o listă de persoanele omorîte pe teritoriul județului Prahova. Este vorba de: David Friedman, Max Mendel, frizer din Focșani, Samuel Șmilovici, vînzător ambulant.

Aceștia au fost din Tîrgușor, jud. Prahova. Apoi: Constantin Dăscălescu, Ion Predescu, losef Avram Margulius. Aceștia sînt la Prahova. Mai este avocatul Crețoiu”.

D-l Vladimir Dumitrescu, secretar general la Ministerul Cultelor și Artelor:

„A fost ajutor de primar și a lovit și pălmuit pe legionari”.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Te rog să controlezi”.

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Eu am cerut o listă exactă”.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Tot la Prahova au mai omorît și pe Iorga și Madgearu".

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Aceștia contează printre cei din București”.

D-l general Ion Antoncscu, conducătorul statului:

„Pe agenți de ce i-a omorît?”

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Au vrut să se răzbune pentru persecuțiile din trecut. În dimineața zilei de 27 noiembrie, cînd s-au instalat gărzile militare la diferite autorități, lucrurile nu au decurs cum trebuia, după o prealabilă înțelegere, și atunci s-a dat loc la diferite incidente”.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„O măsură pentru apărarea statului se impune în momente grave, dar totul trebuie făcut cu tact”.

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Mai este o chestiune: am constatat în jurul Ministerului de Interne un automobil cu nr. 6698 PI.

Erau în el, la pîndă, 4 inși, care veneau și plecau. Am făcut cercetări și am constatat că la Ploiești nu există acest număr.

Am mai constatat un lucru: că se schimbă numerele la automobile, și atunci găsesc că este necesar ca să facem un recensămînt general al automobilelor. Acest rccensămînt trebuie să-l facem pe toată țara”.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

,,În urma măsurii d-lui Sima în chestiunea cămășilor se va pune ordine.

În afară de cei care au fost omorîți, și pe care îi știm, a mai fost omorît

cineva?”

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„A fost zvonul despre Alexeanu, dar s-a constatat că s-a sinucis”.

D-l A. Rioșianu, subsecretar de stat pe lîngă Ministerul Afacerilor Interne, pentru Poliție și Siguranță:

„La Poliție a mai fost omorît Ralet și un legionar".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Trebuiesc luate măsuri pentru intrarea în legalitate. Nu ți se întîmplă nimic cînd stai pe bază legală. Poți să greșești, dar cînd ești de bună credință, nu se poate întîmplă nimic.

Am făcut maximum ca să salvez țara, dar nu se poate ca cineva să vină și să spună că am tolerat crima, căci nu aș avea nici o scuză în fața justiției.

S-a întîmplat ce s-a întîmplat, dar trebuie să vină cineva, care să oprească masacrul. Nu mai pot trimite alți oameni la căsăpire, și nici nu pot tolera ca să se omoare între ei frații români, în timp ce jidanii să-și frece mîinile. Vedeți că au murit 6 jidani, și cîți români?

În privința celor discutate cu generalul Petrovicescu, am dat instrucțiuni generalului Șteflea, ca să facă un ordin circular pe armată, în care să se spună ca toată lumea să aibă înțelegere, și să caute să facă înfrățire cu Mișcarea legionară. Noi sîntem mai bătrîni și trebuie să fim mai înțelepți. Au fost numai cîteva cazuri în care neînțelegerile au fost mai evidente, între armată și Mișcarea legionară. Probabil, lipsa de tact a venit și dintr-o parte, și din cealaltă.

Unde raporturile sînt bune, ele trebuiesc menținute, iar unde nu sînt bune, trebuie să facem să se vină la normal, să se facă înfrățirea.

În ceea ce privește politica în armată, am spus: cine este în armată, rămîne acolo, și cine este în cuib, la fel. Armata trebuie să se mențină în spiritul ostășesc. Spiritul legionar este una, și politica de cuib este alta.

Față de cele petrecute acum două, trei nopți, prima datorie a mea a fost să chem pe ministrul Armatei de Uscat și să-i cer ca autoritatea să fie asigurată.

Aceste elemente descreierate nu-și dau seama că opera lor duce la

dărîmarea statului. Noi trebuie să oprim acest lucru, și trebuie să-l oprim cu toată înțelepciunea, cu tot calmul și cu toată răbdarea.

Atitudinea luată de d-l Ghika, dacă nu va fi schimbată, va fi imediat destituit. Omul dezordinii trebuie să stea afară, iar în aparatul de stat trebuie să rămînă numai oamenii de ordine. Nu este admisibil să se petreacă ceea ce s-a petrecut".

Ziua următoare au venit în discuția Consiliului noi abuzuri legionare împotriva supușilor străini și chiar a unui ambasador:

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Trebuie să fie disciplinați. Am aflat lucruri care sînt complet extraordinare. S-au dus la Legația greacă și l-au amenințat pe ministru că-l omoară. Vedeți că-mi creează situații în stat oribile. A apărut un jurnal macedonean la București, nici n-am știut de lucrul acesta, în care atacă și ofensează pe ministrul de Externe - lucru absolut nepermis. Ei cred că își pot permite mijloace macedonene și creează dificultăți în stat. Eu am raporturi economice și există atitudini care sînt absolut indispensabile pentru bunul trai al economiei statului. Sînt anume reguli pe plan internațional. N-are nimeni dreptul în statul nostru să-l ofenseze pe Collas. Mîine, poimîine ma înjură și pe mine la fel. Sînt convenții internaționale pe care trebuie să le păstrăm".

D-l general C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Această chestiune nu ține de departamentul meu".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Știu, dar nu putem să acoperim toate năzbîtiile pe care le fac macedonenii aici".

D-l Mihail Sturdza, ministrul Afacerilor Străine:

„Să se dea instrucțiuni să nu se mai publice, și dacă jurnalul acesta continuă s-o facă, să fie suprimat".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„N-am nevoie de conflicte diplomatice noi".

D-l Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri:

„Este regretabil că cenzura a lăsat să treacă".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Să chemi și pe Chiroiu; și să vină și Constant. Dar Constant nu prea domină situația la cenzură.

Am dat ordin ca, comunicatele oficiale grecești să nu se mai publice. Dacă se publică trucate, este o escrocherie. Mai bine să nu se publice. Am spus-o și ministrului grec că nu se vor mai publica comunicatele grecești neadmițînd ca acestea să fie trucate. Nu le pot publica integral, pentru că cu trebuie să-mi apăr țara mea și aceasta n-aș putea-o face lăsînd să se facă propagandă pentru d-ta.

Sînt mijloace cu totul nepermise și neadmisibile într-un stat organizat. Și ce este această organizație în care fiecare este ridicat de acasă și ascuns de cine vrea. Dacă nu se înțeleg, îi închid. Nu se poate să rezolvăm problemele cu pumnul și nu se poate ca într-un stat organizat o minoritate infimă să ne terorizeze pe noi".

Metodele de guvernare ale d-lui lasinschi

Ministru, cum este Iasinschi de la Sănătate, legalizează abuzuri nemaipomenite. Iată un caz adus în discuție de conducătorul statului, în ședința din 13 decembrie 1940 a Consiliului de Ministri:

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„În legătură cu ministrul Sănătății. Am fost la Moroeni și am văzut ce este acolo. Soția mea a primit o scrisoare de la doctorul Costinescu. Doctorul Costinescu o fi avînd multe păcate, însă a muncit 30 de ani pentru această instituție, pentru care n-a cerut nici un ban de la stat. Prin munca sa, prin perseverența sa a realizat acele sanatorii minunate, așa cum nu a reușit statul să facă niciodată. Două din aceste sanatorii le-a și pierdut în Basarabia, iar 3 au rămas aici. Este imposibil să găsești o instituție similară în străinătate în condiții mai perfecte și mai proprii decît aceste instituții realizate de doctorul Costinescu la noi. Am fost acolo și ați citit în

comunicatul dat ce am găsit. După atîtea decepții pe care le-am avut cu starea în care am găsit spitalele românești, am avut în sfîrșit satisfacția să găsesc o instituție admirabil condusă, organizată și utilată din toate punctele de vedere și am dat acel comunicat.

Doctorul Costinescu a văzut acel comunicat și i-a scris soției mele spunîndu-i «mă adresez dv. deoarece știu cît este de ocupat d-l general. Îi sînt recunoscător d-lui general pentru cele arătate în comunicat. Țin să-i aduc la cunoștință însă cele ce s-au petrecut cu mine: ca un servitor am fost dat afară. Cel puțin să fi fost anunțat»".

D-l V. lasinschi, ministrul Muncii, Sănătății si Ocrotirilor Sociale:

„Domnule general, trebuie să țin seamă și de pretențiile doctorilor care vor să facă mai mult decît a făcut doctorul Costinescu".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Dar iată ce este: Opera aceasta este făcută cu banii statului ori este o inițiativă particulară, o energie particulară și un înalt patriotism particular?"

D-l V. lasinschi, ministrul Muncii, Sănătății si Ocrotirilor Sociale:

„Este operă particulară".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„De ce să-l înlocuiești pe un om care este părintele acestei instituții. Este ca și cum ai lua pe un părinte care a făcut și crescut în condiții cum nu se poate mai bine cinci, șase copii, din care a făcut oameni de seamă și în locul lui să pui pe un altul, care nu știi ce este în stare să facă. Te întreb eu pe d-ta este bine? D-ta faci o operă personală de importanță mare, la care ai muncit ani de zile și la realizarea căreia ți-ai pus tot sufletul și toată energia d-tale, iar după 7-8 ani vine cineva și te dă la o parte. Nu este bine, domnule Iasinschi. De cine ai ținut seama, cînd l-ai înlocuit? Cine sînt somitățile acestea care au cerut să-i ia locul? Ai făcut un plebiscit general pe țară? Eu dezaprob înlocuirea doctorului Costinescu”.

D-l V. Iasinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale:

„Cei care ne-au cerut aceasta, spun că acolo sînt multe nereguli”.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Le-ai constatat d-ta?“

D-l V. lasinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale:

„Nu."

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Cînd vei avea mai multă experiență, cînd vei trece prin ce a trecut generalul Antonescu, vei vedea că sînt foarte mulți oameni care bîrfcsc, inventează fel de fel de lucruri pentru ca să ajungă cît mai sus. Un caz este acela al generalului Argeșanu, care dădea cu coatele ca sa ajungă cît mai sus, și a ajuns prim-ministru acest om care nu citea măcar un ziar.

A făcut cineva o anchetă ca să se vadă dacă există nereguli cum ți s-a spus d-tale?"

D-l V. lasinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale:

„Acum se face".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Procedura este inversă: întîi ancheta și apoi măsură.

Dar eu m-am dus acolo și te rog și pe d-ta să pierzi o zi, ducîndu-te acolo și ai să te închini și d-ta ca român în fața acestei opere. Dacă ai fi văzut d-ta această operă înainte, nu te-ai fi luat după toate șoaptele. Aș fi fericit ca măcar 1% din ce este acolo să fie la toate spitalele noastre. Numai așa nereguli să ne dea Dumnezeu să avem în Țara Românească. Sub administrația generalului Antonescu, nu urez să fie alte nereguli decît aceste nereguli de care spui d-ta că ar fi. Dacă prin neregulile semnalate de d-ta s-a creat această situație înfloritoare, eu sînt fericit. Cînd găsesc ceva bun, chiar la un adversar, îi recunosc meritul, iar cînd găsesc ceva rău, pe cel mai bun prieten nu mă sfiesc să-l înfierez.

Te rog fă anchetă și dacă vei copstata că acolo merge bine, să nu strici ce s-a făcut și să lași lucrurile să meargă așa înainte și aceasta nu pentru doctorul Costinescu, ci pentru un înalt principiu".

În politică, ilegalitățile se răzbună

Dar generalul Antonescu nu lasă să treacă nici această ședință fără a cere informații și fără a înfiera abuzurile care continuă:

D-l Al. Rioşianu, subsecretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne:

„S-au efectuat arestări şi s-a terminat cu cuibul de insurecţie. Mai este de făcut regulă cu privire la maşini”.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Nu este permis să se întîmple asemenea lucruri. A trecut o doamnă cu automobilul, a fost oprită, s-au urcat 2-3 cu cămaşă verde şi i-au luat automobilul. Acestea sînt acte de banditism de codru. Trebuie stîrpitc asemenea acte”.

În şedinţa Consiliului din 13 decembrie, generalul se vede silit să releve un ciudat caz de jaf în tren.

„Trec acum la o altă chestiune. O sîrboaică s-a anunţat că va veni la mine.. Doamna aceasta, venind din Iugoslavia, s-a pomenit în tren cu doi indivizi care au intrat în compartiment şi au început s-o jefuiască. Erau tîlhari îmbrăcaţi în cămaşă verde. Nu le-a pus nimeni mîna în gît, pentru că dacă ar fi fost prinşi, s-ar fi văzut imediat că nu sînt legionari. Sîrboaica aceasta a fost jefuită.

Descoperirea tîlharilor te priveşte pe d-ta, domnule ministru de Interne.

Eu nu vreau să se vorbească despre mine mai tîrziu şi despre regimul nostru aşa cum se vorbeşte acum despre Gabriel Marinescu, care s-a dus la Cernăuţi împreună cu Hîrjeu şi alţi tîlhari şi s-a instalat la un hotel. Mai era acolo şi jidanul Gretinger, care sta la uşă şi spunea fiecăruia cît aur trebuie să dea. Şi după ce se aranja cu Gretinger şi cu Hîrjeu, cel interesat intra la Gabriel Marinescu, care semna.

Eu, cînd eram la minister, unde aveam fonduri secrete, n-am semnat nici o hîrtie, dar l-am chemat pe Cusin, acum este la Curtea de Conturi - şi i-am spus: Dacă se va auzi vreo vorbă în ceea ce priveşte mînuirea fondurilor secrete, te împuşc cu mîna mea. D-ta eşti contabil, şi trebuie să ai grijă de felul cum se mînuiesc aceste fonduri. Aţi auzit dv. vreo vorbă în ce priveşte mînuirea fondurilor secrete sau a celorlalte? N-am luat nici cinci parale, şi fondurile au fost mînuite aşa cum trebuie.

Deci, să nu se vorbească şi de noi, mai tîrziu, aşa cum se vorbeşte acum

de Gabriel Marinescu și de atîția alții, care au dus neamul românesc acolo unde se găsește. Trebuie să cerem control; să nu ne fie frică. Am cerut totdeauna, cînd eram comandant, să vină cineva să mă controleze. Eu nu sînt contabil și puteam să nu greșesc în fond, dar să greșesc în formă.

De aceea am debutat la Ministerul de Război, spunîndu-le celor de acolo: Vă fac responsabili pentru orice ilegalitate pe care aș săvîrși-o și privitor la care nu mi-ați atrage atenția în scris.

Același lucru și cu crimele care s-au petrecut sub regimul trecut. Dacă legea a obligat pe funcționar să atragă atenția în scris ministrului, atunci cînd acesta era pe punctul să săvîrșească o ilegalitate, cu atît mai mult cei care au executat ordinele de împușcare trebuiau să spună: Aceasta este o ilegalitate și nu pot s-o execut, pentru că se opune articolul cutare din lege. Toți aceștia n-au nici o acoperire atunci cînd spun: am primit ordinul și trebuia să-l execut.

Controlul nu trebuie să ne jeneze și măsurile acestea de precauțiune, pe care le iau eu, trebuie să vă acopere pe dv. În primul rînd și pe urmă guvernul generalului Antonescu. Nu vreau să ies pătat de alți nemernici, care pe la periferie nu știu ce fac. Au protestat rușii, au protestat germanii, au protestat grecii, pentru că s-au arestat și s-au sechestrat greci, au protestat bulgarii pentru alte chestiuni, a protestat America pentru americanul acela căruia i s-au luat banii.

Să credeți și dv. că toate acestea mi-au ajuns pînă dincolo de cap“.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Trebuie să ne gîndim la o clădire unde să fie găzduiți străinii care vin să ne viziteze".

D-l Al. Rioșianu, subsecretar de stat la Ministerul Internelor:

„Era înainte una, dar a cumpărat-o domnul Mirto. Clubul miliardarilor este foarte propriu pentru așa ceva".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Dar cum să-l luăm? Nu se poate. Așa luați dv. totul. Dv. o să dați într-o zi socoteală și o să intrați la Jilava. Așa a crezut și regele Carol, că ceea ce face el, face pentru totdeauna. Așa o să facă și cu noi opinia publică.

Trebuie să știți că opinia publică se ține cu înfăptuiri, cu omenie și cu legalitate, cu respectul dreptului și al legii, nu se ține cu astfel de fapte: să intrăm prin casele tuturor și să le luăm banii și acțiunile. Acestea sînt obiceiuri de gangsteri, care au să se plătească foarte scump.

Eu nu pot să le patronez. Nici la jidani nu pot să le iau averea, pentru că este a lor. Generalul Antonescu a spus că garantează averea și bunurile fiecăruia. Și vine unul în cămașă verde și ia totul.,D-ta nu-l prinzi, dumnealui nu-l prinde, nici dumnealui, și aceasta se continuă la infinit".

Starea de lucruri de la Prefectura Poliției Capitalei

„D-ta, domnule Mironovici, ce-ai făcut la Poliție?"

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„Am scos cîțiva care erau mai dubioși; am angajat mai mulți titrați și tind să ajung ca majoritatea funcționarilor să fie titrați, iar agenții să aibă cel puțin opt clase de liceu. Acum, mai este o problemă. În unele locuri nu putem angaja numai intelectuali. De exemplu, un intelectual nu se poate acomoda într-o fabrică printre muncitori și atunci aleg elemente bune, verificate, dintre legionari, pe care le angajez numai pentru lucrul acesta".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Eu sînt informat că au fost angajați 393 așa-ziși legionari".

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„Tocmai de aceea i-am scos: pentru că erau angajați dinainte".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Noi am venit cu un regim de economie și de ordine. Dacă venim cu un regim care risipește, nu mai facem nimic. Eu fac economii extraordinare, ca să dau trei miliarde jumătate funcționarilor, ca să ridic toate salariile pînă la 8 000 lei, - cel care are acum 2 000 lei lunar, va primi 4 000 lei -, ca să dau un miliard lei armatei pentru îmbunătățirea hranei soldaților, fără să pun nici un impozit nou. Pe lîngă aceasta am să mai dau pensionarilor 600 milioane lei, ca să fac dreptate în cadrul acestora, care de 20 de ani aleargă și n-au găsit înțelegere la nimeni.

De aceea trebuiesc făcute economii peste tot. Toată lumea să strîngă banii cu avariție, cum fac eu. Or, d-l Zăvoianu i-a numit pe acești 393 de funcționari, crezînd că bugetul statului este sac fără fund. Va veni odată și vremea răspunderii noastre".

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„Eu nu mînuiesc nici un ban“.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Să-i mînuiești dar cu zgîrcenia care trebuie acum. Eu nu umblu cu bani mulți în buzunar și nici nu prea țin socoteala exactă a banilor mei, dar banii statului îi știu pînă la ultima centimă, pentru că pe aceia îi mînuiesc eu. Vom răspunde odată și noi“.

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„Eu am un ajutor, care rezolvă toate chestiunile bănești".

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Domnule general, eu cunosc bine această chestiune. Cifra aceasta de 393 funcționari o aveți dv. Noi am făcut un raport pentru 89 funcționari, și am cerut avizul Ministerului de Finanțe, care ne-a acordat creditul necesar.

Totul s-a făcut cu respectarea formelor legale. Dacă însă s-a trecut la un număr de 393 funcționari, vom vedea".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„S-au băgat o mulțime de agenți".

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„A venit și d-l Horia Sima și împreună cu el am stabilit cine rămîne și cine pleacă".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Da, dar între funcționarii d-tale sînt și oameni de ai trecutului regim. Și unii dintre ei sînt numiți cu respectarea formelor legale, licențiați, titrați, care merită, așa cum prevede legea. Ce faci cu ei?

În afară de aceștia s-au mai numit și fel de fel de nespălați, unul pentru că era agentul lui Mirto, altul pentru că era agentul altcuiva, și așa mai departe.

Iată că acum a venit legea care tinde să aducă la vistieria statului toate

sumele luate prin fraudă. Să vedeți cîte miliarde se vor întoarce înapoi. Dar tot așa se va întîmpla și cu noi; aveți să vedeți.

Dacă respectăm formele legale, nu se poate zice nimic despre noi. Eu nu pot să iau trei sute milioane lei din casa statului, fără să dau socoteală, așa cum făceau alții înainte.

Eu nu cer nimic de la nimeni. Fondul acesta al meu de cinci milioane lei lunar îl mînuiește casierul. Am cumpărat sanatoriul acela, am cupărat un cămin pentru studenți, și n-am cerut Ministerului de Finanțe să-mi deschidă vreun credit.

Tot așa să faceți și dv.: în cadrul bugetului Prefecturii, să vă încadrați cu funcționari buni, să înlăturați tot ce era personal rău și nemerituos și să țineți la dv. numai oameni verificați, cu merite, care respectă cadrul legal, care au titluri, așa cum spune legea și care au fost triați, pe răspunderea dv. Va veni și timpul cînd va trebui să dăm socoteală.

Nu pot să schimb mereu pe șefii de departamente, dar după 6 luni voi face bilanțul. V-am spus: aveți fiecare șef de departament libertate absolută, dar aveți în același timp și întreaga răspundere. Eu vă las libertatea să vă alegeți personalul așa cum vreți, dar dacă vă alegeți un personal rău, răspunderea o veți avea tot dv.

Prin urmare, nu cereți credite de la Ministerul Finanțelor, ci, în cadrul creditelor stabilite prin legea bugetară, faceți operația pe care v-am arătat-o.

D-l Zăvoianu, a creat un sistem care nu era legal. Dv. însă să căutați ca, în cadrul legal, să vă alegeți un personal bun. Sîntem de acord?"

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„Da, domnule general".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Prin urmare ai să scoți pe comisarii tîlhari, după o anchetă prealabilă, nu singur, pentru că statutul funcționarilor garantează stabilitatea acestor funcționari. Deci, toți aceștia vor fi dați afară, dar cu forme legale, pentru că altfel ei se vor duce la Contenciosul administrativ, și dv. știți că pentru mine justiția este justiție.

În ceea ce privește anchetele acestea, care se fac acum, toată lumea credea că eu voi mușamaliza lucrurile; se spunea chiar că generalul Antonescu și cu Mihail Antonescu acoperă pe vinovați. Trebuie însă să știți că sînt mii de dosare de cercetat. Acum încep să iasă vinovății, care vor fi judecați și după aceea se va trece la confiscarea averilor lor.

Toți cei care vor fi dați afară, fără respectarea formelor legale, se vor duce la Contencios și vor cîștiga procesele, pentru ca eu nu pot să mă duc la justiție și să spun că cei îndreptățiți să nu fie lăsați să cîștige, așa cum făcea regele Carol. Și dacă justiția îți va impune d-tale să reintegrezi pe funcționarii concediați în mod ilegal, cine suportă paguba? Tot bugetul statului. Au să vină la scadență și greșelile noastre, peste un an, doi sau trei ani. Toți acești funcționari au să profite de ocazie și au să se adreseze justiției. Acum le este frică, dar într-o zi au să piardă frica și au să se adreseze Contenciosului.

Vasăzică, cu respectarea formelor legale, să fie dați afară funcționarii răi.

Și dacă legea actuală pune oarecare piedici și ne face să întîrziem în darea afară a unui funcționar rău, pentru ca serviciul să nu sufere, sînt de acord ca procedura să fie accelerată, iar timpul de judecare a unui astfel de funcționar, căruia i se reproșează ceva, să se scurteze, pentru ca prezența lui, în locul pe care îl ocupă, să nu creeze o criză de autoritate prea îndelungată. Trebuie însă să lucrăm în cadrul legii".

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„Domnule general, permiteți să vă dau un exemplu: Din cercetările făcute împreună cu d-l colonel Brăiescu, comandantul gardienilor publici, am constatat că sînt circumscripții care n-au decît cîte 8-12 gardieni pentru paza de zi și de noapte. Or, sînt cel puțin peste o sută de străzi într-o circumscripție".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Nepăzite?"

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„Natural, dacă sînt așa de puțini.

Și iată, acum, înlănțuirea lucrurilor; la Prefectură sînt diurniști, funcționari, angajați sub nu știu ce titlu, care contează ca gardieni. Sînt vreo 80 de femei, care sînt gardieni".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Pe aceștia să-i dai afară. Trebuie să isprăvim o dată cu o astfel de birocrație. Există în această privință o carte foarte comică scrisă de un romancier englez. Este vorba acolo despre un serviciu, a cărui activitate se învîrtea într-un cerc vicios. Casierul era acolo ca să plătească personalul, medicul ca să îngrijească pe funcționari, dar din punct de vedere al interesului public, toate birourile acestea la un loc, nu aduceau nici un serviciu.

Așa este și la prefectură. Cînd am fost acolo, mi-a făcut impresia că totul se petrece ca și în cartea acelui scriitor englez. D-le Mironovici, prefectura d-tale este exact ca și serviciul acela, despre care scrie autorul acela englez. În fiecare cameră sînt cîte zece funcționari. Cînd am întrebat pe unul cu ce se ocupă, mi-a răspuns: cu personalul. Altul, tot așa mi-a spus că se ocupă cu altceva, altul la fel, dar activitatea tuturor se învîrtea în cercul vicios al prefecturii.

Nu admit ca în loc de gardieni să fie numite dactilografe. Dau afară pe dactilografe și numesc gardieni".

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„Tot așa m-am gîndit și eu; iar meseriașii să fie angajați ca meseriași".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Ai să faci o operă mare, dacă ai să lucrezi așa. Defectul acesta vine din toate timpurile; el începe, la prefectură, din timpul generalului Nicoleanu, nu din cel al lui Gabriel Marinescu.

Eu cunosc o cucoană, mama unuia care era funcționar la primărie, care lua 15 000 lei pe lună spunînd că este în serviciul de informații. Era un altul, un oarecare Adrian Magheru, care toată viața lui a fost un parazit social. Era comisarul guvernului la jocurile de la Sinaia și primea 30 000

lei pe lună; l-am mai găsit la Președinție, unde d-l Gigurtu îi dădea 20 000 lei pe lună, iar la Interne i se dădeau 10 000 lei pe lună. Lua aproape 100 000 lei pe lună și nu făcea nimic, iar eu munceam ca un rob pentru 20-25 000 lei lunar.

Prin urmare, d-le Mironovici, toți tîlharii să fie dați afară, dar cu respectarea formelor legale și să se pună în locul lor băieți de inimă. Sînt atîția titrați care stau degeaba. Să nu vă uitați ca cei numiți să fie numaidecît legionari; e destul să aibă spirit legionar. Mie nu-mi trebuiesc oameni în cămașă verde; îmi trebuiesc oameni cu spirit legionar".

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„D-le general, vreau să vă fac o mărturisire: am prins pe un comisar legionar mînuind banii în mod dubios. Eu, cînd am venit la Prefectură le-am spus: din clipa cînd am intrat aici, nu mai admit nici un fel de potlogărie. Să fie toată lumea corectă".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Comisarul era mai dinainte, sau era din cei numiți de Zăvoianu?"

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„Era din cei numiți de Zăvoianu. De altfel, n-a făcut un fapt prea grav; a luat cîteva mii de lei".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„O mie de lei sau mai mult este același lucru. Poate chiar că acești găinari sînt mai periculoși".

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„Am adunat toată lumea și între noi a fost un fel de contract. Le-am spus de la început că dacă calcă cineva alături, o pățește; și i-am dat 25 de lovituri, în fața tuturor".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Bine ai făcut".

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„El nu s-a supărat, a rămas mai departe în serviciu și eu cred că sistemul acesta, pe care îl întrebuința căpitanul între noi, să sancționeze cu bătaia anumite vinovății, este foarte bun".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Între dv., în camere închise, nu la stîlp, în văzul lumii. Știți că a fost odată pus unul la stîlp afară, ca să-l scuipe ovreii".

D-l Radu Mironovici, prefectul Poliției Capitalei:

„Nu, domnule general, aceasta s-a întîmplat în sala de festivități; am fost numai noi".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„La partea întîi a pedepsei subscriu cu amîndouă mîinile, dar trebuie să-l dai și afară, pentru că cine te-a furat odată te va mai fura. Acela nu va putea să fie comisar legionar, ci te va săpa în altfel în activitatea d-tale. Să nu ierți astfel de lucruri. Toți cei prinși că au tîlhărit statul, sînt cei mai mari dușmani ai mei. De aceea era gata să se prăpădească neamul românesc.

Acestea sînt chestiunile care te privesc, d-le Mironovici.

De sărbători, luați măsuri de ordine și de supraveghere. Un lucru care ar trebui să înceteze pentru că a speriat lumea, pînă cînd se va pune ordine în legiune, sînt marșurile de noapte și agitațiile de noapte la cuiburi. Acestea ar trebui să înceteze. Nu lucrează la întuneric decît cei care au ceva de ascuns.

Dv. ați lucrat înainte la întuneric. Înțeleg să spargi geamurile, să dai zidurile peste cap, să faci revoluție pînă ajungi la putere, dar după ce prin revoluție ai ajuns la putere, lucrezi ziua, pe lumină".

D-l Al. Ghika, directorul general al Poliției:

„Ședințele de cuib se țin seara, după ce lucrul se termină".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Omul acela care este cu adevărat legionar și care lucrează toată ziua, dacă mai se duce și la o ședință de cuib de unde iese la 11-12 noaptea, se epuizează. Dv. știți că eu seara cad de oboseală; noaptea dorm șase ceasuri și dimineața o iau din nou de la capăt. Noi, dacă ne epuizăm tineretul în felul acesta, el nu va mai putea da nimic".

D-l Al. Ghika, directorul general al Poliției:

„Ședințele se țin odată pe săptămînă și reprezintă un contact sănătos între legionari".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Odată pe săptămînă, dar să se țină ziua. Lăsați pe legionari să se ducă noaptea acasă, să se ocupe de familiile lor, să se odihnească. *Nunai masonii lucrează pe întuneric; or dv. luptați contra masoneriei.* În catacombe s-au rugat creștinii pînă cînd au triumfat, dar după ce au triumfat, au ieșit la lumina zilei. Nu mai lucrezi în catacombe, după ce ai reușit".

În preajma anarhiei

După sărbătorile Crăciunului și ale începutului de an, în ședința din 10 ianuarie 1941 a Consiliului de Miniștri, generalul Antonescu se vede nevoit să constate că ordinele sale nu sînt respectate.

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Am spus să nu se mai facă nici o descindere noaptea și să nu mai intre nimeni cu această ocazie cu revolverele în casele oamenilor, pentru că revolverele nu sînt date polițiștilor pentru ca ei să le pună în pieptul orișicui".

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„Avem chiar declarații în care se recunoaște modul civilizat în care s-au făcut perchezițiile".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„A venit la mine un om bătrîn și mi-a făcut o reclamație. L-am rugat să o scrie, dar mi-a spus că n-o scrie, pentru că îi este frică de moarte. Cînd i-am spus să-mi dea numele celor care l-au nemulțumit, n-a vrut să facă nici aceasta, tot de frica morții.

Se pot face cercetări cu autorizația d-tale, dar numai la vinovați, nu să se ducă cineva și să pună revolverul în pieptul unui copil, cum s-a dus la Voicu Nițescu. Dar acesta a fost închis în închisoarea de la Seghedin pentru cauza românească. Nu trebuie să se petreacă lucruri de acestea".

Ziua ce a urmat, conducătorul statului deschide dezbaterile Consiliului cu următoarele cuvinte, care exprimă întreaga sa îngrijorare pentru mersul lucrurilor:

„Domnule general Petrovicescu, au venit ieri aici procurorii din țară. Am raportul lor. A asistat la cele raportate și d-l Horia Sima. Se petrec lucruri groaznice pe toată suprafața țării. Țara este bolșevizată. Au intrat bolșevicii în Mișcarea legionara.

Astfel, la Brăila s-au scos în timpul sărbătorilor toți jidanii - intelectuali, avocați, medici, rabini, tineri, bătrîni -, fără nici o deosebire și fără nici o considerație și au fost puși la curățatul zăpezii în oraș.

La Buzău un rabin bătrîn a fost scos la curățatul zăpezii.

Sînt lucruri oribile care se petrec în țară.

Se duc la prăvăliile jidanilor și iau fondul de comerț, distrugînd astfel comerțul și creditul.

În această situație ne vom pomeni peste două luni cu o catastrofă economică.

Fabricile nu mai trimit materiale fabricate pentru că jidanii care au prăvălii nu mai cumpără marfă.

La Caracal, la Corabia se fac numai năzbîtii. Acel Protopopescu este așa cum mi-ați spus, dar nu este permis să scoți nevasta și copilul omului în stradă.

Am rapoarte făcute de magistrați. Ai să le citești și d-ta și ai să vezi ce situație este în țară, de la Nord și pînă la Sud: la Ploiești, la Galați, la Giurgiu, la Alba-Iulia, la Timișoara și pretutindeni. Și dv. Îmi spuneți că «nu se petrece nimic în țară».

Ce ai făcut cu Mazilu?“

D-l general Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne:

„I s-a retras delegația și s-a publicat comunicatul în ziare".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Ce este cu cel de la Caracal?"

D-l Al. Ghika, directorul general al Poliției:

„A fost mutat în Nordul Moldovei și a înaintat o cerere de concediu".

D-l general Ion Antonescu, conducătorul statului:

„Și totuși activează acolo încă. Da, dar el își face de cap. Cer să fie nu numai mutat, ci destituit și această destituire să apară chiar mîine în ziare, așa cum s-a comunicat și cu Mazilu și să fie dat în judecată pentru toate ilegalitățile comise acolo. Aveți să cădeți toți sub satîrul bolșevic.

La Agronomie, studenții legionari dau afară pe cei mai buni studenți, pe motiv că nu sînt legionari.

De aceea s-a ridicat Țara Romanească rîndul trecut împotriva regelui Carol, pentru că au fost dați afară studenții legionari din Universitate și opinia publică a țării s-a revoltat.

Domnule general Petrovicescu, te rog să vii să-ți citesc raportul făcut de toți primii-procurori din țară, ca să vezi și d-ta ce se petrece în această țară".

A fost ultima ședință a guvernului legionar ce s-a ținut sub președinția conducătorului statului. Ea a durat numai zece minute, generalul Antonescu s-a retras cu ministrul de Interne pentru a-i înfățișa adevărata stare de lucruri, pe care generalul Petrovicescu se făcea că n-o cunoaște.

În realitate, generalul Petrovicescu își dădea întreaga lui contribuție la crearea acelei stări de haos din care Horia Sima și prietenii săi voiau să pescuiască „întreaga putere în stat“.

Auxiliarul lui Petrovicescu, dar care-l întrecea în pricepere, era însuși directorul general al Siguranței, Al. Ghika.

Colaborarea dintre general și Mișcare se apropie de sfîrșit.

Toate eforturile conducătorului statului de a o îndruma pe un teren constructiv, imprimîndu-i cu adevărat un caracter de revoluție națională, s-au dovedit a fi fost zadarnice. Horia Sima și prietenii săi au preferat să rămînă pe drumul terorismului, al jafului și al dezordinii.

Generalul a dorit din sunet îndreptarea situației. Spirit cavaleresc și loial, obișnuit cu dificultățile rezultate din nepricepere și micime

sufletească, conducătorul statului nu voia să admită că în astfel de împrejurări tragice pentru neam, o Mișcare ce se pretindea naționalistă și care cultiva jertfa de sine a membrilor ei ar putea să nutrească gînduri de răsmeriță.

Sì totuși răsmerița a izbucnit la 21 ianuarie 1941, cu pretexte atît de ridicole și urmări atît de grave pentru țară și neam.

Generalul Antoncascu i-a socotit pe legionari „copiii săi“. I-a adus la putere, le-a îmbrăcat cămașa verde, s-a identificat sufletește cu ei. Nu i-a fost ușor să ordone foc împotriva lor, nici după izbucnirea rebeliunii. A ripostat însă cu toată hotărîrca atunci cînd gloanțele lor izbeau fața martirizată a neamului, a ripostat pentru a salva - pentru a doua oară în mai puțin de șase luni - flinta statului român.

ANEXE LA CAPITOLUL 4

Anexa nr. 1

Raport judiciar despre schingiuirea și legarea la „stîlpul infamiei", în județul Constanța

În seara de 13 ianuarie 1941, Amelian Toma Vasile din comuna Ghindăresti. a fost ridicat din mașina de curse Constanța-Hîrșova de către legionari și dus la poliția Hîrșova, pentru a fi cercetat privitor la furtul unor porci. Aici, în loc de a fi cercetat de organele poliției a fost cercetat de șeful sectorului legionar Petre Ion, împreună cu alți legionari și bătut grav. Organele polițienești nu au putut interveni, deși faptul se petrecea în localul poliției, întrucît se găseau sub teroarea legionarilor.

Mai înainte cu cîteva zile, șeful siguranței Socarici (rămîne a se verifica dacă avea sau nu această calitate), a convocat la sediul poliției întreg personalul comisariatului și le-a pus în vedere să execute toate ordinele legionarilor, și să nu se opună la măsurile luate de ei, căci altfel vor fi împușcați.

Polițiștii nu au intervenit și pentru faptul că se găseau încă sub impresia agresiunii săvîrșitc de Petre Ion și alți legionari asupra *pretorului plășii Hîrșova, Iulian Andreescu, care a fost bătut grav la sediul poliției legionare.*

Amelian Toma Vasile a rămas la poliție pînă în seara de 17 ianuarie, în care timp a fost ridicat în mai multe rînduri, dus la sediul legionar și bătut.

În ziua de 17 ianuarie, șeful de sector, Petre Ion, însoțit de legionarul Damian, au venit la Constanța, de unde, sub amenințarea cu revolverul, au ridicat pe Cristea Popescu și Costea Boian, și i-au transportat la poliția Hîrșova, cu mașina chesturii din Constanța.

La poliție și aceștia au fost grav bătuți și apoi închiși în arest.

În dimineața de 18 ianuarie, toți acești trei deținuți au fost ridicați de la poliție de către legionari, duși și *legați la stîlpul infamiei* unde au fost ținuți fără hrană și fără apă pînă la orele 21, din ordinul șefului de sector, pe un

ger de circa 6-7 grade sub zero

În seara de 18 ianuarie a fost adus la Hîrșova, comerciantul Alex. Spieghel de către Petre Ion și Andrei Georgescu, ridicat de la domiciliul său din Constanța și transportat la Hîrșova cu o mașină de piață, pe care l-au obligat să o plătească.

Au ajuns la Hîrșova la orele 21, cînd i-a dezlegat pe ceilalți trei deținuți de la stîlpul infamiei și s-au dus cu toții la sediul legionar.

Aici, Petre Ion a chemat pe alți doi indivizi ce fuseseră bătuți la sediu cu două, trei zile mai înainte, anume Alex. Vlase și Nicolae Vlase, și i-au obligat pe aceștia să-l bată pe Alex. Spieghel.

Nemulțumiți de cum loveau aceștia, deoarece fiind rău bătuți nu aveau putere, au obligat pe deținutul Cristea să-l bată mai departe, și cum nici acesta nu lovea cum trebuie, a început să-l lovească Petre Ion, împreună cu aghiotanții săi: Ion Geambașu, Vasile Manu și Ion Ionescu.

Alex. Spieghel a fost dezbrăcat de pantaloni și descălțat de ghete, întins pe o masă cu fața în jos, legat de masă cu frînghii peste picioare și umeri și i s-au aplicat cîteva sute de lovituri peste mijloc, fese și la tălpi.

Masa pe care a fost legat era destinată special acestui scop, fiind bătută în cuie de dușumea, spre a nu se mișca. În timpul bătăii, Petre Ion comanda să se bată „la patru ciocane", ca la fierărie și loviturile se aplicau de paf' oersoane în același timp.

Cînd victima a căzut în nesimțire, a fost dezlegat de pe masă, și au fost luați la rînd Cristea Popescu și Costea Boian; acestora însă, aplicîndu-li-se un număr mai mic de lovituri deoarece fuseseră bătuți și mai înainte.

Lui Alex. Spieghel, după bătaie, i s-a scos membrul pentru a se constata dacă este evreu. Cu această ocazie i s-au aplicat mai multe lovituri de cravașe și peste membru.

Dimineața următoare, toți acești patru deținuți au fost legați la stîlpul infamiei, unde au fost ținuți pînă la orele 16.

Se menționează că, deși temperatura era foarte scăzută, Alex. Spieghel a fost ținut legat la stîlp numai în ciorapi, deoarece picioarele fiind umflate din cauza bătăii nu se mai putea încălța.

În timpul cît se găsea legat la stîlp, *legionarii an chemat copiii de școală primară și i-au îndemnat să azvîrle în el cu bulgări de zăpadă, ceea ce s-a și făcut.* Aceasta se poate constata din fotografia anexă. Tot în timp ce era la stîlp, cum Alex. Spieghel din cauza suferinței nu mai putea să-și țic capul ridicat, i s-a trecut pe sub bărbie un lanț care să-i susțină capul, lanț ce i s-a scos mai tîrziu pentru a nu se strangula și i s-a pus în schimb o țepușă de lemn cu un capăt sprijinit și celălalt sub bărbie. Această operație a făcut-o legionarul Ion Șerbănescu. Tot timpul cît au stat legați la stîlp au fost păziți de către santinele legionare, înarmate cu armă militară, care se schimbau din două în două ore, întrucît nu puteau rezista mai mult, din cauza frigului.

După orele 16, au fost duși la sediul legionar, unde li s-a dat de mîncare și rom de băut. Aici, Alex. Spieghel a decedat pe la orele 21.

Petre Ion anunțat despre acest fapt, a venit la sediu și văzîndu-I pe Alex. Spieghel mort, a dispus să fie dus la spital, amenințînd pe ceilalți trei deținuți că vor păți la fel, dacă vor spune cuiva că Spieghel a murit la sediu.

Tot cu această ocazie s-au lăudat că va fi decorat pentru că a omorît un jidan.

Cînd a ajuns la spital cu cadavrul lui Spieghel, medicul a constatat moartea lui și a dispus să fie înaintat la morgă.

S-a făcut autopsia cadavrului de către medicul legist al Parchetului Constanța și s-a constatat că moartea se datorește traumatismelor.

Se anexează copie de pe avizul medical al medicului legist, o fotografie, reprezentînd pe cei patru inși la stîlpul infamiei și copie de pe rechizitoriul deschis de parchet. Actul medico-legal din care se poate vedea în mod amănunțit ce leziuni prezenta cadavrul lui Spieghel și cauza morții, s-a înaintat de noi spre aprobare Comisiei medico-legale cu nr. 723 din 30 ianuarie 1941, astfel că nu putem trimite copie și de pe acest act.

Judecător de instrucție, Cab. I Trib. Constanța,

(ss) *indescifrabil*

Se precizează de noi că fotografia anexă s-a executat de către un

fotograf ambulant, din ordinul lui Petre Ion și a fost răspîndită în public.

Noi ne-am procurat-o de la fotograful Bălăncscu.

Judecător de instrucție,

(ss) *indescifrabil*

Grefier,

(ss) *G. Banu*

Anexa nr.2

Plîngere împotriva confiscării unei mașini

București, 12 ianuarie 1941

MINISTERUL INTERNELOR

Cabinetul Subsecretariatului de Stat

Nr. 116

1941, ianuarie 15

Domnule Ministru,

Am onoarea a vă aduce la cunoștință că în ziua de 3 ianuarie a.c. s-au prezentat la Garajul „Ciclop", din bulevardul Take Ionescu, 5 persoane, care au forțat ușa și volanul autornobilului meu Buick 1940, ridicîndu-l sub pretextul că sînt însărcinați în acest scop. La cererea șefului garajului de a se legitima au refuzat acest lucru, lăsînd însă un bon, a cărei fotocopie vă anexez.

Întrucît cele afirmate în bonul anexat că aș fi pledat peste graniță, este inexact, vă rog, domnule ministru, a lua măsurile necesare să mi se înapoieze automobilul meu, de care am nevoie pentru exercitarea profesiei mele de antreprenor la stat.

Primiți, vă rog, asigurarea deosebitei melc considerațiuni.

(ss) Ing. *B. Sinigallia*

Domniei sale

Domnului ministru de Interne

Anexa nr.3

Soţii Munk din Caransebeş, arată cum au fost siliţi de şeful legionar local să semneze contracte de „vînzare“ a caselor lor

15.1.1941

La Parchet,

(ss) *General Ion Antonescu* Declaraţie

Subsemnaţii Wilhelm Munk şi soţia Ghizela Munk, nasc. Deutsch, domiciliaţi în Caransebeş, am fost chemaţi în ziua de 8 ianuarie a.c. la Poliţia Caransebeş, printr-un sergent, unde prezentîndu-ne am fost întîmpinaţi de comisarul de poliţie Valeriu Miloiu, şeful local al legiunilor Taru, avocatul Stauber şi alte persoane, pe care nu le cunoşteam şi am fost provocaţi să cedăm casele noastre din Caransebeş legionarilor, şi să semnăm pentru acest scop trei contracte în alb. Noi am refuzat cererea, adică această cedare şi atunci ne-au spus că ne dă ocazie să ne gîndim asupra acestei chestiuni şi însoţiţi de un sergent, am fost conduşi în beciul poliţiei, unde am fost deţinuţi de la orele 16 pînă la orele 18, cînd s-a prezentat la Poliţie d-l avocat Mihail Feneşean, care a avut cunoştinţă că sîntem citaţi pentru scopul de mai sus şi nc-a sfătuit că faţă de constrîngerea ce ni se aplică prin privarea libertăţii noaste, să cedăm provocării şi să iscălim contractele.

Am primit sfatul d-lui avocat şi am semnat trei contracte în alb, fără ca să ni se comunice cine sînt cumpărătorii.

Nu ni s-a plătit nici un ban. În timpul cît am stat în închisoarea poliţiei, s-a prezentat nouă d-l comisar Miloiu, spunîndu-ne, că am putea salva o casă din cele trei ale noastre, dacă donăm fiicei lui Mariei Naghi, o casă, cu aceea că uzufructul să fie al nostru cît sîntem în viaţă. A trebuit să consimţim şi la această propunere, deşi pe persoana propusă căreia trebuia să-i donăm casa nici nu o cunoaştem.

Declarăm că noi n-am intenționat și nu înțelegem să înstrăinăm casele noastre, ci numai constrînși prin deținerea noastră și de amenințările, că „vom sta la închisoare pînă mîine zi și atunci vom vedea că trebuie să iscălim contractele în alb“ și ca să scăpăm de maltratările puse în vedere că vom păți ca Moritz Friedman, am semnat contractele cu rezerva că ne vom adresa justiției. Am declarat că vom apela contra acestui procedeu și ni s-a răspuns că vom păți ca M. Friedman. Am auzit că acest domn a fost dus la sediul Legiunii și cumplit bătut.

Am simțit noi că vom fi constrînși să cedăm imobilele noastre, după ce am văzut cum s-a procedat cu prăvăliile din 2 (doi) ianuarie un act la notarul public Repede din localitate, prin care declarăm în prealabil de nulă orice vînzare a imobilelor „făcut contra voinței noastre sub presiunea morală și fizică"

(ss) *Wilhelm Munk*

(ss) *Ghizela Munk, n. Deutsch*

Caransebeș 9 Ianuarie 1941

Anexa nr.4

Legionarii din Mediaș își dispută cu sașii preluarea cu forța a imobilelor și magazinelor evreiești

București, 18 decembrie 1940

COPIE

MINISTERUL INTERNELOR

Cabinetul ministrului

Marele Stat Major

Secția a 2-a

La nr. 220 127/940

Am onoarea a face cunoscut că, în urma cercetărilor făcute, prefectul județului Tîrnava-Mare raportează:

1. În ziua de 27 noiembrie 1940, pe cînd se aflau în gara Copșa Mică, toate autoritățile publice, prefectul, șeful poliției, comandantul Legiunii de Jandarmi, în așteptarea trenului cu care se înapoia d-l general Ion Antonescu, conducătorul statului - de față fiind și d-l general Vasiliu și d-l ministru Rioșianu, sașii din Mediaș au ocupat, prin echipe organizate, prăvăliile evreiești din centrul orașului, în număr de 10 (zece), pretextînd că au contracte de vînzare-cumpărare cu evreii, cînd în realitate ei nici pînă astăzi nu au perfectat aceste contracte.

Puși în fața acestui atac prin surpriză și pentru a nu da loc la conflicte cu minoritatea săsească și după ce prin intervenția Mișcării legionare s-a provocat creditele necesare, s-a început și de Mișcarea legionară bătălia cumpărării prăvăliilor și imobilelor jidănești, care au mai rămas în Sighișoara, Mediaș și în restul județului.

La operația aceasta de cumpărare de imobile, se caută a se respecta în totul dispozițiile legale în vigoare. Faptul că românii vor să ajungă în această regiune în proprietatea prăvăliilor și al imobilelor jidănești, explică toată nemulțumirea și agitația sașilor care s-au erijat acum în fervenți agitatori ai jidanilor de pretinsele brutalități la care evreii ar fi supuși din partea autorităților românești. În realitate, ei urmăresc să înlăture pe români de la orice cumpărări de bunuri care aparțin evreilor. Prin lumina acestor date este a se vedea și incidentul din noaptea de 3-4 decembrie 1940 de la Mediaș.

Organele de control ale Inspectoratului de poliție din Alba-Iulia au avut o atitudine mai aspră față de cîțiva evrei din Mediaș, care voiau să cedeze prăvăliile lor exclusiv sașilor.

Gârzile cetățenești pe care sașii pretind că le-au instituit cu prilejul acelui incident, pentru apărarea populației, sînt în realitate niște echipe ce fuseseră instalate în fața prăvăliilor și în curțile prăvăliilor evreiești cu aproximativ o săptămînă înaintea acelui incident, cu scopul de a opri pe români să intre în tratative cu jidanii pentru cumpărarea prăvăliilor sau imobilelor.

În ziua de 4 și 5 decembrie, prefectul județului a fost la București,

chemat la Ministerul Coordonării, iar în ziua de 5 ianuarie 1941, d-l comandant al garnizoanei și al pazei teritoriului județului, d-l lt. col. Antohi s-a deplasat la Mediaș, luînd măsuri de ordine, comunicînd prefectului că situația nu prezintă nimic grav.

În ziua de 8 decembrie, prefectul județului a cercetat personal chestiunea la Mediaș și a constatat ca populația românească este profund indignată de atitudinea sașilor, care sprijinesc pe evrei și nu se împacă deloc cu ideea că pot și românii să cumpere prăvălii ori imobile de la evrei. Or, în agitația și alarma pe care au dat-o evreii, ca o ironie a soartei, ci se văd apărați și încurajați în aceasta tocmai de concetățenii noștri sași.

Ministrul Afacerilor Interne,
(ss) *General Petrovicescu*

Anexa nr.5

Declarație tip pentru proprietarii cărora li se luau magazinele

Declarație „tip“, originală, scrisă chiar la mașina sediului legionar Constanța, ce trebuia a fi completată de proprietarii cărora li se luau magazinele.

Completarea se făcea în urma unei bătăi crunte.

Prețul magazinului se fixa de sediu prin sume derizorii.

De remarcat că datoriile ce avea negustorul pe piață pentru marfa din magazin, trebuiau să fie achitate tot de negustorul predator, deși marfa o luau legionarii.

DECLARAȚIE

Subsemnatul......................................., declar că am cedat de bună voie magazinul meu din str........................, nr............., cu tot inventarul ce-l are.

Acest inventar este cel alăturat, contrasemnat de mine și de d-l

....

Plata mărfurilor pe care le predau d-lui .. .., se va face la prețul de cost rezultat din facturi, pe măsura vînzării lor.

Predau de asemenea toate drepturile ce rezultă pentru mine din contractul de închiriere al localului ca și registrele, facturile, copierele și toate actele comerciale.

Noul proprietar nu rămîne obligat cu nimic față de terți. Datoriile contractate de mine, rămîn asupra mea. De asemenea datoriile ce le am pînă azi către stat, județ, comună etc.

Cu un cuvînt, declar că în afară de drepturile ce mi se cuvin, potrivit scrisorii de față, în legătură cu marfa predată, nu am de ridicat nici o altă pretenție și de nici un fel.

Drept pentru care am semnat prezenta.

Anexa nr.6

Gravele nereguli găsite la preluarea „Ajutorului legionar“ din Prahova

noiembrie 1940

Camaradului Comandant

Prof. M. Tuse

Șeful județean al Mișcării legionare din Prahova

Dîndu-mi-se misiunea de a organiza „Ajutorul Legionar" din Ploiești și jud. Prahova, am înțeles ca mai întîi să pun ordine în însuși biroul „Ajutorului Legionar". Am încercat a fixa norme și pune o regulă, pentru că nu existau:

1. Am constatat că pînă la venirea camaradului Iordăchcscu, s-au împărțit chitanțiere de primirea sumelor donate și nu se știe nici pînă azi la cine sînt.

2. N-a existat nici o situație contabilă și nici o evidență a banilor și

valorilor depuse la „Ajutor". Deși există trecute într-o însemnare valorile în aur, primite la „Ajutor", totuși lipsesc din biroul „Ajutorului" unele obiecte de aur etc.

3. Din fondurile „Ajutorului" sau luat sub forma împrumutului circa 251 150 lei (două sute cincizeci una mii, una sută cincizeci).

Se spune că din fondurile „Ajutorului Legionar" s-a dat Primăriei Ploiești, sau camaradului primar dr. Nicolescu, suma de lei 792 500 (șapte sute nouăzeci și douămii cinci sute) și nu se știe-care este destinația acestei sume. La „Ajutorul Legionar" nu există nici un act justificativ pentru această sumă.

4. Cheltuielile stricte ale organizației au fost plătite tot din fondul „Ajutorului Legionar". Capitolul întrece pînă azi 140 000 lei (una sută patruzeci mii), deși cheltuielile „Ajutorului" nu sînt decît a 6-a parte. Am găsit însemnat că s-a primit din fondul cotizațiilor suma de lei 21 288 (douăzeci și una mii, două sute optzeci și opt).

5. Or, a plăti cheltuielile organizației din „Ajutorul Legionar" înseamnă să schimbăm destinația fondului.

6. A doua zi după venirea mea la „Ajutorul Legionar", am dat un ordin scris camaradului Iordăchcscu să nu mai dea nici o sumă de bani din casa „Ajutorului Legionar", care nu are destinația ajutorării. Acest ordin n-a fost respectat de camarazii de la conducerea organizației și s-au impus plăți, care n-aveau nimic de-a face cu „Ajutorul Legionar". Un camarad cerea să i se dea o sumă de bani pentru altcineva fără să vrea să dea 2 rînduri justificative. S-a socotit pe nedrept jignit, pentru că bonul justificativ era în primul rînd pentru plătitor, care să poată da ca socoteală oricînd, pe acte, nu pe încredere și pe vorbe. Veți constata că s-au dat din fondurile „Ajutorului" unele sume de bani fără a se lua vreun act doveditor de la primitor.

Deși am ținut mult ca socotelile și justificarea fondului „Ajutorul Legionar" să devină o realitate și banii să aibă o destinație precisă și adecvată scopului ce și-a propus, am constatat că s-a continuat în lipsa mea a se lua bani din ordinul altor camarazi. Eu am înțeles că dacă am

misiunea, am și răspunderea. Or, cum pot avea răspunderea, dacă misiunea mea nu e luată în seamă.

7.Actualmente în casă se găsește ca sumă de rulment numai circa una sută mii lei.

8. Am găsit un noian de hîrtii și recomandații pentru ajutoare, nesoluționate. Or, hîrtiile nu trebuiau să rămînă la dosar, să le rezolve Dumnezeu cu mila. „Ajutorul Legionar" trebuie să răspundă prompt și eficace acolo unde trebuie. Am dat soluțiunca hîrtiilor care așteptau de mai bine de o lună de zile; am făcut anchete și ajutorările după caz. Paralel, am soluționat și cazurile de ajutorări, venite zilnic. Persoanele ce urmau să fie ajutate au fost chemate prin c. p. Nimeni deci, nu va mai sta la poarta sediului ca la pomană.

9. Am încercat fără succes ca fondul „Ajutorului" să aibă destinația strictă a ajutorării în ordinea ce mi-ați fixat-o. Socoteam că organizația își poate plăti cheltuielile din cotizațiile ei.

10. Doream să cer restituirea împrumuturilor. De asemenea, să obțin confirmarea sumei de lei 792 500 și lămurirea înmînării ei de la Primărie.

La fel să lămuresc situația sumei de lci 100 000, pentru că dacă vestoanele sînt făcute pentru camarazi, cheltuiala urmează să o suporte ci sau organizația.

11. Am făcut socotelile în registrele ce avem. Operațiile contabile n-au fost făcute de la început. Din această cauză pînă azi n-am fost în măsură să iau în primire. Se poate lua în primire numai cu registre noi. Am comandat și pus în lucrare imprimate, registre etc., spre a ține o contabilitate și o evidență a ceea ce primim și ceea ce distribuim.

Toate aceste registre, chitanțiere, boniere etc. sînt gata și-și pot îndeplini rostul lor.

12. Am înființat fișele de anchetă socială și pentru înlesniri. Camaradul dr. Nicolescu ne-a pus la dispoziție și personalul Asistenței Sociale a Primăriei, pentru conlucrare și colaborare.

13. Înțelesesem să organizez „Ajutorul Legionar" pe compartimente: a) Contabilitate; b) Distribuție și Casierie; c) Serviciul statistic; d) Asistență

medicală, și e) Serviciul plasării. Dădusem delegație pentru Serviciul plasării camaradului avocat Oct. Petcu. La Serviciul statistic apelasem și la cetățeni. Pentru casierie, distribuție și contabilitate, aveam nevoie de 2 camarazi permanenți, deosebiți de cei nepermanenți.

14. Dădusem misiune camaradului ing. P. Constantinescu și avocat N. Paladă să înființeze o cantină legionară. Am văzut că în lipsa mea, s-au luat cîte 20 000 lei pentru cantină, însă cu nu știu dacă și acestea sînt în cadrul „Ajutorului Legionar". Aveam de gînd să înființez un cămin al copiilor Legiuhii, adică acei copii care, veniți de la țară, n-au familii în oraș și sînt ținuți în condiții mizerabile de patroni, stăpîni etc. și chiar exploatați de aceștia.

15. Am făcut intervenție la Prefectură pentru coordonarea activității tuturor instituțiilor și așezămintelor de ocrotire și binefacere pentru a nu ne găsi în fața unor cereri de ajutorări sau plasamente soluționate sau soluționabile de celelalte instituții, comitete, oficii etc.

16. După ce organizam „Ajutorul Legionar", pe compartimente, iar lucrările de birou, aveau să fie puse la punct și la zi, lucru ce a fost imposibil în totalitatea lui, din cauză că nu am avut nici măcar o cameră a noastră, aveam de gînd să fac un apel la ploieștieni, pentru a lua parte la bătălia „Ajutorului", făcînd totodată și o susținută propagandă.

Camarade comandant, am venit la „Ajutorul Legionar" bine intenționat și cu credința că voi realiza ceva. Pentru a-mi îndeplini misiunea, aveam nevoie de libertate și autoritate de a conduce.

Libertatea ce mi s-a dat la un moment angaja răspunderea mea. Autoritatea nu putea rezulta decît din unitatea de comandament. Am înțeles să existe ordine și control. Acestea nu le putem avea decît cu scripte și contabilitate. Vă dau sfatul să țineți socoteala stricta a banului și să meargă acolo unde e menirea lui. O fi frumoasă încrederea, însă nu-i bună. Banul e ispită; nu-l lăsați pe mîna cuiva, decît cu socoteală și răspundere. E timpul să luați măsuri. Cu acest raport eu mi-am făcut datoria față de Legiune și de șef.

De bunul mers și biruința Legiunii, sînt și eu interesat; de aceea cu

conștiința împăcată, eu pot lăsa pentru altul locul de la „Ajutorul Legionar".

Insist să mă înlocuiți.

Trăiască Legiunea și Căpitanul, (ss) *Bite Stoicescu*

P.S. - Voi activa în organizație și pentru Legiune, în direcțiile în care sînt în măsură să realizez ceva, fără indispoziții și cu mai mult succes.

Cît privește însărcinarea dată, în cadrul „Ajutorului Legionar", camarazilor ing. P. Constantincscu și av. N. Palada, cantina va fi totuși înființată de cuibul „Ion Creangă", fără vreun ban de la „Ajutor".

Șeful garnizoanei mă va verifica.

Trăiască Legiunea și Căpitanul,
(ss) *Bite Stoicescu*

Anexa nr.7

Doamna Aurora Cârlan, văduva unui profesor cuzist, se plînge că a fost percheziționată în condiții inumane

Domnule General,

Subsemnata Aurora Cârlan, văduva profesorului Cârlan din Suceava, respectuos vă supun următoarele:

În seara de 4 ianuarie a.c., la ora 11,15, au venit la casa mea comisarul de poliție Vasile Ciubotaru, însoțit de trei elevi de la liceul „Ștefan cel Mare“ din Suceava și anume: Frumosu Mihai, Mohnațchi Roman și Pridic Ghcorghe, toți elevi ai clasei a VIII-a. Primii doi au fost elevi ai soțului meu. Au fost întîmpinați de fiul meu Traian, student medicinist în Iași, care i-a întrebat dacă au autorizație. Ei au arătat autorizația semnată de d-l jude-instructor Mihai Babor-Bălăceanu, iar eu spunînd că nu-i primesc la o oră atît de tîrzie, n-am primit nici un răspuns. Comisarul a dispus ca un elev să se posteze la ușa dintre bucătărie și restul casei, iar ceilalți să intre cu el prin camere. Au efectuat percheziția *comisarul și cu doi elevi, apoi cu tot*

trei elevi, în care timp alți elevi așteptau în curte pe la ferestre. Se înțelege ca îndeosebi elevii au răscolit casa, căutînd și prin căptușeala de la scaune și canapele. Totodată au fost percheziționați corporal fiul meu Traian, doi nepoți refugiați din Cernăuți, *dintre care unul militar,* precum și servitoarea mea, o femeie în vîrstă de peste 65 ani.

Mi-au fost confiscate: a) 128 svastici, dintre care una fiind amintire de la d-l prof. A. C. Cuza, una de la d-l general Gh. Băgulcscu, de prin anii 1923 sau 1924 (cînd a fost un congres la C.-Lung-Bucovina) și cîte una de la profesorii I. C. Cătuneanu, N. C. Paulescu și Const. Tomescu, iar restul rămase încă de prin anul 1937. Printre aceste 128 svastici, erau și unele cu fotografia d-lui prof. A. C. Cuza și a d-lui prof. A. C. Cuza și O. Goga; b) „Călăuza bunilor români", o ediție veche din anul 1925; c) 10 cartușe de pușcă și d) 5 scrisori primite de fiul meu de la o domnișoară din Suceava.

Menționez că cele 10 cartușe erau păstrate ca amintire de la soțul meu. În lupta de la Inotești din 20 noiembrie 1916, cînd a fost rănit, soțul meu (voluntar bucovinean), avea în buzunarul mantalei cele 10 cartușe și un carnet, care au fost stropite cu sînge din rana iui și care sìnt pline de sînge și pînă în prezent. În una din scrisorile confiscate, i se aduce la cunoștință fiului meu că în Suceava au fost bătuți doi elevi, prieteni ai lui, și că nu trebuie să vie curînd la Suceava, căci va fi bătut și dînsul.

Domnule General,

După 15 ani de luptă și de suferință pe teren naționalist, soțul meu a murit în seara cînd se înapoiase de la înmormîntarea lui Octavian Goga, fulgerat de apoplexie, ca și cel pe care îl petrecuse la groapă. În trecerea lui prin viață, soțul meu nu a strîns averi, nu a făcut afaceri, ci a murit pentru deșteptarea la viață națională, românească și creștinească a județului Suceava. Afost o pildă de cinste și de jertfă pentru populația județului și pentru toți cei ce l-au cunoscut. A avut ca și legionarii procese înscenate și inspecții tendențioase, ieșind bine în toate.

În anul de tristă prigoană - 1938 - a suferit ca și legionarii, fiind chemat pe la Tribunalul Militar din Cernăuți pentru svasticile de metal de pe

poartă, iar după ce a murit, mie mi s-au făcut destule șicane pentru svasticile tencuite pe peretele casei mele. Nici pînă în prezent nu am primit pensia cuvenită pentru timpul de la 1 iunie 1938 pînă la 2 mai 1939, timp în care actele mele de pensie au colindat pc la liceu, Inspectoratul școlar Cernăuți, Ministerul Educației Naționale și Casa generală de pensii, sub pretext că trebuie să mai dau un act pe care de fapt îl dădusem.

Cu venirea la cîrmă a guvernului național-iegionar, am crezut că s-a terminat calvarul meu. Văd însă că mai am de suferit. Este de nedcscris durerea mea, cînd văd că elevi, care au fost educați de soțul meu, vin în miez de noapte să pună la îndoială românismul meu, să-mi scocioească prin toate ungherele, să-mi dea lecții de ceea ce pot și ceea ce nu pot păstra în locuința mea. Căci au voit să-mi ridice și 4 caricaturi reprezentînd pe A. C. Cuza și O. Goga, caricaturi pc care mi le-au lăsat numai cînd le-am spus că, în definitiv, sînt mai subsidiare tablourile lui Cuza și Goga decît caricaturile.

Repet, domnule general, m-am opus la efectuarea percheziției și pînă la urmă n-am admis să mi se facă această percheziție, însă n-am opus forța pentru că eram foarte emoționată și mă gîndeam că tinerii elevi ar fi putut să se poarte brutal cu mine“...

Rămîn prea respectuoasă și devotată,

(ss) Aurora Cârlan

Anexa nr.8

Maltratarea unui grup de săteni care au umblat de Anul Nou cu plugul pe străzile Bacăului

... Iată cc s-a întîmplat la Bacău, în seara de Sf. Vasile:

„Țăranii dintr-o comună vecină orașului, com. Călugăra, au alcătuit un plug cu 10 boi; două mari svastici luminate, plugul nostru de altă dată, cu 100 oameni.

M-am prezentat prefectului și șefului regional al Mișcării legionare,

Eugen Dragomir, cărora le-am aratat cîtă impresie ar face între germanii de aici, destul de numeroși, un asemenea plug, cerîndu-le cuvenita autorizație. Șeful regional al Mișcării a admis fără condiții. Prefectul însă a cerut ca svasticile să fie imprimate pe semnul legionar, motivînd că svastica singură este semnul cuzist și acesta ar nemulțumi pe legionari care și ei organizează un plug. După discuții care au durat două ore, am admis punctul de vedere al prefectului.

Seara la ora 6 jum., plugul și-a făcut apariția în oraș, provocînd valuri de entuziasm și admirație atît din partea românilor, cît și din partea armatei germane. Ajungînd în dreptul grădinii publice pentru a străbate centrul orașului ca să ajungă la primărie unde urma să se facă prima urătură, le-a ieșit în cale o bandă de legionari cu revolvere care cereau ca plugul să se înapoieze. La intervenția publicului, legionarii, în majoritate dobrogeni, le-au permis trecerea printr-o stradă laterală, ajungînd astfel pînă la mine acasă. De aici, la Comandamentul german, unde au fost primiți de ofițerii germani cu multă însuflețire, dîndu-le țăranilor șampanie, țigări etc. O adevărată manifestație și sinceră demonstrație de prietenie, fapt de mare importanță, întrucît se știe, populația pînă acum, din anumite motive, nu a arătat suficientă prietenie germanilor.

De la Comandamentul german am mers apoi Primărie, în Centrul orașului, unde, repet, soldații și ofițerii germani și-au manifestat toată bucuria la vederea svasticiior. Într-un cuvînt, succesul a fost formidabil.

Pe la ora 11 noaptea, pe o stradă paralelă cu centrul orașului, a apărut o bandă de legionari dobrogeni înarmați cu topoare și revolvere, și fără ca ai noștri să opună vreo rezistență, căci le dădusem ordin, susținînd doar că au autorizație de la Prefectură pe care au și prezentat-o. Legionarii, neținînd seamă dc nimic, au sfărîmat, călcînd în picioare, svasticile. În momentul acela nu era de față nici un german, din fericire, dar foarte multă lume românească care a rămas profund indignată. Au distrus complet svasticile și instalația electrică pentru motivul ca svastica este semnul cuzist.

Încă nu am luat contact cu prefectul care a eliberat autorizația. Faptul fiind foarte grav, vi-l relatez pentru ca domnul general să ia neapărat

cunoştinţă de cele întîmplate'.

(ss) *Gh. Uriziceanu*

Anexa nr.9

Domnul Voicu Niţescu se plînge de percheziţia neomenească ce i s-a făcut

Domnule General,

Scriindu-vă în ziua onomasticii dv., îngăduiţi-mi ca înainte dc comunicarea ce sînt nevoit să v-o fac, să urez cu acest prilej sănătate deplină şi întreagă energie pentru a duce cu bine şi pînă la capăt marea sarcină ce aţi luat asupra dv. În aceste grele vremuri.

Domnule General,

În ziua de 5 ianuarie a.c. (ajunul Bobotezei), scara pe la ora 7, au intrat în locuinţa mea, aflătoare în Parcul Dorobanţilor nr. 23, 4 persoane înarmate. În casă se găseau în acest moment numai copiii mei minori, orfani de mamă, dintre care cel mai micare abia 6 ani. Cu revolverele în mînă, cele 4 persoane au spus că au venit să facă percheziţie. Copiii mei, cum era firesc, văzînd revolverele, s-au înspăimîntat atît de mult, îneît nu-şi mai pot veni în fire, iar cel mai mic nu se mai poate odihni nici noaptea.

După circa trei sferturi de ceas de şedere în casă şi după ce au cercetat cîteva cărţi şi reviste din biblioteca mea, cel 4 persoane, chemate dc alte 2, venite ulterior, au părăsit locuinţa spunînd că a fost greşeală.

Cam la un sfert de ceas după aceasta am sosit şi eu acasă. În clipa cînd mă găseam la poartă, apare o maşină, din care au descins 4-5 tineri. Unul dintre dînşii mi-a comunicat că este inspector de poliţie şi că informaţi dc cele întîmplate au venit să ia măsuri. Primind relaţiile necesare, aceşti tineri s-au depărtat, lăsînd pe unul dintre dînşii să vegheze asupra casei. Acesta însă s-a îndepărtat cam după o jumătate de ceas după ce a primit relaţii la telefon.

Eu am comunicat cele întîmplate la telefon d-lui director general al Siguranței, care mi-a răspuns că persoanele care au intrat în casă au fost identificate și că măsuri au fost luate. Mi-a spus în același timp să am încredere și liniște căci nimic nu se va mai întîmpla.

A doua zi, ieri, în ziua de Bobotează la răstimpuri, au apărut iarăși, cînd două, cînd trei persoane, care supravegheau de aproape și stăruitor locuința mea. După-masă s-au îndepărtat cu o mașină. Seara însă și noaptea au reapărut din nou alte persoane sau aceleași, care scrutau prin geamuri interiorul casei.

Domnule General,

V-am relatat în modul cel mai obiectiv faptele de mai sus.

Am făcut parte cîndva dintr-un guvern, al cărui membru deosebit de stimat erați și dv. și am avut atunci o adîncă satisfacție cînd am văzut cu cîtă grabă și de obligatoare conștiinciozitate mi-ați dat concursul, în numele Ministerului Armatei, pentru promovarea și ajutorarea industriei de casă a Secelenilor din jud. Brașov.

La Ministerul Muncii, unde mă găseam atunci, activam pentru naționalizarea acesteia și îndepărtarea din cîmpul ei a elementelor ce împiedicau afirmarea muncii naționale. După plecarea acelui guvern n-am mai făcut parte din altele, care s-au succedat. Simțeam însă că am fost înlăturat pentru această firească atitudine, pe care cu toate acestea nu înțelegeam să mi-o schimb.

De ce nu v-ași mărturisi că îmi simțeam totuși sufletul ușurat văzînd cum dv. suportați cu stoicism și abnegație un tratament ce luase proporțiile unei odioase prigoane.

Înainte de războiul de întregire am pătimit în temnița Seghedinului, unde am fost închis de unguri pentru scrisul și atitudinea mea națională.

Am condus cel mai vechi ziar al neamului, „Gazeta Transilvaniei", în care am scris atîtca articole semnate și nesemnate, întru apărarea dreptății neamului meu.

În timpul războiului, am organizat și condus în Siberia Corpul de

voluntari ardeleni, bănățeni și bucovineni, care au sîngerat din greu în lupta contra bolșevicilor, trudind pentru afirmarea și realizarea idealului național.

Mi se poate imputa ceva pentru aceste fapte?

Mi se spune că oameni suferinzi de mania delatațiunii răspîndesc zvonul că aș fi „mason", crezînd că în felul acesta își pot satisface măruntele patimi de răzbunare.

Nu sînt „mason". Nu aparțin nici unei organizații cu caracter antinațional sau anticreștin. Nici din întreprinderile economice conduse de semiți, sau cu capital semit, n-am făcut și nu fac parte. Tot scrisul meu, toată truda, întreaga atitudine a mea de totdeauna, munca de publicist dinainte și de după război, cărțile mele „Douăzeci de luni în Rusia și Siberia", în care înfățișez activitatea voluntarilor și lupta lor de acolo pentru idealul național; cartea „Scurt popas în Japonia", sînt străbătute de duh național romûnesc și de combaterea vrăjmășiilor străine și mai ales semite.

Am contribuit oare cu prin vreun păcat al meu la ciuntirea țării? Dar mie nu mi-a cerut nimeni părerea asupra celor ce trebuia să se facă pentru a salva țara. Eram un advertizat și un indezirabil.

De ce atunci pornire împotriva mea? cînd eu n-am persecutat pe nimeni, n-am urît pe nimeni, ci mi-am iubit doar țara și neamul, pentru care m-am silit din toate puterile să-mi fac datoria.

Să nu am eu dreptul ca să pot trăi nicicînd liniștit în țara mea și nici chiar sub un regim integral național? Să nu mi se îngăduie să-mi cresc pașnic și trudnic din sărăcia mea, care este mai simțită decît starea pe care o aveam înainte de a intra în guvernul din 1928, dar pe care mi-c greu să o vestesc public, copilașii care nu mai au decît pe tatăl lor?

Vă rog, domnule general, ca văzînd în calitatea dv. de conducător al statului și de ostaș al dreptății, cele înfățișate aici, să luați măsurile ce se impun. Nu apăr nicidecum un interes al meu, dar cred că sînt dator să-mi apăr copiii și să-mi țin viața la dispoziția țării și a nației, singurele care au dreptul să dispună de ea.

Al dv. cu întregul devotament și cu stima cea mai profundă.

(ss) *V. Nițescu,* avocat

București, la 7 ianuarie 1941.

Conform cu originalul:
Serg. major *Ion Burghelea*

Anexa nr.10

Notă informativă asupra asasinatelor de la închisoarea Jilava

MINISTRUL JUSTIȚIEI
Adresa nr. 656/4.1V. 1941

Prin Ordinul de urmărire nr. 19 860 din 26 martie 1941, d-l general Comandant militar al Capitalei a ordonat punerea sub urmărire penală, rcpartizîndu-se Cabinetului 10 instrucție al Tribunalului Militar C. M. C. a următorilor:

1. Dumitru Groza	9. Marcu Octavian
2. Romulus Opriș 3. Pavel Grimalschi	10. Niculae Topliceanu 11. Ion Tănăsescu
4. Popescu Ilarion 5. Iftimescu Ioan	12. Dragomir Nicolae 13. Constantin Dumitrescu
6. Rădulescu Ilie	14. Orășeanu Constantin
7. Sauciuc Vanghele 8. Gheorghe Crețu	15. Tudor M. Nicolae 16. Pană Alexandru.

Toți aceștia puși sub urmărire pentru faptele prevăzute și pedepsite de art. 315, alin. I, teza 2; art. 464, nr. 1 și 8, combinat cu art. 101 c. d. și 482 c. g. m.

O parte din acești indivizi mai sînt puși sub urmărire și pentru alte fapte care nu sînt în legătură directă cu asasinatele din Penitenciarul Jilava din noaptea de 26-27 noiembrie 1940.

Deținuții politici închiși la Jilava în fortul nr. 13, în 19 celule, erau

păziți de o gardă formată numai din legionari, organizată de Prefectura Poliției Capitalei, ai cărei comandant și personal se schimba zilnic la ora 9 seara pornind garda de schimb de pe planșeul circulației din Prefectura Poliției Capitalei.

Garda legionară era dată de corpul muncitoresc legionar și cuprindea cca. 30 oameni înarmați.

În seara de 26 noiembrie 1940, garda legionară s-a adunat ca de obicei pe planșeul Prefecturii de Poliție, la ora 20, plecînd cu brecul la Penitenciarul Jilava.

Neobișnuit a fost însă faptul că de această dată a plecat și Gheorghc Crețu, comisar- ajutor legionar, care în alte seri mergea izolat numai pentru inspecții, și într-o mașină de turism, separată, au plecat la Jilava Dumitru Groza, comandantul C. M. L., Romulus Opriș, chestor legionar în Prefectura Poliției, și Grimalschi Pavcl, șeful Biroului II legionar din Prefectura Poliției, cu grad de șef de poliție.

Ajunși la închisoarea Jilava, garda cca nouă a luat posturile obișnuite în primire de la garda care urma să plece. Din instrucția făcută pînă în prezent nu am putut stabili dacă la asasinatele petrecute în acea noapte au luat sau nu parte și membrii din garda veche, cercetările fiind în curs.

Din declarația inculpatului Gheorghc Crcțu rezultă că pe la ora 11,30 seara, Dumitru Groza a adunat pe toți legionarii de gardă și le-a ținut o cuvîntarc în care le-a spus că a sosit momentul să răzbune pe Căpitan și pe camarazii omorîți, cxecutînd prin împușcare pe deținuții politici.

După aceca Dumitru Groza, după o listă pe care o adusese întocmită, a repartizat pe legionari pe celule, cu consemnul ca în momentul cînd vor auzi un foc de pistol să pătrundă în celule și să împuște pe deținuți.

Pentru ușurarea operațiunii și pentru ca deținuții surprinși în somn să nu încerce vreo rezistență, legionarii au scos mai dinainte lacătele de la celule.

După trecerea rondului militar, cum consemnul era să se aștepte trecerea acestui rond, legionarii s-au postat fiecare în dreptul celulei ce le fusese repartizată și la ora 0,30 s-a auzit un foc dc pistol, la care semnal au pătruns în celule împușcînd pe deținuți.

Din instrucția făcută în cauză nu am putut constata pînă în prezent în mod detaliat dccît felul cum au lucrai doi dintre inculpați: Ghcorghe Crețu și Octavian Marcu, care în răspunsurile la interogatorii arată următoarele:

Crețu Ghcorghe a pătruns singur în celula nr. 17, unde se aflau deținuții următori: Panova Ion, Bonea Niculcscu, Reiner Otto, Constantinescu Laurențiu, Malneschi Petre, Găman Nicolae, Iordache Ion lordănescu, Horvat luliu, Horvat Victor, Vărvu reanu Mihail și Niculcscu Virgil.

Crcțu Ghcorghc descrie cum a găsit pe acești deținuți treziți din somn de împușcături, cum la vederea lui și-au acoperit îngroziți capetele cu păturile, cum a tras 5 încărcătoare de cîte 20 cartușe în grămadă și cum după aceea a tras cîte un foc în capul fiecăreia dintre victime ca să fie sigur că au murit.

Din constatările făcute de medicul legist, la Institutul Medico-Legal, constatări care nu au fost consemnate într-un raport medico-legal, conform legii, deoarece în trecuta instrucțiune nu i s-a cerut de nimeni să îndeplinească această obligație legală - rezultă că toți acești deținuți prezintă pe lîngă numeroase răni împușcate și numeroase răni tăiate profund ale capului cu despicarea masivelor osoase, ceea ce denotă că pe lîngă pistol asasinul sau asasinii au întrebuințat și topoare sau alte instrumente dc asemenea natură.

În această privință instrucția este în curs și am obligat pe medicul legist să întocmească rapoarte medico-legale detaliate.

Inculpatul Marcu Octavian, care nu făcea parte din garda de schimb și care venise ocazional să vadă săpăturile pentru deshumarea osemintelor lui Corneliu Codreanu și a celorlalți din mormîntul de lîngă închisoarea Jilava, a pătruns și el în acea noapte în închisoare, unde erau deținuții politici, cu cîteva clipe înainte de începerea măcelului și declară cu mult sînge rece, făcîndu-și un titlu de glorie din aceasta, că a intrat în prima celulă găsită cu nr. 10, unde afirmă că zărindu-l pe plutonierul Sârbu, care a omorît pe Căpitan, a tras în el un încărcător întreg de pistol, în timp ce alți legionari, pe care pretinde că nu-i cunoaște, au împușcat pe ceilalți deținuți din celulă.

Atît Gheorghe Crețu cît și Octavian Marcu, afirmă că fiind foarte ocupați cu această operație, nu pot ști cum au fost repartizați pe celule ceilalți legionari.

Gheorghe Crețu însă, arată în mod formal că printre cei care au executat pe deținuți la Jilava se aflau: Romulus Opriș, Dumitru Groza, Pavel Grimalschi, Popescu Ilarion, Sauciuc Vanghele, Iftimescu Ion și Rădulescu Ilie.

Pe ceilalți declară că nu i-a cunoscut, dar că în total erau în număr de 31.

După terminarea asasinatelor, toți legionarii s-au strîns în corpul de gardă, au intonat un cîntec legionar și au ieșit cu toții din închisoare mergînd spre mormîntul legionarilor, după care s-au risipit, înapoindu-se la Prefectura de Poliție numai Romulus Opriș, Pavel Grimalschi, Gheorghe Crețu, Octavian Marcu, cam pe la ora 1,30.

Romulus Opriș și Octavian Marcu s-au urcat pe sala de la intrarea cabinetului prefectului, unde au întîlnit pe secretarul general al Prefecturii, maiorul Constantin Orășeanu, care a intrat la prefect împreună cu Opriș.

Instrucția cercetează în prezent în ce fel fostul prefect, colonelul Zăvoianu, și secretarul general, maiorul Orășeanu[7] au avut vreun amestec în faptele descrise mai sus.

Pînă în prezent avem în această privință declarația gardianului Laslău Ion, că în seara de 26 noiembrie, cam pe la ora 22,40, s-au suit în mașină în poarta prefecturii colonelul Zăvoianu și maiorul Orășeanu, dînd ordin unul din ei șoferului: „Dă-i drumul la Jilava"; această împrejurare gardianul a raportat-o imediat, chiar în acea seară, ofițerului de serviciu Simion Ioan.

La cîteva minute după înapoierea de la Jilava, Gheorghe Crețu, Octavian Marcu și Pavel Grimalschi au coborît la arestul Poliției Sociale, unde au fost primiți de șeful arestului Tănăscscu Ioan, căruia spunîndu-i Crețu că a terminat cu deținuții de la Jilava, Tănăscscu i-a răspuns că mai are și el alții, și i-a condus la celulele arestaților Ralet și Suciu, pe care

---

[7] Amîndoi foști ofițeri activi, înlăturați cu ani înainte din armată pentru acte reprobabile.

Crețu și Grimalschi i-au împușcat, Octavian Marcu abținîndu-se deoarece nu mai avea cartușe.

După aceea au trecut în arestul Poliției Judiciare, conduși tot de Ion Tănăsescu, unde au găsit pe arestatul comisar Paul Voincscu, pe care l-a împușcat Gheorghe Crețu și Octavian Marcu, căruia îi împrumutase între timp cartușe Grimalschi.

După aceea Crețu s-a dus din nou la Poliția Socială să caute pe comisarul Davidescu, pe care însă nu l-a mai găsit, căci cu puțin timp înainte fusese ridicat, împreună cu comisarul Ionel Dumitrescu, de către comisarul legionar Topliceanu Nicolae, care i-a condus împreună cu alți doi legionari rămași necunoscuți într-o pădure din apropierea Ploieștilor, unde i-a împușcat, scăpînd cu viață numai comisarul Ionel Dumitrescu, care, deși lăsat ca mort pe loc, a putut scăpa, grav rănit, avînd intestinele perforate.

Cadavrele celor asasinați în aresturile poliției au fost ridicate de Octavian Marcu, Constantin Dumitrescu și Dragomir Niculae, în prezența fostului secretar general maior Orășeanu, care nu a lăsat să fie scoase cadavrele pe planșeul circulației, ci prin dosul poliției, de unde au fost transportate cu o mașină într-o pădure din apropierea Capitalei.

Prim-procurorul militar fiind sesizat telefonic de comandantul închisorii Jilava despre măcelul petrecut acolo, a anunțat telefonic, între alții, și pe comisarul de serviciu Tofan, de la Prefectura Poliției; acesta a cerut casa colonelului Zăvoianu, pe care nu l-a găsit acasă și a putut comunica telefonic numai cu maiorul Orășeanu, care i-a interzis să raporteze cele întîmplate Parchetului civil.

Peste puțin timp comisarul Tofan, aflînd și de asasinatele din aresturile poliției, a raportat și acest caz telefonic atît prefectului colonel Zăvoianu, care între timp venise la Prefectură și maiorului Orășeanu, primid și de astădată, de la amîndoi, interzicerea de a raporta Parchetului.

Cu toate acestea comisarul Tofan anunțase cu puțin mai înainte pe procurorul de serviciu și se găsea în cabina telefonică pentru a anunța pe procurorul general și pe primul-procuror, în momentul în care aceștia au

intrat în Prefectura Poliției sesizați de procurorul de serviciu.

Reprezentanții aceștia ai Parchetului au cobrît la arestul poliției, de unde nu fusese încă ridicate cadavrele, și pe gratiile ușii celulei în care se afla cadavrul lui Voinescu, au putut să se convingă personal despre aceste asasinate.

Fostul prefect colonel Zăvoianu a negat cu hotărîre că s-ar fi găsit vreun om asasinat în Prefectura Poliției și ca să se convingă personal a coborît și a revenit peste cîtva timp afirmînd din nou că nu era nimic adevărat.

Între timp maiorul Orășeanu, înfuriat că Tofan, comisarul de serviciu, nu-i executase ordinul de a nu raporta Parchetului, a intrat în camera agenților, unde se afla comisarul Tofan, și în prezența mai multor agenți i-a făcut aspre observații, spunîndu-i că și-a mîncat capul și dînd ordin ofițerului de serviciu Simion Ion să-l bage la arest, fapt pe care acesta l-a și executat, băgîndu-l la o celulă. Peste un sfert de oră maiorul Orășeanu a dat ordin ofițerului de serviciu să-l aducă pc Tofan la cabinetul prefectului, la a cărui ușe Orășeanu i-a ieșit în întîmpinare și l-a amenințat cu moartea dacă spune celor din cabinetul prefectului că a fost arestat.

După aceea Constantin Orășeanu a coborît la arest, unde a dat ordin șefului arestului să spele sîngele și să șteargă toate urmele crimelor, precum și ordinul să prevină pe soldații care fuseseră de gardă să nu spună nimic din cele ce au văzut.

Pentru explicarea amestecului maiorului Orășeanu în evenimentele pe care le-am expus mai sus, este sufucient să mai menționăm că în arhiva secretă a Serviciului Poliției Sociale s-a găsit un dosar cu nr. 4 253, pe care se găsesc scrise cu mașina 11 nume de polițiști și cu mîna scris de maiorul Orășeanu, încă doi, frații Horvath, în care sînt trecuți 10 dintre cei care au fost asasinați la Jilava și încă 3 care se află în viață.

Această listă, după însăși declarația inculpatului Orășeanu, i-a fost dictată, pretinde el, de un legionar, al cărui nume nu poate sau nu vrea să-l spună.

Cele expuse mai sus nu sînt decît un rezumat al situației, astfel cum rezultă din instrucția făcută pînă în prezent, care nu poate să fie considerată

decît la începutul ei, deoarece în dosarul de instrucție început la Cabinetul III Instrucție al Tribunalului Militar, continuat la Camera de punere sub acuzare a Curții de Apel din București, nu a rezultat dccît unele indicii foarte necomplete.

Instrucția actuală se face cu multă greutate din această cauză și mai ales din împrejurarea că au dispărut multe piese de control și majoritatea celor chemați să aducă o lămurire prin declarațiile lor, sînt încă timorați.

Am luat însă o scrie de măsuri menite ca cercetarea să meargă, în măsura posibilului, la un rezultat satisfăcător.

Anexa nr.11

Notele informative asupra asasinării prof. N. lorga și V. Madgearu

Nr. 2 422/3 Aprilie 1941

PARCHETUL GENERAL AL CURȚII DE APEL DIN BUCUREȘTI către PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIȘTRI

La nr. 1 690 din 3 aprilie 1941

Avem onoarea a vă înainta alăturat două *note informative* - una a Parchetului Tribunalului Prahova, iar alta a Parchetului Tribunalului Ilfov - rezumînd cercetările de pînă acum cu privire la asasinarea, în ziua și în noaptea de 27 noiembrie 1940, a profesorilor Nicolae Iorga și Virgil Madgearu.

Procuror general, (ss) *B. Stoenescu*

Notă informativă asupra împrejurărilor de fapt în care a fost săvîrșit asasinatul profesorului Nicolae lorga

Pînă la cutremurul din noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1940, profesorul Nicolae Iorga locuia la Vălenii de Munte, cu soția sa d-na Ecaterina lorga și cumnata sa d-na Lucia Bogdan, care îi era și cea mai apropiată

colaboratoare la toate instituțiile culturale patronate de victimă. Tot timpul cît profesorul a locuit la Vălenii de Munte era păzit de legionari, sub motiv de a preveni vreo agresiune ce s-ar exercita contra sa.

Din cauza cutremurului, casa profesorului fiind dărîmată, a fost obligat să se mute la vila sa din Sinaia, str. Codrului, unde a continuat să lucreze la Istoria universală.

Cu mult înainte de asasinat, profesorul devenise foarte nervos și adeseori spunea familiei că va fi omorît de legionari. D-na Iorga și cumnata sa Lucia Bogdan l-au sfătuit să plece în Italia și să locuiască în Casa Românească din Veneția, pînă la liniștirea situației. Întotdeauna a refuzat această propunere sub motiv că nu e laș să-și părăsească țara.

În ziua de 27 noiembrie 1940, profesorul se găsea în biroul său din vila de la Sinaia, unde lucra, iar d-na Ecaterina Iorga scria într-o cameră de la parter. La ora 17,30, ușa de la camera d-nei lorga s-a deschis și trei persoane au barat ușa, iar alte patru se găseau în camera alăturată. D-na Iorga s-a ridicat impresionată de la biroul său și a întrebat cine sînt. Unul din acei indivizi a răspuns: „Poliția Legionară a Capitalei" și au venit să-l ia pe d-l profesor lorga la București, pentru un interogatoriu. D-na Iorga le-a spus că profesorul este bolnav. Au răspuns foarte mirați: „bolnav"? În acel moment a intrat pe ușă bucătăreasa. Aneta Cazacu, care aducea ceaiul pentru victimă. D-na Iorga i-a făcut semn să ducă ceaiul sus în biroul unde profesorul lucra, dar indivizii au observat acest gest și au urmat pe bucătăreasă pînă în camera unde lucra victima. Într-un minut au coborît din birou. Victima mergea înainte, iar cei 7 indivizi îl urmau. În vestibul, profesorul s-a îmbrăcat și în timp ce voia să-și pună galoșii, observînd că unul din acei indivizi se uită curios la el, l-a întrebat dacă e voie să-și ia galoșii. D-na Iorga a intervenit sfătuindu-l să-și ia galoșii, fiindcă poate să răcească.

După ce s-a îmbrăcat complet, a voit să meargă la baie, dar toți indivizii s-au pus în față, interzicîndu-i acest lucru, apoi înconjurînd pe victimă, au coborît scările și au ieșit. Unul din acei indivizi își uitase pălăria în biroul profesorului și a cerut servitoarei ca să i-o aducă. Profitînd de această

întîrzicre, victima i-a spus soției sale să aibă grijă de notele de la „Istoria universală", la care tocmai lucra în acel moment.

În drum spre mașină, care fusese garată mai jos, grupul s-a întîlnit cu d-șoara Alina Iorga, fiica victimei, care auzind de la tatăl sau că merge la București, pentru un interogatoriu, a cerut să meragă și ea, însă unul dintre cei 7 i-a răspuns că n-are loc în mașină.

Profesorul a fost așezat în față, împreună cu șoferul și un alt individ, iar alți patru în fund. Cel care a rămas jos a salutat pe cei care au plecat cu salutul legionar.

A doua zi, 28 noiembrie 1940, corpul profesorului a fost găsit împușcat pe cîmpul de lîngă comuna Strejnic. Lîngă cadavru s-au găsit nouă tuburi de cartușe, dintre care 7 de calibru 7,65, iar 2 de calibru 6,35.

Prin rechizitoriul introductiv cu nr. 8 268 din 27 martie 1941 al d-lui prim-procuror al Tribunalului Prahova, s-a deschis acțiune publică pentru crima de omor cu premeditare (art 464, pct. p, c. p), contra lui Tudor Daco, fost informator la Poliția Legionară din Ploiești, și Ștefan Iacobuță, fost șofer la Institutul Național al Cooperației, amîndoi dispăruți. Pentru primul s-a făcut cerere de extrădare din Ungaria, unde se pare că este arestat.

Afacerea este în curs de instrucție la cabinetul 2 instrucție, Tribunalul Prahova.

Notă informativă asupra împrejurărilor de fapt în care a fost săvîrșit asasinatul lui Virgil Madgearu

În ziua de 27 noiembrie 1940, pe la orele 13,30-l4, în timp ce fostul ministru Virgil Madgearu și soția sa luau masa la locuința lor din str. Vasile Conta nr. 12, un grup de 7 legionari, ce au venit cu o mașină, s-au prezentat acolo. Unul a rămas de pază la poarta locuinței lui Virgil Madgearu, iar ceilalți 6 sub pretextul că vor să-i vorbească au pătruns în casă și au pretins lui Virgil Madgearu să-i urmeze imediat la Prefectura Poliției Capitalei, unde spuneau că este chemat pentru a da o declarație. Unul dintre legionari s-a prezentat spunînd că este din poliția legionară și

arătînd carnetul său de legitimație cu fotografie ce a fost văzut de victimă, cît și d-na Madgearu, fapt care a servit mai tîrziu pentru identificarea lui. Cum Virgil Madgearu s-a arătat mirat de acest procedeu și nelămurit de declarațiile ce i se cereau, a ezitat la început să-i urmeze, însă față de atitudinea presantă a celor 6 legionari, care îl zoreau să meargă, împiedicînd în același timp pe d-na Madgearu să telefoneze și poate și încrezător în cuvîntul de onoare de legionar, ce unul dintre ei, care și-a spus și numele, și l-a dat, asigurînd pe victimă că în cel mult o oră va fi acasă, Virgil Madgearu s-a hotărît în cele din urmă să-i urmeze, urcîndu-se cu ei toți într-o mașină ce staționa nu departe de locuința victimei. În loc de Prefectura Poliției, mașina s-a îndreptat însă spre pădurea Snagov, unde la punctul denumit „Coada Lungă”, victima și însoțitorii ei s-au dat jos, au intrat în pădure și acolo victima a fost omorîtă pe la spate cu 6 gloanțe de diferit calibru în cap și 6 în spate. După aceea, asasinii s-au suit în mașina cu care veniseră și au dispărut. Venirea mașinii în pădurea Snagov, ducerea victimei și a însoțitorilor ei în pădure, au fost văzute de un pădurar care a auzit și focurile de armă, ceea ce l-a făcut după plecarea asasinilor să caute și să găsească cadavrul victimei. Tot acest pădurar a notat numărul mașinii, ce în urmă s-a stabilit că aparținea Institutului Național al Cooperației, a cărei direcțiune generală o deservea. Această mașină prezentată de noi pădurarului, a fost recunoscută de el ca fiind cea care transportase pe victimă în pădurea Snagov. Din carnetul de alimentare al acestei mașini s-a putut constata cine a semnat bonurile de benzină în ziua de 27 noiembrie 1940 și prin urmare de cine a fost condusă în acea zi. De asemenea, s-a constatat că spre deosebire de cantitățile de benzină luate în zilele precedente, conducătorul ei a întrebuințat în ziua de 27 noiembrie 1940 o cantitate mai mare și anume 70 litri benzină, care i-ar fi permis deci să parcurgă un drum foarte lung, ceea ce de altfel rezultă și din kilometrajul notat pe carnet, din care se vede că din acea zi și pînă la alimentarea din ziua următoare, mașina a parcurs 326 km. S-a mai stabilit că după ce pe la orele 15, mașina a plecat de la Snagov spre Ploiești, ea a revenit din acea direcție spre București, scara pe la orele 21, cînd este văzută la depozitul de

benzină Snagov-Șosea de lîngă comuna Țigănești, unde în drum spre București s-a oprit să ia benzină, în mașină fiind de astă dată numai patru persoane, celelalte 3 rămînînd probabil la Ploiești. Aceste constatări au permis bănuiala că cei care au asasinat pe Virgil Madgearu nu sînt străini de asasinarea prof. Nicolac lorga, ridicat în aceeași zi pe la orele 17,30 de la vila sa din Sinaia și omorît apoi pe drumul dinspre Sinaia spre București. Această bănuială s-a verificat mai tîrziu ca întemeiată, deoarece fotografiile a doi dintre asasinii lui Virgil Madgearu, înaintate de noi organelor anchetatoare de la Prahova, au fost recunoscute de către martori ca fiind ale unora dintre cei care au participat la ridicarea prof. Nicolae Iorga de la vila sa din Sinaia.

Pe baza celor de mai sus, prin rechizitoriul cu nr. 15 692 din 7 februarie 1941, al d-lui prim-procuror al Trib. Ilfov, s-a deschis acțiune publică pentru crima de omor cu premediatare (art. 464, pct. 1 din Codul penal) contra lui Ștefan I. Cojocaru, fost consilier la Institutul Național al Cooperației; I. Tucan, fost secretar general al acestui institut; Ștefan Iacobiță, fost șofer la acest institut, și Tudor Dacu, fost informator la Poliția Legionară din Ploiești. Primul a fost arestat, ceilalți trei sînt dispăruți. Pentru Tudor Dacu s-a făcut cerere de extrădare din Ungaria, unde se pare că este arestat.

Afacerea este în curs de instrucție la cabinetul 3 instrucție, Tribunalul Ilfov.

Raport al Comisiei speciale de anchetă criminală privitor la condițiile în care au fost instruiți principalii vinovați pentru prigoana împotriva legionarilor

Anexa nr.12

COMISIA SPECIALĂ
DE ANCHETĂ CRIMINALĂ

RAPORT

Comisia specială de anchetă criminală, înființată prin Decretul-lcge nr. 3 225 din 23 septembrie 1940, completat prin Decretul nr. 3 321 bis din 3 octombrie 1940, s-a constituit la 4 octombrie 1940 și a lucrat în fiecare zi lucrătoare pînă la 26 noiembrie 1940; la 27 noiembrie 1940 intervenind asasinarea în masă a tuturor deținuților arestați de comisie, la închisoarea militară Jilava, comisia și-a încetat lucrările, iar la 8 decembrie 1940 a intervenit un decret formal de suspendarea lucrărilor acestei comisii (nr. 3 990).

În intervalul de la 4 octombrie la 26 noiembrie 1940 inclusiv, comisia a lucrat în toate zilele lucrătoare, cu o suspendare de șase zile (11-l6 noiembrie), timp în care Palatul Justiției, unde lucra comisia, a fost închis pentru reparații din cauza degradărilor provocate de cutremurul din 10 noiembrie 1940; totuși în timpul acestei suspendări a ședințelor, membrii comisiei au făcut, în mod separat, anchete în țară, la domiciliul obligator Vaslui și la penitenciarul special R.-Sărat.

Comisia a ținut între 4 octombrie și 26 noiembrie 1940, 38 de ședințe în care s-au luat 61 de interogatorii, 58 declarații de martori și informatori și s-au dresat 32 procese-verbalc de confruntări între cei audiați înaintea comisiei; deosebit de aceasta comisia a efectuat la 10 octombrie, 25 octombrie și 26 noiembrie, descinderi la domiciliul generalului I. Bengliu, la Crematoriul Cenușa și la închisoarea militară Jilava.

Comisia a emis 33 mandate de arestare contra următorilor preveniți:

generalul Gabriel Marinescu, fost prefect al Poliției Capitalei și apoi ministru de Interne; generalul Ion Bengliu, fost inspector general al Jandarmeriei; general George Argeșanu, fost comandant al Corpului II de Armată-și în urmă prim-ministru; Radu Pascu, fost prim-președinte al Curții de Apel din București; colonel V. Zeciu, fost prim-procuror militar; colonel Ștefan Gherovici și colonel Anibai Panaitescu din Jandarmerie; maiori Iosif Dinulcscu, Aristide Macoveanu și Alexandru Popescu din Jandarmerie; Ernest Urdăreanu, fost ministru al Palatului; Vasile Parisianu, fost director în Prefectura Poliției Capitalei; Nicu Ștefănescu, fost director în Siguranța Generală; comisarul Pavel Patriciu din Prefectura Poliției Capitalei; agenții de poliție: Gheorghiu Petre, Niculae Găman, Constantin I. Popescu, jandarmul: Ion Iordache zis Iordăncscu, Gh. Comșa și Nicolae Lescenco, precum și jandarmii: plutonier-major Nițu Ștefan, plutonierii: Nicolae Bularda, Ion N. Cașotă, Neacșu Crăciun, V. Moisescu, Gh. Niculcscu, Gh. Oancea, Const. Sîrbu, Ion Stănciucu, V. Tașcă și Nicolae Zăinescu; sergentul instructor Tudor Petre și soldatul Barabaș Ion.

Seria crimelor comise contra membrilor fostei „Gărzi de Fier" începe la 30 noiembrie 1938 cu asasinarea, din ordinul regelui Carol II, a lui Corneliu Codrcanu, a celor trei asasini ai fostului prim-ministru Ion G. Duca și a celor 10 asasini ai lui Mihai Stclescu, toți 14 deținuți în penitenciarul special R.-Sărat, transportați în noaptea de 29 spre 30 noiembrie 1938, în două camioane, spre București și uciși pe drum, prin strangulare, de 14 jandarmi, în dreptul pădurii Tăncăbești, apoi duși ia închisoarea Jilava, unde au fost îngropați; a urmat apoi împușcarea avocatului Nic. Făgădaru și a șoferilor Bica Anania și Petre Ion, în apropierea comunei Pata, lîngă Cluj, în noaptea de 2 decembrie 1938; uciderea locotenentului Nicolae Dumitrescu la Prefectura Poliției Capitalei, prin strangulare, în noaptea de 25 ianuarie 1939; împușcarea profesorului Vasile Cristescu, în strada Aviator Iliescu, în seara de 26 ianuarie 1939, de agenții poliției; sinuciderea legionarei Constanța Grecu la Prefectura Poliției Capitalei, în dimineața de 29 ianuarie, după informații ucisă, fiind aruncată pe fereastră de la etaj în curte; împușcarea a șapte legionari în

comuna Huedin, lîngă Cluj, în noaptea de 13/14 februarie 1939; uciderea prin strangulare pe drum, în camionetă, în noaptea de 17/18 februarie 1939, a șapte legionari pe cînd erau transportați de la Prefectura Poliției la Crematoriul Cenușa, unde au și fost incinerați; dispariția a trei legionari din închisoarea Legiunii de Jandarmi Soroca, în noaptea de 24/25 martie 1939, sub motiv că ar fi evadat; împușcarea Nicoletei Nicolescu, în noaptea de 10 iulie 1939, pe drum spre Jilava, în marginea Capitalei; împușcarea fără judecată, în mod public, în seara de 21 septembrie 1939, pe locul unde fusese asasinat primul ministru Armand Călinescu, a celor șase asasini ai lui, care au fost expuși vederii publice și la care s-au adăugat cadavrele a trei legionari (Stănculescu Marin, Paraschivescu M. și Ovidiu Isaia), uciși la Prefectura Poliției în aceeași zi; împușcarea din ordinul regelui Carol II, transmis prin Ernest Urdăreanu, în dimineața de 22 septembrie 1939, ca represalii a 147 de legionari în 55 de județe, cîte 3 de județ (au fost județe unde nu s-au executat dccît 1 sau 2, iar la Brașov și Constanța s-au executat cîte 4), precum și împușcarea a 95 de legionari, internați sau deținuți și anume: 7 din Spitalul Militar Brașov, 13 din Penitenciarul Special R.-Sărat, 31 din domiciliul obligator Vaslui și 44 din domiciliul obligator Miercurea Ciuc; uciderea prin strangulare în camionetă, în noaptea de 22/23 septembrie 1939, a legionarului Victor Dragomircscu, pe cînd era transportat de la Prefectura Poliției la Crematoriul Cenușa, unde a fost incinerat; uciderea în același mod a lui Gh. Cumă în noaptea de 10 octombrie 1939 și a lui Gh. Clement, în noaptea de 14 octombrie 1939.

Acestea sînt, după cercetările făcute de comisie, toate crimele săvîrșite sub fostul regim în contra legionarilor; 48 victime au fost suprimate în timpul cît a fost prim-ministru Armand Călinescu, 242 au fost uciși în zilele de 21, 22 și 23 spetembrie 1939, ca represalii pentru uciderea primului ministru, iar doi au fost uciși în urmă; în total 292 de persoane ucise fără judecată.

Lucrările Comisiei speciale de anchetă erau foarte înaintate, grație metodei de lucru a Comisiei și devotamentului membrilor săi, care lucra 10 și chiar 14 ore pe zi; dat fiind însă că în aceste crime erau implicați

miniștri, 55 de prefecți de județ, 55 de comandanți de jandarmi, cel puțin tot atîți comisari, inspectori și ofițeri de jandarmi, plus peste 20 de executanți dintre jandarmi și agenții de poliție și cîteva sute de martori, ale căror depoziții, luate în marc parte prin comisii rogatorii, trebuiau completate, lucrările comisiei ar mai fi durat o lună sau două cel mult, pentru a termina o anchetă foarte complicată, ceea ce ar fi însemnat un record.

Cu toate acestea s-au adus comisiei, chiar în Consiliul de Miniștri, învinuirea că temporizează afacerea, acuzare pornită din rîndurile acelora care, după cum s-a stabilit în urmă, nu urmăreau decît o răzbunare oarbă, iar nu o reparare dreaptă, acuzare care nu merită nici un răspuns.

Totuși nu este lipsit de interes să fie evidențiat că înființarea Comisiilor de anchetă, opera conducătorului statului, care înțelegea să recurgă la singurul organ legal și la adăpost de orice bănuială de părtinire, pentru restabilirea dreptului, justiția, nu era pe placul așa-zisei Mișcări legionare, care urmărea să-și facă dreptate singură, indiferent dacă, prin procedeul acesta, ar fi lovit și în nevinovați.

În ce privește pe cei deferiți Comisiei de anchetă criminală, de la început s-a văzut că intenția celor ce conduceau Mișcarea legionară, era de a aduna la Jilava pe toți cei bănuiți, pe drept sau pe nedrept, că au prigonit pe legionari, pentru ca apoi să-i suprime, în adevăr, Comisia de anchetă, emițînd, la 16 octombrie 1940 (după 11 zile de la constituire), mandate de arestare contra generalilor Gabriel Marinescu și Ion Bcngliu, a colonelului Vasile Zeciu și a maiorilor Iosif Dinulescu și Aristide Macoveanu, a fixat ca loc de detenție închisoarea Văcărești, conform legilor în vigoare. Prefectul Poliției, colonelul Zăvoianu, a restituit mandatele spre a fi emise pe închisoarea Jilava. Comisia rcfuzînd, s-au făcut demersuri și s-a obținut modificarea regulamentului închisorilor militare, introducîndu-se un alineat la art. 2, după care urma să fie arestate la închisoarea Militară și persoanele trimise în prevenție de Comisiile de anchetă (Decret nr. 3 521 din 17 octombrie 1940, publicat în Monitorul Oficial nr. 244).

Prin acest mijloc, Comisia a fost silită să dispună transferarea

deținuților mai sus-menționați la Jilava, iar pe de altă parte să dea toate mandatele de arestare pe viitor pentru închisoarea Jilava, deși acest fapt era de natură să îngreuneze enorm lucrările comisiei, transportul de la Jilava fiind mult mai dificil, decît transportul de la Văcărești.

La Jilava, de fapt, stăpînea Poliția legionară, care se instalase acolo și care a mers atît de departe cu îndrăzneala și inconștiența, că a refuzat să permită convorbirea avocatului Naum cu clientul său generalul Marinescu deși avocatul avea autorizația în scris a prezidentului Comisiei de anchetă.

La Jilava se găseau 65 de deținuți, toți împușcați în noaptea de 26 spre 27 noiembrie 1940. Dintre aceștia numai 28 aveau mandate de arestare în regulă; restul erau arestați fără nici o formă, printr-un abuz scandalos al autorității. Ceva mai mult, din cei 28 arestați de Comisie cu mandate, 16 se găseau deja arestați fără formă la Jilava și numai 12 au fost aduși acolo în baza unor mandate de arestare în regulă.

Acești 12 preveniți, arestați de Comisia de anchetă, sînt: Radu Pascu, Colonelul Anibal Panaitescu, maiorul Alex. Popescu, comisarul Pavel Patriciu, plutonierii: Bularda Nicolae, Niculescu Gh., Stăncinea Ion și Zăinescu Nic., și agenții de poliție: Ion Ilordache, Nic. Găman, Gh. Comșa și Nic. Lcscenco.

Contra acestora, găsind probe zdrobitoare de culpabilitate, Comisia de anchetă, căreia i se aduce învinuirea că temporiza ancheta, spre a scăpa pe principalii vinovați, i-a arestat, deși ei scăpaseră vigilenței Poliției legionare.

Printre cei 64 asasinați în închisoarea Jilava, în noaptea de 26/27 noiembrie 1940, se găseau sublocotenentul Traian Cinghiță și agenții de poliție: Bonca Niculescu, Miron Tudor, Constantin Bouleț, Marin Georgescu și Laurcnțiu Constantinescu, pentru care Comisia a făcut adresă formală către Prefectura Poliției (nr. 206 din 19 noiembrie 1940), spre a fi puși imediat în libertate dacă sînt deținuți, întrucît Comisia a hotărît lăsarea lor în libertate; cu toate acestea sus-numiții au fost reținuți arestați încă șapte zile după primirea adresei și apoi uciși împreună cu ceilalți.

Toate aceste fapte s-au petrecut fiindcă la Jilava domnea bunul plac al

Poliției Legionare, condusa de criminali analfabeți, care nici nu puteau pricepe ce e permis și ce nu e permis și care erau ferm hotărîți să execute fără judecată pe acei pe care îi ridicase în mod abuziv și-i internase în închisoare spre a-i avea la îndcmînă atunci cînd se va da semnalul de masacru.

În această privință nu este fără interes să relevez un pasaj dintr-o petiție adresată de d-na Atanasia general Marinescu Comisiei de anchetă, în ajunul uciderii soțului său (înregistrată la 27 noiembrie 1940), prin care cere transferarea generalului într-un sanatoriu *„față de zvonurile insistente,* pentru a i se da putința de a se îngriji și *de a i se asigura viața".*

Aceasta dovedește că grație unor indiscreții, generalul era prevenit că va fi ucis și că uciderea deținuților de la Jilava era hotărîtă dinainte.

Colonelul Opriș, comandantul închisorii Jilava, ar putea da informații mai ample asupra abuzurilor Poliției Legionare în închisoare și asupra uciderii celor 64 în noaptea de 26 spre 27 noiembrie 1940.

În ce privește uciderea deținuților de la Jilava și a celor de la Prefectura Poliției Capitalei în noaptea de 26 spre 2/ noiembrie 1940, Parchetul Militar poate da toate detaliile.

Președintele Comisiei,
(ss) *Eugenia Bănescu*

FOTOGRAFII

Generalul Ion Antonescu la Predeal

Predeal. Generalul I. Antonescu și Corneliu Zelea Codreanu

Predeal. Generalul I. Antonescu se reculege
în fața mormintelor legionare

Predeal. Generalul I. Antonescu se întreține cu rudele martirilor
legionari

Rîșnov. Generalul I. Antonescu într-o procesiune

Rîșnov. Reculegere

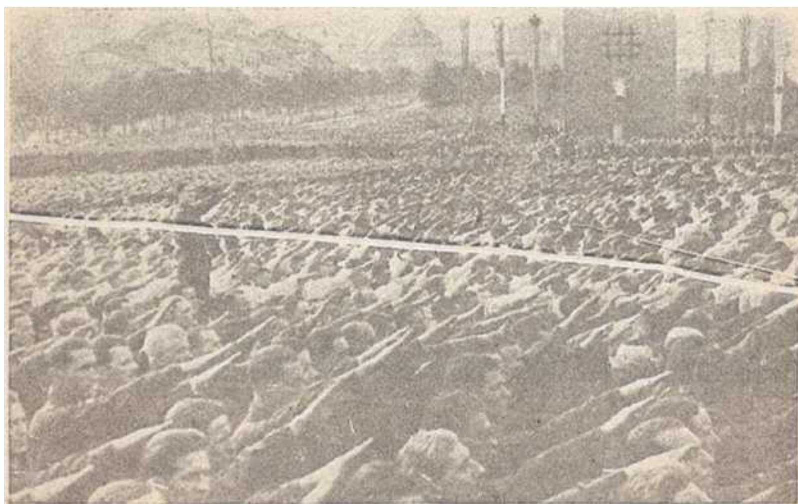

București. Piața 6 Septembrie. Generalul I. Antonescu primește jurămîntul de credință al legionarilor la 6 octombrie 1940

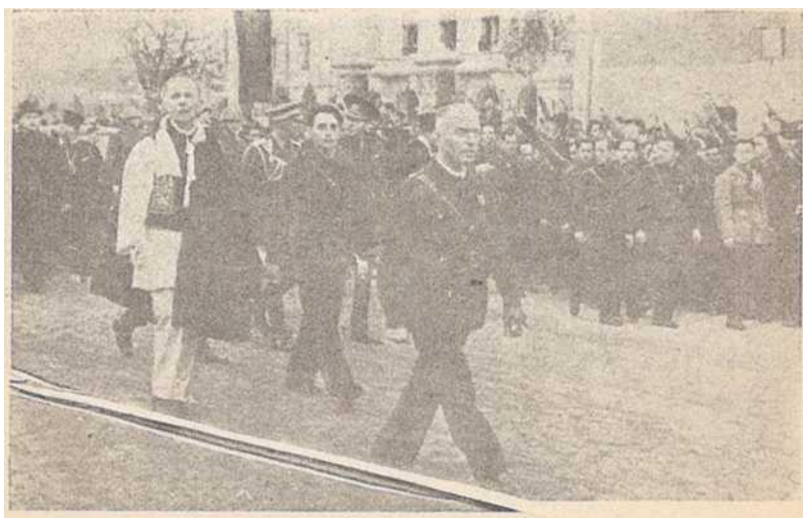
București. Piața 6 Septembrie. Generalul I. Antonescu. Horia Sima și Radu Mironovici trec în revistă coloanele legionare, la 6 octombrie 1940

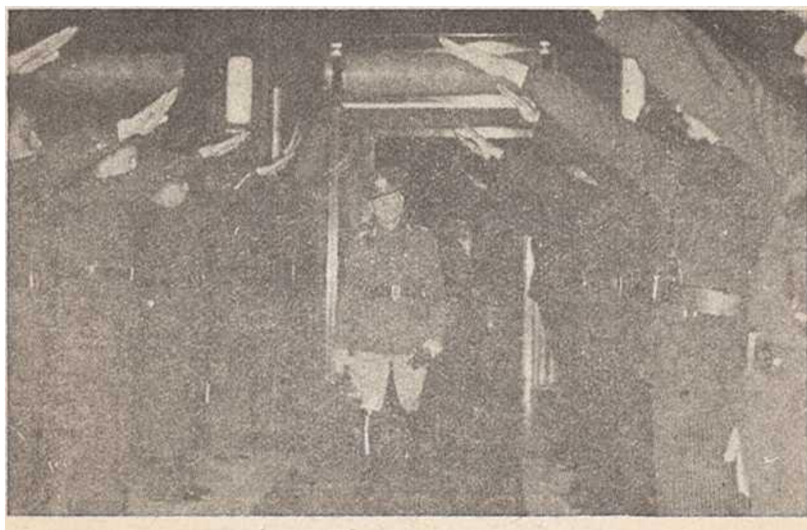
București. Piața 6 Septembrie. Cu aceeași ocazie, mulțimea legionară ovaționează pe generalul Ion Antonescu

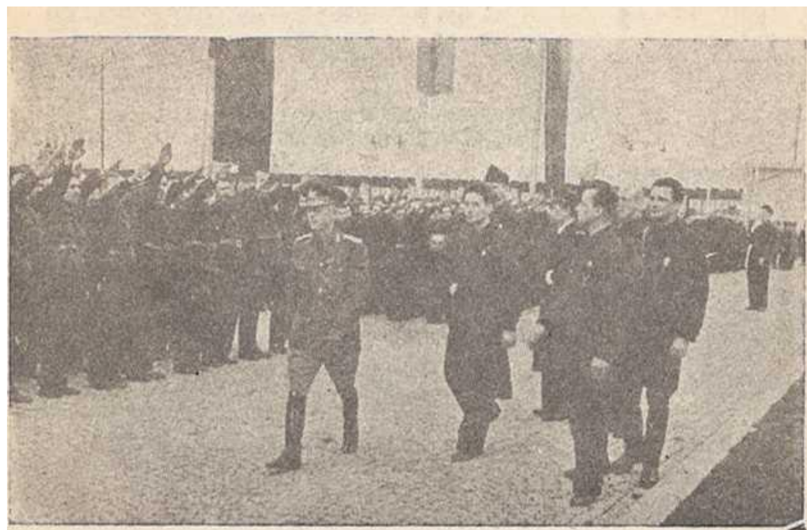

Iași. M.S. regele Mihai I, regina-mamă, generalul I. Antonescu, Horia Sima și tatăl Căpitanului la serbările de la 9 noiembrie 1940

Iași. Generalul I. Antonescu aclamat cu același prilej de masele legionare

Cu ocazia plecării și întoarcerii sale din Capitalele Axei?
generalul I. Antonescu primește onorurile detașamente legionare

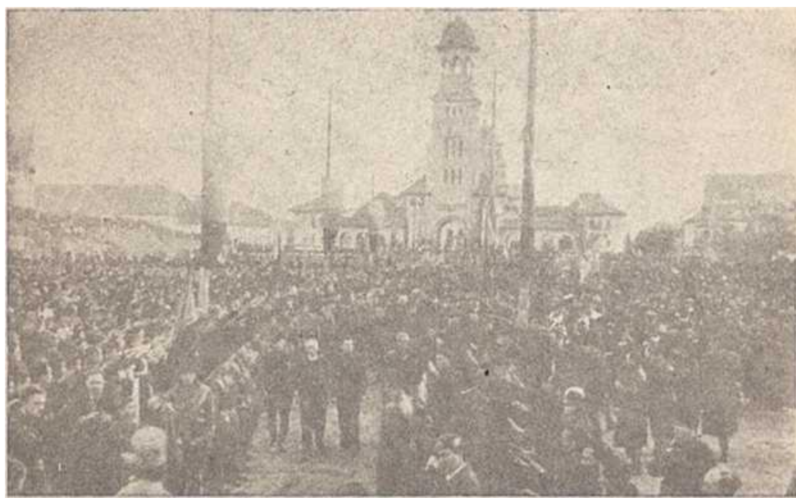
Înmormînîarea Căpitanului. Cortegiul

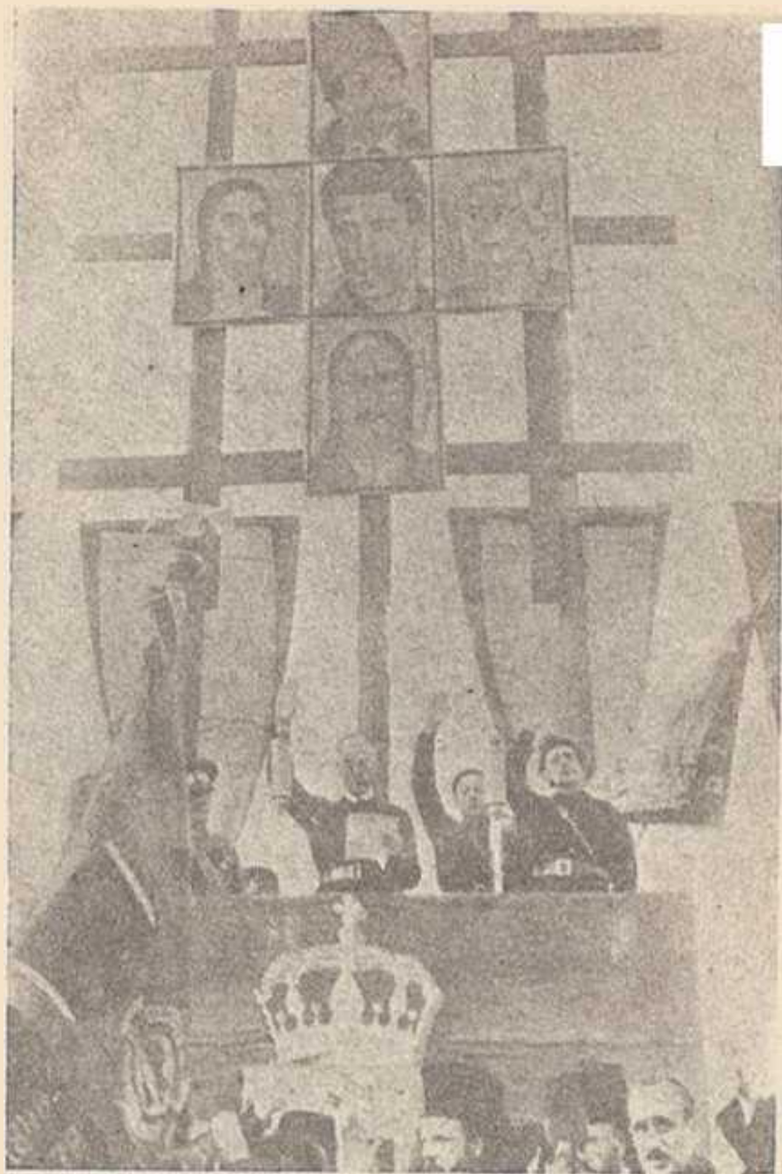
Generalul I. Antonescu salută rămășițele Căpitanului

Alba Iulia. Serbările de la 1 decembrie 1940

Alba Iulia. Serbările de la 1 decembrie 1940

Alba Iulia. Serbările de la 1 decembrie 1940

București. Serbarea pomului de Crăciun la Președinția Consiliului de Miniștri

Sinaia. Anul Nou. Generalul Ion Antonescu, însoțit de Horia Sima, face urarea către rege

Sinaia. Anul Nou. Generalul Ion Antonescu, însoțit de Horia Sima, face urarea către rege

Bun de tipar: decembrie 1991

